

Erhvervs- og Vækstministeriet
Slotholmsgade 10-12
1216 København K

KOCH /
CHRISTENSEN

ADVOKATUNDERSØGELSE
AF VISSE FORHOLD I AMAGERBANKEN A/S

Advokat Jens Christensen

INDHOLDSFORTEGNELSE

- 1. INDLEDNING side 2**
- 2. RESUME side 4**
- 3. FREMGANGSMÅDE side 24**
- 4. AFGRÆNSNING OG FORBEHOLD side 25**
- 5. RETSGRUNDLAG side 27**
- 6. UNDERSØGELSEN side 28**
- 7. ANDRE FORHOLD OMFATTET AF UNDERSØGELSEN side 167**
- 8. RIGSREVISIONENS RAPPORT side 202**

1. INDLEDNING

Den 6. februar 2011 overdrog Amagerbanken Aktieselskab, cvr-nr. 15 77 39 28, i det følgende benævnt "Banken" samtlige sine aktiver til Amagerbanken af 2011 A/S, cvr-nr. 32 32 15 77, i det følgende benævnt "Amagerbanken".

side 2 af 206

Banken gik herefter konkurs den 7. februar 2011.

Af Økonomi- og Erhvervsministeriets Notat af april 2011 om "Kommissorium for advokatundersøgelse af visse forhold i Amagerbanken A/S" i det følgende benævnt "Kommissoriet" fremgår, at ministeriet ønsker at få klarlagt, hvorvidt der findes at være grundlag for, at Bankens ledelse, revision eller nærtstående til denne personkreds, har begået ansvarspådragende handlinger i Banken.

Den 7. juni 2011 anmodede ministeriet mig om, som undersøger, at forstå denne advokatundersøgelse. Advokat Jacob Aaes har medvirket ved undersøgelsen og udarbejdelsen af undersøgelsesrapporten.

Af Kommissoriet fremgår, at undersøgelsen skal omfatte perioden fra starten af 2007 og frem til 6. februar 2011, i det følgende benævnt "Perioden".

Af Kommissoriet til advokatundersøgelsen fremgår, at undersøgelsen skal omfatte:

Af Kommissoriet til advokatundersøgelsen fremgår, at undersøgelsen skal omfatte:

1. om de i lov om finansiel virksomhed (herefter FIL) §§ 70 og 71 omhandlede retningslinjer har foreligget
2. om de pågældende retningslinjer har været fulgt
 - a. med hensyn til bevilling af større lån, og
 - b. i relation til engagementer omfattet af FIL § 78
3. om koncerninterne transaktioner og transaktioner med nærtstående har været foretaget på markedsmæssige vilkår og i overensstemmelse med de i medfør af FIL § 181 fastsatte regler
4. om bankens ledelse har aflagt års- og delsårsrapport i overensstemmelse med de i FIL §§ 183-199 anførte regler
5. om bankens ledelse har overholdt sine forpligtelser i medfør af FIL § 75, herunder om indberetning af vurdering af ejendomme har været retvisende

6. om bankens eksterne revisorer har udført revision i overensstemmelse med god revisionskik

7. om bankens revisorer har overholdt sine forpligtelser i medfør af FIL § 200

8. om bankens prospekt i forbindelse med kapitalrejsningen i efteråret 2010 har været retvisende

9. Finansiell Stabilitet A/S' to bestyrelsesmedlemmers rolle i Amagerbanken.

side 3 af 206

Kommissoriet er efterfølgende udvidet til at omfatte

10. Om bankens ledelse har handlet ansvarspådragende ved at vedtage nedskrivninger for regnskabsåret 2010 med 3.144 mio. kr.

Det er med Erhvervs- og Vækstministeriet endvidere aftalt, at undersøgelsen tillige skal omfatte:

1. om Bankens ledelse har handlet ansvarspådragende som følge af nedskrivninger forårsaget af kunders valutatab i 2010.

2. om bestyrelsen i Banken eller enkelte medlemmer i bestyrelsen har handlet ansvarspådragende ved at aftale og senere foranledige udbetalt en fratrædelsesgodtgørelse på 12 mio. kr. til administrerende direktør Jørgen Brændstrup.

3. om Bankens ledelse har handlet ansvarspådragende som følge af bevilling af betydelige udlån til en kunde i ejendomssektoren.

4. om Bankens ledelse har handlet ansvarspådragende i forbindelse med Bankens ejerskab af en produktionsvirksomhed.

5. om Bankens ledelse har handlet ansvarspådragende i forbindelse med tegning af kapitalandele i en virksomhed indenfor medicinalindustrien.

6. om Bankens ledelse har handlet ansvarspådragende i forbindelse med Bankens tilbud om lånefinansieret erhvervelse af ansvarlig lånekapital i Banken i form af kapitalbeviser.

7. om Bankens ledelse har handlet ansvarspådragende ved fortsættelse af Bankens virksomhed, udover det tidspunkt, hvor Banken ikke opfyldte sit individuelle solvenskrav.

8. om Bankens ledelse har handlet ansvarspådragende i forbindelse med Bankens finansiering af kunders erhvervelse af betydelige aktieposter i en børsnoteret dansk virksomhed.

side 4 af 206

Af Kommissoriet fremgår, at Rigsrevisionens undersøgelse skal indgå som grundlag for undersøgelsen.

2. RESUME

2.1 ”1. om de i lov om finansiel virksomhed (herefter FIL) §§ 70 og 71 omhandlede retningslinjer har foreligget.”

Det er min vurdering, at Banken har udarbejdet skriftlige instrukser og retningslinjer, som opfylder forpligtelserne i FIL §§ 70 og 71.

Jeg henviser til min særskilte omtale af den manglende funktionsadskillelse mellem Bankens ledelse og dens kreditbehandling under pkt. 3.2.

2.2 ”2. om de pågældende retningslinjer har været fulgt a. med hensyn til bevilling af større lån, og b. i relation til engagementer omfattet af FIL § 78”

Det kan lægges til grund, at bevillingsprocessen i Banken vedrørende større lån som udgangspunkt bliver foretaget på et formelt forsvarligt grundlag efter retningslinjerne i FIL.

Imidlertid finder jeg det ikke forsvarligt, at der i Perioden er et person-sammenfald mellem Bankens direktion og Bankens erhvervsafdeling. Bankens administrerende direktør er således i Perioden ligeledes fungerende daglig chef for erhvervsafdelingen, ligesom han er medlem af Bankens Kreditkomite, som forestår Bankens kreditbehandling. Dette forhold indebærer risiko for, at den kreditmæssige behandling af engagementerne ikke bliver foretaget tilstrækkelig uafhængigt.

Jeg har imidlertid ikke fundet grundlag for, at den manglende funktionsadskillelse i sig selv har været årsag til tab i Banken.

2.3 ”3. om koncerninterne transaktioner og transaktioner med nærtstående har været foretaget på markedsmæssige vilkår og i overensstemmelse med de i medfør af FIL § 181 fastsatte regler”

Jeg er ved min undersøgelse ikke blevet bekendt med forhold, hvorefter koncerninterne transaktioner og transaktioner med nærtstående ikke er foretaget på markedsmæssige vilkår og i overensstemmelse med FIL § 181.

side 5 af 206

2.4 ”4. om bankens ledelse har aflagt års- og delårsrapport i overensstemmelse med de i FIL §§ 183-199 anførte regler”

Banken aflægger års- og delårsrapporter i overensstemmelse med de internationale regnskabsbestemmelser International Financial Reporting Standards (IFRS), som godkendt af EU og yderligere af danske oplysningskrav til årsrapporter for børsnoterede finansielle selskaber, som udtrykt i FIL §§ 183-199.

Ledelsesberetningen skal bl.a., jf. FIL § 186 og § 187, indeholde en retvisende redegørelse for de forhold, som beretningen omhandler, således at årsrapportens oplysninger kan støtte regnskabsbrugerne i deres økonomiske beslutninger.

Regnskabsåret 2007

Delårsrapport 1. kvartal 2007

På baggrund af Bankens betydelige, samlede udlån til disse ejendomsprojekter og delårsrapportens oplysninger om den begyndende afmatning i boligaktiviteterne i Københavnsområdet, finder jeg, at rapporten bør indeholde oplysning om størrelsen af Bankens engagementer på dette område.

På denne baggrund er det min samlede vurdering, at delårsrapporten vedrørende 1. kvartal 2007 må anses for retvisende, bortset fra manglende oplysning om omfanget af Bankens udlån til ejendomsprojekter baseret på videresalg af ejerlejligheder.

Delårsrapport for 1. halvår 2007

Det er min vurdering, at halvårsrapporten for første halvår 2007 må anses for retvisende, bortset fra manglende oplysning i ledelsesberetningen om størrelsen af bankens udlån til ejendomssektoren.

Delårsrapport vedrørende 3. kvartal 2007

Det er min vurdering, at kvartalsrapporten pr. 30. september 2007 ikke er retvisende, idet den giver et fejlagtigt billede af bankens økonomiske status og risici. Der mangler efter min vurdering individuelle nedskrivninger

for ikke under kr. 200 mio. hidrørende særligt fra et større ejendomsudlån, hvor låntager efter min vurdering er eller har været i væsentlige økonomiske vanskeligheder, ligesom ledelsesberetningen ikke giver et retvisende billede af bankens risici på udlån til ejendomssektoren.

side 6 af 206

Årsrapporten for 2007

Det er min vurdering, at årsrapporten 2007 må anses for retvisende, bortset fra utilstrækkelige oplysninger om størrelsen af bankens udlån til ejendomssektoren, og bortset fra et ikke retvisende billede af bankens risici på udlån til ejendomssektoren. Det bemærkes, at det lån, der med udgangen af 3. kvartal 2007, efter min vurdering burde have været nedskrevet, i den mellemliggende periode var blevet sikkerhedsmæssigt afdækket.

Regnskabsåret 2008

Delårsrapport vedrørende 1. kvartal 2008

Det er min vurdering, at delårsrapporten for 1. kvartal 2008 er retvisende, bortset fra et ikke retvisende billede af bankens risici på udlån til ejendomssektoren.

Delårsrapport for 1. halvår 2008

Det er min vurdering, at delårsrapporten for 1. halvår 2008 ikke er retvisende, idet såvel periodens resultat som opgørelsen af egenkapital pr. 30. juni 2008 er overvurderet, da Bankens ledelse ikke har foretaget lovmæssige nedskrivninger. En efterlevelse heraf vil efter min vurdering medføre mernedskrivninger på minimum 300-400 mio. kr., hvorved Bankens nettoresultat ville blive negativt med minimum 100 mio. kr. i stedet for det offentligtliggjorte overskud på knap 200 mio. kr.

Det er herudover min vurdering, at ledelsesberetningen om Bankens risici på især ejendomsudlån ikke er retvisende og ikke tegner et dækkende billede af Bankens risici som følge af udviklingen på ejendomsmarkedet.

Delårsrapport for 1.-3. kvartal 2008

Det er min vurdering, at kvartalsrapporten med hensyn til Bankens finansielle stilling giver et retvisende billede, hvorimod ledelsesberetningen ikke på retvisende måde beskriver risikoen for yderligere nedskrivninger, ligesom den fejlagtigt bibringer regnskabslæseren det indtryk, at de foretagne nedskrivninger ikke afspejler en tabsbegivenhed.

Endelig redegøres der ikke for principper og forudsætninger for de beregnede nedskrivninger. Regnskabslæseren gives ikke oplysning om de primære forudsætninger, Banken har anvendt for fremtiden, samt andre primære kilder til skønsmæssig usikkerhed, herunder forudsat tidspunkt for realisation af sikkerheder i fast ejendom.

side 7 af 206

Årsrapporten for 2008

Det er min vurdering, at årsrapporten for 2008 er mangelfuld og ikke retvisende, idet:

- Bankens nedskrivninger som minimum burde være 86 mio. kr. højere, som følge af for høj værdiansættelse af pantsatte værdipapirer,
- ledelsen ikke oplyser, at der ikke er opstillet lovpligtige betalingsrækker på nedskrivningsengagementer,
- der foreligger utilstrækkelige oplysninger om de forudsætninger, Banken har anvendt ved regnskabsmæssige skøn, herunder særligt manglende oplysninger om brugen af usædvanligt lange betalingsrækker ved beregning af nedskrivninger, samt manglende oplysning om Bankens afventende og langsigtede strategi for realisation af sikkerheder for ejendomsengagementer, jf. IAS 1.116 og IAS 1.120,
- årsrapporten ikke indeholder kvantitative oplysninger om udlånsgrupper med særlige risici.

Korrigeret årsrapport 2008

Det er min vurdering, at den korrigerede årsrapport for 2008 er retvisende, bortset fra:

- utilstrækkelige oplysninger om de forudsætninger, Banken har anvendt ved regnskabsmæssige skøn, herunder særligt manglende oplysninger om brugen af usædvanligt lange betalingsrækker ved beregning af nedskrivninger, samt manglende oplysning Bankens afventende og langsigtede strategi for realisation af sikkerheder for ejendomsengagementer, jf. IAS 1.116 og IAS 1.120,
- at årsrapporten ikke indeholder tilstrækkelige, kvantitative oplysninger om udlånsgrupper med særlige risici

Årsrapporten for 2009

Delårsrapport 1. kvartal 2009

Det er min vurdering, at delårsrapporten for 1. kvartal 2009 er retvisende bortset fra:

- at Bankens nedskrivninger som minimum burde være 45,7 mio. kr. højere som følge af fejlagtig værdiansættelse af aktiepost
- Manglende oplysning om principper og forudsætninger for de beregnede nedskrivninger. Regnskabslæseren gives ikke tilstrækkelig oplysning om forudsætningerne for de regnskabsmæssige skøn.

side 8 af 206

Korrigeret delårsrapport for 1. kvartal 2009

Det er min vurdering, at den korrigerede delårsrapport er retvisende bortset fra utilstrækkelig oplysning om forudsætninger for de regnskabsmæssige skøn.

Delårsrapport 1. halvår 2009

Det er min vurdering, at Bankens delårsrapport for 1. halvår 2009, offentliggjort den 10. august 2009 ikke er retvisende, idet bankens udlån er værdiansat ca. 465 mio. kr. for højt, hvorfor bankens egenkapital og periodens driftsresultat var væsentligt overvurderet. Jeg lægger vægt på, at Bankens ledelse har tilsidesat en af Finanstilsynet foretagen vurdering af nedskrivningsbehov.

Jeg finder, at forholdet kan danne grundlag for en undersøgelse af, hvorvidt forholdet må antages at være en mulig overtrædelse af FIL § 373, stk. 7.

Det er tillige min vurdering, at regnskabslæseren ikke gives tilstrækkelig oplysning om forudsætningerne for de anvendte regnskabsmæssige skøn.

Korrigeret delårsrapport 1. halvår 2009

Det er min vurdering, at regnskabslæseren ikke gives tilstrækkelig oplysning om forudsætningerne for de anvendte regnskabsmæssige skøn.

Delårsrapport 1.-3. kvartal 2009

Det er min vurdering, at den aflagte delårsrapport for 1.-3. kvartal 2009 er retvisende, bortset fastsættelsen af en for høj sikkerhedsværdi af en børsnoteret aktieportefølje samt at regnskabslæseren ikke gives tilstrækkelig oplysning om forudsætningerne for de anvendte regnskabsmæssige skøn.

Korrigeret delårsrapport fra 1. til 3. kvartal 2009.

Det er min vurdering, at den aflagte korrigerede delårsrapport for 1.-3. kvartal 2009 er retvisende, bortset fra, at regnskabslæseren ikke gives tilstrækkelig oplysning om forudsætningerne for de anvendte regnskabsmæssige skøn.

side 9 af 206

Årsrapport 2009

Det er min vurdering, at den aflagte årsrapport for 2009 er retvisende, bortset fra, at regnskabslæseren ikke gives fuldt ud tilstrækkelig oplysning om forudsætningerne for de anvendte regnskabsmæssige skøn.

Delårsrapport for 1. kvartal 2010

Det er min vurdering, at den aflagte delårsrapport for 1. kvartal 2010 er retvisende, bortset fra at regnskabslæseren ikke gives tilstrækkelig oplysning om forudsætningerne for de anvendte regnskabsmæssige skøn.

Delårsrapport for 1. halvår 2010

Det er min vurdering, at delårsrapport for 1. halvår 2010 må anses for retvisende.

Delårsrapport for 1.-3. kvartal 2010

Det er min vurdering, at delårsrapport for 3. kvartal 2010 må anses for retvisende.

2.5 ”5. om bankens ledelse har overholdt sine forpligtelser i medfør af FIL § 75, herunder om indberetning af vurdering af ejendomme har været retvisende”

Det følger af FIL § 75, at den finansielle virksomhed straks skal meddele Finanstilsynet oplysning om forhold, der er af afgørende betydning for den finansielle virksomheds fortsatte drift.

Samme pligt påhviler de enkelte medlemmer af ledelsen af den finansielle virksomhed.

Jeg er i forbindelse med min undersøgelse ikke blevet bekendt med forhold, som har medført indberetningspligt efter FIL § 75.

2.6 ”6. Om Bankens eksterne revisorer har udført revision i overensstemmelse med god revisionskik”

2.6.1 Indledning

side 10 af 206

Ekstern revisor i Perioden er KPMG C. Jespersen Statsautoriseret Revisionsinteressentskab, senere KPMG Statsautoriseret Partnerselskab. Fra den 4. november 2009 vælges Deloitte Statsautoriseret revisionsaktieselskab som yderligere ekstern revisor.

2.6.2 Regnskabsåret 2007

Det bemærkes, at Bankens delårsrapporter for 2007 er ikke revideret.

Revision af årsrapporten for 2007

Årsrapporten for 2007 er af ekstern revisor forsynet med revisionspåtegning uden forbehold og uden supplerende oplysninger.

Det er min vurdering, at ekstern revisor har udført revision af årsrapporten for 2007 i overensstemmelse med god revisionskik.

2.6.3 Regnskabsåret 2008

Ekstern revisor i denne periode var KPMG Statsautoriseret Revisionspartnerselskab.

Det bemærkes, at Bankens delårsrapporter for 2008 er ikke revideret.

Revision af årsrapport 2008

Bankens årsrapport for 2008 er af ekstern revisor forsynet med påtegning uden forbehold og med supplerende oplysninger om særlige usikkerheder ved måling af engagementer med sikkerhed i ejendomme og aktier.

Det fremgår, at ekstern revisors gennemgang af engagementer i henhold til revisionsbekendtgørelsen omfatter i alt 29 engagementer.

Af disse erklærer ekstern revisor, at 15 engagementer af Banken er målt korrekt. For de resterende 14 engagementer anfører ekstern revisor, at det som følge af betydelig usikkerhed ikke kan erklæres, hvorvidt disse af Banken er målt korrekt. Ekstern revisor erklærer i stedet ikke at have fundet

grundlag for at anlægge anden vurdering end Bankens eller tilsvarende formulering.

I forbindelse med den generelle engagementsgennemgang, ”accepterer” ekstern revisor, at Banken som grundlag for beregning af sikkerhedsværdien af en større aktiebeholdning har anvendt en kurs, der overstiger den noterede børskurs, hvilket har medført en merværdi på 86 mio. kr. i årsrapporten.

side 11 af 206

Det er min vurdering, at årsrapporten ikke i tilstrækkelig grad giver oplysning om de forudsætninger, der er anvendt ved regnskabsmæssige skøn, ligesom der ikke er tilstrækkelige kvantitative oplysninger om udlånsgrupper med særlig kreditrisici.

Jeg vurderer videre, at det ikke er regnskabsmæssigt korrekt, at Banken har optaget en større aktiepost til en sikkerhedsværdi, der ligger over den noterede børskurs.

Disse forhold burde have ført til forbehold for uenighed med ledelsen om væsentlige regnskabsforhold.

Herudover burde de af ekstern revisor anførte usikkerheder ved bedømmelsen af Bankens måling af en række af Bankens største engagementer have ført til forbehold om utilstrækkeligt revisionsbevis.

På denne baggrund er det min samlede vurdering, at ekstern revisors revision af årsrapporten for 2008 må antages at være i overensstemmelse med god revisionskik, bortset fra, at ekstern revisor efter min vurdering burde have taget forbehold for utilstrækkelig oplysning om de forudsætninger, Banken har anvendt ved regnskabsmæssige skøn, manglende kvantitative oplysninger om kreditrisiko fordelt på grupper, manglende nedskrivning på engagementer med sikkerhed i en børsnoteret aktiepost samt forbehold for utilstrækkeligt revisionsbevis ved vurderingen af en række af Bankens største engagementer.

Det bemærkes, at forbehold ikke kan erstattes med supplerende oplysninger.

Revision af supplerende og korrigerende informationer til årsrapporten for 2008

Foranlediget af Fondsrådets ovennævnte afgørelse udarbejder Banken supplerende og korrigerende oplysninger til årsrapporten, dateret den 17. november 2009.

Den korrigerende og supplerende information er af ekstern revisor forsynet med påtegning uden forbehold og uden supplerende oplysninger.

side 12 af 206

Det er min samlede vurdering, at ekstern revisors revision af supplerende og korrigerende informationer til årsrapporten for 2008 ikke fuldt ud må anses at være i overensstemmelse med god revisionskik, idet ekstern revisor burde have taget forbehold for utilstrækkelig oplysning om forudsætningerne for regnskabsmæssige skøn, og om utilstrækkelige kvantitative oplysninger om udlånsgrupper med særlige kreditrisici.

3.6.4 Regnskabsåret 2009

Revision af delårsrapport for 1. kvartal 2009

Delårsrapporten for 2009 er af ekstern revisor forsynet med revisionspåtegning uden forbehold og med supplerende oplysninger om særlige usikkerheder ved måling af engagementer med sikkerhed i ejendomme og aktier.

Det fremgår, at ekstern revisor erklærer at have opnået tilstrækkeligt egnet revisionsbevis.

Det fremgår, at det ikke i alle tilfælde har været muligt for Banken at opstille betalingsrækker for engagementer med OIV, ligesom der ikke er implementeret en model for beregning af gruppevise nedskrivninger for erhverv.

Ekstern revisor accepterer i lighed med tidligere anvendelsen af anden sikkerhedsværdi end børskursen for den før omtalte aktieportefølje.

Det er min vurdering, at ekstern revisors revision af delårsrapport for 1. kvartal 2009 ikke fuldt ud kan anses at være i overensstemmelse med god revisionskik, idet ekstern revisor burde have taget forbehold for utilstrækkelig oplysning om forudsætningen for regnskabsmæssige skøn i sin udtalelse om ledelsesberetningen.

Revision af korrigeret delårsrapport for 1. kvartal 2009.

Foranlediget af Fondsrådets afgørelse udarbejder Banken korrigeret delårsrapport, dateret den 17. november 2009.

Den korrigerede delårsrapport er af ekstern revisor forsynet med erklæring om, at den foretagne korrektion er i overensstemmelse med Bankens talmæssige beregninger af grundlaget for korrektionerne.

side 13 af 206

Det er min vurdering, at ekstern revisors revision af korrigeret delårsrapport for 1. kvartal 2009 ikke fuldt ud kan anses at være i overensstemmelse med god revisionsskik, idet ekstern revisor burde have taget forbehold for utilstrækkelig oplysning om forudsætningen for regnskabsmæssige skøn i sin udtalelse om ledelsesberetningen.

Det bemærkes, at

delårsrapport for 1. halvår af 2009 er ikke revideret og

delårsrapport for 1.-3. kvartal 2009 er ikke revideret.

Revision af review af korrigeret delårsrapport for 1.-3. kvartal 2009

Foranlediget af Fondsrådets afgørelse udarbejdede Banken korrigeret delårsrapport for 1.-3. kvartal 2009, dateret 17. november 2009.

Den korrigerede delårsrapport er af ekstern revisor forsynet med erklæring uden forbehold og med supplerende oplysninger om særlig usikkerhed ved måling af sikkerheder i ejendomme.

Det er min vurdering, at der for den korrigerede delårsrapport fortsat er utilstrækkelig oplysningskvalitet for forudsætninger for regnskabsmæssige skøn.

Selvom der gælder andre og mindre krav til review end til revision, er det min vurdering, at ekstern revisors review ikke fuldt ud kan antages at være i overensstemmelse med god revisionsskik, idet revisor i sin udtalelse fortsat burde have taget forbehold for ovennævnte uenighed med ledelsen om væsentlige regnskabsforhold.

Revision af årsrapporten for 2009

Årsrapporten for 2009 er af ekstern revisor forsynet med påtegning uden forbehold og uden supplerende oplysninger.

Det er min vurdering, at ekstern revisors revision af årsrapporten for 2009 er i overensstemmelse med god revisionsskik, bortset fra den fortsat util-

strækkelige oplysningskvalitet vedrørende forudsætningerne for regnskabsmæssige skøn.

2.6.5 Regnskabsåret 2010

side 14 af 206

Revision af delårsrapport for 1. kvartal 2010

Delårsrapporten for 1. kvartal 2010 er af ekstern revisor forsynet med påtegning uden forbehold og uden supplerende oplysninger.

Det angives fortsat, at der ved målingen af en række engagementer er en særlig usikkerhed og risiko for engagementer med sikkerhed i ejendomme.

Det er min vurdering, at revisors revision af delårsrapporten for 1. kvartal 2010 er i overensstemmelse med god revisionskik, bortset fra utilstrækkelig oplysningskvalitet vedrørende forudsætningerne for regnskabsmæssige skøn.

Revision af delårsrapport for 1. halvår 2010

Delårsrapporten for 1. halvår 2010 er af ekstern revisor forsynet med påtegning uden forbehold og med supplerende oplysning om forudsætningerne for fortsat drift (going concern), samt det til den individuelle statsgaranti på 13,5 mia. kr. knyttede vilkår om yderligere kapitalgrundlag på mindst 750 mio. kr.

Det er min vurdering, at ekstern revisors revision af Bankens delårsrapport for 1. halvår 2010 er i overensstemmelse med god revisionskik.

Det bemærkes, at delårsrapport for 1.-3. kvartal 2010 er ikke revideret.

2.7 ”7. om bankens revisorer har overholdt sine forpligtelser i medfør af FIL § 200”

Min undersøgelse har afdækket, at en ekstern revisor ved flere lejligheder har afgivet § 200 underretning til Finanstilsynet.

Jeg er i forbindelse med min undersøgelse ikke blevet bekendt med yderligere forhold, som har medført indberetningspligt efter FIL § 200.

Samlet set er det herefter min vurdering, at ekstern revisor har opfyldt sin forpligtelse i medfør af FIL § 200.

2.8 ”8. om bankens prospekt i forbindelse med kapitalrejsningen i efteråret 2010 har været retvisende”

Jeg har ved min vurdering af prospektet lagt vægt på, hvilke forhold en investor må anses at have lagt afgørende vægt på i sin beslutning om en mulig investering i Banken, og som investor derfor har en berettiget forventning om fremgår korrekt og med tilstrækkelig tydelighed af prospektet.

side 15 af 206

Jeg lægger til grund, at det helt afgørende grundlag for investors beslutning har været, hvilke økonomiske risici en investering i Banken ville medføre.

Jeg anser i den forbindelse de manglende og/eller utilstrækkelige oplysninger om direktionens fremtid og Bankens anvendelse af for sektoren atypiske beregningsmodeller, som en mangel ved prospektet, der imidlertid ikke kan tillægges afgørende betydning for investors beslutning.

Det er derfor min samlede vurdering, at prospektet med tilstrækkelig tydelighed angiver de væsentlige økonomiske risici, der er forbundet med en investering i Banken og som må antages at have været af afgørende betydning for investors beslutning samt at disse oplysninger i det væsentligste må antages at være angivet faktisk korrekt.

2.9 ”9. Finansiell Stabilitet A/S’ to bestyrelsesmedlemmers rolle i Amagerbanken”

Jeg lægger til grund, at Steen Hove og Steen Hemmingsen i Perioden er i et ansættelsesforhold med Finansiell Stabilitet A/S. Jeg lægger endvidere til grund, Steen Hove og Steen Hemmingsen er informeret om Finans Stabilitet A/S’ vurdering af Bankens økonomiske situation, med nødvendigheden af betydelige yderligere nedskrivninger på en række engagementer.

Det fremgår ikke af de foreliggende oplysninger, hvorvidt Steen Hove og Steen Hemmingsen oplyser Bankens øvrige bestyrelse om Finansiell Stabilitet A/S’ vurdering af Bankens økonomiske situation.

Såfremt det ikke er tilfældet, finder jeg, at oplysningen er af så væsentlig betydning for arbejdet i bestyrelsen, at Steen Hove og Steen Hemmingsen burde have delt deres viden med den øvrige bestyrelse, evt. ved en frigørelse af en mulig tavshedspligt.

Af de foreliggende oplysninger formoder jeg, at den øvrige bestyrelse eller enkelte medlemmer af bestyrelsen fra anden side er gjort bekendt med Finansiell Stabilitets vurdering af Banken.

side 16 af 206

Jeg finder, at Steen Hove og Steen Hemmingsens undladelse af at stemme om delårsrapporten ikke er i overensstemmelse med deres pligter efter FIL § 185.

Uanset de ovennævnte forhold, er det min samlede vurdering, at der i forbindelse med Steen Hove og Steen Hemmingsen arbejde i Bankens bestyrelse ikke må antages at foreligge grundlag for et erstatningsansvar overfor Banken.

2.10 ”Om Bankens ledelse har handlet ansvarspådragende ved at vedtage nedskrivninger for regnskabsåret 2010 med 3.144 mio. kr.”

Jeg finder ikke grundlag for at kunne fastslå, at ledelsen har handlet ansvarspådragende i forbindelse med de vedtagne nedskrivninger, idet jeg særligt lægger vægt på ledelsens pligt til, i medfør af FIL § 124, at sikre overholdelse af de til enhver tid fastsatte solvenskrav, ligesom jeg ikke har grundlag for at fastslå, at et ændret ledelsesmæssigt lovligt skøn over nedskrivningsbehovet ville føre til, at Banken fortsat kunne opfylde solvenskravet i medfør af lov om finansiell virksomhed.

3. ØVRIGE FORHOLD

3.1 Om Bankens ledelse har handlet ansvarspådragende i forbindelse med Bankens tab som følge af nedskrivninger forårsaget af kunders valutatab i 2010

I forbindelse med Bankens aflæggelse af delårsrapport for 1. halvår 2010 offentliggør Banken, at den i perioden fra 1. januar – 30. juni 2010 har måttet foretage nedskrivninger på i alt 394 mio. kr., som følge af kunders tab på valutapositioner og i mindre omfang valutalån.

Valutapositionerne og optagelsen af valutalån sker på grundlag af bevillinger i Banken i perioden primo maj 2009 til primo januar 2010.

Bevillingerne gives til valutapositioner og valutalån i volatil fremmedvaluta i form af CHF, JPY og USD.

Bevillingerne ydes til kunder, hvis engagementer er nødlidende med løbende drifts- og likviditetsunderskud og hvor pantesikkerheder og sikkerhed i form af kautionserklæringer er tæt på værdiløse, og hvor der forinden er sket betydelige nedskrivninger på engagementerne.

side 17 af 206

I slutningen af juni 2010 vælger Banken at lukke de pågældende valutapositioner, hvorefter det samlede tab vedrørende dispositionerne bliver opgjort til 393.645.302 kr.

Jeg lægger til grund, at nedskrivningerne på i alt 394 mio. kr. udgør et tilsvarende formuetab for Banken.

Det er min vurdering, at Bankens bevillinger og rammer for valutaterminer/valutaoptioner samt bevilling af valutalån er uforsvarlige.

Det er ligeledes min vurdering, at bevillingerne er i strid med lov om finansiel virksomheds forsvarligheds- og forsigtighedsprincip.

Jeg har herudover vurderet, at der for administrerende direktør Jørgen Brændstrup primo februar 2010 må antages at være indtrådt en handlepligt til at lukke engagementerne ned.

For bestyrelsen må en sådan handlepligt antages at være indtrådt senest primo maj 2010. Handlepligten indtræder for de bestyrelsesmedlemmer, som oprindeligt har medvirket til bevillingerne.

Som ovenfor anført vurderer jeg, at der kan gøres et erstatningsansvar gældende overfor de personer, der har forestået og medvirket til bevillingerne.

Efter det oplyste gør det sig gældende for følgende medlemmer af Bankens bestyrelse:

N.E. Nielsen (formand for bestyrelsen, indtrådt 11.12.1996, udtrådt 10.11.2010)

Villy Rasmussen (medlem af bestyrelsen, indtrådt 30.3.1998, udtrådt 22.3.2010)

Carsten Ehlers (medlem af bestyrelsen, indtrådt 23.3.2009, udtrådt 10.11.2010)

Henrik Håkonsson (medlem af bestyrelsen, indtrådt 23.3.2009, udtrådt 10.11.2010)

Kent Madsen (medlem af bestyrelsen, indtrådt 30.9.2008, udtrådt 10.11.2010)

Jesper Reinhardt (medlem af bestyrelsen, indtrådt 21.3.2009, udtrådt 10.11.2010)

Henrik Zimino (medlem af bestyrelsen, indtrådt 30.3.1998, udtrådt 10.11.2010)

John Skafte (medarbejder valgt medlem af bestyrelsen, indtrådt 31.5.2005, udtrådt 07.2.2011),

Anne Toxværd (tidligere Borre) (medarbejder valgt medlem af bestyrelsen, indtrådt 21.4.2006, udtrådt 22.3.2010)

Efter det oplyste er der for direktionen tale om følgende personer:

Jørgen Brændstrup (tiltrådt som direktør 11.12.2002, tiltrådt som administrerende direktør 02.10.2008, udtrådt af direktionen 15.11.2010)

Allan George Ottsen (tiltrådt som direktør 11.12.2002, udtrådt af direktionen 7.2.2011)

Det bemærkes i den forbindelse, at to af disse bestyrelsesmedlemmer udtræder af bestyrelsen den 22. marts 2010.

Det bemærkes, at der efter det foreliggende ikke vurderes at være indtrådt en handlepligt for Allan George Ottsen.

På grund af det korte tidsrum og af hensyn til forholdets kompleksitet har jeg ikke vurderet, at en handlepligt må antages at være indtrådt for de ny bestyrelsesmedlemmer, der indtræder den 22. marts 2010.

Jeg vurderer tillige, at den udviste passivitet må antages at være en overtrædelse af FIL § 373, stk. 6.

Det er endvidere min vurdering, at bevillingerne af rammer for valutaterminer og valutaoptioner samt bevilling af valutalån efter omstændighederne kan være en overtrædelse af straffelovens § 299, stk. 1.

3.2 Om bestyrelsen i Banken eller enkelte medlemmer i bestyrelsen har handlet ansvarspådragende ved at aftale og senere foranledige udbetalt en fratrædelsesgodtgørelse på 12 mio. kr. til administrerende direktør Jørgen Brændstrup

Jørgen Brændstrup ansættes som direktør i Banken den 1. december 2002 og tiltræder efter administrerende direktør Knud Christensens død, den 2. oktober 2008, stillingen som administrerende direktør i Banken.

Jørgen Brændstrups oprindelige direktørkontrakt af 29. september 2002 bliver ved tillæg af 24. september 2008 ændret, bl.a. ved indførelsen af en

change-of-control klausul. Der bliver yderligere bestemt en fratrædelsesgodtgørelse svarende til 12 måneders løn, som skal forfalde til udbetaling på ”*det juridiske fratrædelsestidspunkt*”.

side 19 af 206

I forbindelse med Jørgen Brændstrups tiltræden som administrerende direktør i Banken bliver hans årlige faste løn ved tillæg af 16. marts 2009 fastsat til 6 mio. kr., ligesom størrelsen af fratrædelsesgodtgørelsen ændres til 24 måneders løn ved Bankens opsigelse. Forfaldstidspunktet forbliver uændret. Ved egen opsigelse er Jørgen Brændstrup berettiget til 12 måneders godtgørelse.

Ved tillægget bliver desuden bestemt, at ved enhver ændring i ”*Bankens struktur, hvorved kontrollen over Banken eller Bankens væsentligste aktiviteter overgår til en eller flere tredjemænd*” (change-of-control) er Jørgen Brændstrup ved egen opsigelse som følge af strukturændringen berettiget til en fratrædelsesgodtgørelse på 24 måneders løn. Forfaldstidspunktet for fratrædelsesgodtgørelse i denne situation fastsættes i forhold til et nærmere bestemt fritstillingstidspunkt.

Ved uunderskrevet tillæg af 10. september 2010 bliver med henvisning til Bankens aftale med Finansiell Stabilitet A/S om individuel statsgaranti anført, at der ”*de facto*” er indtrådt den nævnte strukturændring i Banken. Det bliver endvidere bestemt, at fratrædelsesgodtgørelsen ved opsigelse fra Bankens side, forfalder ”*ved opsigelsen*”.

Ved ligeledes uunderskrevet tillæg af 11. september 2010 bliver det bestemt, at Jørgen Brændstrups fratrædelsesgodtgørelse skal deponeres hos advokat Søren Lundsgaard på dennes klientkonto i Banken, således at det deponerede beløb uden modregningsadgang ”*frigives til J.B. ved en eventuel opsigelse, uanset af hvem opsigelsen foretages*”.

Det fremgår videre af tillægget:

”*Frigivelse sker efter skriftligt påkrav fra SL fra JB eller efter endelig dom eller voldgiftsafgørelse*”.

Den 8. oktober 2010 bliver 12 mio. kr. overført til den nævnte klientkonto i Banken efter intern instruks fra Jørgen Brændstrup med kopi til Bankens bestyrelsesformand N.E. Nielsen og senere igen overført til Jørgen Brændstrups advokat.

Den 10. november 2010 opsiges Jørgen Brændstrup sin stilling som administrerende direktør.

Jeg har andetsteds i min rapport angivet et muligt ledelsesansvar for tab i Banken som følge af kunders valutatab. Det fremgår her, at Jørgen Brændstrup efter min vurdering kan være erstatningsansvarlig over for Banken for det meget væsentlige formuetab, som Banken lider primo 2010. Dette forhold har Bankens bestyrelsesformand og de af sagen berørte bestyrelsesmedlemmer haft kendskab til.

Jeg lægger derfor til grund, at det kan være ansvarspådragende for disse personer dels at indgå/godkende aftalen om tillægget af 11. september 2010 med Jørgen Brændstrup og dels godkende den efterfølgende effektivering.

Bestyrelsen eller de enkelte medlemmer af bestyrelsen må antages at være erstatningsansvarlige for det tab, Banken måtte lide ved en mistet mulig modregningsadgang i Jørgen Brændstrups fratrædelsesgodtgørelse.

Uanset at den stedfundne transaktion fremstår uden et klart forretningsmæssigt formål og i stedet alene synes at have til formål, at undgå en registrering med OIV, kan det ikke afvises, at Banken i forbindelse med rekonstruktionen har opnået en samlet stærkere sikkerhed.

Under alle omstændigheder kan det konstateres, at Banken i forbindelse med konstruktionen ikke lider et større tab end svarende til det oprindelige udlån i forbindelse med erhvervelsen.

På baggrund af min gennemgang af sagen er det min samlede vurdering, at Bankens ledelse ikke har handlet ansvarspådragende.

3.3 Om Bankens ledelse har handlet ansvarspådragende som følge af bevilling af betydelige udlån til en kunde i ejendomssektoren

Jeg har vurderet, hvorvidt en mellem Banken og koncernens moderselskab indgået låneaftale, hvis formål efter min vurdering må antages bl.a. at have været at forbedre Bankens stilling og dermed undgå eventuel nedskrivning på engagementet, har medført et ledelsesansvar.

Uanset at den stedfundne transaktion fremstår uden et klart forretningsmæssigt formål og i stedet alene synes at have til formål, at undgå en registrering med OIV, kan det ikke afvises, at Banken i forbindelse med rekonstruktionen har opnået en samlet stærkere sikkerhed.

Under alle omstændigheder kan det konstateres, at Banken i forbindelse med konstruktionen ikke lider et større tab end svarende til det oprindelige udlån i forbindelse med erhvervelsen.

side 21 af 206

På baggrund af min gennemgang af sagen er det min samlede vurdering, at Bankens ledelse ikke har handlet ansvarspådragende.

3.4 Om Bankens ledelse har handlet ansvarspådragende i forbindelse med Bankens ejerskab af en produktionsvirksomhed.

Banken overtager i 2007 samtlige aktier i en produktionsvirksomhed med henblik på midlertidig drift og rekonstruktion, jf. FIL § 25.

Banken underretter Finanstilsynet herom i 2007 og Bankens ejerskab bliver løbende oplyst i de af Banken udsendte års- og delårsrapporter.

Selskabet træder i solvent likvidation i 2010. Banken har ydet betydelige udlån til virksomheden og lider i den forbindelse væsentlige tab.

Det kan konstateres, at Banken i en årrække har ejerinteresser i den pågældende virksomhed. Først i 2007 overtager Banken kontrollen med virksomheden.

Baseret på min gennemgang af de faktiske omstændigheder er det min vurdering, at Banken har overholdt sin indberetningspligt efter FIL § 25.

Jeg lægger endvidere til grund, at den periode, hvori Banken er kontrollerende aktionær, ikke er af en sådan varighed, at den grundlæggende betingelse om midlertidig besiddelse er tilsidesat.

Sammenfattende er det min vurdering, at det omtalte ejerskab ikke medfører ansvar for Bankens ledelse.

3.5 Om Bankens ledelse har handlet ansvarspådragende i forbindelse med tegning af kapitalandele i en virksomhed indenfor medicinalindustrien.

På baggrund af en ekstern henvendelse til Finanstilsynet og efterfølgende til mig som undersøger har jeg efter aftale med Erhvervs- og Vækstministeriet vurderet, hvorvidt hele eller dele af Bankens ledelse har pådraget sig ansvar ved at lade Banken indgå i transaktioner i form af tegning af aktier i et privatejet medicinalselskab.

Det kan på baggrund af min gennemgang konstateres, at Banken i juli 2009 tegnede kapitalandele i det pågældende medicinalsselskab for et beløb på nom. 20 mio. kr.

side 22 af 206

Aktieposten bliver efterfølgende videreoverdraget, hvorved Banken i november opnår en fortjeneste på ca. 3 mio. kr.

Endvidere kan det konstateres, at det pågældende medicinalsselskab bliver en betydelig indlånskunde i Banken.

Medicinalsselskabet bliver ikke udlånskunde i Banken.

På det foreliggende grundlag er det derfor min vurdering, at ingen i Bankens ledelse har pådraget sig ansvar som følge af de stedfundne transaktioner.

3.6 Om Bankens ledelse har handlet ansvarspådragende i forbindelse med Bankens tilbud om lånefinansieret erhvervelse af ansvarlig lånekapital i Banken i form af kapitalbeviser.

Min undersøgelse har afdækket, at direktør Jørgen Brændstrup har tilbudt en potentiel kunde i Banken køb af nye obligationer udstedt af Banken til en værdi af nominel kr. 9 mio. Det er min vurdering, at tilbuddet kan indebære en overtrædelse af § 46 om lov finansiel virksomhed, men jeg kan samtidig konstatere, at forholdet af Finanstilsynet er anmeldt til Københavns Politi.

3.7 Om Bankens ledelse har handlet ansvarspådragende ved fortsættelse af Bankens virksomhed, udover det tidspunkt, hvor Banken ikke opfyldte sit individuelle solvenskrav.

Det kan efter omstændighederne udløse erstatningsansvar, såfremt en ledelse på uforsvarligt grundlag fortsætter driften af en tabsgivende virksomhed efter det tidspunkt, hvor ledelsen måtte indse, at virksomhedens overlevelse ikke længere er realistisk, også benævnt "*håbløshedstidspunktet*".

I finansielle virksomheder indtræder pligten til at indstille driften på det tidspunkt, hvor ledelsen må indse, at virksomheden ikke længere opfylder det fastsatte solvenskrav og at dette krav ikke vil kunne opfyldes indenfor de af Finanstilsynet fastsatte tidsfrister.

En sådan pligt indtræder uafhængigt af, hvorvidt den finansielle virksomhed er tabsgivende eller ej.

Banken har i undersøgelsesperioden på flere tidspunkter måttet konstatere, at den ikke længere lever op til det individuelle solvenskrav, som følge af betydelige nedskrivninger på sine udlån. Banken har imidlertid i hvert enkelt tilfælde igen opfyldt solvenskravet indenfor den af Finanstilsynet fastsatte frist.

side 23 af 206

Jeg lægger til grund, at Banken i undersøgelsesperioden har haft overskud på sin ordinære bankdrift, d.v.s. før nedskrivninger på udlån.

I de tilfælde, hvor Banken efter min vurdering har været for tilbageholdende med at nedskrive på udlån, synes det ikke at være sket i et omfang, som giver anledning til at konkludere, at Banken på andre tidspunkter end sket har været forpligtet til at indstille driften eller at få tilført yderligere kapital, jf. dog mine bemærkninger under pkt. 3.4 og 3.7.

Som følge af den overskudsgivende drift sammenholdt med den løbende kapitaltilførsel, som Banken får i 2009 og 2010, er der efter min vurdering ikke grundlag for at fastlægge et generelt erstatningsansvar for fortsættelse af Bankens drift i undersøgelsesperioden.

3.8 Om Bankens ledelse har handlet ansvarspådragende i forbindelse med finansiering af kunders erhvervelse af en betydelig aktiepost i børsnoteret dansk virksomhed.

Jeg har vurderet, hvorvidt hele eller dele af Bankens ledelse har handlet ansvarspådragende som følge af tabsgivende finansiering af en række kunders erhvervelse af betydelige aktieposter i en børsnoteret dansk virksomhed. Forløbet afdækker, at Banken påtager sig betydelige risici, ligesom det fører til yderligere tab, at Banken ikke skrider til realisation af aktierne efterhånden som kurstab øger Bankens potentielle tabsrisiko. Samlet set er det min vurdering, at jeg ikke med tilstrækkelig bevissikkerhed kan fastslå, at de af Banken truffne dispositioner indebærer et erstatningsansvar for de involverede ledelsesmedlemmer, idet hver enkelt handling må antages at ligge indenfor det tilladte forretningsmæssige skøn.

4. RIGSREVISIONENS RAPPORT

Det er min vurdering, at der bortset fra tilfældet vedrørende valutaspekulation ikke er grundlag for at statuere et egentligt erstatningsansvar som

følge af de af Rigsrevisionen påpegede såkaldte ”risikable forretningsmetoder.”

Jeg finder som udgangspunkt ikke, at denne definition af de omtalte dispositioner tegner et fuldt ud retvisende billede af hensigten bag, og hvad der af Rigsrevisionen betegnes som det egentlige alternativ, nemlig at: ”løse problemer i engagementerne” ved at gennemføre konkurser eller tvangsrealisationer af pantsatte aktiver, hvilket ikke nødvendigvis er den økonomisk bedste løsning for Banken, herunder dennes kreditorer og aktionærer.

side 24 af 206

I Bankens tilfælde er det imidlertid min vurdering, at ledelsen har været for tilbageholdende med at realisere sikkerheder og stoppe med at tilføre de problematiske engagementer ny likviditet, idet en del af beslutningerne om at forholde sig afventende har beroet på en for optimistisk vurdering af konsekvenserne heraf.

Jeg har vurderet, hvorvidt en samlet vurdering af de enkelte forhold ud fra en kvantitativ betragtning giver anledning til en anden ansvarsbedømmelse. Dette har jeg ikke vurderet er tilfældet.

3. FREMGANGSMÅDE

3.1 Materiale

Til brug for undersøgelsen er Amagerbanken blevet anmodet om udlevering af skriftligt materiale, hvilket materiale jeg har modtaget, til dels i elektronisk form. Materialet kan karakteriseres som meget omfattende.

Ekstern revisors arbejdspapirer har ikke været omfattet af undersøgelsen.

3.2 Interviews

Til brug for undersøgelsen er der afholdt interviews med nuværende og tidligere medarbejdere i Banken. Disse interviews har alene haft et rent afklarende formål og indhold.

3.3 E-mailkorrespondance

Til brug for undersøgelsen er tidligere direktør Jørgen Brændstrups e-mailkorrespondance, foretaget fra dennes pc i Banken, gennemgået.

Undersøgelsen af ovennævnte mailkorrespondance kan karakteriseres som meget omfattende som følge af det meget store antal, e-mails som foreligger.

side 25 af 206

4. AFGRÆNSNING OG FORBEHOLD

Undersøgelsen er foretaget på grundlag af det i punkt 3 nævnte skriftlige materiale, interviews samt e-mailkorrespondance.

Der har af hensyn til principperne om selvinkriminering ikke været rettet skriftlig eller mundtlig henvendelse til den personkreds, som nærværende undersøgelse vedrører. Disse personer har således ikke haft lejlighed til at udtale sig.

Det fremgår af aftalegrundlaget og præmisserne for nærværende undersøgelse, at de forhold, der gengives i rapporten og lægges til grund for dens resultat, skal udtrykkes med sædvanlig grad af bevissikkerhed. Almindelige bevisprincipper skal iagttages, således at antagelser og forhold, som ikke ligger indenfor rimelig mulighed at bevise, ikke må udgøre en del af rapporten eller dens resultat.

Jeg har i den forbindelse lagt til grund, at den omstændighed, at rapportens konklusioner primært hviler på skriftligt grundlag og uden at de involverede parter har haft lejlighed til at udtale sig, medfører et skærpet krav til den krævede bevissikkerhed.

Jeg har i forbindelse med undersøgelsen modtaget 2 skrivelser fra medlemmer af Bankens tidligere bestyrelse. Skrivelserne, som indeholder en kortfattet redegørelse er ikke indgået i undersøgelsen.

Der tages forbehold for materiale vedrørende Banken, der ikke har været eller er gjort tilgængeligt for undersøgelsen.

Der tages forbehold for, at Bankens tidligere ledelse samt intern og ekstern revision ikke har haft lejlighed til at udtale sig.

4.1 Definition og afgrænsning af personkredsen omfattet af undersøgelsen

Undersøgelsen af Banken omfatter i henhold til Kommissoriet en vurdering af, hvorvidt der findes grundlag for, at Bankens ledelse, revision eller nærtstående til denne personkreds, har begået ansvarspådragende handlinger i Banken.

Til brug for denne vurdering har jeg foretaget følgende afgrænsning af den omhandlede personkreds.

side 26 af 206

Bankens ledelse

Bankens ledelse har jeg defineret som Bankens bestyrelse i Perioden samt Bankens til Erhvervsstyrelsen anmeldte direktion i Perioden.

Ad bestyrelsen:

Bestyrelsen har i Perioden bestået af følgende personer:

N.E. Nielsen (formand), indtrådt 11. december 1996, udtrådt 10. november 2010

Niels Thomas Heering (formand), indtrådt 10. november 2010, udtrådt 7. februar 2011

Villy Rasmussen (næstformand), indtrådt 30. marts 1998, udtrådt 22. marts 2010

Tina Fogh Aagaard (næstformand), indtrådt 22. marts 2010, udtrådt 7. februar 2011

Bent Müller, indtrådt 7. august 1991, udtrådt 11. juli 2008

Henrik Zimino, indtrådt 30. marts 1998, udtrådt 10. november 2010

Kent Villadsen Madsen, indtrådt 11. august 2008, udtrådt 10. november 2010

Carsten Dan Ehlers, indtrådt 23. marts 2009, udtrådt 10. november 2010

Henrik Ole Håkansson, indtrådt 23. marts 2009, udtrådt 10. november 2010

Jesper Michael Buster Reinhardt, indtrådt 23. marts 2009, udtrådt 10. november 2010

Michael Nellemann Pedersen, indtrådt 22. marts 2010, udtrådt 10. november 2010

Steen Hemmingsen, indtrådt 13. september 2010, udtrådt 7. februar 2011

Steen Hove, indtrådt 13. september 2010, udtrådt 15. november 2010

Hans Boye Clausen, indtrådt 10. november 2010, udtrådt 7. februar 2011

Hans Nielsen, indtrådt 10. november 2010, udtrådt 7. februar 2011

Jens Peter Toft, indtrådt 10. november 2010, udtrådt 7. februar 2011

Anne Borre/Toxværd (medarbejdervalgt), indtrådt 28. marts 2006, udtrådt 22. marts 2010

Jannik Skovgaard Hindsbo (medarbejdervalgt), indtrådt 22. marts 2010, udtrådt 7. februar 2011

John Kim Skafte (medarbejdervalgt), indtrådt 1. maj 2005, udtrådt 7. februar 2011

Michael Sander Baagøe (medarbejdervalgt), indtrådt 22. marts 2010, udtrådt 7. februar 2011

Dan Roland Hansen (medarbejdervalgt), indtrådt 22. marts 2010, udtrådt 7. februar 2011

side 27 af 206

Ad direktion:

Direktionen har i Perioden bestået af følgende personer:

Administrerende direktør Knud Christensen

Administrerende direktør Jørgen Brændstrup

Bankdirektør Allan George Ottsen

Bankens revision

Bankens revision har jeg defineret som Bankens i Perioden generalforsamlingsvalgte eksterne revision.

Jeg har valgt, at Bankens interne revision, som følge af intern revisions ansættelsesforhold i Banken og under henvisning til erstatningsansvarslovens § 23, ikke er omfattet af min undersøgelse.

5. RETSGRUNDLAG

Retsgrundlaget for ledelsens pligter og ansvar findes i den tidligere gældende aktieselskabslov, Selskabsloven, og i lov om finansielvirksomhed.

Aktieselskabslovens § 54 omhandler bestyrelsen og direktionens pligter og ansvar. I aktieselskabslovens § 54, stk. 2 og 3 er den generelle arbejdsdeling mellem bestyrelse og direktion fastlagt.

Bestemmelserne i den tidligere aktieselskabslovs § 54 er videreført og præciseret i Selskabslovens § 115 om bestyrelsen og §§ 117, stk. 1 og 118 om direktionen.

Arbejdsdelingen mellem bestyrelsen og direktionen i et pengeinstitut er præciseret i direktionsinstruksen, jf. FIL § 70.

I FIL § 71 er opstillet en række yderligere krav til ledelsen af en finansiel virksomhed, herunder dens organisatoriske indretning.

Bestyrelsens og direktionens erstatningsansvar skal vurderes individuelt for hvert enkelt ledelsesmedlem og retsgrundlaget er dansk ret culpa norm.

side 28 af 206

6. UNDERSØGELSEN

6.1

”1. om de i lov om finansiel virksomhed (herefter FIL) §§ 70 og 71 omhandlede retningslinjer har foreligget”

FIL §§ 70 og 71 havde i perioden 1. januar 2007 til 31. december 2010 følgende ordlyd:

”§ 70 Bestyrelsen for en finansiel virksomhed skal for den finansielle virksomheds væsentligste aktivitetsområder udfærdige skriftlige retningslinjer, hvori arbejdsdelingen mellem bestyrelsen og direktionen fastlægges.

§ 71 En finansiel virksomhed skal have

- 1) effektive former for virksomhedsstyring*
- 2) en klar organisatorisk struktur med en veldefineret, gennemskuelig og konsekvent ansvarsfordeling,*
- 3) en god administrativ og regnskabsmæssig praksis,*
- 4) skriftlige forretningsgange på alle de væsentlige aktivitetsområder,*
- 5) effektive procedurer til at identificere, forvalte, overvåge og rapportere om de risici, virksomheden er eller kan blive udsat for,*
- 6) de ressourcer, der er nødvendige for den rette gennemførelse af dens virksomhed, og anvende disse hensigtsmæssigt,*
- 7) procedurer med henblik på adskillelse af funktioner i forbindelse med håndtering og forebyggelse af interessekonflikter,*
- 8) fyldestgørende interne kontrolprocedurer og*
- 9) betryggende kontrol- og sikringsforanstaltninger på it-området.*

Stk. 2. Finanstilsynet udsteder vejledninger om de i stk. 1 nævnte områder.”

Den i henhold til stk. 2 af Finanstilsynet udarbejdede ”Vejledning for pengeinstitutter i henhold til § 71, stk. 1, nr. 1-8, i lov om finansiel virksomhed

somhed" (vejledning nr. 10114 af 22/12/2006), er i det følgende benævnt "Vejledningen". (Det bemærkes, at vejledningen nu er ophævet.)

Lovændringen af FIL §§ 70 og 71 pr. 1. januar 2011 har jeg på grund af den korte periode fra ikrafttrædelsen og frem til Bankens sammenbrud ikke vurderet at have betydning for undersøgelsen.

side 29 af 206

Bankens eventuelle nye retningslinjer efter de nye bestemmelser er derfor ikke blevet undersøgt.

I det følgende er undersøgelsen således foretaget på grundlag af de regler, der var gældende i perioden indtil 31. december 2010.

Af Vejledningen fremgår bl.a., at behovet for udarbejdelse af skriftlige forretningsgange varierer fra pengeinstitut til pengeinstitut.

Det fremgår, at de fleste pengeinstitutter til opfyldelse af kravene i FIL § 71 skal udarbejde skriftlige forretningsgange for følgende områder:

- Fordeling af ansvarsområder, hvor fordelingen af ansvaret er klar, præcis, veldefineret og gennemsigtig.
- Kreditgivning.
- Fondsdispositioner, herunder værdipapirhandel med kunder.
- Foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme.
- Kapitaldækningsopgørelse.
- Løbende opgørelse og vurdering af pengeinstituttets tilstrækkelige basiskapital og individuelle solvensbehov.
- Udarbejdelse og aflæggelse af regnskab.
- God skik.
- Manualer for anvendte IT-systemer m.v.

Af Vejledningen fremgår endvidere, at arbejdsdelingen mellem bestyrelsen og direktionen skal fastlægges. Behovet for detaljeringsgraden vil variere fra pengeinstitut til pengeinstitut, men de fleste pengeinstitutters retningslinjer skal som minimum omfatte:

- Kreditgivning
- Engagementer med andre kreditinstitutter
- Positioner i kapitalandele og renterisici
- Valutapositioner.

Af Bankens forretningsorden for bestyrelsen vedtaget den 20. april 2005 fremgår bl.a. følgende vedrørende bestyrelsens ledelsesopgaver:

”...

Bestyrelsen forestår sammen med direktionen ledelsen af bankens anliggender og skal sørge for en forsvarlig organisation af bankens virksomhed, alt i overensstemmelse med aktieselskabsloven og lov om finansiel virksomhed.

Bestyrelsen tilsikrer, at der udfærdiges skriftlige retningslinier for bankens væsentligste aktivitetsområder og fastlægger arbejdsdelingen mellem bestyrelse og direktion.

Retningslinierne skal blandt andet omfatte:

- 1. Bestyrelsens instruks om, i hvilket omfang direktionen kan yde lån uden bestyrelsens forudgående medvirken.*
- 2. Bestyrelsens instruks om direktionens bemyndigelser gældende for udlands- og investeringsområdet samt likviditetsdisponering.*

Arbejdsdelingen mellem bestyrelse og direktion udover nævnte to instrukser er fastlagt i aktieselskabsloven samt lov om finansiel virksomhed eller forskrifter udstedt af den kompetente myndighed og omfatter blandt andet:

- 1. Bestyrelsen tager stilling til, om bankens og koncernens organisation som helhed vurderes at fungere tilfredsstillende, herunder blandt andet stabsfunktionerne og den interne revision.*
- 2. Bestyrelsen skal påse, at bogføringen og formueforvaltningen kontrolleres på en efter bankens forhold tilfredsstillende måde og sikre sig, at bøger, fortegnelser og protokoller føres i overensstemmelse med lovgivningen.*
- 3. Bestyrelsen fastsætter efter samråd med direktionen de nærmere regler for bankens forretningsgang, herunder at der som minimum findes forretningsgange vedrørende kreditgivning, fondsdispositioner samt foranstaltninger mod hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme.*
- 4. Bestyrelsen fastsætter retningslinierne for og giver anvisninger til direktionen om den daglige ledelse af banken.*

5. *Bestyrelsen fører tilsyn med direktionens ledelse af banken og datterselskaberne.*
6. *Bestyrelsen fører kontrol med, at de i henhold til lovgivningen til enhver tid gældende regler om oplysningsforpligtelser, misbrug af intern viden, kursmanipulation og foranstaltninger til modvirkning af markedsmisbrug overholdes, og fastsætter retningslinier herfor i det omfang lovgivningen henlægger dette til bestyrelsen.*
7. *Bestyrelsen skal kontrollere, at direktionen udarbejder skriftlige retningslinier om koncerninterne transaktioner i henhold til Finanstilsynets regler.*
8. *Bestyrelsen fører kontrol med, at de i henhold til lovgivningen til enhver tid gældende regler for ansattes deltagelse i spekulationsforretninger overholdes, og fastsætter nærmere retningslinier for denne kontrol.*
9. *Bestyrelsen tager stilling til, om bankens kapitalberedskab til enhver tid er forsvarligt i forhold til bankens drift.*
10. *Bestyrelsen skal følge op på bankens planer og budgetter og tage stilling til rapporter om væsentlige forhold, herunder resultat- og balanceudvikling af- og nedskrivninger samt hensættelser, finansiering og likviditet.*
11. *Bestyrelsen skal sikre, at det nødvendige grundlag for revision er til stede, og sikre, at revisorerne har adgang til de oplysninger m.v., som fremgår af årsregnskabslovens revisionsbestemmelser.*
12. *Bestyrelsen skal fordre sig meddelt alle til opfyldelse af dens opgaver fornødne oplysninger.”*

side 31 af 206

Den ovenfor citerede tekst går igen i Forretningsorden for bestyrelse i Banken, vedtaget den 23. april 2008 samt Forretningsorden for bestyrelsen i Banken, vedtaget på bestyrelsesmøde den 30. marts 2009.

Ved en gennemgang af de i Banken foreliggende skriftlige forretningsgange, retningslinjer, instrukser m.v. fremgår, at disse i det væsentligste foreligger i overensstemmelse med det ovenfor anførte.

Vurdering

Det er min vurdering, at Banken har udarbejdet skriftlige instrukser og retningslinjer, som opfylder forpligtelserne i FIL §§ 70 og 71.

side 32 af 206

Jeg henviser til min særskilte omtale af den manglende funktionsadskillelse mellem Bankens ledelse og dens kreditbehandling nedenfor.

6.2

***”2. om de pågældende retningslinjer har været fulgt
a. med hensyn til bevilling af større lån, og
b. i relation til engagementer omfattet af FIL § 78”***

Ad a

Til brug for behandlingen af større creditsager i Banken er der forud for Perioden etableret en kreditkomite bestående af medlemmerne af Bankens direktion samt Bankens kreditchef.

Sammensætningen af kreditkomiteen i Perioden er følgende:

Indtil oktober 2008:

Kreditchef, underdirektør John L. Weibull
Bankdirektør Allan Ottsen
Bankdirektør Jørgen Brændstrup
Administrerende direktør Knud Christensen

Fra oktober 2008 til november 2010:

Kreditchef, underdirektør John L. Weibull
Bankdirektør Allan Ottsen
Bankdirektør Jørgen Brændstrup

Det kan således konstateres, at bevillinger af større lån i Banken, herunder bevillinger til låntagere som Jørgen Brændstrup i sin egenskab af erhvervschef var ansvarlig for, frem til oktober 2008, krævede samtykke fra Bankens nu afdøde administrerende direktør Knud Christensen.

Størstedelen af de udlån, der fører til Bankens sammenbrud, er bevilget i Banken på det tidspunkt, da Knud Christensen afgår ved døden.

En vurdering af, hvorvidt retningslinjerne har været fulgt med hensyn til disse bevillinger, vedrører i et vist omfang perioden før 1. januar 2007.

Det er ligeledes karakteristisk, at godkendelse af bevillinger i Perioden sker til engagementer af en størrelse, der kræver bestyrelsens samtykke.

Det kan derfor lægges til grund, at bevillingsprocessen i Banken vedrørende større lån som udgangspunkt er foretaget på et formelt forsvarligt grundlag og således, at retningslinjerne i FIL kan anses at være opfyldt.

side 33 af 206

Imidlertid finder jeg det ikke forsvarligt, at der i Perioden fra tidspunktet for Jørgen Brændstrups tiltræden som administrerende direktør i oktober 2009 har været et personsammenfald mellem Bankens direktion og Bankens erhvervsafdeling. Bankens administrerende direktør er således i Perioden ligeledes fungerende daglig chef for erhvervsafdelingen, ligesom han er medlem af Bankens kreditkomite, som forestår Bankens kreditbehandling. Dette forhold indebærer en risiko for, at den kreditmæssige behandling af engagementerne ikke bliver foretaget tilstrækkelig uafhængigt.

Til trods for, at forholdet må anses som en væsentlig mangel i Bankens organisatoriske struktur og ansvarsfordeling og dermed en overtrædelse af bestemmelserne i FIL, har jeg i min undersøgelse ikke fundet grundlag for, at den manglende funktionsadskillelse i sig selv har været årsag til tab i Banken.

Ad b

Jeg er i min gennemgang ikke blevet bekendt med forhold, hvor engagementer, omfattet af FIL § 78, ikke har været undergivet en sagsbehandling i Banken, som opfylder betingelserne i FIL §§ 70 og 71.

Undtaget herfor er et konkret privat engagement med et bestyrelsesmedlem, hvor det bevilgede engagement angiveligt indeholder marginalt bedre vilkår, end gældende for Bankens øvrige privatkunder. Henset til engagementets begrænsede størrelse har jeg ikke vurderet, at denne overtrædelse af FIL § 78 er af betydning.

6.3

”3. om koncerninterne transaktioner og transaktioner med nærtstående har været foretaget på markedsmæssige vilkår og i overensstemmelse med de i medfør af FIL § 181 fastsatte regler”

Ved Finanstilsynets bekendtgørelse om koncerninterne transaktioner har Finanstilsynet fastsat nærmere regler for de i bestemmelsen omhandlede transaktioner.

side 34 af 206

Bankens interne revision har for Perioden erklæret, at der ikke er forekommet koncerninterne transaktioner med nærtstående parter af væsentlig betydning eller usædvanlig art.

Jeg er i forbindelse med min undersøgelse ikke blevet bekendt med forhold, der måtte give grundlag for en anden konklusion.

6.4

”Om Bankens ledelse har aflagt års- og delårsrapport i overensstemmelse med de i FIL §§ 183 – 199 anførte regler”

6.4.1 Indledning – lovgrundlag

Banken aflægger års- og delårsrapporter i overensstemmelse med de internationale regnskabsbestemmelser International Financial Reporting Standard (IFRS) som godkendt af EU og de yderligere danske oplysningskrav til årsrapporter for børsnoterede finansielle selskaber.

De grundlæggende krav til indholdet af en finansiell virksomheds årsrapport fremgår af FIL §§ 183-199. Ledelsesberetningen skal, jf. FIL § 186 og § 187, bl.a. indeholde en retvisende redegørelse for de forhold, som beretningen omhandler, således at årsrapportens oplysninger kan støtte regnskabsbrugerne i deres økonomiske beslutninger.

IFRS 7 indeholder krav til oplysninger om kreditrisiko.

Yderligere krav til bl.a. noterne i årsrapporter følger af IAS 1.116 og IAS 1.120, hvoraf fremgår, at der skal gives oplysninger om primær forudsætning for fremtiden samt om andre kilder til skønsmæssig usikkerhed, som indebærer en betydelig risiko for at foretage en væsentlig regulering af den regnskabsmæssige værdi i de kommende regnskabsår. Oplysningerne skal præsenteres på en sådan måde, at de hjælper regnskabsbrugerne til en forståelse af ledelsens vurderinger vedrørende fremtiden samt andre primære kilder til primær skønsmæssig usikkerhed.

Delårsrapporter udarbejdes i overensstemmelse med International Accounting Standard 34 (IAS 34), *præsentation af delårsregnskaber* som godkendt af EU og de yderligere danske oplysningskrav til delårsrapporter for børsnoterede finansielle selskaber.

Nævnte regler stiller ikke samme krav til detaljeringsgraden af oplysningerne i rapporterne, men kravet om, at ledelsen skal oplyse regnskabsbrugeren om væsentlige forhold af betydning for forståelsen af regnskabets består uændret.

6.4.2 Særligt vedrørende nedskrivninger

Ifølge IFRS skal et udlån ved første indregning måles til dagsværdi med tillæg af transaktionsomkostninger og med fradrag af de modtagne gebyrer m.v., som er direkte forbundet med erhvervelsen eller udstedelsen af udlånet. Dagsværdien vil i første indregning i praksis svare til lånets pålydende værdi. Efter den første indregning skal udlånet løbende måles til amortiseret kostpris. Ved amortiseret kostpris forstås det beløb, som et finansielt aktiv eller en finansiell forpligtelse bliver målt til ved første indregning med fradrag af afdrag, tillæg eller fradrag af den samlede afskrivning på forskellen mellem det oprindeligt indregnede beløb og det beløb, der forfalder ved udløb, samt med fradrag af nedskrivning.

Pengeinstituttet skal på balancedagen for alle signifikante udlån vurdere, om der er indtrådt objektiv indikation på værdiforringelse (OIV), og om der, som følge heraf, er behov for nedskrivning af udlånets værdi.

6.4.3 Ledelsens vurdering og nedskrivningsbehov

Hvis ledelsen vurderer, at der er objektiv indikation for værdiforringelse, skal ledelsen vurdere nedskrivningsbehovet. Objektiv indikation for værdiforringelse anses for indtruffet i tilfælde af en eller flere nedenstående begivenheder:

- Låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder.
- Låntagers kontraktbrud, eksempelvis i form af manglende overholdelse af betalingspligt på afdrag og andre.
- Virksomheden yder låntager lempelser i vilkårene, som ikke ville have været overvejende, hvis det ikke havde været på grund af låntagers økonomiske vanskeligheder.
- Det er sandsynligt at låntager vil gå konkurs eller bliver underlagt anden økonomisk rekonstruktion.

Hvorvidt OIV er indtrådt beror på en vurdering, som Bankens ledelse skal foretage.

Når ledelsen skal vurdere, hvor store nedskrivningerne skal være, opstilles en betalingsrække over, hvad pengeinstituttet forventer at modtage af

midler fra låntager og de underliggende sikkerheder over den kommende periode. Ledelsen skal i den forbindelse opstille betalingsrækken ud fra en vurdering af det mest sandsynlige udfald. I den forbindelse må det anses at have betydning, hvorledes Banken håndterer det nødlidende engagement, herunder om Banken skrider til omgående tvangsrealisation af skyldners aktiver, eller om Banken indtager en afventende holdning i forventning om, at dette vil udløse et højere realisationsprovenu.

Bankens strategi for håndtering af nødlidende udlån må derfor anses at have betydning for de opstillede betalingsrækker og dermed også for de beregnede nedskrivningers størrelse.

De gældende regler fastlægger ikke nogen tidsmæssig grænse for, hvor længe Banken kan afvente en realisation, men tilbageholdenhed hermed og en langsigtet strategi må ikke føre til, at Bankens års- og delårsrapporter ikke kan anses for retvisende og oplysninger heri ikke pålidelige, ligesom forudsætningerne for fremtiden og de udøvede skøn skal være tydelige for regnskabsbrugeren og er således omfattet af kravene til ledelsens oplysningspligt.

Det kan konstateres, at Finanstilsynet fra 3. kvartal 2008 og frem har ført et aktivt tilsyn med Banken og løbende foretaget gennemgang af Bankens væsentligste engagementer.

Det kan endvidere konstateres, at Finanstilsynet løbende har stillet krav til øget solvensdækning og øgede nedskrivninger i Banken.

Jeg finder, at Finanstilsynet, med sit indgående kendskab til forholdene i den finansielle sektor, må anses at være en væsentlig og relevant bidragsyder til vurderingen af, hvorledes fordelingen efter gældende regnskabsregler skal ske mellem nedskrivninger og solvensafdækning. Det samme må gøre sig gældende ved vurderingen af, hvorvidt de af ledelsen beregnede nedskrivninger er i overensstemmelse med gældende regnskabsregler.

Det kan på baggrund af Rigsrevisionens rapport og Finanstilsynets redegørelse lægges til grund, at Banken ved sine skønsmæssige vurderinger af nedskrivningsbehovet på udlån, må antages at befinde sig i den nedre del af det tilladte indenfor regnskabsreglerne. Dette forhold må antages at skulle tillægges vægt, særligt i de tilfælde, hvor ledelsen undlader at efterkomme tilsynets henstilling om størrelsen af nedskrivninger, ligesom forholdet må antages at stille skærpede krav om oplysning om anvendte regnskabsprincipper og regnskabsmæssige skøn.

6.4.4 Undersøgte forhold og vurderinger – afgrænsning

Nedskrivninger på udlån

side 37 af 206

Idet omfattende nedskrivninger førte til Bankens økonomiske sammenbrud, har jeg vurderet, hvorvidt det med fornøden bevissikkerhed kan fastslås, om disse nedskrivninger burde have været foretaget på et tidligere tidspunkt.

Nedskrivningsprincipper og udlånsrisici

Jeg har vurderet, hvorvidt ledelsen i forbindelse med aflæggelse af års- og delårsrapporter på retvisende måde og i overensstemmelse med regnskabslovgivningen har redegjort for principper og forudsætninger for beregnede nedskrivninger, herunder hvorvidt ledelsen har givet tilstrækkelige oplysninger om de primære forudsætninger, Banken har anvendt for fremtiden, samt andre primære kilder til skønsæssig usikkerhed.

Jeg har tillige vurderet, hvorvidt der i årsrapporterne er givet kvantitative oplysninger om kreditrisiko på udlån, herunder givet tilstrækkelige oplysninger om væsentlige grupper af udlån med særlig kreditrisiko, herunder oplysning om nedskrivninger på disse.

Endelig har jeg vurderet, hvorvidt ledelsen på retvisende måde har givet oplysninger om Bankens udlånsrisici, herunder særligt vedrørende ejendomsrelaterede udlån.

6.4.4.1 Regnskabsåret 2007

Delårsrapport for 1. kvartal 2007

Banken offentliggør den 25. april 2007 sin delårsrapport vedrørende 1. kvartal 2007. Delårsrapporten udviser et resultat før skat på 84 mio. kr.

Nedskrivninger på udlån

Det fremgår af rapporten, at nedskrivningerne for kvartalet udgør en indtægt på 3,4 mio. kr., og at Bankens akkumulerede nedskrivninger med udgangen af 1. kvartal 2007 udgør 336 mio. kr. svarende til 1,4% af kreditformidlingen.

Nedskrivningsprincipper og udlånsrisici

Herom fremgår bl.a.:

”Bankens samlede kreditrisici anses for at have en bred spredning på de forretningsområder, der er naturligt knyttet til de geografiske områder, hvori Banken opererer. I 1. kvartal 2007 har Banken tillige finansieret en række generations- og ejerskifter, herunder også medvirket i finansiering af kapitalfondes konsolidering af udvalgte brancher.”

Det fremgår af rapporten, at der for 2007 med udgangspunkt i de nuværende konjunkturforskel for forventes nedskrivninger på et lavt niveau. Ligeledes anføres det, at boligaktiviteterne i det storkøbenhavnske område forventes at være på et væsentligt lavere niveau end i 2005/2006.

Vurdering

Bankens vurdering af, hvorvidt betingelserne for OIV er til stede og af beregningen af, hvilke fremtidige indtægter, Bankens udlån og underliggende sikkerheder forventes at ville indbringe, bygger i væsentlig grad på ledelsens skønsmæssige vurdering. På baggrund af de foreliggende oplysninger finder jeg ikke grundlag for at tilsidesætte ledelsens skøn og de dermed fastsatte nedskrivninger.

Det kan på baggrund af min gennemgang af udvalgte engagementer konstateres, at der i begyndelsen af 1. kvartal 2007 opstår begyndende problemer med omsætningen af ejerlejligheder i Bankens engagementer med ejendomsprojekter. Et stigende renteniveau bevirker et yderligere indtjenings- og likviditetspres på kunden.

På baggrund af Bankens betydelige, samlede udlån til disse ejendomsprojekter og delårsrapportens oplysninger om den begyndende afmatning i boligaktiviteterne i Københavnsområdet, finder jeg, at rapporten bør indeholde oplysning om størrelsen af Bankens engagementer på dette område.

På denne baggrund er det min samlede vurdering, at delårsrapporten vedrørende 1. kvartal 2007 må anses for retvisende, bortset fra manglende oplysning om omfanget af Bankens udlån til ejendomsprojekter baseret på videresalg af ejerlejligheder.

Delårsrapport for 1. halvår 2007

Delårsrapporten for 1. halvår 2007 offentliggøres den 15. august 2007.

Nedskrivninger på udlån

Nedskrivninger på udlån udgør 0 mio. kr., hvilket er lavere end forventet. Endvidere fremgår:

side 39 af 206

”De samlede nedskrivninger udgør 336 mio. kr., svarende til 1,3 % af kreditformidlingen mod 1,9 % året før.”

Nedskrivningsprincipper og udlånsrisici

Om Bankens udlån anføres:

”Generelt er bankens kreditformidling meget robust og alle væsentlige risikoområder overvåges løbende ud fra en temabaseret udvælgelse. Med baggrund i de fortsat generelt gode konjunkturer og en målrettet indsats har det således været muligt at tilbageføre nedskrivninger på individuelt vurderede engagementer i et omfang, der har neutraliseret effekten af nye risici. Banken medfinansierer et antal boligprojekter. Dette område er på baggrund af den stigende rente og afmatning af boligmarkedet under overvågning, men det vurderes ikke at indebære væsentlige risici, der ikke kan bæres af ejerne af projekterne.”

Om forventningerne til 2007 fremgår det bl.a., at nedskrivninger m.v. på udlån forventes på et lavt niveau.

Boligaktiviteterne i det storkøbenhavnske område forventes at være på et væsentligt lavere niveau end i 2005/2006.

Vurdering

Jeg har undersøgt Bankens nedskrivninger i Perioden, herunder hvorvidt de må anses for tilstrækkelige.

Det er karakteristisk, at Bankens bedømmelse af, hvorvidt betingelserne for OIV er til stede og hvilket nedskrivningsbehov der følger heraf i væsentlig grad bygger på ledelsens skønsmæssige vurdering.

På grundlag af min gennemgang lægger jeg til grund, at de foretagne skøn og dermed de fastsatte nedskrivninger ligger indenfor rammerne af gældende regnskabsregler.

Min gennemgang af udvalgte engagementer viser, at den opbremsning i omsætningen af ejerlejligheder, der viser sig i 1. kvartal, fortsætter i 2.

kvartal. Dette medfører for en række af bankens kunder, at en ændring af forretningsgrundlaget fra salg til udlejning bliver påkrævet.

På baggrund af Bankens betydelige samlede udlån til disse ejendomsprojekter finder jeg, at oplysning om Bankens udlånseksponering på dette område må anses at være af væsentlig betydning for regnskabsbruger.

side 40 af 206

På denne baggrund er det min samlede vurdering, at delårsrapporten for 2. kvartal 2007 må anses for retvisende bortset fra en manglende oplysning om omfanget af Bankens udlån til finansiering af ejendomsrelaterede engagementer.

Delårsrapport for 1.-3. kvartal 2007

Banken offentliggør den 31. oktober 2007 sin delårsrapport.

Om den anvendte regnskabspraksis anfører ledelsen bl.a., at meddelelsen ikke er aflagt i overensstemmelse med IAS 34.

Resultatet før skat udgør 381,4 mio. kr.

Nedskrivninger på udlån

Nedskrivninger på udlån m.v. udgør 7,5 mio. kr. og er på et fortsat lavt niveau.

Det anføres i ledelsesberetningen, at Bankens samlede nedskrivningskonto med udgangen af september 2007 udgør 342 mio. kr. svarende til 1,3 % af kreditformidlingen mod 1,8 % året før.

Nedskrivningsprincipper og udlånsrisici

Der gives ikke oplysninger om anvendte nedskrivningsprincipper.

Om Bankens kreditformidling fremgår af regnskabsmeddelelsen:

”Generelt er bankens kreditformidling meget robust og alle væsentlige risikoområder overvåges løbende ud fra en temabaseret udvælgelse. Med baggrund i de fortsat generelt gode konjunkturer, og en målrettet indsats har det således været muligt, at tilbageføre nedskrivninger på individuelt vurderede engagementer. Banken medfinansierer et antal boligprojekter, som på baggrund af den stigende rente og afmatning på boligmarkedet er under overvågning. Den afdæmpede salgstakt for de etablerede projekter er opvejet af en stigende udlej-

ningstakt og projektmarkedet vurderes således ikke at indebære væsentlige risici for banken, der ikke kan bæres af ejerne af projekterne.

Nedskrivninger m.v. i 2007 forventes fortsat på et lavt niveau.

side 41 af 206

Boligaktiviteterne i det storkøbenhavnske område forventes at være på et væsentligt lavere niveau end i 2005/2006

Vurdering

Den fortsatte opbremsning i omsætningen af ejerlejligheder, der sker i løbet af 2. og 3. kvartal 2007 medfører, at der for en række af Bankens ejendomsengagementer nu definitivt ikke længere er grundlag for at opretholde den oprindelige forretningsmodel med frasalg af lejligheder, ligesom den for engagementet forudsatte rentabilitet og likviditet ikke længere er til stede.

For så vidt angår et af Bankens største ejendomsengagementer konstateres det, at forudsætningerne for ejendommens værdiansættelse markant ændres med et væsentligt fald til følge, som ikke kan kompenseres ved en alternativ udlejning af lejlighederne. Det konstateres endvidere, at servicering af renter og afdrag på ejendommen ikke er muligt indenfor ejendommens indtjening.

Som følge af engagementets økonomiske stilling burde dette senest med udgangen af 3. kvartal være registreret med OIV med deraf følgende nedskrivningsberegning.

Jeg vurderer nedskrivningsbehovet efter denne beregning skønsmæssigt til ikke under 200 mio. kr.

Jeg anser endvidere ledelsens oplysning i delårsrapporten om engagementets bonitet og risiko for ikke at være tilstrækkelig informativ.

På denne baggrund er det min samlede vurdering, at Periodens resultat og opgørelsen af Bankens egenkapital er overvurderet, idet Banken burde have foretaget yderligere nedskrivninger i størrelsesordenen 200 mio. kr.

Hertil kommer, at Bankens ledelse ikke på retvisende måde har oplyst om de forøgede risici, som de ændrede markedsforhold har medført for Bankens engagementer.

Jeg vurderer derfor samlet, at delårsrapporten for 1.-3. kvartal 2007 ikke kan anses som retvisende.

Årsrapport for 2007

Årsrapporten for 2007 bliver offentliggjort den 6. februar 2008 og viser side 42 af 206
et årsresultat på 393 mio. kr. før skat og egenkapital på 2,319 mia. kr.

Nedskrivninger på udlån

Årsrapporten viser nedskrivninger på udlån og tilgodehavender med 18 mio. kr.

Det fremgår af ledelsesberetningen:

"Nedskrivninger på udlån m.v. udgør en udgift på kr. 17,8 mio. mod en indtægt på kr. 10 mio. i 2006. De udgiftsførte nedskrivninger svarer til 0,1 % p.a. af den samlede kreditformidling mod 0,0 % p.a. i 2006. I resultatposten for 2006 indgår en engangsindtægt vedrørende salg af tidligere afskrevne fordringer. Bankens kreditbonitet anses uændret for at være solid og præget af de rimelige danske konjunkturer.

Nedskrivninger på udlån m.v.

1000 kr.	2007	2008
<i>Individuelle nedskrivninger:</i>		
<i>Nedskrivninger i årets løb</i>	72.700	65.665
<i>Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere år</i>	-34.540	-12.368
<i>Endeligt tab, ikke tidligere nedskrevet</i>	1.326	1.877
<i>Indgået på tidligere afskrevne fordringer</i>	-15.180	-58.170
<i>Andre bevægelser</i>	-6.393	-7.637
	17.913	-10.633
<i>Gruppevis nedskrivninger:</i>		
<i>Nedskrivninger i årets løb</i>	-119	590
I alt	17.794	-10.043

Generelt er Bankens kreditformidling robust og alle væsentlige risikområder overvåges løbende ud fra temabaserede udvælgelser. Med baggrund i de fortsat generelt gode konjunkturer og en målrettet ind-

sats, har det således været muligt at begrænse nedskrivningerne til et fortsat lavt niveau. Bankens samlede nedskrivninger udgør 325 mio. svarende til 1,2 % af kreditformidlingen med 1,5 % året før. Faldet kan henføres til forøgelse af udlåns- og garantibalancen sammenholdt med, at den kreditmæssige udvikling ikke har nødvendiggjort yderligere nedskrivninger.

1000 kr.	2007	2006
Udlån til amortiseret kostpris før nedskrivninger	890.638	524.282
Nedskrivninger m.v.	307.414	322.993
Sikkerheder	520.227	197.339

Udviklingen er præget af en enkelt kundes konkurs umiddelbart inden årsskiftet. Engagementer udgjorde da 334 mio. og dækker primært over finansiering af en række enkeltstående byggeprojekter, hvoraf størsteparten er færdiggjort og solgte. Engagementet udgjorde ved 2007 begyndelse 872 mio. og ventes i alt væsentlig afviklet i første halvår 2008 uden tab for Banken gennem aflevering af byggerierne.

På det følgende er udlån med standset renteberegning udgør 61,8 mio. svarende til 0,23 % af Bankens kreditformidling mod 90,8 mio. i 2006 eller svarende til 0,38 % af Bankens kreditformidling.”

Om forventningerne til 2008 oplyser Banken, at der forventes relativt beskedne nedskrivninger på udlån i 2008.

Nedskrivningsprincipper og udlånsrisici

Om beregninger af nedskrivninger skriver Banken:

”Den væsentligste usikkerhed ved indregning og måling knytter sig til nedskrivninger på udlån. Banken arbejder løbende med forbedringer af metoder for indregning og måling heraf. Det er ledelsens opfattelse, at usikkerheden ikke er af væsentlig betydning for årsrapporten.”

Banken anfører om forventningerne til 2008, at der er udsigt til fortsat vækst og en fortsat positiv forretningsmæssig udvikling baseret på en forøgelse af kreditformidlingen.

Årets udlånsvækst er på 6,5 mia. kr. svarende til 35,5 % fra 18,2 mia. kr. til 24,7 mia. kr.

Det fremgår af ledelsesberetningens beskrivelse af Bankens forretningsområder på segmenter, at udlån til erhverv udgør 80,9 % af de samlede udlån og udlån til private udgør 19,1 %.

side 44 af 206

Summen af store engagementer i Banken udgør ultimo 2007 349,1 % af basiskapitalen, mod 294,5 % året før.

Sammensætningen af Bankens udlån og garantier på 24,7 mia. kr. fordelt på brancher viser, at andelen af Bankens udlån og garantier i branchegruppen "projektfinansiering, udlejning af boligejendomme, og udlejning af erhvervsejendomme" i alt udgør 34 % af Bankens samlede kreditformidling.

Om Bankens disponering mod ejendomsbranchen fremgår af ledelsesberetningen:

"Banken har en lang tradition som "byggebank" med særlige kompetencer indenfor finansiering af fast ejendom og projektudvikling.

	2007	2006	2005
Projektfinansiering	12,2%	14,7%	13,8%
Udlejning af Boligejendomme	5,9%	5,5%	3,2%
Udlejning af erhvervs-ejendomme	15,9%	12,4%	12,9%
I alt	34,0%	32,6%	29,9%

For al projektudvikling er en høj risikoafdækning i kombination med erfaringer projektudviklere en forudsætning for bankens deltagelse. Det er et hovedvilkår, at der er tale om gennemskuelige projekter, der kan færdiggøres af tredjemand indenfor den planlagte økonomiske ramme. Hvert enkelt projekt vurderes isoleret ud fra projektets cash flow enten gennem salg til slutbruger eller gennem udlejning, således at der er sikret sammenhæng med likviditet.

Projekter indenfor boligbyggeri udgør en faldende del af bankens udlån. Flere af projekterne færdiggøres over de kommende 1-2 år. Projektfinansiering i banken har gennem 2007 i alt væsentlighed rettet sig mod videreførelse af allerede projekterede og igangsat byggeri af ejerboliger og tager sit udgangspunkt i gennemskuelige projekter, der er sikret ved pant i fast ejendom. En væsentlig del af boligerne skal

være solgt på forhånd, alternativt skal der præsteres en egenkapital fundament, der sikrer færdiggørelse og sammenhæng med likviditet.

Den afdæmpede salgstakt for de etablerede projekter er opvejet af en stigende udlejningstaktisk stigende lejepriser – prisniveauer, der bekræftes ved genudlejning. De udlejede dele af projekterne har opnået traditionel realkreditbelåning og er således for en del gennemført som traditionelt udlejningsbyggeri med mulighed for senere realisation som ejerlejligheder, når markedet herfor igen anses som attraktivt.

side 45 af 206

Projektmarkedet indenfor boligbyggeri vurderes til trods for den negative udvikling gennem hele 2007 ikke at indebære væsentlige risici for banken, der ikke kan bæres af ejerne af projekterne.

Projektfinansiering af erhvervsbyggeri udgør en stigende om end fortsat ganske beskeden aktivitet. Finansieringen af nyopgørelse af erhvervsbyggeri sker som hovedregel som mellemfinansiering baseret på indgåede lejekontrakter med solide lejere, der sikrer en sammenhængende likviditet som grundlag for salg til investorer. Det er i det nuværende investeringsmarked ofte forekommende, at byggeriet parallelt med igangsætning er solgt til en slutinvestor.

En række af kredittilsagnene indenfor projektfinansiering udnyttes alene i forhold til stadiet på de respektive byggerier – der strækker sig over en given periode – og som naturligt ikke bliver udnyttet samtidigt. Den signalerede volumen er derfor noget større end den faktiske udnyttelse.

Finansiering af private andels-, ejer- og lejerbaserede boligejendomme er baseret på en bred gruppe af helt almindelige husstande i de storbyområder, hvori banken har sit virke.

Finansiering af erhvervsudlejningsejendomme sker baseret på indgåede lejekontrakter med solide lejere, der efterlader et tilfredsstillende afkast af den finansierede kapital. Den voksende portefølje af kunder med erhvervsudlejningsejendomme er underlagt nøje individuel vurdering. De samlede kontraktvilkår sammenholdt med lejernes bonitet anses ikke at indebære væsentlig risici for banken, der ikke kan bæres af ejerne af erhvervssejendommene. ”

Om risikoen i ejendomsengagementerne oplyses i ledelsesberetningen,

”at projektfinansiering inden for boligbyggeri indeholder naturligvis et element af konjunkturfølsomhed. Banken har i sine krav til egenkapitalen, sikkerhed, tilstræbt afdækning af konjunkturfølsomheden.”

side 46 af 206

Om kreditrisikoen i udlån til investeringer fremgår af ledelsesberetningen, at

”Banken yder investeringskreditter i form af lånepakker og individuelle investeringskreditter, hvor låntager selv forestår den underliggende porteføljesammensætning. Alle investeringskreditter styres dagligt ud fra krav til egenkapitalandel i forhold til gearing og krav til spredning indenfor de underliggende investeringsporteføljer. Gennem 2007 har der i flere perioder været grundlag for at teste den anvendte styringsmodel. Uroen på de finansielle markeder har i forsommeren samt i 3. og 4. kvartal ikke påvirket de ydede investeringskreditter, idet investorerne, som forventet har kunnet dække kursudsvingene. Denne udvikling kendetegner tillige de ikke ubetydelige kursfald, der har præget januar 2008. Bankens kreditformidling indenfor dette område er som følge heraf reduceret.

Den aktuelle markedsudvikling forventes på kort sig at reducere den samlede eksponering af investeringskreditter, men med de stigende private formuer har banken uændret en bevidst målsætning om at øge antallet af volumen indenfor segmentet investeringskreditter såvel gennem de af banken sammensatte lånepakker som gennem individuelle investeringskreditter.

Investeringskreditter indeholder naturligvis et element af konjunkturfølsomhed. Banken har i sine krav til egenkapitalen sikkerhed, spredning og risikostyring i de respektive finansieringsmodeller tilstræbt afdækning af denne konjunkturfølsomhed.

Revisorernes engagementsgennemgang

Det fremgår af revisorernes revisionsprotokoller til årsrapporten for 2007, at revisorerne er enige med ledelsen i målingen af hvert af de store engagementer og i den samlede måling af Bankens engagementer, og at Bankens måling af udlån og garantier er foretaget i overensstemmelse med reglerne herfor. Det fremgår endvidere af intern revisionsprotokol til årsrapporten, at der ikke er konstateret nedskrivningsbehov for Bankens 10 største engagementer.

Vurdering

Jeg har undersøgt Bankens nedskrivninger i Perioden, herunder hvorvidt de kan anses som tilstrækkelige.

Det er karakteristisk, at Banken i sin beregning af hvorvidt betingelserne for OIV er til stede, herunder beregning af hvilket afkast fremtidige indtægter og underliggende sikkerheder kan forventes at indbringe, i væsentlig grad bygger på ledelsens skønsmæssige vurdering.

side 47 af 206

På grundlag af min gennemgang lægger jeg til grund, at de foretagne skøn og dermed de fastsatte nedskrivninger ligger indenfor rammerne af gældende regnskabsregler.

Det kan i den forbindelse konstateres, at det ejendomsengagement, som i 3. kvartal 2007 efter min vurdering burde have været genstand for nedskrivning, nu er blevet sikkerhedsmæssigt afdækket. Fremgangsmåden er nærmere beskrevet nedenfor.

På baggrund af den væsentligt forøgede risiko, som den fortsatte opbremsning i omsætningen af ejerlejligheder har på en betydelig del af Bankens engagementer, finder jeg, at Banken i årsrapporten tegner et væsentligt bedre billede af Bankens risici, end tilfældet reelt er.

Min gennemgang af udvalgte engagementer afdækker således, at der i løbet af 2007 samlet er sket en betydelig svækkelse af Bankens sikkerheder og låntagernes muligheder for at indfri engagementerne.

På denne baggrund er det min samlede vurdering, at årsrapporten for 2007 må anses for retvisende bortset fra utilstrækkelige oplysninger om Bankens øgede risiko på ejendomsudlån.

Delårsrapport for 1. kvartal 2008

Meddelelse vedrørende regnskab pr. 1. kvartal 2008 offentliggøres den 23. april 2008. Periodens resultat før skat udgør 124,8 mio. kr.

Nedskrivninger på udlån

Nedskrivninger opgøres til en indtægt på 0,8 mio. kr.

Nedskrivningsprincipper og udlånsrisici

Banken oplyser i rapporten, at dens store engagementer udgør 324,3 % af basiskapitalen og består af 19 engagementer ultimo marts 2008.

Om de store engagementer fremgår:

”Banken foretager gennemgribende og særligt nøje analyser såvel forud for etablering som løbende af engagementer der efter Lov om Finansiell virksomhed skal konsolideres og som herigennem udgør over 10 % af bankens basiskapital.”

side 48 af 206

Af kvartalsrapporten fremgår det endvidere, at de 19 store engagementer for 52 % vedkommende er ejendomsrelaterede.

Herom anfører ledelsen:

”Flere af bankens store engagementer er i samarbejde med erfarne professionelle aktører og projektudviklere indenfor fast ejendom, der på et solidt forretningsmæssigt grundlag har opnået finansiering af en række enkeltstående og afgrænsede projekter med høj risikoafdækning. Det er et hovedvilkår, at der er tale om gennemskuelige projekter, der kan færdiggøres af tredjemand.

EKSPONERINGER INDENFOR SÆRLIGE OMRÅDER

Projektfinansiering og udlejning af fast ejendom

Banken har en lang tradition som ”byggebank” med særlige kompetencer indenfor finansiering af fast ejendom og projektudvikling.

For al projektudvikling er en høj risikoafdækning i kombination med erfarne projektudviklere en forudsætning for bankens deltagelse. Det er et hovedvilkår, at der er tale om gennemskuelige projekter, der færdiggøres af tredjemand indenfor den fastlagte økonomiske ramme. Hvert enkelt projekt vurderer isoleret ud fra projektets cash flow enten gennem salg til slutbruger eller gennem udlejning, således at der er sikret sammenhængende likviditet.

Projekter indenfor boligbyggeri udgør en faldende del af bankens udlån. Flere af projekterne færdiggøres over de kommende 1 til 2 år. Projektfinansiering i banken har siden primo 2007 i al væsentlighed rettet sig mod videreførelse af allerede projekterede og igangsat byggeri af ejerboliger og tager sit udgangspunkt i gennemskuelige projekter, der er sikret ved pant i fast ejendom. En væsentlig del af boligerne skal være solgt på forhånd, alternativt skal der præsteres et egenkapitalfundament, der sikrer færdiggørelse og sammenhængende likviditet.

Den afdæmpede salgstakt for de etablerede projekter er opvejet af en stigende udlejningstakt til stigende lejepriser – prisniveauer, der bekræftes ved genudlejning. De udlejede dele af projekterne har opnået traditionelle realkreditbelåning og er således for en del gennemført som traditionelt udlejningsbyggeri med mulighed for senere realisations som ejerlejligheder, når markedet herfor igen anses at være attraktivt.

Projektmarkedet indenfor boligbyggeri vurderes til trods for den fortsatte afmatning ikke at indebære væsentlig risici for banken, der ikke kan bæres af ejerne af projekterne.

Projektfinansiering af erhvervsbyggeri udgør en stigende andel af bankens projektfinansiering. Finansiering af nyopførelse af erhvervsbyggeri sker som hovedregel som mellemfinansiering baseret på indgåede lejekontrakter med solide lejere, der sikrer en sammenhængende likviditet som grundlag for salg til investorer. Det er i det nuværende investeringsmarked ofte forekommende, at byggeriet parallelt med igangsætning er solgt til en slutinvestor.

Finansiering af private andels-, ejer- og lejerbaserede boligejendomme er baseret på en bred gruppe af helt almindelige husstande i de storbyområder, hvori banken har sit virke.

Finansiering af erhvervsudlejningsejendomme sker baseret på indgåede lejekontrakter med solide lejere, der efterlader et tilfredsstillende afkast af den finansierede kapital. Den voksende portefølje af kunder med erhvervsudlejningsejendomme er underlagt nøje individuel vurdering. Det samlede kontaktvilkår sammenholdt med lejernes bonitet anses ikke at indebære væsentlige risici for banken, der ikke kan bæres af ejerne af erhvervssejendommene.

Investeringskreditter

Banken yder investeringskreditter i form af lånepakker og individuelle investeringskreditter, hvor låntager selv forestår den underliggende porteføljesammensætning. Alle investeringskreditter styres dagligt ud fra krav til egenkapitalandelen i forhold gearing og krav til spredning indenfor de underliggende investeringsporteføljer.

De betydelige kursfald, der er oplevet i første kvartal 2008 har i flere perioder været grundlag for at teste den anvendte styringsmodel, hvor investorerne som forventet har foretaget indbetaling til dækning af kursudsvingene. Uroen på det finansielle marked har medført, at

bankens kreditformidling indenfor dette område som følge heraf er reduceret.

Den aktuelle markedsudvikling forventes på kort sigt at reducere den samlede eksponering af investeringskreditter, men med de stigende private formuer har banken uændret en bevidst målsætning om at øge antallet og volumen indenfor segmentet investeringskreditter, såvel gennem de af banken sammensatte lånepakker som gennem individuelle investeringskreditter.

side 50 af 206

Konjunkturfølsomhed

Såvel projektfinansiering indenfor boligbyggeri som investeringskreditter indeholder naturligvis et element af konjunkturfølsomhed. Banken har i sine krav til egenkapitalen, sikkerhed, spredning og risikostyring i de respektive finansieringsmodeller tilstræbt afdækning af konjunkturfølsomheden.”

Vurdering

Jeg har undersøgt Bankens nedskrivninger i Perioden, herunder hvorvidt de kan anses som tilstrækkelige.

Det er karakteristisk, at Bankens bedømmelse af, hvorvidt betingelserne for OIV er til stede og hvilket nedskrivningsbehov der følger heraf i væsentlig grad bygger på ledelsens skønsmæssige vurdering.

På grundlag af min gennemgang lægger jeg til grund, at de foretagne skøn og dermed de fastsatte nedskrivninger ligger indenfor rammerne af gældende regnskabsregler, på trods af at omfanget af de samlede nedskrivninger fremstår meget begrænset.

Det er karakteristisk, at en række af Bankens ejendomsengagementer må konstatere en væsentlig forringet sikkerhedsværdi som følge af ændring af forretningskoncept fra salg af ejerlejligheder til udlejning, hvilket for flere af engagementerne nødvendiggør tilførsel af ny kapital.

På denne baggrund er det min samlede vurdering, at delårsrapporten for 2. kvartal 2008 må anses for retvisende bortset fra ledelsens utilstrækkelige oplysninger om Bankens forøgede risici på udlån til ejendomssektoren.

Delårsrapport for 1. halvår 2008

Delårsrapporten for 1. halvår 2008 offentliggøres den 11. august 2008 og det fremgår af halvårsmeddelelsen, at Bankens resultat før skat udgør 258,6 mio. kr., hvilket er bedre end forventet. Forventningerne til Bankens indtjening for hele 2008 fastholdes på 480-520 mio. kr. før nedskrivninger.

Nedskrivninger på udlån

Om nedskrivninger på udlån m.v. anfører Banken følgende:

”Nedskrivninger på udlån m.v. udgør 10 mio. kr. mod 0,0 mio. kr. i 1. halvår 2007. Periodens nedskrivninger svarer til 0,0 % p.a. af den samlede kreditformidling mod 0,0 % p.a. året før. Boniteten blandt bankens udlånskunder anses uændret for at være solid og tilfredsstillende, herunder også boniteten blandt bankens store engagementer, der behandles særskilt på side 12 og 13.

Bankens samlede nedskrivninger er reduceret til 333 mio. kr., svarende til 1,2 % af kreditformidlingen mod 1,3 % i 1. halvår 2007. Faldet kan henføres til en forøgelse af udlåns- og garantibalancen sammenholdt med, at den kreditmæssige udvikling ikke har nødvendiggjort yderligere nedskrivninger.

Porteføljen af udlån, hvor rentetilskrivningen er standset, udgør 76,7 mio. kr. svarende til 0,27 % af bankens kreditformidling. Ved udgangen af 2007 udgjorde dette beløb 61,8 mio. kr. svarende til 0,23 % af bankens kreditformidling.”

Nedskrivningsprincipper og udlånsrisici

Herom fremgår:

”Ud over objektivt konstaterbare forhold er behovet for nedskrivninger på udlån baseret på vurderinger. Det er ledelsens opfattelse, at der er foretaget de nødvendige nedskrivninger. Banken arbejder løbende med forbedring af sine metoder for indregning og måling, herunder også for behovet for nedskrivninger på udlån.

Generelt er Bankens kreditformidling baseret på grundige og tilbundsgående analyser af kundernes soliditet, tilbagebetalingsevne og alle væsentlige risikoområder overvåges løbende ud fra temabaserede udvælgelser. Med baggrund i en løbende kontakt til kunderne og herunder blandt andet kvartalsvise kreditvurderinger, som banken løbende foretager af kundernes udlånsengagementer, har banken et

godt indblik i kundernes forretningsmæssige situation og dermed i de risici, som Banken naturligt påtager sig igennem sine udlån. Gennem en målrettet indsats, tæt opfølgning og individuel rådgivning er nedskrivningerne holdt på et fortsat lavt niveau.”

side 52 af 206

Om Bankens eksponering mod ejendomssektoren fremgår bl.a.:

	30.06 2008	Året 2007	30.06 2007
Projektfinansiering	10,3%	12,2%	13,9%
Udlejning af boligejendomme	9,5%	5,9%	5,3%
Udlejning af erhvervs-ejendomme	17,1%	15,9%	10,9%
I alt	36,9%	34,0%	30,1%

Generelt for al projektudvikling er en høj afdækning af risici kombineret med deltagelse af erfarne projektudviklere en forudsætning for bankens deltagelse. Det er ligeledes et hovedvilkår fra bankens side, at der er tale om gennemskuelige projekter, der i givet fald kan færdiggøres af tredjemand indenfor den planlagte økonomiske ramme. Hvert enkelt projekt vurderes isoleret ud fra projektets cash flow enten gennem salg eller gennem udlejning, så der er sikret sammenhængende likviditet. Banken tillægger det stor betydning, at der altid er pant i eller på anden måde eksklusiv tilgang til de finansierede objekter.

Gennem en målrettet og langsigtet styring af pantsikkerheder har banken historisk dokumenteret at kunne genvinde eventuelle regnskabsmæssige nedskrivninger og registrerede tab i væsentligt omfang.

Senest i forlængelse af Holmsø Husets konkurs i december 2007 har banken og dens partnere styret et større antal igangværende byggerier. Byggerierne har således kunne afleveres uden væsentlig forsinkelse til købere og lejere. Banken forventer ikke tab på dette engagement og har på nuværende tidspunkt ikke ejendomsfinansieringer i sin portefølje, som vurderes at kunne påføre banken væsentlige tab.

Projekter indenfor boligbyggeri udgør en faldende del af Bankens udlån. Flere af projekterne færdiggøres over de kommende et til to år. Bankens finansiering af projekter har siden primo 2007 i al væsent-

lighed rettet sig mod videreførelse af allerede projekteret og igangsat byggeri af ejerboliger og tager sit udgangspunkt i gennemskuelige projekter, der er sikret ved pant i fast ejendom. Banken stiller også som et krav, at en væsentlig del af boligerne skal være solgt på forhånd. Alternativt skal der præsteres en egenkapital, der sikrer, at projektet kan gøres færdigt og at der er en god og sammenhængende likviditet.

Den generelt afdæmpede salgstakt for de etablerede projekter er opvejet af en stigende udlejningstakt til stigende lejepriser. De udlejede dele af projekterne har opnået traditionel realkreditbelåning og er således for en del gennemført som traditionelt udlejningsbyggeri. Byggerierne giver dermed mulighed for senere at blive solgt som ejerlejligheder, når markedet igen anses for attraktivt.

Projektmarkedet indenfor boligbyggeri vurderes trods den fortsatte afmatning derfor at udgøre en mindre risiko for banken, der kan bæres økonomisk af ejerne af projekterne.

Projektfinansiering af erhvervsbyggeri udgør en stigende andel af bankens projektfinansiering. Finansieringen af nyopførelse af erhvervsbyggeri sker som hovedregel som mellemfinansiering, baseret på indgåede lejekontrakter med solide lejere, der sikrer en sammenhængende likviditet som grundlag for salg til investorer. Det er i det nuværende investeringsmarked ofte forekommende, at byggeriet allerede ved igangsætning er solgt til investor. Projektmarkedet indenfor erhvervsbyggeri vurderes derfor at udgøre en mindre risiko for banken. Finansiering af private andels-, ejere- og lejerbaserede bolig-ejendomme er baseret på en bred gruppe af almindelige husstande i de storbyområder, hvor banken har sit virke og vurderes ligeledes at udgøre en mindre risiko for banken.

Finansiering af ejendomme til erhvervsudlejning sker baseret på indgåede lejekontrakter med solide lejere, der efterlader et tilfredsstillende afkast af den finansierede kapital. Den voksende portefølje af kunder med ejendomme til erhvervsudlejning er underlagt nøje individuel vurdering. De samlede kontraktvilkår sammenholdt med lejernes bonitet anses derfor alene at udgøre en mindre risiko for banken, der kan bæres økonomisk af ejerne af projekterne.

Konjunkturfølsomhed

Såvel projektfinansiering indenfor boligbyggeri som investeringskreditter indeholder naturligtvis et element af konjunkturfølsomhed.

Banken har i sine krav til egenkapitalen sikkerhed, spredning og risikostyring i de respektive finansieringsmodeller tilstræbt afdækning af konjunkturfølsomheden.”

side 54 af 206

Banken opgør sine store engagementer, dvs. engagementer, der udgør over 10 % af basiskapitalen, til 22 stk., svarende til 349,2 % af basiskapitalen.

Vurdering

Ifølge delårsrapporten er det samlede nedskrivningsbehov for perioden 10 mio. kr.

Det er i denne periode karakteristisk, at de samlede nedskrivninger i pengeinstitutsektoren ifølge Finanstilsynet i 1.-2. kvartal 2008 stiger fra 711 mio. kr. til 4,7 mia. kr.

Roskilde Bank udsender således i juli måned børsmeddelelser om forventelige betydelige nedskrivninger som følge af bankens eksponering mod ejendomsmarkedet, ligesom Fionia Bank i juni udsender børsmeddelelse om en stigning i nedskrivningsbehovet fra 70 mio. kr. til 170-200 mio. kr. som følge af udviklingen i engagementer indenfor ejendomssektoren. Samtidig sker der i Perioden en stigning i den korte rente og i den generelle likviditetsknaphed.

På baggrund af resultatet af Finanstilsynets gennemgang af de 40 største engagementer i Banken foretaget ultimo september 2008 sammenholdt med, at jeg ved min gennemgang af udvalgte engagementer ikke har konstateret, at betingelserne for OIV på disse engagementer først indtræder i 3. kvartal, lægger jeg til grund, at hovedparten af de nedskrivninger, som Finanstilsynet identificerer i slutningen af september, burde være foretaget allerede i forbindelse med halvårsrapporten 2008, som alene udviste nedskrivninger i begrænset omfang.

Jeg antager, at de manglende nedskrivninger i halvårsrapporten 2008 er i størrelsesordenen 300-400 mio. kr.

På denne baggrund er det min samlede vurdering, at Periodens resultat samt opgørelsen af Bankens egenkapital er overvurderet, idet Banken burde have foretaget yderligere nedskrivninger i størrelsesordenen 300-400 mio. kr., hvilket ændrer Bankens nettoresultat til at blive negativt med minimum 100 mio. kr.

Hertil kommer, at ledelsesberetningen i sin omtale af boniteten af udlånsporteføljen må anses at give et uretvisende billede af Bankens reelle risici og udlånskoncentration.

side 55 af 206

Jeg vurderer derfor, at delårsrapporten for 1. halvår 2008 ikke kan anses for retvisende.

Delårsrapport for 1.-3. kvartal 2008

Banken offentliggør den 3. november 2008 sin delårsrapport vedrørende 1.-3. kvartal 2008.

Rapporten udviser et resultat før skat på -145,9 mio. kr.

Nedskrivninger på udlån

Nedskrivninger på udlån udgør 490 mio. kr., hvilket ledelsen anser for utilfredsstillende. Periodens nedskrivninger svarer til 1,7 % af den samlede kreditformidling, og Bankens samlede nedskrivninger i 2008 udgør med udgangen af 3. kvartal 2008 831 mio. kr. svarende til 3 % af kreditformidlingen. Det anføres, at niveauet afspejler den finansielle krise samt opbremsning i den økonomiske vækst i Danmark.

Ledelsen anfører endvidere:

”Udviklingen på finans- og pengemarkederne ultimo september og gennem oktober måned og forventningen til en nedadgående konjunkturudvikling har medført beslutningen om pr. 30. september 2008 at foretage betydelige nedskrivninger som reservation til fremtidige, men ikke realiserede tab.”

Nedskrivningsprincipper og udlånsrisici

I delårsrapporten anfører Banken:

”Den skærpede forventning til nedadgående konjunkturer har givet anledning til i oktober måned at foretage en fornyet gennemgang af bankens kreditformidling. Gennemgangen er sket med henblik på vurdering af bankens risici i forhold til de nuværende og fremtidige konjunkturer. Forværres de aktuelle konjunkturforhold er der risiko for, at banken realiserer et tab og at nedskrivningerne må forøges.

Markant stigende finansieringsomkostninger har kortsigtet indsnævret rentabiliteten for bankens kunder i en række kort- og længere-

bende investeringer og efterfinansieringsvilkår for blandt andet fast ejendom er under disse markedsvilkår blevet vanskeligere. Samtidig er omsætningshastigheden for en række aktivgrupper, herunder fast ejendom betydeligt nedsat.

side 56 af 206

Boligaktiviteterne i det storkøbenhavnske område forventes at være på et uændret svagt niveau.

Nedskrivningernes størrelse vil afhænge af de aktuelle konjunkturforskelhold. Forværres de aktuelle konjunkturforskelhold er der risiko for, at banken realiserer et tab og at nedskrivningerne må forøges. Kursreguleringernes størrelse vil afhænge af udviklingen på det finansielle marked.”

Om usikkerhed ved indregning og måling er anført:

”Opgørelsen af den regnskabsmæssige værdi af visse aktiver og forpligtelser er forbundet med skøn over, hvordan fremtidige begivenheder påvirker værdien af disse aktiver og forpligtelser på balance-dagen. De væsentligste skøn vedrører nedskrivninger på udlån samt hensatte forpligtelser.

De udøvede skøn er baseret på forudsætninger, som ledelsen anser for forsvarlige, men som i sagens natur kan være usikre. Herudover er banken påvirket af risici og usikkerheder på opgørelsen af nedskrivninger, som kan føre til, at de faktiske resultater kan afvige fra skønnene, ligesom der er skøn forbundet med kvantificering af risikoen for, at ikke alle fremtidige betalinger modtages.”

Af rapporten fremgår det, at Bankens ejendomsrelaterede udlån udgør 36,7 % af den samlede kreditformidling. Det oplyses endvidere, at Banken med udgangen af september 2008 har 24 store engagementer udgørende over 10 % af basiskapitalen. Af disse er 57 % ejendomsrelaterede.

Bankens samlede udlån er opgjort til 25,1 mia. kr.

Finanstilsynet gennemgår i dagene 27. og 28. september 2008 samtlige af Bankens engagementer over 100 mio. kr. Opgjort i kr. gennemgår tilsynet engagementer for samlet ca. 17,5 mia. kr. Banken bliver på mødet den 29. september 2008 informeret om resultatet af den foreløbige gennemgang, som resulterer i et nedskrivningsbehov på 445 mio. kr.

Tilsynet konkluderer endvidere, at Bankens udlån har dårlig bonitet med betydelig risiko for tab og at Banken derfor er meget sårbar overfor en negativ konjunkturudvikling.

side 57 af 206

Endvidere konstaterer tilsynet ved undersøgelse, at Banken i vist omfang er for optimistisk ved værdiansættelse af sikkerheder, herunder pant i fast ejendom og erhvervsobligationer. Tilsynet gennemgår Bankens værdiansættelse af en række af de ejendomme, som Banken har sikkerhed i. I en ikke uvæsentlig del af disse vurderinger, vurderer tilsynet, at handelsværdierne er væsentlig lavere end Banken fastsætter dem til.

Vurdering

Jeg har undersøgt Bankens nedskrivninger i Perioden, herunder hvorvidt de kan anses som tilstrækkelige.

Det er karakteristisk, at Bankens bedømmelse af, hvorvidt betingelserne for OIV er til stede og hvilket nedskrivningsbehov der følger heraf i væsentlig grad bygger på ledelsens skønsmæssige vurdering.

I Perioden foretager Banken nedskrivninger på i alt 490 mio. kr., hvorfor det kan lægges til grund, at Banken nu følger Finanstilsynets henstilling om nedskrivning.

Jeg lægger til grund, at de således foretagne nedskrivninger er i overensstemmelse med gældende regnskabsregler.

Imidlertid finder jeg det ikke korrekt, når ledelsen i sin omtale af nedskrivningerne angiver disse som reservation *"til fremtidige, men ikke realiserede tab."*

Jeg finder, at denne formulering er egnet til at bibringe regnskabsbruger den fejlagtige opfattelse, at de foretagne nedskrivninger med en vis vægt af sandsynlighed ikke vil udmønte sig i tab.

Jeg finder endvidere, at regnskabet, på grund af manglende eller utilstrækkelige oplysninger om Bankens brug af en afventende og langsigtet strategi for realisation af sikkerheder, ikke indeholder tilstrækkelig oplysning om forudsætningerne for de anvendte regnskabsmæssige skøn.

På denne baggrund er det min samlede vurdering, at delårsrapporten for 1.-3. kvartal 2008 kan anses for retvisende når bortses fra manglende oplysninger om Bankens udlånsrisici og manglende oplysninger om forudsætningerne for regnskabsmæssige skøn.

Årsrapporten for 2008

Banken offentliggør sin årsrapport for 2008 dateret den 5. februar 2009.

side 58 af 206

Årsrapporten viser en basisindtjening før nedskrivninger på 607 mio. kr. mod 581 mio. kr. i 2007. Årets nedskrivninger på udlån udgør 1.075 mio. kr. mod 17,8 mio. kr. med udgangen af 2007. Bankens udlån udgør 24,5 mia. kr., hvilket stort set svarer til niveauet i 2007, hvorimod egenkapitalen er reduceret fra 2,3 mia. kr. i 2007 til 1,7 mia. kr. med udgangen af 2008. Årets resultat før skat lyder på -693 mio. kr. mod et overskud på 494 mio. kr. i 2007.

Nedskrivninger på udlån

Årets nedskrivninger udgør i alt 1,075 mio. kr., hvoraf Banken i 4. kvartal 2008 nedskriver 592 mio. kr.

Af ledelsesberetningen fremgår:

”Nedskrivninger på udlån

Nedskrivninger på udlån udgør 1,073 mio. kr. mod 18 mio. kr. i 2007. Ledelsen anser udviklingen som utilfredsstillende. Årets nedskrivninger svarer til 3,8 % af den samlede kreditformidling mod 0,1 % i 2007. Bankens samlede nedskrivninger udgør i alt 1.435 mio. kr., svarende til 4,9 % af kreditformidlingen mod 1,2 % ved udgangen af 2007. Niveauet afspejler den finansielle krise samt opbremsningen i den danske og globale økonomi.

Udviklingen på finans- og pengemarkederne gennem 2. halvår samt forventningen til en fortsat nedadgående konjunkturudvikling har medført en beslutning om pr. 31. december 2008 at foretage betydelige nedskrivninger som reservation til fremtidige, men ikke realiserede tab. Banken har i 2008 nettotab 21 mio. kr. af de udgiftsførte nedskrivninger.

Forventningen til negativ konjunkturudvikling har givet anledning til i sidste kvartal af 2008 og igen i januar 2009 at foretage en kritisk gennemgang af bankens kreditformidling. Gennemgangen er sket med henblik på vurdering af bankens risici i forhold til de nuværende konjunkturer. Sker der en fortsat forværring af de aktuelle konjunkturforhold er der risiko for, at banken realiserer et tab og at nedskrivningerne må forøges.

Nedskrivningsprincipper og udlånsrisici

side 59 af 206

Bankens nedskrivninger i 2008 er præget af markant stigende finansieringsomkostninger, som har indsnævret rentabiliteten for bankens kunder i en række kort- og længereløbende investeringer. Endvidere er slut- og efterfinanseringsvilkår for bl.a. fast ejendom under de eksisterende markedsvilkår blevet vanskeligere. Samtidig er værdien og omsætningshastigheden nedsat for en række aktivgrupper, herunder fast ejendom og visse værdipapirer. Den finansielle krise samt de nedadgående konjunkturer har som nævnt ovenfor påvirket værdierne af de af banken finansierede underliggende aktiver. Banken følger som hidtil udviklingen i såvel kreditformidlingen som i kundernes forhold tæt.

Banken har ikke implementeret egentlige modeller for beregning af gruppevis nedskrivninger på udlån til erhverv. I stedet anvender banken den såkaldte risikopræmiemetode, d.v.s. en overordnet vurdering af, om der er indtruffet porteføljemæssig objektiv indikation for værdiforringelse på bankens udlån til erhverv. Banken vil fremadrettet arbejde med udvikling af en model for gruppevis vurdering af bankens udlån til erhverv.

Banken har foretaget et kvalificeret skøn over indvirkningen på investeringskreditter og på erhvervsgruppe. Efter risikopræmiemetoden beregnes et eventuelt nedskrivningsbehov på en gruppe ved at sammenholde den faktiske risikopræmie på en gruppe af udlån med den risikopræmie, som banken ville forlange, hvis den pågældende gruppe af udlån skulle ydes i dag. Ville risikopræmien være højere, hvis udlånene skulle ydes i dag, er det en indikation for, at gruppen af udlån er værdiforringet.

Den gruppevis nedskrivning på investeringskreditter udgør 55 mio. kr. pr. 31. december 2008.

t.kr.	2008	2007
Udlån til amortiseret kostpris før nedskr.	5.012,9	890,6
Nedskrivninger m.v.	1.344,8	307,4
Sikkerheder	2.696,1	520,2
Blanco	972,0	63,0"

Om nedskrivningsberegninger og værdiansættelse af udlån fremgår bl.a.:

”Samfundet og den finansielle sektors krise og den deraf afledte økonomiske afmatning medfører efter ledelsens vurdering naturligt en større usikkerhed ved måling af engagementer ved regnskabsaflæggelsen for 2008 end i de tidligere år.

side 60 af 206

Målingen af bankengagementer afhænger bl.a. af værdiansættelsen af sikkerheder. Værdiansættelsen af sikkerhederne i bankens engagementer afhænger i høj grad af ledelsens skøn over afkastkrav bl.a. i ejendomsmarkedet samt for værdiansættelse af aktier og virksomhedsobligationer noteret på visse ikke velfungerende finansielle markeder. Som følge heraf er der naturligvis en betydelig større usikkerhed end normalt, hvorfor banken i enkelte tilfælde har foretaget en selvstændig vurdering baseret på andre kriterier.

Behovet for fremtidige nedskrivninger vil afhænge af udviklingen i den finansielle krise og omfanget af den økonomiske afmatning. Forværres de aktuelle konjunkturforhold er der risiko for, at banken realiserer et tab, og at nedskrivningerne tillige må forøges.

Arbejdet med at begrænse bankens risiko for, at de foretagne nedskrivninger udmønter sig i et tab, har naturligvis højeste prioritet, hvilket også gælder arbejdet med at nedbringe bankens store engagementer, tillige med en generel balancereduktion.”

Særligt om udlånsrisici anfører Banken:

”Nedadgående konjunkturer og dermed særlig usikkerhed og risiko

Det konjunkturuomslag, der har ramt Danmark og resten af verden i løbet af 2008, særligt indenfor den finansielle sektor og ejendomsbranchen, har fået væsentlig negativ indflydelse på banken både nu og fremover.

De markant forværrede konjunkturer, som banken og samfundet generelt har konstateret igennem det sidste halve år, har påvirket såvel nedskrivninger på udlån som bankens værdipapirbeholdning.

Risikoen for bankens store engagementer, der i stort omfang er ejendomsrelateret eller relateret til investeringskreditter, er særlig eksponeret overfor rente- og konjunkturfølsomhed. Engagementerne er derfor præget af stigende finansieringsomkostninger, som har indsnævret rentabiliteten for bankens kunder. Slut- og efterfinansieringsvilkår for bl.a. fast ejendom er under de eksisterende markeds-

vilkår blevet vanskeligere. Samtidig er værdien og omsætningshastigheden nedsat for en række aktivgrupper, herunder også fast ejendom.

side 61 af 206

En fortsat negativ konjunkturudvikling kan føre til yderligere nedskrivninger, hvilket kan påvirke bankens resultat og dermed egenkapital negativt i de kommende regnskabsperioder.

Banken vil i 2009 arbejde fokuseret på at styrke solvensen via generel nedbringelse af balancen, nedbringelse af bankens store engagementer samt andelen af ejendomsseksponeringer således, at der bliver skabt en bedre balance mellem udlån og indlån samt et mere naturligt forhold mellem privat- og erhvervsdelen af banken.

Behovet for nedskrivninger vil afhænge af konjunkturudviklingen set i forhold til bankens kreditformidling. Som det fremgår ovenfor er det bankens vurderinger, at der er stor usikkerhed omkring niveauet for nedskrivninger i 2009. Den fortsat nedadgående konjunkturudvikling vil som nævnt kunne medføre betydelige nedskrivninger, hvilket samlet vil kunne medføre et negativt resultat og dermed negativ påvirkning af bankens egenkapital og dermed solvens."

Revision af årsrapporten for 2008

Såvel intern som ekstern revisor giver årsrapporten for 2008 en påtegning uden forbehold, men afgiver begge følgende supplerende oplysninger vedrørende forhold i regnskabet:

"Vi henviser til omtalen i ledelsesberetningens afsnit "Nedadgående konjunkturer og dermed særlig usikkerhed og risiko". Heri redegør ledelsen for kapitalforhold og særlig usikkerhed ved måling af engagementer baseret på sikkerheder i ejendomme samt aktier og virksomhedsobligationer.

Vi er enige i ledelsens beskrivelse af usikkerhed og risiko. "

I revisionsprotokollatet anfører ekstern revision følgende vedrørende usikkerhed ved måling af engagementer:

"Der er konstateret objektiv indikation for værdiforringelse (OIV) på en række af bankens engagementer. For disse engagementer er målingen af engagementerne i stort omfang knyttet til ledelsens skøn over værdien af forventede sikkerheder og dermed nedskrivningen eller hensættelsens størrelse. Som følge af den generelle konjunktur-

nedgang og som følge af illikviditet for visse ejendomme samt aktier og virksomhedsobligationer, er ledelsens skøn herover forbundet med en betydelig usikkerhed.

side 62 af 206

Det har ikke i alle tilfælde været muligt for banken at opstille betalingsrækker for engagementer med OIV som krævet i Finanstilsynets orienteringsbreve. I disse tilfælde er nedskrivninger og hensættelser baseret på ledelsens skøn over fremtidige betalingsstrømme.

Banken har ikke implementeret egentlige modeller for beregning af gruppevis nedskrivninger af udlån til erhverv, som forudsat i Finanstilsynets orienteringsbreve. I mangel heraf har banken anvendt en risikopræmiemetode til en overordnet gruppevis vurdering af udlån.

Bankens direktion har overfor os erklæret, at de finder de foretagne skøn over rimelige betalingsstrømme ved individuelle og gruppevist vurderede engagementer for rimelige og realistiske under hensyntagen til den givne usikkerhed, samt at disse skøn ligger indenfor rammerne af IFRS.

Da usikkerhed ved måling af engagementer ultimo 2008 er af stor betydning for forståelse af årsrapporten, har vi som supplerende oplysning af vores revisionspåtegning henvist til omtale heraf i ledelsesberetningen.

Af revisionsprotokollen fremgår det endvidere vedrørende Finanstilsynets undersøgelser i Banken:

”Finanstilsynet har i november og december 2008 gennemført undersøgelser i banken og har rapporteret herom til bankens bestyrelse og direktion i rapport af 20. januar 2009.

Finanstilsynet har foretaget gennemgang af samtlige engagementers større end 100 mio. kr. og en stikprøvevis gennemgang af andre engagementer, svarende til ca. 70 % af bankens udlån.

Det er Finanstilsynets sammenfattende indtryk ved undersøgelsen, at bankens udlånportefølje er præget af mange meget store engagementer med dårlig kreditkvalitet.

Finanstilsynet har baseret på deres undersøgelser konkluderet, at fordelingen af bankens engagementer afspejler en dårlig bonitet med

betydelig risiko for tab, således at banken er meget sårbar overfor en negativ konjunkturudvikling.

Finanstilsynet har konkluderet, at banken har et samlet yderligere nedskrivningsbehov på minimum 850 mio. kr. for individuelt vurderede engagementer.

side 63 af 206

Efter Finanstilsynets gennemgang har direktionen på baggrund af betalingsrækker og skøn over betalingsstrømme for individuelt og gruppevist vurderet engagementer fastlagt et sammenlagt nedskrivnings- og hensættelsesbehov på 1,096 mia. kr. til brug for årsrapporten for 2008, hvoraf individuelle nedskrivninger udgør kr. 1,040 mia. kr. og gruppevise nedskrivninger udgør 56 mio. kr.”

Om revisionens engagementsgennemgang fremgår af revisionsprotokollen:

”Vi har gennemgået Amagerbanken Aktieselskabs engagementer ultimo 2008 med henblik på at vurdere, hvorvidt den samlede måling af engagementer afspejler det bedste aktuelle skøn i overensstemmelse med regnskabsreglerne.

Gennemgangen har primært omfattet væsentlige enkeltengagementer.

Vi har desuden gennemgået de af Amagerbanken Aktieselskab udarbejdede oversigter over udlån, hvor der foreligger objektiv indikation for værdiforringelse. Vi har herunder stikprøvevist gennemgået de foretagne nedskrivningstests.

Gennemgangen har bl.a. omfattet drøftelser med bankens bestyrelsesformand og administrerende direktør.

Resultatopgørelsen er nettopåvirket af samlede individuelle nedskrivninger af udlån og hensættelser på garantien med 1.040 mio. kr. (inkl. beløb indgået på tidligere afskrevne fordringer og tilbageførte nedskrivninger). Det tilsvarende beløb for gruppevise nedskrivninger udgør 56 mio. kr. Den samlede driftsvirkning af nedskrivningen af udlån og hensættelser til tab på garantier for 2008 udgør således 1,096 mio. kr. Samlede nedskrivninger og hensættelser til imødegåelse af tab udgør pr. 31. december 2008 1,435 mio. kr. (2007: 325 mio. kr.).

Vi kan på baggrund af vores gennemgang tilslutte os det af direktionen anlagte skøn.”

Om værdien af sikkerheder i form af aktier i et børsnoteret selskab fremgår af revisionsprotokollen:

side 64 af 206

”I engagementerne med [udeladt], hvor banken har konstateret OIV i det enkelte engagement, indgår sikkerheder i form af aktier i [selskabet].

Sikkerhedsværdien af aktier i [selskabet] er af banken opgjort på baggrund af kurs 90, svarende til en samlet sikkerhedsværdi på 286 mio. kr. Børskursen pr. 31. december 2008 udgjorde 63 svarende til en sikkerhedsværdi på 200 mio. kr.

De tre ejere søger efter aftale med banken at afhænde aktierne i [selskabet] og har givet [pengeinstitut] forhandlingsmandat frem til den 16. februar 2009, der er tiltrådt af banken.

Vi har modtaget redegørelse via banken fra den sagsansvarlige hos [pengeinstituttet], som har drøftet med bankens bestyrelsesformand og administrerende direktør. Banken vurderer på basis af kendskab til dialog mellem sælger og potentielle købere samt prisindikationer, at aktierne vil være afhændet senest ved udgangen af marts 2009 til en kurs på minimum 90.

Vi har fået oplyst, at banken eventuelt sammen med andre banker med pant i aktier i [selskabet] er indstillet på at finansiere en aktieerhvervelse hos tredjemand.

På baggrund af ovennævnte har vi accepteret, at banken anvender kurs 90 som grundlag for beregning af sikkerhedsværdierne.”

Om Bankens største engagementer m.v. fremgår af revisionsprotokollen:

”Vi har gennemgået den af banken udarbejdede opgørelse over følgende engagementer, jf. revisionsbekendtgørelsens § 24:

- 1. Amagerbankens 10 største engagementer.*
- 2. Øvrige betydelige engagementer, der overstiger 10 % af basiskapitalen.*
- 3. Øvrige engagementer, hvis disse efter Amagerbankens og/eller vores vurdering giver anledning til bemærkninger overfor bestyrelsen.*

Som følge af den betydelige usikkerhed, der er knyttet til målingen af engagementer, kan vi ved en række engagementer ikke konkludere, at engagementet er målt korrekt, som krævet i revisionsbekendtgørelsen § 24.”

side 65 af 206

Af revisorernes kommentarer til Bankens opgørelse af de enkelte engagementer fremgår det, at ud af i alt 29 gennemgåede engagementer har revisionen for 15 engagementers vedkommende erklæret, at engagementerne er målt korrekt, for 5 engagementers vedkommende har revisionen ikke fundet grundlag for at anlægge en anden vurdering end direktionen, hvilket tillige er tilfældet for de sidste 9 gennemgåede engagementer, om end revisionen for disse engagementers vedkommende finder anledning til at fremhæve, at værdi af sikkerheder og dermed nedskrivningen er forbundet med usikkerhed.

Vurdering

Jeg har undersøgt Bankens nedskrivninger i Perioden, herunder hvorvidt de kan anses som tilstrækkelige.

Det er karakteristisk, at Bankens bedømmelse af, hvorvidt betingelserne for OIV er til stede og hvilket nedskrivningsbehov der følger heraf i væsentlig grad bygger på ledelsens skønsmæssige vurdering.

På grundlag af min gennemgang lægger jeg grund, at de foretagne skøn, og dermed de fastsatte nedskrivninger, ligger indenfor rammerne af gældende regnskabsregler.

Undtaget herfor er dog fastsættelsen af sikkerhedsværdien af en større aktiepost i et børsnoteret selskab, hvilket bevirker, at Bankens nedskrivninger burde være forøget med 86 mio. kr.

Ved vurderingen af de samlede nedskrivninger lægger jeg vægt på, at Finanstilsynet ved sin gennemgang påbyder lavere nedskrivninger end de foretagne.

Som ligeledes fastslået af Fondsrådet finder jeg, at regnskabet manglende eller utilstrækkelige information om Bankens anvendelse af usædvanlig lange betalingsrækker og en afventende og langsigtet strategi for realisation af sikkerheder, jf. IAS.1.116 og IAS.1.120 og utilstrækkelige kvantitative oplysninger om udlånsgrupper med særlig risici, jf. IFRS 7 medfører utilstrækkelig oplysning om forudsætningerne for de regnskabsmæssige skøn.

På denne baggrund er det min samlede vurdering, at delårsrapporten for 1. halvår 2008 ikke kan anses for retvisende.

side 66 af 206

Korrigeret årsrapport for 2008

I efteråret 2009 afslutter Finanstilsynet på Fondsrådets vegne sin regnskabskontROLSAG af Bankens årsrapport for 2008.

Tilsynet forelægger den 18. november 2009 sagen for Fondsrådets formandsskab, idet der er identificeret en række fejl i Bankens årsrapport:

1. Nedskrivninger på udlån:

Amagerbanken A/S har ikke målt en række udlån i henhold til reglerne i IAS3963, idet Banken ved beregning af fremtidige betalingstrømme af sikkerheder i form af børsnoterede aktier ikke har taget udgangspunkt i den officielle børskurs. Dette fører til nedskrivninger på 86 mio. kr.

2. Oplysninger om måleusikkerhed ved regnskabsmæssige skøn:

Amagerbanken A/S har ikke oplyst om de forudsætninger, som Banken har anvendt ved regnskabsmæssige skøn. I forlængelse heraf har Banken ikke oplyst om den forøgede usikkerhed, Bankens manglende model for gruppevisenedskrivninger på erhverv medfører.

3. Manglende oplysninger om størrelsen af lejeindtægter og driftsomkostninger vedrørende Bankens investeringsejendomme

4. Manglende sammenligningstal for Bankens egenkapitalopgørelse.

5. Manglende oplysninger om kreditrisiko i henhold til IFRS7 fordelt på passende kategorier af finansielle instrumenter, herunder tilstrækkelige oplysninger om væsentlige grupper af udlån med særlig kreditrisiko.

Forud for Fondsrådets endelige afgørelse udsender Banken den 17. november 2009 (meddelelse nr. 24-2009) en korrigeret årsrapport for 2008.

Nedskrivninger på udlån

I den korrigerede årsrapport for 2008 øges Bankens nedskrivninger pr. 31. december 2008 med 86 mio. kr. som følge af korrektion af sikkerhedsværdien på aktier i selskabet. (Forhold 1 i Fondsrådets indstilling)

Nedskrivningsprincipper og udlånsrisici

I en note til rapporten anføres det vedr. værdiansættelsen af fast ejendom:

side 67 af 206

”Som en forventning har banken antaget, at værdi af fast ejendom vil udvikle sig stabilt, positivt over en lang periode trods korte, periodiske og konjunkturbaserede udsving. Banken forventer på længere sigt en svag inflation og på kortere sigt en svagt faldende rente. Ved værdiansættelse af bankens sikkerheder eksempelvis ved pant i fast ejendom er afkastkrav en af de væsentligste forudsætninger, som banken anvender. Sikkerhedernes afkastkrav på fast ejendom ligger i al væsentlighed i intervallet 4 til 9 %. Det er ikke praktisk muligt for banken at give yderligere generelle oplysninger om de anførte afkastkrav, idet afkastkravene individuelt afhænger af ejendommenes geografi, beliggenhed i det pågældende område, ejendommenes anvendelsesmuligheder (erhverv/beboelse), vedligeholdelsesstand samt eventuel genudlejning og dermed niveauet for tomgang mv.”

Om måleusikkerhed ved regnskabsmæssige skøn (Forhold 2 i Fondsrådets indstilling), anfører ledelsen følgende i den korrigerede årsrapport:

”Udarbejdelse af koncern- og årsregnskabet forudsætter, at ledelsen foretager en række skøn og vurderinger af fremtidige forhold, der har væsentlig indflydelse på den regnskabsmæssige værdi af visse aktiver og forpligtelser. De områder, hvor der er kritiske skøn og vurderinger, som har den væsentligste effekt på regnskabet er,

- *Nedskrivninger af udlån og grupper af udlån samt garantier*
- *Dagsværdi af finansielle instrumenter*
- *Værdiansættelse af hensatte personaleforpligtelser*
- *Dagsværdi af investeringsejendomme*

De anvendte skøn og vurderinger er baseret på forudsætninger, som ledelsen anser for forsvarlige, men som i sagens natur er usikre og uforudsigelige. Forudsætningerne kan være ufuldstændige eller unøjagtige, og uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå. At foretage disse skøn og vurderinger er derfor vanskeligt og når disse desuden involvere kundeforhold og øvrige modparter, vil de være forbundet med usikkerheder ikke mindst i perioder med lavkonjunktur.

Værdiansættelse af udlån og garantier

For nedskrivninger på udlån er der væsentlige skøn forbundet med kvantificering af risikoen for, at alle fremtidige betalinger ikke modtages. Såfremt det kan fastslås, at ikke alle fremtidige betalinger vil blive modtaget, er fastlæggelsen af størrelsen af de forventede betalinger, herunder realisationsværdier af sikkerheder og forventet dividendeudbetalinger fra boer, også undergivet væsentlige skøn. For hensættelser til tab på garantier er det tillige forbundet med usikkerhed at fastslå, i hvilket omfang garantier vil blive effektiv ved et økonomisk sammenbrud hos garantirekvirenten.

Banken anvender et lavt signifikansniveau for hvilke udlån der vurderes individuelt. Udlån hvorpå der ikke foreligger objektiv indikation på værdiforringelse, indgår i grupper, hvor der på gruppeniveau vurderes, om der er nedskrivningsbehov.

Der er særlig usikkerhed ved værdiansættelsen af sikkerheder i ejendomme. Værdien af ejendomme fastsættes på grundlag af en vurdering af det startforrentningskrav (afkastkrav), som en investor forventes at ville stille til en ejendom i den pågældende kategori ud fra drøftelser bl.a. med ejendomsrådgivere sammenholdt med konstaterede markedserfaringer. I perioden frem til det forventede salg indregnes ejendommens forventede nettoafkast, der udgøres af lejeindtægter, inklusive en vurdering af niveau for genudlejning af tomme arealer (tomgangsleje) og med fradrag af ejendommens driftsudgifter. Ejendommens nettoafkast (lejeindtægter med fradrag af driftsudgifter) på tidspunktet for det forventede salg anvendes som grundlag for beregningen af værdien på basis af det omtalte startforrentningskrav. Hvor der foreligger objektiv indikation for værdiforringelse er udarbejdet betalingsrækker i overensstemmelse med gældende regnskabsstandarder. Usikkerheden knytter sig særligt til startforrentningskrav og til kundens finansieringsomkostninger og hvor denne er variabel, hvor stigende renter således vil påvirke ejendommens likviditet.

Herudover er der særlig usikkerhed på investeringskreditter. Værdipapirer indgår i betalingsrækken med børskurs, hvis der er et effektivt marked for værdipapirer. Hvis denne forudsætning ikke er opfyldt, foretages en individuel vurdering af udsteder, som er forbundet med usikkerhed.”

Fondbådets afgørelse

Efter modtagelsen af den korrigerede årsrapport for 2008 træffer Fondbådets følgende afgørelse:

”Indledning

Finanstilsynet har foretaget kontrol af Amagerbanken A/S' årsrapport for 2008. Dette er sket som led i den kontrol af finansielle virksomheders årsrapporter, som Finanstilsynet på Fondsrådets vegne udfører i medfør af § 83, stk. 2, i lov om værdipapirhandel.

Fondsrådets afgørelse

Det er Fondsrådets vurdering, at Amagerbanken A/S' årsrapport for 2008 på såvel koncernniveau som moderselskabsniveau indeholder nedenstående fejl:

Nedskrivninger på udlån

Amagerbanken A/S har ikke målt en række udlån i henhold til reglerne i IAS 39.63, idet banken ved beregning af fremtidige betalingsstrømme af sikkerheder i form af børsnoterede aktier ikke har taget udgangspunkt i den officielle børskurs. Der mangler som følge heraf nedskrivninger for 86 mio. kr.

Oplysninger om måleusikkerhed ved regnskabsmæssige skøn

Amagerbanken A/S har ikke oplyst om de forudsætninger, banken har anvendt ved regnskabsmæssige skøn. Kravet fremgår af IAS 1.116. I forlængelse heraf har Amagerbanken A/S ikke oplyst om den forøgede usikkerhed, bankens manglende model for gruppevis nedskrivninger på erhverv medfører.

Investeringsejendomme

Banken har ikke i henhold til IAS 40.75 oplyst størrelsen af lejeindtægter og driftsomkostninger vedrørende investeringsejendomme.

Manglende sammenligningstal

Årsrapporten indeholder ikke sammenligningstal for egenkapitalopgørelsen som krævet i henhold til IAS 1.36.

Kvantitative oplysninger om kreditrisiko

Amagerbanken A/S har ikke givet oplysninger om kreditrisiko i henhold til IFRS 7 fordelt på passende kategorier af finansielle instrumenter, herunder tilstrækkelige oplysninger om væsentlige grupper af udlån med særlig kreditrisiko.

Banken fik et udkast til afgørelse i partshøring, hvori det var indstillet, at banken skulle offentliggøre korrigerende/supplerende information, hvori fejlene var korrigerede.

Endvidere skulle banken overfor Finanstilsynet sandsynliggøre, at

bankens manglende model for gruppevis nedskrivninger på erhverv ikke var af væsentlig betydning for årsrapporten for 2008.

Supplerende/korrigerende information

side 70 af 206

Banken har efterfølgende udsendt korrigerende/supplerende information til årsrapporten for 2008 og udsendt nye ændrede delårsrapporter for 2009, hvori de ovenfor nævnte punkter 1, 3 og 4 er korrigerede.

Banken har dog ikke overfor Finanstilsynet på tilfredsstillende vis kunnet sandsynliggøre, at den manglende model for gruppevis nedskrivninger på udlån til erhverv ikke medfører en fejl i årsrapporten for 2008, ligesom de primære forudsætninger banken har anvendt og de regnskabsmæssige værdiers følsomhed overfor de metoder, forudsætninger og skøn, der ligger til grund for beregningen af værdierne, ikke vurderes at være tilstrækkelig oplyst.

Det er derfor Fondsrådets vurdering, at der for så vidt angår punkterne 2 og 5 fortsat er fejl i årsrapporten for 2008. For så vidt angår delårsrapporterne for 2009 kan det på det foreliggende grundlag ikke afgøres, om den manglende model for gruppevis nedskrivninger på udlån til erhverv medfører fejl eller ej.

Påbud

Fondsrådet har forstået, at banken i den korrigerende/supplerende information til årsrapporten for 2008 og i de ændrede delårsrapporter for 2009 har foretaget de rettelser og har givet de informationer, banken p.t. er i stand til.

Det vurderes, at tilvejebringelse af dataregistreringer og etablering af en model for gruppevis nedskrivninger (herunder til brug for en vurdering af, hvorvidt den manglende model for gruppevis nedskrivninger på udlån til erhverv giver anledning til en fejl i årsrapporten for 2008, henholdsvis delårsrapporterne for 2009) vil tage nogen tid, således at banken tidligst ville kunne komme med korrigerende/supplerende information på det tidspunkt, hvor banken skal aflægge årsrapporten for 2009. Fondsrådet skal på baggrund heraf påbyde Amagerbanken A/S til brug for årsrapporten for 2009 at have etableret en model for gruppevis nedskrivninger på udlån til erhverv, der indebærer, at banken i årsrapporten for 2009 kan foretage gruppevis nedskrivninger på udlån til erhverv i overensstemmelse med regnskabsreglerne herfor i IAS 39.

Endvidere skal Fondsrådet påbyde Amagerbanken A/S i årsrappor-

ten for 2009 for såvel koncern- som for moderselskabsregnskabet at oplyse om de primære forudsætninger, banken har anvendt for fremtiden samt andre primære kilder til skønsmæssig usikkerhed. Oplysningerne skal gives på en måde, så de hjælper regnskabsbrugeren med forståelsen af ledelsens vurderinger om fremtiden, jf. IAS 1.116 og IAS 1.120.

Endelig skal Fondsrådet påbyde Amagerbanken A/S i årsrapporten for 2009 at give kvantitative oplysninger om kreditrisiko i henhold til IFRS 7 fordelt på efter bankens forhold passende kategorier af finansielle instrumenter i såvel koncern- som moderselskabsregnskabet. Banken skal i denne forbindelse give tilstrækkelige oplysninger om væsentlige grupper af udlån med særlig kreditrisiko.”

Vurdering

Jeg kan tilslutte mig Fondsrådets bemærkninger vedrørende den korrigerede årsrapport for 2008, hvor der kun delvist korrigeres for de af Fondsrådet påpegede fejl.

Den korrigerede årsrapport mangler således fortsat tilstrækkelige oplysninger om forudsætningerne for de regnskabsmæssige skøn, ligesom regnskabet ikke indeholder tilstrækkelige kvantitative oplysninger om udlånsgrupper med særlige risici.

Den korrigerede årsrapport for 2008 mangler således disse oplysninger for at være fuldt ud retvisende.

Regnskabsåret 2009

Delårsrapport for 1. kvartal 2009

Banken offentliggør den 29. april 2009 delårsrapport for 1. kvartal 2009.

Bankens resultat for perioden før skat udgør 29 mio. kr. Forventningerne for 2009 er uændrede. En positiv basisindtjening før nedskrivninger i niveauet 480-520 mio. kr.

Nedskrivninger på udlån

Nedskrivninger på udlån udgør 75 mio. kr. mod 0 mio. kr. i 1. kvartal 2008. Ledelsen anser udviklingen som forventet og anfører, at Bankens samlede nedskrivninger ved udgangen af 1. kvartal 2009 udgør 1.506 mio. kr. svarende til 5,3 % af kreditformidlingen.

Banken anfører endvidere:

”Banken har ikke implementeret egentlige modeller for beregning af gruppevise nedskrivninger på udlån til erhverv. I stedet anvender banken en såkaldt risikopræmiemetode, det vil sige en overordnet vurdering af, om der er indtruffet porteføljemæssig objektiv indikation for værdiforringelse på bankens udlån til erhverv. Som led i bankens risikostyring arbejdes fremadrettet med udvikling af en model for gruppevis vurdering af bankens udlån til erhverv.

side 72 af 206

Banken har foretaget kvalificerede skøn over indvirkningen på investeringskreditter og på erhvervsgruppen af udlån. Efter risikopræmiemetoden beregnes et individuelt nedskrivningsbehov på en gruppe ved at sammenholde den faktiske risikopræmie på en gruppe af udlån med den risikopræmie, som banken ville forlange, hvis den pågældende gruppe af udlån skulle ydes i dag. Ville risikopræmien være højere, hvis udlån skulle ydes i dag er det en indikation for, at gruppen af udlån er værdiforringet.

Den gruppevise nedskrivning på investeringskreditter udgør 49 mio. kr. pr. 31. marts 2009.”

Nedskrivningsprincipper og udlånsrisici

Ledelsen anfører herom:

”De markant nedadgående konjunkturer som opstod efter år 2008, påvirker selvfølgelig fortsat bankens nedskrivninger på udlån.

Risikoen på bankens store engagementer, der i stort omfang er ejendomsrelaterede eller er relaterede til investeringskreditter er særligt påvirkede af rente og konjunkturfølsomhed i både opad og nedadgående retning. Stigende tillæg til finansieringsomkostninger og skiftende afkastkrav har således generelt indsnævret rentabiliteten for bankens kunder.

Slut og efterfinansieringsvilkår for blandt andet fast ejendom er under de eksisterende markedsvilkår gennem 1. kvartal blevet fortsat vanskelige. Værdien og omsætningshastigheden for en række aktivgrupper, herunder også fast ejendom er opretholdt på et beskedent niveau. Krisen i samfundet og i den finansielle sektor og den deraf afledte økonomiske afmatning medførte efter ledelsens vurdering naturligt en større usikkerhed ved måling af engagementer ved regn-

skabsaflæggelsen pr. 31. december 2008 end i de tidligere år. Målingen af bankens væsentligste engagementer indenfor fast ejendom og investeringskreditter har samlet ikke medført væsentlige nedskrivninger i løbet af 1. kvartal 2009.

side 73 af 206

Målingen af bankengagementer afhænger bl.a. af værdiansættelsen af sikkerheder. Værdiansættelsen af sikkerhederne i bankens engagementer er fortsat forbundet med særlig usikkerhed og afhænger i høj grad af ledelsens skøn over afkastkrav bl.a. i ejendomsmarkedet samt for værdiansættelsen af aktier og virksomhedsobligationer noteret på visse ikke velfungerende finansielle markeder, hvorfor banken i enkelte tilfælde har foretaget en selvstændig vurdering baseret på andre kriterier. En fortsat negativ konjunkturudvikling kan selvfølgelig føre til yderligere nedskrivninger.”

Om forventningerne til nedskrivninger i 2009 anfører Banken:

”Det er bankens vurdering, at der er usikkerhed omkring niveauet for nedskrivninger i 2009, idet niveauet vil afhænge af den generelle samfundsudvikling samt af eventuelle enkeltstående tab.”

I delårsrapporten opgøres Bankens ejendomsrelaterede udlån til 36,7 % af kreditformidlingen mod 35,8 % ved udgangen af 2008, hvilket ifølge Banken skyldes, at markedet for handel med fast ejendom siden 2007 har været aftagende og del af de finansierede projekter derfor er gået fra mellemfinansieringsopgaver til anlægsfinansiering, da projekterne vælger at foretage udlejning af de færdige boligprojekter til en markant højere markedsleje, end det er muligt tilsvarende at afhænde boligerne til. En del af udlejningsejendommene forventes i 2009 at opnå realkreditfinansiering og dermed nedbringe bankens ejendomsrelaterede udlån. Det anføres, at Bankens ejendomsrelaterede udlån fremadrettet kan være stigende i forhold til de samlede udlån alene som følge af nedbringelse af eksisterende eksponeringer indenfor andre brancher.

Andelen af Bankens udlån til investeringskreditter opgøres til 10,2 %, hvilket stort set svarer til foregående perioder, ligesom Bankens store engagementer i antal udgør 23, hvilket i % af basiskapitalen er 392,8 % mod 415 % med udgangen af 2008.

Revision af delårsrapporten for 1. kvartal 2009

Ekstern revision giver revisionen en påtegning uden forbehold, men anfører under supplerende oplysninger følgende:

”Uden at det har påvirket vores konklusion, henviser vi til omtalen i ledelsesberetningens afsnit om ”Bredere nedadgående konjunkturer”. Heri redegør ledelsen for kapitalforhold og særlig usikkerhed ved måling af engagementer baseret på sikkerheder i ejendomme samt aktier og virksomhedsobligationer.

”Vi er enige i ledelsens beskrivelse af usikkerhed og risiko.”

I revisionsprotokollen anfører ekstern revisor følgende som baggrund for de supplerende oplysninger:

”I ledelsesberetningen er der i afsnittet ”Bredere nedadgående konjunkturer” foretaget omtale af bankens kapitalforhold og solvens, herunder omtale af bankens ansøgning om statsligt kapitalindskud samt overvejelser omkring styrkelse af den ansvarlige kapital med en kapitaludvidelse, der planlægges gennemført i 2. halvår 2009. Der er endvidere omtalt den særlige usikkerhed, der knytter sig til målingen af engagementer ultimo 1. kvartal 2009.

Da bankens kapitalforhold og forudsætningerne herfor samt usikkerhed ved måling af engagementer ultimo 1. kvartal 2009 efter vores vurdering er af betydning for regnskabslæserens forståelse af perioderegnskabet for perioden 1. januar – 31. marts 2009 har vi i vores supplerende oplysninger henvist til omtalen heraf. Formuleringen af de supplerende oplysninger er svarende til de supplerende oplysninger i vores revisionspåtegning til årsrapporten for 2008. Der henvises i denne forbindelse til omtalen heraf i afsnit 1.3 i vores revisionsprotokollat til årsrapporten for 2008 af 5. februar 2009.”

Om revisionens gennemgang af måling af individuelt vurderede engagementer er anført:

”Vi har gennemgået Amagerbanken Aktieselskabs engagementer ultimo marts 2009 med henblik på at vurdere, hvorvidt den samlede måling af engagementer afspejler det bedste aktuelle skøn i overensstemmelse med regnskabsreglerne.

Gennemgangen har primært omfattet væsentlige enkeltengagementer.

Vi desuden gennemgået de af Amagerbanken Aktieselskab udarbejdede oversigter over udlån, hvor der foreligger objektiv indikation for værdiforringelse. Vi har herunder stikprøvevis gennemgået de foretagne nedskrivningstests.

Gennemgangen har bl.a. omfattet drøftelser med bankens administrerende direktør og kreditchef.

side 75 af 206

Det har ikke i alle tilfælde været muligt for banken at opstille betalingsrækker for engagementer med OIV som krævet i Finanstilsynets orienteringsbreve. I disse tilfælde er nedskrivninger og hensættelser baseret på ledelsens skøn over fremtidige betalingsstrømme.

Den samlede driftspåvirkning af nedskrivninger af udlån og hensættelser til tab på garantier for perioden 1. januar til 31. marts udgør 85 mio. kr. inkl. forventet betalinger til Det Private Beredskab vedrørende EBH Bank på ca. 10 mio. kr. Samlede nedskrivninger og hensættelser til imødegåelse af tab udgør pr. 31. marts 2009 1440 mio. kr. (31. december 2008: 1361 mio. kr.). Bankens direktion har overfor os bekræftet, at de finder de foretagne skøn over fremtidige betalingsstrømme ved individuelt vurderede engagementer for rimelige og realistiske under hensyntagen til den givne usikkerhed, samt at disse skøn ligger indenfor rammerne af IFRS.

Vi har ikke fundet grundlag for at anlægge en anden samlet vurdering af målingen af bankens og koncernens engagementer, hvorfor vi kan tilslutte os den regnskabsmæssige behandling i perioderegnskabet. Gennemgang af dokumenter, herunder sikringsakter i forbindelse med en stikprøverevision af væsentlige enkelte engagementer har ikke givet anledning til bemærkninger.”

Om gennemgangen af måling af gruppevist vurderede engagementer er anført i revisionsprotokollen:

”Banken har inddelt engagementer, der skal vurderes gruppevist i henholdsvis private og erhverv.

Vedrørende private engagementer er det direktionens opfattelse, at der foreligger objektiv indikation på værdiforringelse for gruppen. Banken har inddelt gruppen Privat i 3 kundekategorier, 8 produkttyper samt udenlandske kunder. For hver af disse har ledelsen skønnet over de forventede og fremtidige betalingsrækker, hvorefter BEC’s system har beregnet en nedskrivning på 17 mio. kr. pr. 17 marts 2009 (31. december 2008: 19 mio. kr.). Da der endnu ikke foreligger historiske data i BEC-systemet, har det ikke været muligt at foretage backtesting af den anvendte model.

Banken har for Erhverv ikke implementeret en egentlig model for beregning af gruppevise nedskrivninger af udlån til erhverv, som forudsat i Finanstilsynets orienteringsbreve. I mangel heraf har banken anvendt en risikopræmiemetode til en overordnet vurdering af gruppevise udlån. Det er herved vurderet, at om banken pr. 31. marts 2009 vil kræve en højere risikopræmie, end det var tilfældet på tidspunktet, hvor lånene blev ydet. Såfremt dette er tilfældet, anses der for at være OIV på gruppen og banken foretager skøn over de reducerede betalingsstrømme for gruppen. Herefter har direktionen skønnet en gruppevis nedskrivning på 49 mio. kr. (31. december 2008: 56 mio. kr.).

Direktionen har oplyst overfor os, at den er bekendt med, at metoden ikke lever op til Finanstilsynets orienteringsbreve, men at metoden samlet set ligger indenfor rammerne IFRS.”

Særlig vedrørende et selskab er anført i revisionsprotokollen:

”I engagementerne med [udeladt], hvor banken har konstateret OIV i de enkelte engagementer, indgår sikkerheder i form af aktier i [selskabet].

Sikkerhedsværdien pr. 31. marts af aktier i [selskabet] er af banken, som pr. 31. december 2008, opgjort på baggrund af kurs 90, svarende til en samlet sikkerhedsværdi på 292 mio. kr. Børskursen pr. 31. marts 2009 udgjorde 54 svarende til en sikkerhedsværdi på 175 mio. kr.

Som omtalt i vores revisionsprotokollat af 5. februar 2008 til årsrapporten for 2008 søger de 3 ejere efter aftale med banken at afhænde aktierne i [selskabet]. [Pengeinstitutets] forhandlingsmandat hertil er udløbet.

Vi har fået oplyst, at banken sammen med [udeladt] (der ligeledes har pant i væsentlige aktier i [selskabet] er indstillet på at opretholde finansieringen af aktiebesiddelserne, indtil en mere varig løsning kan etableres.

Vi har drøftet værdiansættelsen af aktierne med bankens ledelse, herunder planerne for udvikling af [selskabet]. Det er forsat ledelsens vurdering, at et salg til en kurs på minimum 90 er realistisk.

På baggrund heraf har vi accepteret, at banken anvender kurs 90 som grundlag for beregning af sikkerhedsværdierne.”

Vurdering

Jeg har undersøgt Bankens nedskrivninger i Perioden, herunder hvorvidt de kan anses som tilstrækkelige.

side 77 af 206

Det er karakteristisk, at Bankens bedømmelse af, hvorvidt betingelserne for OIV er til stede og hvilket nedskrivningsbehov der følger heraf i væsentlig grad bygger på ledelsens skønsmæssige vurdering.

På grundlag af min gennemgang lægger jeg grund, at de foretagne skøn, og dermed de fastsatte nedskrivninger, ligger indenfor rammerne af gældende regnskabsregler.

Undtaget herfor er fortsat fastsættelsen af sikkerhedsværdien af en større aktiepost i et børsnoteret selskab, hvilket bevirker, at Bankens nedskrivninger burde være forøget med 45,7 mio. kr.

Herudover mangler i ledelsesberetningen angivelse af forudsætningerne for de anvendte regnskabsmæssige skøn.

På denne baggrund er det min samlede vurdering, at delårsrapporten kan anses for retvisende, bortset fra det ovenfor anførte.

Korrigeret delårsrapport for 1. kvartal 2009

Banken offentliggør den 17. november 2009 korrigeret delårsrapport for 1. kvartal 2009.

Den korrigerede delårsrapport er ikke revideret, men revisionen har ”undersøgt” den foretagne korrektion og konkluderer, at den er i overensstemmelse med det anførte grundlag.

Nedskrivninger på udlån

I den korrigerede delårsrapport anvender Banken børskursen som grundlag for måling af sikkerheder i børsnoterede aktier, hvorfor nedskrivningerne efter korrektion af årsrapporten for 2008 bliver øget med 45,7 mio. kr., hvilket medfører et resultat for perioden før skat på 1,6 mio. kr. Herudover er der ingen talmæssige ændringer i forhold til den oprindelige delårsrapport.

Nedskrivningsprincipper og udlånsrisici

I en udvidet note om anvendte regnskabsprincipper til den korrigerede delårsrapport anfører ledelsen om regnskabsmæssige skøn ved værdiansættelse af fast ejendom:

side 78 af 206

”Der er særlig usikkerhed ved værdiansættelsen af sikkerheder i ejendomme. Værdien af ejendomme fastsættes på grundlag af en vurdering af det startforrentningskrav (afkastkrav) som en investor forventes at ville stille til en ejendom i den pågældende kategori ud fra drøftelser bl.a. med ejendomsrådgivere sammenholdt med konstaterede markedserfaringer. I perioden frem til det forventede salg indregnes ejendommens forventede nettoafkast, der udgøres af lejeindtægter, inkl. en vurdering af niveau for genudlejning af tomme arealer (tomgangsleje), og med fradrag af ejendommens driftsudgifter. Ejendommens nettoafkast (lejeindtægter med fradrag af driftsudgifter) på tidspunktet for det forventede salg anvendes som grundlag for beregning af værdien på basis af det omtalte startforrentningskrav. Hvor der foreligger objektiv indikation for værdiforringelse er udarbejdet betalingsrækker i overensstemmelse med gældende regnskabsstandarder. Usikkerheden knytter sig særligt til startforrentningskrav og til kundens finansieringsomkostning, og hvor denne er variabel, hvor stigende renter således vil påvirke ejendommens likviditet.”

Vurdering

Det kan konstateres, at den korrigerede delårsrapport indeholder de manglende nedskrivninger vedrørende sikkerhedsværdier i et børsnoteret selskab.

Den korrigerede årsrapport mangler imidlertid fortsat tilstrækkelige oplysninger om forudsætningerne for de regnskabsmæssige skøn.

Den korrigerede delårsrapport for 2009 mangler således disse oplysninger for at være fuldt ud retvisende.

Delårsrapport for 1. halvår 2009

Banken offentliggør i sin delårsrapport for første halvår 2009 den 10. august 2009. Resultatet for 2. kvartal er et overskud på 49,2 mio. kr. før skat og for halvåret et samlet overskud på 96,5 mio. kr. før skat.

Nedskrivninger på udlån

Banken nedskriver 134,4 mio. kr. på udlån i 2. kv. 2009, hvilket bringer årets nedskrivninger op på 177 mio. kr. mod 11 mio. kr. i 1. halvår 2008.

Om nedskrivningerne anfører ledelsen:

”De markant nedadgående konjunkturer som opstod efter år 2008, påvirker selvfølgelig fortsat bankens nedskrivninger på udlån, som efter lovgivningens regler i IAS 39 har medført nedskrivninger på 177 mio. kr. i 1. halvår af 2009.”

side 79 af 206

Nedskrivningsprincipper og udlånsrisici

Herom er bl.a. anført i ledelsesberetningen:

”Risikoen på bankens store engagementer, der er i stort omfang er ejendomsrelaterede eller er relaterede til investeringskreditter er særligt påvirkede af rente og konjunkturfølsomhed i både opad- og nedadgående retning. Stigende tillæg til finansieringsomkostninger og skiftende afkastkrav har således generelt indsnævret rentabiliteten for bankens kunder.

Slut og efterfinansieringsvilkår for blandt andet fast ejendom er under de eksisterende markedsvilkår vanskelige. Værdien og omsætningshastigheden for en række aktivgrupper, herunder også fast ejendom er opretholdt på et beskedent niveau.

Krisen i samfundet og den deraf afledte økonomiske afmatning medførte efter ledelsens vurdering naturligt en større usikkerhed ved måling af engagementer ved regnskabsaflæggelsen pr. 30. juni 2009. Målingen af bankens engagementer har samlet medført nedskrivninger på 1,2 % p.a. af kreditformidlingen i løbet af 1. halvår 2009.

Målingen af bankengagementer afhænger bl.a. af værdiansættelsen af sikkerheder. Værdiansættelsen af sikkerhederne i bankens engagementer er fortsat naturligt forbundet med særlig usikkerhed og afhænger i høj grad af ledelsens skøn over afkastkrav bl.a. i ejendomsmarkedet samt for værdiansættelsen af aktier og virksomhedsobligationer noteret på visse ikke velfungerende finansielle markeder, hvorfor banken i enkelte tilfælde har foretaget en selvstændig vurdering baseret på andre kriterier. En fortsat negativ konjunkturudvikling kan selvfølgelig føre til yderligere nedskrivninger.”

Om gruppevis nedskrivninger er anført i ledelsesberetningen:

”Banken har ikke implementeret egentlige modeller for beregning af gruppevis nedskrivninger på udlån til erhverv. I stedet anvender

banken en såkaldt risikopræmiemetode, det vil sige en overordnet vurdering af, om der er indtruffet porteføljemæssig objektiv indikation for værdiforringelse på bankens udlån til erhverv. Som led i bankens risikostyring arbejdes fremadrettet med udvikling af en model for gruppevis vurdering af bankens udlån til erhverv.

side 80 af 206

Banken har foretaget kvalificerede skøn over indvirkningen på investeringskreditter, kreditter der er ydet til nyopførte ejerlejlighedsbygninger, der midlertidig(t) er udlejet og på erhvervsgruppen af udlån. Efter risikopræmiemetoden beregnes et individuelt nedskrivningsbehov på en gruppe ved at sammenholde den faktiske risikopræmie på en gruppe af udlån med den risikopræmie, som banken ville forlange, hvis den pågældende gruppe af udlån skulle ydes i dag. Ville risikopræmien være højere, hvis udlån skulle ydes i dag er det en indikation for, at gruppen af udlån er værdiforringede.

Den gruppevise nedskrivning på investeringskreditter og på udlejning af private ejendomme udgør henholdsvis 35 mio. kr. og 30 mio. kr. pr. 30. juni 2009.

	30.06	31.12	30.06
Mio.kr.	2009	2008	2008
Bankudlån før nedskrivninger	6.564	5.013	936
Nedskrivninger m.v.	1.484	1.345	315
Sikkerheder	3.527	2.696	480
Blanco	1.553	972	141

Om forventningerne til 2009 fremgår bl.a.:

”Det er bankens vurdering, at der fortsat er usikkerhed omkring niveauet for nedskrivninger i 2009, idet niveauet vil afhænge af den generelle samfundsudvikling samt af eventuelle enkeltstående tab.”

Finanstilsynets undersøgelse af bankens store engagementer

Blandt andet som følge af, at Finanstilsynet skal afgive en udtalelse til Økonomi- og Erhvervsministeriet i forbindelse med ansøgning om statsligt kapitalindskud, beslutter Finanstilsynet at foretage en opfølgingsundersøgelse af Banken.

Undersøgelsen bliver gennemført den 2 – 4. juni 2009 og omfatter samtlige engagementer over 100 mio. kr. Det bliver samtidig aftalt, at revisionen skal foretage en mindre stikprøve omfattende engagementer mindre end 100 mio. kr. Banken fremsender den 11. august 2009 det af revisorerne udarbejdede notat ("Notat om stikprøvevis gennemgang af mindre og mellemstore engagementer") til Finanstilsynet.

Finanstilsynet afrapporterer sine konklusioner på undersøgelsen til bankens bestyrelse, direktion samt intern og ekstern revision på et møde den 30. juni 2009. Finanstilsynet sender en rapport om undersøgelsen til banken den 1. juli 2009.

I undersøgelsesrapporten af 1. juli 2009 anfører Finanstilsynet, at det samlede skøn over øgede individuelle nedskrivninger for 13 af de største engagementer udgør mindst 900 mio. kr., idet Finanstilsynet gør opmærksom på, at Finanstilsynet ved udøvelse af skønnet dog ikke har opstillet betalingsrækker eller har foretaget en materiel gennemgang af de af Banken opstillede betalingsrækker.

Ved skrivelse af 10. august fremsendt til Finanstilsynet afviser Banken, at de af tilsynet identificerede nedskrivninger er påkrævede. Til støtte for sit synspunkt vedlægger Banken en skrivelse fra Deloitte, som har vurderet, hvorvidt banken i tilstrækkeligt omfang har dokumenteret, at værdiansættelsen af de enkelte engagementer lever op til de på daværende tidspunkt gældende regnskabsmæssige krav. Deloitte har hverken udført revision eller review af de for dem præsenterede oplysninger. Deloitte konkluderer på denne baggrund:

"Det er derfor sammenfattende vores opfattelse, baseret på vores gennemgang af de udvalgte dokumenter og sagsfremstilling, jf. vores efterfølgende kommentar til kvaliteten heraf, at bankens beregninger af de konkrete nedskrivningsbehov og dermed nedskrivningerne er opgjort i overensstemmelse med de gældende regnskabsregler herfor. Vi er således ikke ved vores gennemgang blevet bekendt med forhold, der efter vores opfattelse kunne indikere, at nedskrivningsbehovet på bankens engagementer pr. 30. juni 2009, skulle afvige væsentligt fra de af banken foretagne nedskrivninger.

Vi skal endvidere anføre, at vi anser den forelagte dokumentation som overbevisende og på et niveau eller over, det man må forvente af et institut med Amagerbankens forretningsomfang og risici."

Banken offentliggør samme dag den 10. august 2009 sin delårsrapport med nedskrivninger på 134,4 mio. kr. og afventer således ikke Finanstilsynets reaktion på det fremsendte materiale.

Banken fører efterfølgende intensive drøftelser med Finanstilsynet vedrørende nedskrivninger og solvensbehov. Finanstilsynet fastholder, at Banken skal foretage yderligere nedskrivninger pr. 30. juni 2009 på ikke under kr. 580 mio. og varsler en Fondsrådssag om nedskrivningsbehovet, såfremt Banken fastholder sine synspunkter.

Den 28. oktober 2009 offentliggør banken sin delårsrapport for 1.-3. kvartal 2009. Heraf fremgår:

”Nedskrivninger på udlån udgør 1.087 mio. kr. eller 5,9 % p.a., heraf 600 mio. kr. i efterreguleringer i bankens halvårsregnskab pr. 30. juni 2009 blandt andet som følge af en afgørelse i Fondsrådet om værdien af sikkerheder i børnoterede værdipapirer og værdireguleringer som følge af ændrede vurderinger af udvalgte ejendomme.”

Den omtalte Fondsrådsafgørelse vedrører opgørelsen af bankens solvensbehov og tager derfor ikke direkte stilling til bankens nedskrivninger. Alligevel følger Banken Finanstilsynets henstilling og foretager den 28. oktober 2009 regulering af nedskrivningerne pr. 30. juni 2009.

Vurdering

Jeg har undersøgt Bankens nedskrivninger i Perioden, herunder hvorvidt de kan anses som tilstrækkelige.

Det er karakteristisk, at Bankens bedømmelse af, hvorvidt betingelserne for OIV er til stede og hvilket nedskrivningsbehov der følger heraf i væsentlig grad bygger på ledelsens skønsmæssige vurdering.

På baggrund af min gennemgang af udvalgte engagementer sammenholdt med Finanstilsynets konklusion på sin engagementsgennemgang i juni 2009 finder jeg, at Bankens nedskrivninger pr. 30. juni 2009 ikke er tilstrækkelige.

Jeg anser, at de manglende nedskrivninger udgør minimum 465 mio. kr. Det fremgår, at Bankens ledelse er uenig i Finanstilsynets vurdering at det øgede nedskrivningsbehov. Jeg har i den forbindelse vurderet, om den af Deloitte afgivne erklæring kan tillægges en sådan vægt, at Bankens beslutning, om ikke at foretage yderligere nedskrivninger, af den grund kan accepteres.

Jeg finder, at Deloitte's erklæring ikke har et indhold, som kan understøtte et sådant resultat.

På baggrund af den meget betydelige forskel der er mellem Finanstilsynet og Bankens vurdering af det samlede nedskrivningsbehov, finder jeg, at Banken, uanset dens uenighed med Finanstilsynets vurdering, i det mindste bør dette omtales i regnskabet.

Jeg finder, at forholdet kan danne grundlag for en undersøgelse af, hvorvidt forholdet må antages at være en mulig overtrædelse af FIL § 373, stk. 7.

Det bemærkes, at Banken efterfølgende den 28. oktober 2009 imødekommer tilsynets krav om yderligere nedskrivninger, jf. nedenfor.

Som følge af manglende eller utilstrækkelige informationer om Bankens anvendelse af lange betalingsrækker og Bankens brug af en afventende og tilbageholdende strategi ved realisation af sikkerheder, mangler regnskabet endvidere tilstrækkelige oplysninger om forudsætningerne for de regnskabsmæssige skøn.

På denne baggrund er det min samlede vurdering, at delårsrapporten for 1. halvår 2009 ikke kan anses for retvisende.

Korrigeret delårsrapport for 1. halvår 2009

Banken offentliggør den 17. november 2009 korrigeret delårsrapport for 1. halvår 2009. Korrektionen indebærer en forhøjelse af nedskrivningerne i 2. kvartal 2009, med 465 mio. kr., således at periodens resultat blev ændret fra oprindeligt et overskud før skat på 96,5 mio. kr. til nu et underskud før skat på 415 mio. kr.

Nedskrivninger på udlån

Om nedskrivning på udlån fremgår:

"De markant nedadgående konjunkturer som opstod efter år 2008, påvirker selvfølgelig fortsat bankens nedskrivninger på udlån, som efter lovgivningens regler i IAS 39 har medført nedskrivninger på 689 mio. kr. i 1. halvår af 2009.

Ledelsens omtale af nedskrivninger er i øvrigt, bortset fra de talmæssige ændringer, identisk med omtalen i den oprindelige halvårsrapport.

Nedskrivningsprincipper og udlånsrisici

I forhold til den oprindelige delårsrapport for 1. halvår er der i den korrigerede version, i lighed med korrektionen for 1. kvartal, tilføjet et afsnit om værdiansættelse af ejendomme til noten om anvendte regnskabsprincipper:

side 84 af 206

”Der er særlig usikkerhed ved værdiansættelsen af sikkerheder i ejendomme. Værdien af ejendomme fastsættes på grundlag af en vurdering af det startforrentningskrav (afkastkrav) som en investor forventes at ville stille til en ejendom i den pågældende kategori ud fra drøftelser bl.a. med ejendomsmæglere sammenholdt med konstaterede markedserfaringer. I perioden frem til det forventede salg indregnes ejendommens forventede nettoafkast, der udgøres af lejeindtægter, inkl. en vurdering af niveau for genudlejning af tomme arealer (tomgangsleje), og med fradrag af ejendommens driftsudgifter. Ejendommens nettoafkast (lejeindtægter med fradrag af driftsudgifter) på tidspunktet for det forventede salg anvendes som grundlag for beregning af værdien på basis af det omtalte startforrentningskrav. Hvor der foreligger objektiv indikation for værdiforringelse er udarbejdet betalingsrækker i overensstemmelse med gældende regnskabsstandarder. Usikkerheden knytter sig særligt til startforrentningskrav og til kundens finansieringsomkostning, og hvor denne er variabel, hvor stigende renter således vil påvirke ejendommens likviditet.”

Vurdering

Det kan konstateres, at den korrigerede delårsrapport indeholder de ovenfor påpegede manglende nedskrivninger, og at Banken således imødekommer Finanstilsynets henstilling.

Jeg finder ledelsens skøn over OIV og de dermed fastsatte nedskrivninger i overensstemmelse med gældende regnskabsregler.

Derimod finder jeg, som tillige fastslået af Fondsrådet, at Banken fortsat ikke giver tilstrækkelig oplysning om forudsætningerne for de regnskabsmæssige skøn.

På denne baggrund er det min samlede vurdering, at den korrigerede delårsrapport for 1. halvår 2009 kan anses for retvisende bortset fra de utilstrækkelige oplysninger om forudsætningerne for regnskabsmæssige skøn.

Delårsrapport for 1.-3. kvartal 2009

Banken offentliggør den 28. oktober 2009 sin delårsrapport vedrørende 1-3. kvartal 2009.

Rapporten viser akkumulerede nedskrivninger på udlån på i alt 1.150 mio. kr. Periodens resultat før skat udgør efter kursreguleringer på egne værdipapirer et underskud på 719 mio. kr.

side 85 af 206

Nedskrivninger på udlån

Banken nedskriver i 3. kvartal kr. 929 mio. på udlån. Heraf oplyses 600 mio. kr. at vedrøre efterreguleringer pr. 30. juni 2009:

”...blandt andet som følge af en afgørelse i Fondsrådet om værdien af sikkerheder i børsnoterede værdipapirer og værdireguleringer som følge af ændrede vurderinger af udvalgte ejendomme”

Af de akkumulerede nedskrivninger på 1.150 mio. kr. udgør gruppevise nedskrivninger iflg. en regnskabsnote i alt 285 mio. kr. heraf på:

- Investeringskreditter: 39 mio. kr.
- Udlejning af private ejendomme: 16 mio. kr.
- Udlejning af materiel og erhvervsejendomme m.v.: 170 mio. kr.

Periodens nedskrivninger svarer til 5,8 % af den samlede kreditformidling og Bankens akkumulerede nedskrivninger udgør med udgangen af 3. kvartal 2009 2.582 mio. kr. svarende til 9,7 % af kreditformidlingen.

Om gruppevise nedskrivninger fremgår af ledelsesberetningen:

”Banken har ikke implementeret egentlige modeller for beregning af gruppevise nedskrivninger på udlån til erhverv. I stedet anvender banken en såkaldt risikopræmiemetode, det vil sige en overordnet vurdering af, om der er indtruffet porteføljemæssig objektiv indikation for værdiforringelse på bankens udlån til erhverv. Som led i bankens risikostyring arbejdes fremadrettet med udvikling af en model for gruppevis vurdering af bankens udlån til erhverv.

Banken har foretaget et kvalificeret skøn over indvirkningen på investeringskreditter, kreditter der er ydet til nyopførte ejerlejlighedsbyggerier, der midlertidigt er udlejet. Efter risikopræmiemetoden beregnes et individuelt nedskrivningsbehov på en gruppe ved at sammenholde den faktiske risikopræmie på en gruppe af udlån med den risikopræmie, som banken ville forlange, hvis den pågældende gruppe af udlån skulle ydes i dag. Ville risikopræmien være højere, hvis udlåne-

ne skulle ydes i dag, er det en indikation for, at gruppen af udlån er værdiforringede.”

Nedskrivningsprincipper og udlånsrisici

side 86 af 206

Herom fremgår bl.a. i ledelsesberetningen:

”Risikoen på bankens store engagementer, der er ejendomsrelaterede eller er relaterede til investeringskreditter er fortsat særligt påvirkede af rente- og konjunkturfølsomhed i både opad- og nedadgående retning. Stigende tillæg til finansieringsomkostninger og skiftende afkastkrav har således generelt indsnævret rentabiliteten for bankens kunder. Slut og efterfinansieringsvilkår for blandt andet fast ejendom er under de eksisterende markedsvilkår vanskelige. Værdien og omsætningshastigheden for en række aktivgrupper, herunder også fast ejendom er opretholdt på et beskedent niveau. Dog syntes handel med større faste ejendomme at være påbegyndt igen.

Krisen og den deraf afledte økonomiske afmatning medførte efter ledelsens vurdering naturligt en større usikkerhed ved måling af engagementer ved regnskabsaflæggelsen pr. 30. september 2009. Målingen af bankens engagementer har samlet medført nedskrivninger på 5,8 % p.a. af kreditformidlingen i løbet af 1.-3. kvartal 2009.

*Målingen af bankengagementer afhænger bl.a. af værdiansættelsen af sikkerheder. Værdiansættelsen af sikkerhederne i bankens engagementer er fortsat naturligt forbundet med usikkerhed og afhænger blandt andet af ledelsens skøn over afkastkrav bl.a. i ejendomsmarkedet. En negativ konjunkturudvikling **eller andre vurderingskriterier** (min fremhævnning) kan selvfølgelig føre til yderligere nedskrivninger.”*

Om forventningerne til 2009 er bl.a. anført:

*”Det er bankens vurdering, at der fortsat er usikkerhed omkring niveauet for nedskrivninger i 2009, idet niveauet vil afhænge af den generelle samfundsudvikling samt af eventuelle enkeltstående tab **eller ændrede vurderingsprincipper**” (min fremhævnning).*

I en note til regnskabet vedrørende anvendt regnskabspraksis fremgår bl.a.:

”Måling af visse aktiver og forpligtelser kræver ledelsesmæssige skøn over, hvorledes fremtidige begivenheder påvirker værdien af disse

aktiver og forpligtelser. Skøn, der er væsentlige for regnskabsaflæggelsen, foretages blandt andet ved opgørelse af nedskrivninger på værdiforringede udlån samt hensatte forpligtelser. De anvendte skøn er baseret på forudsætninger, som ledelsen vurderer er forsvarlige, men som i sagens natur er usikre.”

side 87 af 206

Bestyrelsens behandling af delårsrapporten for 1.-3. kvartal 2009.

På et bestyrelsesmøde i Banken den 28. oktober 2009 er om nedskrivninger bl.a. anført:

”Ved fornyet mødeaktivitet med gennemgang af talgrundlag, kapitalplan, redegørelse for drøftelser med Finanstilsynet og dokumentation for betalingsrækker, havde revisorerne tilkendegivet et større nedskrivningsbehov end banken.

...

Revisorerne havde således foretaget et paradigmeskifte i forhold til den hidtidige tilgang.

...

Formanden opsummerede, at revisorerne var nået til en konklusion, hvor de fandt, at bankens vurderinger tilsyneladende var for positive.”

Det fremgår endvidere af referatet, at Bankens ledelse:

”... søgte en løsning, hvor der [blev] taget hensyn til revisorerne holdning og dermed fik løst op for bankens forhold også overfor Finanstilsynet.

Formanden havde meddelt Torben Bender og Anders Duedahl-Olesen, at banken ville nedskrive i alt 1.100 mio. kr. i alt pr. 30. september 2009.”

Vurdering

Jeg lægger til grund, at de foretagne skøn og de dermed fastsatte nedskrivninger ligger indenfor rammerne af gældende regnskabsregler.

Undtaget herfor er dog fortsat beregningen af sikkerhedsværdierne i et børsnoteret selskab.

Delårsrapporten mangler endvidere tilstrækkelige oplysninger om forudsætningerne for de regnskabsmæssige skøn.

Delårsrapporten 1.-3. kvartal 2009 mangler således disse oplysninger for at være fuldt ud retvisende.

side 88 af 206

Korrigeret delårsrapport for 1.-3. kvartal 2009.

Banken offentliggør den 17. november 2009 korrigeret delårsrapport for 1. – 3. kvartal 2009.

Revisionen har foretaget review af den korrigerede delårsrapport.

Den korrigerede delårsrapport medfører en reduktion af de akkumulerede nedskrivninger med 85,9 mio. kr. som resultat af tidligere foretagne korrektioner vedrørende aktier stillet til sikkerhed for en række af Bankens engagementer, således at de akkumulerede nedskrivninger herefter udgør 1.064 mio. kr.

I øvrigt er den korrigerede delårsrapport talmæssigt overensstemmende med delårsrapporten offentliggjort den 28. oktober 2009.

Nedskrivninger på udlån

De foretagne nedskrivninger på udlån i kvartalet er identiske med de den 28. oktober 2009 offentliggjorte, 310 mio. kr.

Det anføres i lighed med tidligere delårsrapporter, at Banken ikke har implementeret en egentlig model for gruppevis nedskrivninger.

Nedskrivningsprincipper og udlånsrisici.

Ledelsesberetningen i den korrigerede rapport er identisk med den i den oprindelige delårsrapport angivne, dog er følgende tilføjelse gjort i rapportens note 1 vedrørende regnskabsmæssigt skøn:

”Særlig usikkerhed og risiko ved regnskabsmæssige skøn i forbindelse med måling med bankens engagementer er omtalt i ledelsesberetning i årsrapporten for 2008, side 6. Særlig usikkerhed er endvidere omtalt i note 1 i den supplerende og korrigerende information til årsrapporten for 2008, hvorfra følgende skal fremhæves:

”Der er særlig usikkerhed ved værdiansættelsen af sikkerheder i ejendomme. Værdien af ejendomme fastsættes på grundlag af en vurdering af det startforrentningskrav (afkastkrav) som en investor forventes at ville stille til en ejendom i den pågældende kategori ud

fra drøftelser bl.a. med ejendomsmæglere sammenholdt med konstaterede markedserfaringer. I perioden frem til det forventede salg indregnes ejendommens forventede nettoafkast, der udgøres af lejeindtægter, inkl. en vurdering af niveau for genudlejning af tomme arealer (tomgangsleje), og med fradrag af ejendommens driftsudgifter. Ejendommens nettoafkast (lejeindtægter med fradrag af driftsudgifter) på tidspunktet for det forventede salg anvendes som grundlag for beregning af værdien på basis af det omtalte startforrentningskrav. Hvor der foreligger objektiv indikation for værdiforringelse er udarbejdet betalingsrækker i overensstemmelse med gældende regnskabsstandarder. Usikkerheden knytter sig særligt til startforrentningskrav og til kundens finansieringsomkostning, og hvor denne er variabel, hvor stigende renter således vil påvirke ejendommens likviditet.”

...”

Review af den korrigerede delårsrapport for 1.-3. kvartal 2009

I forbindelse med den påtænkte kapitaludvidelse foretager intern og ekstern revision review af den korrigerede delårsrapport.

I såvel intern som ekstern revisions konklusion på det udførte review er anført, at de ikke er blevet bekendt med forhold, der giver anledning til at konkludere, at delårsrapporten ikke i al væsentlighed er aflagt i overensstemmelse med IAS 34.

Under ”**supplerende oplysninger vedrørende forhold i regnskabet**” er i revisionserklæringerne anført:

”Særlig usikkerhed ved måling af engagementer

Vi henviser til note 1 om regnskabsmæssige skøn, hvoraf det fremgår, at der er særlig usikkerhed ved måling af sikkerheder i ejendomme herunder afkastkrav. De beregnede værdier af sikkerhederne har væsentlig indvirkning på opgørelsen af nedskrivningsbehovet på engagementer, hvorfor der samlet er en særlig usikkerhed og risiko”

Af ekstern revisors revisionsprotokollat af 17. november 2009 fremgår bl.a. :

”På baggrund af vores gennemgang, er det vores vurdering, at bankens engagementer med sikkerheder i ejendomme og nedskrivningerne herpå har en betydelig følsomhed over for udviklingen i såvel afkastkrav som den korte rente.

*Målingen af de enkelte engagementer sker på baggrund af bankens forventede afløb af udlån m.v. og kan ske **over en længere årrække** (min fremhævning), såfremt banken har fundet dette rimeligt og realistisk.”*

side 90 af 206

Samlet konkluderes vedrørende engagementer:

”Vi har samlet set – individuelt og gruppevist vurderede udlån under ét – ikke fundet grundlag for at anlægge et andet skøn end det af ledelsen fastlagte niveau for nedskrivninger af bankens udlån.

Det er uanset de foretagne nedskrivninger vores vurdering, at der fortsat er særlig usikkerhed om målingen af bankens engagementer baseret på sikkerheder i ejendomme, herunder relateret til afkastkrav samt illikviditet.

Det er endvidere vores vurdering, at bankens engagementer med sikkerheder i ejendomme og nedskrivningerne herpå er følsomme overfor udviklingen i såvel afkastkrav som den kortere rente. En række udlån er finansieret af banken med variabel rente.”

Vurdering

Det kan konstateres, at den korrigerede delårsrapport indeholder de manglende nedskrivninger, således at Banken imødekommer Finanstilsynets henstilling, således at de fastsatte nedskrivninger findes at være i overensstemmelse med regnskabsreglerne.

Jeg finder imidlertid, at Banken fortsat ikke giver tilstrækkelig oplysning om forudsætningerne for de regnskabsmæssige skøn, hvorfor den korrigerede delårsrapport for 1.-3. kvartal 2009 mangler disse oplysninger for at kunne ses for retvisende.

Bestyrelsens indlæg ved Amagerbankens ekstraordinære generalforsamling den 4. november 2009

I forbindelse med den påtænkte kapitaludvidelse offentliggør Banken ved selskabsmeddelelse nr. 19-2009 af 4. november 2009 bestyrelsens indlæg ved Bankens ekstraordinære generalforsamling samme dag.

I indlægget anføres vedrørende Bankens dialog med Finanstilsynet om bankens individuelle solvensbehov bl.a.:

*”Banken var professionelt uenig med Finanstilsynet specielt med hensyn til måden at opgøre værdien af sikkerheder i fast ejendom på. Sagen er, at Finanstilsynet (undersøgers bemærkning: Ved vurdering af det individuelle solvensbehov) fastlægger en værdi på grundlag af, hvad en given ejendom kan sælges til inden for en relativ kort periode, på f.eks. 6 måneder, **mens banken mener, at man skal have en langt længere tidshorison – f.eks. 15,20 eller 25 år – når man fastlægger værdien af f.eks. en stor beboelsesejendom. Langt de fleste af sådanne ejendomme realkreditbelånes jo med 30 års lån** (min fremhævning). ”*

Amagerbankens prospekt for obligationsudbud offentliggjort den 18. november 2009

Banken offentliggør den 18. august sit prospekt for obligationsudbud og oplyste i den forbindelse bl.a. vedrørende ejendomsrelaterede udlån:

*”...Værdiansættelsen af Bankens sikkerheder i engagementer med kunder inden for ejendomsbranchen er fortsat forbundet med betydelig usikkerhed og afhænger i høj grad af bl.a. Bankens skøn over afkastkrav **samt tidshorison for udlånsengagementets afvikling...** (min fremhævning)”*

Banken offentliggør den 4. februar 2010 sin årsrapport for 2009. Basisindtjeningen før nedskrivninger udgør iflg. årsrapporten 542,2 mio. kr., og årets resultat før skat udviser et underskud på 625,6 mio. kr.

Nedskrivninger på udlån

Herom fremgår af rapporten:

”De markant nedadgående konjunkturer, som opstod i efteråret 2008, påvirker naturligt fortsat bankens nedskrivninger på udlån. Nedskrivninger på udlån m.v. udgør i 2009 1.097 mio. kr. eller 4% p.a. af kreditformidlingen pr. 31. december 2009. Herefter har banken nedskrevet i alt 2.593 mio. kr. svarende til 9,8 % af den samlede kreditformidling.”

Bankens nedskrivninger udgør 95 mio. kr. i 4. kvartal 2009.

Om gruppevise nedskrivninger er anført:

"Banken har i 2009 implementeret en ny model for gruppevis nedskrivninger på erhverv. Implementeringen har ikke påvirket regnskabet væsentligt."

side 92 af 206

	31.12	31.12
Mio.kr.	2009	2008
Bankudlån før nedskrivninger	7.829	5.013
Nedskrivninger m.v.	2.494	1.431
Sikkerheder	4.120	2.610
Blanco	1.215	972

De nedadgående konjunkturer har naturligt påvirket bankens kunder, således at et større antal kunder er registreret med objektiv indikation for værdiforringelse. Herudover er værdien af de stillede sikkerheder påvirket af samfundsudviklingen samt faldende kurser på værdipapirer. Vurderingen er baseret på gældende regnskabsregler.

Banken anser som udgangspunkt ikke ovennævnte blanco som et selvstændigt risikoområde så længe låntagers betalingsevne er intakt. De ovenfor nævnte nedskrivninger er foretaget ud fra en nøgtern forretningsmæssig vurdering af den enkelte låntagers forretningsidé, driftsforventninger samt virksomhedens yderligere forpligtelser, således at der baseret på en forsigtig vurdering kan sandsynliggøres evne til at tilbagebetale finansieringen."

Nedskrivningsprincipper og udlånsrisici

Herom fremgår:

"Risikoen på bankens store engagementer, der er ejendomsrelaterede eller er relaterede til investeringskreditter er fortsat særligt påvirkede af rente- og konjunkturfølsomhed i både opad- og nedadgående retning. Stigende tillæg til finansieringsomkostninger og skiftende afkastkrav har således generelt indsnævret rentabiliteten for bankens kunder. Slut- og efterfinansieringsvilkår for blandt andet fast ejendom er under de eksisterende markedsvilkår vanskelige. Værdien og omsætningshastigheden for en række aktivgrupper, herunder også fast ejendom er opretholdt på et beskedent niveau. Dog syntes handel med større faste ejendomme så småt at være påbegyndt igen.

Opgørelsen af nedskrivningsbehovet på bankengagementer afhænger, bl.a. af værdiansættelsen af de stillede sikkerheder. værdiansættelsen af sikkerhederne i bankens engagementer er – som følge af de

nuværende konjunkturusikkerheder – fortsat naturligt forbundet med usikkerhed og afhænger af i betydeligt omfang blandt andet af de aktuelle skøn over afkastkrav i ejendomsmarkedet. Krisen og den deraf afledte økonomiske afmatning medfører en naturlig større usikkerhed ved måling af engagementer ved regnskabsaflæggelsen pr. 31. december 2009. Det kan således ikke afvises, at en fortsat negativ konjunkturudvikling eller ændrede vurderingskriterier og markedsvilkår kan føre til yderligere nedskrivninger. For yderligere beskrivelse af nedskrivninger henvises til note 2 om skøn og vurderinger og note 4 om risikostyring.

Regnskabsmæssige skøn og vurderinger

Opgørelsen af den regnskabsmæssige værdi af visse aktiver og forpligtelser kræver skøn, vurderinger og forudsætninger om fremtidige begivenheder.

De anvendte skøn og vurderinger er baseret på historiske erfaringer og andre faktorer, som ledelsen anser for forsvarlige, men som i sagens natur er usikre og uforudsigelige. Forudsætningerne kan ufuldstændige eller unøjagtige, eller uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder, kan opstå. At foretage disse skøn og vurderinger er derfor vanskeligt, og når disse desuden involverer kundeforhold og øvrige modparter, vil de være forbundet med usikkerheder ikke mindst i perioder med lavkonjunktur. Det kan derfor være nødvendigt at ændre yderligere foretagne skøn enten på baggrund af ny information, yderligere erfaringer eller efterfølgende begivenheder. Amagerbankens væsentligste risici og grundlaget for den skønsmæssige usikkerhed er omtalt i ledelsesberetningen, mens note 4 beskriver bankens risikostyring.

De områder, hvor der er foretaget skøn og vurderinger, og som har den væsentligste effekt på regnskabet er:

- Måling af udlån og garantier i forbindelse med nedskrivninger, dagsværdi af investeringsejendomme/dagsværdi af midlertidig overtagne selskaber
- Udsudte skatteaktiver
- Dagsværdi af unoterede aktier

Ved dagsværdi forstås det beløb, som et aktiv kan omsættes til, eller en forpligtelse kan indfris til, ved en handel under normale omstændigheder mellem kvalificerede og indbyrdes uafhængige parter.

Måling af udlån og garantier i forbindelse med nedskrivninger

Ejendomme

Ved måling af bankens engagementer er der betydelige skøn forbundet med kvantificeringen af risikoen for, at debitor ikke kan honorere alle fremtidige betalinger. Såfremt det kan fastslås, at ikke alle fremtidige betalinger vil blive modtaget, er fastlæggelsen af størrelsen af de forventede betalinger, herunder realisationsværdier af sikkerheder og forventede dividendebetalinger fra boer, også undergivet væsentlige skøn. For hensættelser til tab på garantier er det tillige forbundet med usikkerhed at fastslå, i hvilket omfang garantien vil blive effektiv ved et økonomisk sammenbrud hos garantirekvirenten.

side 94 af 206

Ved måling af bankens sikkerheder med pant i helt eller delvist udlejede erhvervsejendomme eller boligejendomme er afkastkrav en af de væsentligste forudsætninger, som banken anvender. Der er særlig usikkerhed ved måling i disse ejendomme.

Værdiansættelsen af sikkerheder i ejendomme.

Værdien af ejendomme fastsættes på grundlag af en vurdering af det startforrentningskrav (afkastkrav) som en investor forventes at ville stille til en ejendom i den pågældende kategori ud fra drøftelser bl.a. med ejendomsrådgivere sammenholdt med konstaterede markedserfaringer. Afkastkravet på disse ejendomme ligger p.t. i al væsentlighed i intervallet 5-7 %. Det er ikke praktisk muligt for banken at give yderligere generelle oplysninger om de anførte afkastkrav, idet afkastkravene individuelt afhænger af ejendommens geografi, beliggenhed i det pågældende område, ejendommens anvendelsesmuligheder, (erhverv/beboelse), vedligeholdelsesstand, samt eventuel genudlejning og dermed niveauet for tomgang m.v.

I perioden frem til det forventede salg indregnes ejendommens forventede nettoafkast, der udgøres af lejeindtægter, inklusiv en vurdering af niveau for genudlejning af tomme arealer (tomgangsleje), og med fradrag af ejendommens driftsudgifter. Ejendommens nettoafkast, lejeindtægter med fradrag af driftsudgifter på tidspunktet for det forventede salg anvendt som grundlag for beregning af værdien på basis af det omtalte startforrentningskrav. Hvor der foreligger objektiv indikation for værdiforringelse af udarbejdede betalingsrækker i overensstemmelse med gældende regnskabsstandarder. Usikkerheden knytter sig særligt til startforrentningskrav, hvor lejeindtægten tager sig udgangspunkt i den faktiske markedsleje, og driftsudgifterne i de forventede driftsudgifter baseret på ejendommens historiske udgiftsniveau. Hvis den forventede fremtidige markedsleje, som følge

af eventuelt særlige markedsforhold, ikke forventes at kunne realiseres ved genudlejning for f.eks. grundet overudbud i området eller tomgang i ejendommen, reguleres værdien for en forventet mindre leje. Hvor der foreligger objektiv indikation for værdiforringelse har banken udarbejdet betalingsrækker i overensstemmelse med gældende regnskabsstandarder. Betalingsrækkerne er baseret på de forventede pengestrømme, og i ejendomme med aktuel tomgang eller for nyopførte boligudlejningsejendomme, har banken indarbejdet en løbende nedgang i tomgangsprocenten. I store boligudlejningsejendomme har banken, som følge af den løbende udskiftning af lejere, budgetteret med en fast tomgangsprocent i niveauet 5 % efterfulgt genudlejning er gældende. Usikkerheden knytter sig særligt til startforrentningskrav og til kundens finansieringsomkostning og hvor denne er variabel, i hvor stort omfang stigende renter vil påvirke ejendommens likviditet og debtors betalingsevne.

En stor del af bankens større ejendomsengagementer er finansierede med variable forrentede lån, der forudsættes serviceret via ejendommens nettoglejning. Ved stigninger i renteniveauet for den korte rente er der risiko for, at nettoglejningerne ikke eller ikke fuldt ud kan servicere ydelserne på finansieringen. Dette kan føre til en øget tabsrisiko for banken, og aktualisere dermed nedskrivnings- eller kapitaldækningsbehovet.

Bankens tabsrisiko på ejendomsengagementer ved et stigende renteniveau afhænger bl.a. af følgende faktorer:

- *Vilkårene for foranstående prioriteter*
- *Ejendommens belåningsgrad*
- *Bankens eventuelt allerede foretagne nedskrivninger*
- *Eventuelle renteswap-aftaler*
- *Ejernes bonitet og evnen til at absorbere eventuelle tab*
- *I hvilket omfang banken har supplerende sikkerheder i andre aktiver end ejendommen.*”

Revision af årsrapporten for 2009

Årsrapporten for 2009 er af ekstern revisor forsynet med følgende påtegning:

”Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.”

Om ekstern revisors gennemgang af engagementer fremgår:

"Vi har i samarbejde med bankens interne revision gennemgået Amagerbanken Aktieselskabs engagementer ultimo 2009 med henblik på at vurdere, hvorvidt den samlede måling af engagementer afspejler det bedste aktuelle skøn i overensstemmelse med regnskabsreglerne.

side 96 af 206

Gennemgangen har primært omfattet væsentlige enkeltengagementer.

Vi har desuden gennemgået de af Amagerbanken Aktieselskab udarbejdede oversigter over udlån, hvor der foreligger objektiv indikation for værdiforringelse. Vi har herunder stikprøvevis gennemgået de udarbejdede betalingsrækker."

Om årets resultat fremgår:

"Amagerbankens direktion har overfor os bekræftet, at den samlede måling af engagementerne anses for at afspejle det bedste aktuelle skøn."

Af protokollatet fremgår om særlige forhold følgende:

"Usikkerhed ved måling af engagementer

De samlede nedskrivninger og hensættelser andrager 2.593 mio. kr. pr. 31.12.2009, og nedskrivningerne er således forøget betydelig i forhold til nedskrivninger og hensættelser på 1.504 mio. kr. pr. 31. december 2008. Nedskrivningerne i 2009 kan primært henføres til nedskrivninger på engagementer ydet kunders investeringer i ejendomme og værdipapirer m.v. På øvrige engagementer er nedskrivningerne relativt set fortsat begrænsede.

I note 2 i koncernregnskabet og årsregnskabet for 2009 fremgår det vedrørende regnskabsmæssige skøn, at der er en særlig usikkerhed ved måling af sikkerheder i ejendomme. De beregnede værdier af sikkerhederne har væsentlig indvirkning på opgørelse af nedskrivningsbehovet på disse engagementer, hvorfor der for disse engagementer en særlig usikkerhed og risiko.

På baggrund af vores gennemgang kan vi tilslutte os ledelsens vurdering, at bankens engagementer med sikkerheder i ejendomme og nedskrivningerne herpå har betydelig følsomhed overfor udviklingen i selve afkastkrav som den korte rente.

...

Bankens direktion har overfor os bekræftet, at de finder de fornødne skøn over fremtidige betalingsstrømme ved individuelle og gruppevist vurderede engagementer for rimelige og realistiske under hensyntagen til den givne usikkerhed, samt at disse skøn ligger indenfor rammerne af IFRS."

Videre fremgår det af revisionsprotokollatet, at ekstern revisor vurderer, at Banken har fulgt Fondsrådets påbud om etablering af en egentlig model for gruppevise nedskrivninger.

Det fremgår, at ekstern revisor har gennemgået Bankens opgørelser over engagementer omfattet af Revisionsbekendtgørelsens § 24, opgjort til i alt 14 engagementer.

For samtlige 14 engagementer konkluderer ekstern revisor, at disse af Banken er målt korrekt.

For 7 engagementers vedkommende, som er nogle af Bankens største engagementer, og som udgør en samlet engagementsbelastning på 4 mia. kr., anfører ekstern revisor i forbindelse med efterprøvningen af Bankens måling:

"Vi skal fremhæve, at værdi af sikkerheder og dermed nedskrivningen er forbundet med særlig usikkerhed."

Af ekstern revisors omtale af Bankens måling af udlån og garantier tilføjes, at det bemærkes, at en række engagementer er forbundet med *"særlig usikkerhed og risiko"*.

Vurdering

Jeg har undersøgt Bankens nedskrivninger i Perioden, herunder hvorvidt de kan anses som tilstrækkelige.

Det er karakteristisk, at Bankens bedømmelse af, hvorvidt betingelserne for OIV er til stede og hvilket nedskrivningsbehov der følger heraf i væsentlig grad bygger på ledelsens skønsmæssige vurdering.

På grundlag af min gennemgang lægger jeg til grund, at de foretagne skøn og dermed de fastsatte nedskrivninger ligger indenfor rammerne af gældende regnskabsregler.

Jeg finder, at Banken fortsat ikke med fuld fornøden tilstrækkelighed oplyser om forudsætningen for de regnskabsmæssige skøn.

Årsrapporten for 2009 mangler således disse oplysninger for at være fuldt ud retvisende.

side 98 af 206

Delårsrapport for 1. kvartal 2010

Banken offentliggør sin delårsrapport for 1. kvartal 2010 den 9. april 2010. Delårsrapporten er revideret.

Resultat før skat udgør et underskud på 7 mio. kr., og nedskrivninger på udlån m.v. udgør i 1. kvartal 2010 103 mio. kr., hvorefter Banken samlet har nedskrevet i alt 2.812 mio. kr. svarende til 10,8 % af den samlede kreditformidling.

Nedskrivninger

Bankens nedskrivninger udgør 103 mio. kr. eller 1 % p.a. af kreditformidlingen pr. 31. marts 2010. I 1. kvartal 2009 udgør nedskrivningerne 122 mio. kr.

Ledelsen anfører:

”De markant nedadgående konjunkturer, som opstod i efteråret 2008, påvirker naturligt fortsat bankens nedskrivninger på udlån”.

Nedskrivningsprincipper og udlånsrisici

Om de anvendte nedskrivningsprincipper fremgår:

”Opgørelsen af nedskrivningsbehovet på bankengagementer afhænger bl.a. af værdiansættelsen af de stillede sikkerheder, der fortsat er påvirkede af de nuværende konjunkturusikkerheder. Værdiansættelsen af sikkerhederne afhænger i betydeligt omfang bl.a. af de aktuelle skøn over afkastkrav i ejendomsmarkedet. Krisen og den deraf afledte økonomiske afmatning medfører således fortsat en naturlig usikkerhed ved måling af engagementer ved regnskabsaflæggelsen pr. 31. marts 2010.”

Det anføres i note 2 vedrørende regnskabsmæssige skøn og vurderinger bl.a.:

”Der er fortsat en særlig usikkerhed ved måling af bankens sikkerheder med pant i helt eller delvist udlejede erhvervs- eller boligejendomme, herunder relateret til forudsætninger om afkastkrav, jf. omtalen i årsrapporten for 2009.

side 99 af 206

Regnskabsmæssige skøn og vurderinger er omtalt i note 2 i årsrapporten for 2009”

Om Bankens udlånsrisici fremgår bl.a.:

”Risikoen for bankens store engagementer, der er ejendomsrelaterede eller er relaterede til investeringskreditter, er fortsat særligt påvirkede af renter og konjunkturfølsomhed i både op- og nedadgående retning. Stigende finansieringsomkostninger har således generelt indsnævret rentabiliteten for bankens kunder. Slut- og efterfinansieringsvilkår for bl.a. fast ejendom er under de hidtidige markedsvilkår vanskelige. Værdien og omsætningshastigheden for en række aktivgrupper, herunder også fast ejendom, er stadig på et beskedent niveau. Dog synes handlen med større investeringsejendomme så småt af være påbegyndt igen.

...

Det kan ikke afvises, at en fortsat negativ konjunkturudvikling eller ændrede vurderingskriterier og markedsvilkår kan føre til yderligere nedskrivninger.

...

Det er bankens vurdering, at der fortsat vil være usikkerhed omkring niveauet for nedskrivninger i 2010. Niveauet vil således afhænge af den generelle samfundsudvikling og af eventuelle enkeltstående begivenheder, tab og ændrede markedsvilkår.”

Revision af delårsrapport for 1. kvartal 2010

Delårsrapport for 1. kvartal 2010 er af ekstern revisor forsynet med følgende påtegning:

”Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.”

Som grundlag for revisionspåtegningen angiver ekstern revisor i revisionsprotokollat af 25. april 2010 følgende vedrørende sin gennemgang af målingen af engagementer:

”Vi har gennemgået Amagerbankens engagementer ultimo marts 2010 i samarbejde med bankens interne revision med henblik på at

vurdere, hvorvidt den samlede måling af engagementer afspejler det bedste aktuelle skøn i overensstemmelse med regnskabsreglerne.

Gennemgangen har primært fokuseret på væsentlige enkeltengagementer samt stikprøvevis gennemgang af øvrige engagementer. Vi har desuden gennemgået de af Amagerbanken udarbejdede oversigter over udlån, hvor der foreligger objektiv indikation for værdiforringelse. Vi har herunder stikprøvevist gennemgået de udarbejdede betalingsrækker.”

side 100 af 206

Det anføres endvidere:

”En række af bankens væsentlige engagementer, hvorpå der skal foretages nedskrivninger, er af stor kompleksitet, og det beregnede nedskrivningsbehov baserer sig i betydeligt omfang på ledelsens skøn over fremtidige betalingsstrømme.”

Samlet anføres:

”På grundlag af ovennævnte og den af os udførte revision kan vi samlet set tilslutte os det af ledelsen anlagte skøn over måling af bankens engagementer.”

Videre fremgår det:

”Usikkerhed ved måling af engagementer

I note 2 i perioderegnskabet for perioden 1. januar til 31. marts 2010 omtales, at de beregnede værdier af sikkerhederne har væsentlig indvirkning på opgørelse af nedskrivningsbehovet på disse engagementer, hvorfor der for disse engagementer fortsat er en særlig usikkerhed og risiko.

På baggrund af vores gennemgang kan vi tilslutte os ledelsens vurdering af, at bankens engagementer med sikkerheder i ejendomme og nedskrivningerne herpå har en betydelig følsomhed overfor udviklingen i såvel afkast som den korte rente.

...

Bankens direktion har bekræftet, at den finder de foretagne skøn overfor fremtidige betalingsstrømme ved individuelle og gruppevist vurderede engagementer for rimelige og realistiske under hensyn til den givne usikkerhed samt at disse skøn ligger indenfor rammer af IFRS.

Vi har ikke supplerende bemærkninger hertil.”

De angivne usikkerheder giver ikke ekstern revisor anledning til at forsyne revisionspåtegningen med supplerende oplysninger.

side 101 af 206

Vurdering

Jeg har undersøgt Bankens nedskrivninger i Perioden, herunder hvorvidt de kan anses som tilstrækkelige.

Det er karakteristisk, at Bankens bedømmelse af, hvorvidt betingelserne for OIV er til stede og hvilket nedskrivningsbehov der følger heraf i væsentlig grad bygger på ledelsens skønsmæssige vurdering.

På grundlag af min gennemgang lægger jeg til grund, at de foretagne skøn og dermed de fastsatte nedskrivninger ligger indenfor rammerne af gældende regnskabsregler.

På grund af de manglende eller utilstrækkelige informationer om Bankens anvendelse af lange betalingsrækker og en langsigtet og afventende strategi ved realisation af sikkerheder, mangler regnskabet tilstrækkelig oplysning om forudsætningerne for de regnskabsmæssige skøn, hvilket ligeledes er fastslået af Fondsrådet.

På denne baggrund er det min samlede vurdering, at den aflagte delårsrapport for 1. kvartal 2010 må anses for retvisende bortset fra utilstrækkelige oplysninger om forudsætningerne for regnskabsmæssige skøn.

Delårsrapport for 1. halvår 2010

Banken offentliggør sin delårsrapport for 1. halvår 2010 den 22. juli 2010. Delårsrapporten er revideret.

Af rapporten fremgår det, at Banken for 1. halvår har realiseret et underskud før skat på 263 mio. kr.

Nedskrivninger

Det fremgår af rapporten, at nedskrivninger for 1. halvår udgør 621 mio. kr. inkl. hensættelser og garanti vedrørende Det Private Beredskab. Af de foretagne nedskrivninger anføres i ledelsesberetningen, at disse i væsentligt omfang kan henføres til kunders anlægsfinansiering i fremmed valuta forårsaget af negativ kursudvikling for kunder i Banken, der ikke har kunnet bære de lidte tab.

Eksklusiv de omtalte valutakurstab udgør nedskrivninger for 1. halvår 196 mio. kr.

Endvidere anføres det:

side 102 af 206

”Siden december 2009 har banken fortsat sin virksomhed i tæt dialog med bankens kunder og med deltagelse i forsøg på for banken at sikre værdibevarende dispositioner med kunderne, hvor det har været fundet hensigtsmæssigt. Der har således generelt været en mindre negativ udvikling af engagementerne, bortset fra de ovenfor nævnte meget betydelige valutakurstab.

Nedskrivningsprincipper og udlånsrisici

Herom er anført:

”Risikoen på bankens store engagementer, der er ejendomsrelaterede eller relaterede til investeringskreditter, er fortsat særligt påvirkede af rente- og konjunkturfølsomhed i både opad- og nedadgående retning. Stigende finansieringsomkostninger har således generelt indsnævret rentabiliteten for bankens kunder.

Slut og efterfinansieringsvilkår for bl.a. fast ejendom er under de nuværende markedsvilkår vanskelige. Værdien og omsætningsstigheden for en række aktivgrupper, herunder også fast ejendom, er stadig på et beskedent niveau. Dog synes handel med større investeringsejendomme så småt at være påbegyndt i 1. halvår 2010.

*Opgørelsen af nedskrivningsbehovet på bankengagementer afhænger bl.a. af værdiansættelsen af de stillede sikkerheder, der fortsat er påvirkede af de nuværende konjunkturusikkerheder. Værdiansættelsen af sikkerhederne i bankens engagementer med kunder indenfor ejendomsbranchen er fortsat forbundet med betydelige usikkerhed og afhænger i høj grad bl.a. af de aktuelle skøn over afkastkrav **og tids-horisont for engagementernes afvikling** (min fremhævnning).”*

Krisen og den deraf afledte økonomiske afmatning medfører således fortsat en usikkerhed ved måling af engagementer ved regnskabsaflæggelsen pr. 30. juni 2010. Det kan ikke afvises, at en fortsat negativ konjunkturudvikling eller ændrede vurderingskriterier og markedsvilkår vil kunne føre til yderligere nedskrivninger.

Kunder registreret med objektiv indikation for værdiforringelse er i forhold til ultimo 2009 stort set uændrede.

Videre er bl.a. anført:

”Nedskrivninger er foretaget ud fra bankens kreditpoliti, der blandt andet foreskriver en nøgtern forretningsmæssig vurdering af den enkelte løntagers forretningside, driftsforventninger samt virksomhedens øvrige forpligtelser, således at der baseret på en forsigtig vurdering kan sandsynliggøres evne til at tilbagebetale finansieringen.”

side 103 af 206

I noten vedrørende regnskabsmæssige skøn og vurderinger er anført:

”Måling af visse aktiver og forpligtelser kræver ledelsesmæssige skøn over, hvorledes fremtidige begivenheder påvirker værdien af disse aktiver og forpligtelser. Skøn, der er væsentlige for regnskabsaflæggelsen, foretages bl.a. ved opgørelse af nedskrivninger på værdiforringede udlån samt hensatte forpligtelser.”

De anvendte skøn er baseret på forudsætninger, som ledelsen vurderer, er forsvarlige, men som i sagens natur er usikre.

De områder, hvor der er foretaget skøn og vurderinger og som har den væsentligste effekt på regnskabet er:

”...

- Måling af udlån og garantier i forbindelse med nedskrivninger.
- Dagsværdi af investeringsejendomme/dagsværdi af midlertidig overtagne selskaber.
- Udsudte skatteaktiver.
- Dagsværdi af unoterede aktier.

Det er fortsat en særlig usikkerhed ved måling af bankens sikkerheder med pant i helt eller delvist udlejede erhvervs- eller boligejendomme, herunder relateret til forudsætninger om afkastkrav, jf. omtalen i årsrapporten for 2009. Regnskabsmæssige skøn og vurderinger er omtalt i note 2 i årsrapporten for 2009.

Ved måling af udlån og garantier i forbindelse med nedskrivninger er det antaget, at banken ved afvikling af engagementer kan foretage dette ud fra bankens fastlagte planer og intentioner for optimal afvikling af de enkelte engagementer, hvilket bl.a. typisk forudsætter en langsigtet afvikling af de enkelte engagementer.” (Min fremhævnings)

Revision af delårsrapport for 1. halvår 2010

Delårsrapport for 1. halvår 2010 er af ekstern revisor forsynet med følgende påtegning:

side 104 af 206

”Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.”

Af ekstern revisions revisionsprotokollat af 20. juli 2010 fremgår bl.a.:

”Vi har gennemgået Amagerbankens engagementer ultimo juni 2010 i samarbejde med bankens interne revision med henblik på at vurdere, hvorvidt den samlede måling af engagementer afspejler det bedste aktuelle skøn i overensstemmelse med regnskabsreglerne

Gennemgangen har primært fokuseret på væsentlige enkeltengagementer samt stikprøvevis gennemgang af øvrige engagementer.

Gennemgangen har bl.a. omfattet drøftelser med bankens direktion og ledende medarbejdere.”

Om måling af engagementer fremgår det:

”En række af bankens væsentlige engagementer, hvorpå der skal foretages nedskrivninger, er af stor kompleksitet, og det beregnede nedskrivningsbehov baseres sig i betydelige omfang på bankens planer og intentioner med engagementerne og dermed på ledelsens skøn over fremtidige betalingsstrømme.

For enkelte engagementer, hvor der ikke er foretaget nedskrivninger har vi særligt drøftet nedskrivningsbehovet med direktionen, ligesom vi for et enkelt engagement har vurderet muligheden for en tilbagesels af en nedskrivning.

På grundlag af ovennævnte og den af os udførte revision kan vi samlet set acceptere det af ledelsen anlagte skøn over måling af bankens enkelte engagementer. Vi udtrykker ikke en konklusion om målingen af bankens enkelte engagementer.

Ved revisionen af engagementer har vi med bankens ledelse drøftet registreringen af objektiv indikation på værdiforringelse (OIV) på en række engagementer, der efter vores opfattelse sker for sent på de enkelte engagementer. Vi har fået oplyst, at banken i 1. halvår af 2010 har udarbejdet forretningsgange m.v., og at ledelsen i 2. halvår af 2010 vil implementere forretningsgange på området, herunder at der iværksættes uddannelsesaktiviteter m.v. Vi er enige i behovet herfor.”

Om Finanstilsynets funktionsundersøgelse hedder det i revisionsprotokollen:

side 105 af 206

”Finanstilsynet har i april og maj 2010 foretaget en funktionsundersøgelse i banken og rapporteret herom i rapport af 21. juni 2010.

...

Vedrørende gennemgang af enkeltengagementer giver Finanstilsynet banken 2 risikooplysninger:

Der er risiko for yderligere tab som følge af, at banken har valgt en afventende strategi ved realisation af de finansierede aktiver, og at de valgte forudsætninger og beregninger af individuelle nedskrivninger medfører betydelige risiko for, at bankens individuelle nedskrivninger ville skulle øges med et betydeligt beløb. Finanstilsynet oplyser i øvrigt, at nedskrivningerne efter deres vurdering er i den lave ende af det acceptable indenfor regnskabsreglerne.

Vi er enige i Finanstilsynets risikovurdering.

Usikkerhed ved måling af engagementer

...

Nedskrivninger og hensættelser er opgjort på baggrund af direktionens planer og intentioner med de pågældende engagementer, og er således baseret på en langsigtet afvikling af en række engagementer.

...

På baggrund af vores gennemgang kan vi tilslutte os ledelsens vurdering af, at bankens engagementer med sikkerheder i ejendomme og nedskrivninger herpå har en særlig usikkerhed, bl.a. som følge af en betydelig følsomhed for udviklingen i såvel afkastkrav som den korte variable rente.”

Finanstilsynets funktionsundersøgelse i april/maj 2011

Om Finanstilsynets funktionsundersøgelse er i tilsynets § 352a redegørelse anført bl.a.:

” Inspektion i april/maj

Finansiel Stabilitet A/S orienterede i starten af april 2010 Finanstilsynet om, at Finansiel Stabilitet var utryk ved Amagerbankens solvensmæssige position. Bankens ultimo 2009 opgjort det individuelle solvensbehov til 12,1 % og den faktiske solvensprocent 17,2.

Finanstilsynet afholdt den 13. april 2010 et møde med Finansiell Stabilitet, hvor Finansiell Stabilitet A/S præsenterede sin overordnede vurdering af nedskrivningsbehovet på en række af Amagerbankens største engagementer. Finansiell Stabilitet A/S havde foretaget sin vurdering på baggrund af det fra banken til Finansiell Stabilitet A/S udleverede skriftlige materiale. Finansiell Stabilitet A/S vurderede, at der var et yderligere nedskrivningsbehov på 1,5-2,2 mia. kr. Dette beløb blev efterfølgende hævet til 1,7-2,5 mia. kr. i det notat, som blev fremsendt af Finansiell Stabilitet A/S til Finanstilsynet den 27. april 2010. (Undersøgers bemærkning – dette notat indgår ikke som et led i undersøgelse). Finansiell Stabilitet A/S gav udtryk for, at man ikke fandt, at der kunne være en individuel solvensreservation på nedskrivningsengagementer. Det var endvidere Finanstilsynets indtryk, at Finansiell Stabilitet A/S i tilfælde af manglende oplysninger, havde anlagt en forsigtig værdiansættelse af sikkerhederne (hair cut). Finansiell Stabilitet A/S vurderede således, at hele risikoen skulle nedskrives, hvor de nuværende regnskabsregler kræver, at der udelukkende skal ske nedskrivning af det forventede tab, hvorimod risikoen for fremtidige tab derfor skal reserveres i solvensbehovet, jf. De Internationale Regnskabsstandarder og ”vejledning om tilstrækkelig basiskapital og solvensbehov for kreditinstitutter”.

På baggrund af mødet den 13. april 2010 indkaldte Finanstilsynet dagen efter det materiale fra Banken, som Finansiell Stabilitet A/S havde fået udleveret af Banken. Materialet, der blev modtaget i Finanstilsynet den 15. april 2010, omfattede de 25 største engagementer, de 10 største investeringsengagementer samt yderligere engagementer, som Finansiell Stabilitet A/S havde udvalgt. Materialet omfattede i alt 43 engagementer, svarende til skønsmæssigt 56 % af Bankens krediteksponering.

Finanstilsynet gennemgik i første omgang det indsendte materiale samt Bankens individuelle solvensbehov. Finanstilsynet gennemgik efterfølgende udvalgte dele af materialet i Banken den 28. april samt 3. og 4. maj 2010. Som et led i inspektionen afholdt Finanstilsynet ligeledes møde med Bankens revision.

Resultatet af gennemgangen

Finanstilsynets gennemgang blev foretaget med udgangspunkt i bankens solvensbehov pr. 31. december 2009, dog således at vurderingen af engagementerne skete med baggrund i bankens opgørelse på forskellige datoer i februar, marts og april 2010.

Finanstilsynets gennemgang viste, at der i forhold til 31. december 2009 var en merrisiko på knap 400 mio. kr., der ikke var afdækket. Der var behov for nye nedskrivninger for mindst 127 mio. kr. og en forøgelse af den tilstrækkelige basiskapital og solvensbehovet på 255 mio. kr.

...

Finanstilsynet gav på undersøgelse i april/maj 2010 Amagerbanken den risikooplysning, at:

- Finanstilsynet skal henlede bankens opmærksomhed på, at de valgte forudsætninger til beregning af individuelle nedskrivninger medfører betydelige risiko for, at bankens individuelle nedskrivninger vil skulle øges med et betydeligt beløb.

På enkelte engagementer var det Finanstilsynets vurdering, at nedskrivningerne var lavere end regnskabsreglerne tillader. Det førte til et øget nedskrivningsbehov på 127 mio. kr. på de gennemgåede engagementer. Dette nedskrivningsbehov blev modregnet i den nedennævnte forøgelse af solvensbehovet.

Banken var uenig heri, men meddelte den 12. maj 2010 telefonisk, at banken ville acceptere, at bankens nedskrivninger skulle forøges med 127 mio. kr.”

Bestyrelsens behandling af delårsrapporten for 1. halvår 2010

Af bestyrelsesmødereferat af den 20. juli 2010 fremgår:

”... Det måtte samtidig fastslås, at bankens engagementer var gennemgået med en tættekam, samt at gennemgang af 61 % af bankens udlånsvolumen var udtryk for stor dækning. Bestyrelsen drøftede fagligheden i intern revision samt samspillet mellem intern og ekstern revision.”

Videre fremgår af referatet:

”Bestyrelsen drøftede den udsendte rapport vedrørende nedskrivninger, afskrivninger og hensættelser pr. 30. juni 2010 og Jørgen Brændstrup kunne bekræfte, at der i den foreliggende rapport var taget hensyn til valutakurstab, drøftelser med Finanstilsynet vedrørende yderligere nedskrivninger samt bankens løbende kreditovervågning.”

Vurdering

Jeg har undersøgt Bankens nedskrivninger i Perioden, herunder hvorvidt de kan anses som tilstrækkelige.

Det er karakteristisk, at Bankens bedømmelse af, hvorvidt betingelserne for OIV er til stede og hvilket nedskrivningsbehov der følger heraf i væsentlig grad bygger på ledelsens skønsmæssige vurdering.

På grundlag af min gennemgang lægger jeg til grund, at de foretagne skøn og dermed de fastsatte nedskrivninger ligger indenfor rammerne af gældende regnskabsregler.

Det er i den forbindelse karakteristisk, at de foretagne nedskrivninger sker i tæt dialog med såvel Finanstilsynet som Bankens eksterne revisor.

Af ekstern revisors revisionsprotokol fremgår det, at registrering af OIV på visse svage engagementer er sket for sent. I forbindelse med min gennemgang har jeg imidlertid ikke kunnet fastslå, at for sen registrering af OIV har foreligget i væsentligt omfang.

Jeg finder, at delårsrapporten nu i tilstrækkelig informativ grad omtaler de tidligere påpegede manglende eller utilstrækkelige informationer om forudsætningerne for de regnskabsmæssige skøn.

På denne baggrund er det min samlede vurdering, at delårsrapporten for 1. halvår 2010 kan anses som retvisende.

Delårsrapport for 1.-3. kvartal 2010

Banken offentliggør den 27. oktober 2010 sin delårsrapport for 1.-3. kvartal 2010. Bestyrelsesmedlemmerne Steen Hove og Steen Hemmingsen har ikke underskrevet rapporten under henvisning til manglende kendskab til bankens udlånsengagementer.

Resultat efter skat udgør et underskud på 65 mio. kr. mod et underskud på 164 mio. kr. i 3. kvartal 2009.

Nedskrivninger

Nedskrivninger på udlån udgør 139 mio. kr. bl.a. påvirket af faldende børskurser på visse værdipapirer pantsat til banken. Herudover er nedskrivningerne påvirket af, at Banken ikke har fået medhold i en retssag om en pantesikkerhed i et kundeengagement, hvilket medfører et tab i størrelsesordenen 40 mio. kr.

Herudover anføres om nedskrivningerne:

”Nedskrivningerne kan i mindre grad henføres til en forværring af kundernes bonitet (opgjort efter gældende regnskabsprincipper og Finanstilsynets vejledninger og hidtidige praksis).

side 109 af 206

Nedskrivninger på udlån udgør for de første 3. kvartaler af 2010 229 mio. kr. mod 1.002 mio. kr. i forhold til 3. kvartal 2009, eller 335 mio. k. ekskl. de nedskrivninger, der ned forårsaget af valutakurstab, hvor finansieringen blev lukket for de kunder, der ikke på daværende tidspunkt kunne bære risikoen. Periodens nedskrivninger svarer til 3,7 % p.a. af den samlede kreditformidling mod 4,7 % p.a. i 1.-3. kvartal 2009.

Det hidtidige konjunkturforløb har naturligt påvirket bankens kunder. Kunder registreret med objektiv indikation for værdiforringelse er i forhold til ultimo 2009 steget som følge af den foran beskrevne konjunktursituation samt valutakursudviklingen i årets 1. halvår. Antallet af nye kunder, som banken har måttet vurdere individuelt er begrænsede, og udviklingen er præget af en enkelt større kunde, hvis engagement ikke vurderes at ville påføre banken tab.”

Under begivenheder efter regnskabsperiodens udløb anføres:

”Banken har et engagement med en større produktionsvirksomhed indenfor energisektoren, der efter statusdagen er trådt i betalingsstandsning. Virksomheden har efter det for banken oplyste, gennem en periode tilrettelagt og gennemført væsentlige dele af et allerede besluttet investeringsprogram i sæt samspil med en kapitalfond. Efter det for banken oplyste arbejder virksomhedens indehavere professionelt og intenst med at tilføre virksomheden ny kapital, således at en sund virksomhed kan bevares. Banken har i sit kapitaldækningsbehov indregnet fuld reservation til dækning af bankens risiko, hvilket er baggrunden for, at det individuelle solvensbehov er steget fra 12,4 % til 13,1 %. Banken har som følge af den forventede kapitaltilførsel ikke nedskrevet på engagementet pr. 30. september 2010. Der vil ske ændret vurdering af engagementet, såfremt kapitaltilførslen ikke gennemføres, men bankens solvensoverdækning vil være uændret.”

Nedskrivningsprincipper og udlånsrisici

”Myndighedsrelationer 2010

I december 2009 ansøgte Amagerbanken hos Finansiel Stabilitet A/S om individuel statsgaranti under Bankpakke II på 6,5 mia. kr. Dette skete i umiddelbar forlængelse af, at Økonomi- og Erhvervsministeriet ydede banken hybrid kernekapital på 1,1 mia. kr., som blev udbetalt i forbindelse med, at banken samtidig havde styrket sit ansvarlige kapitalgrundlag med netto 960 mio. kr. Den 15. februar 2010 opfordrede Finansiel Stabilitet A/S alle banker til at foretage fornyet endnu hårdere stresstests af bankernes likviditet til vurdering af bankernes behov for likviditets lines efter udløbet af Bankpakke I den 30. september 2010. I den forbindelse ansøgte banken om individuel statsgaranti for op til 13,5 mia. kr. til optagelse af ny funding i perioden frem til og med 2. kvartal 2013, som banken modtog den 28. juni 2010 og som banken udnyttede den 29. juli 2010. Garantiaftalen herom blev indgået den 28. juni 2010 på visse nærmere vilkår, jf. nedenfor.

Som led i Finansiel Stabilitet A/S's kreditvurdering af Amagerbanken, fik Finansiel Stabilitet A/S siden udgangen af marts 2010 alt ønsket materiale til rådighed for dette arbejde, ligesom bankens ledelse sammen med Finansiel Stabilitet A/S's repræsentanter har foretaget en gennemgang af en lang række engagementer, således at Finansiel Stabilitet A/S kunne foretage en nøje vurdering heraf.

For en yderligere tilsikring af, at Amagerbanken var kvalificeret til at modtage individuel statsgaranti, og at garantien blev ydet på et forsvarligt grundlag, foretog Finanstilsynet efter anmodning fra Finansiel Stabilitet A/S i april og maj 2010 en funktionsundersøgelse med endelig rapportering den 28. juni 2010 – offentliggjort i rapport om "Redegørelse om inspektion i Amagerbanken A/S". Amagerbanken kunne på denne baggrund den 25. maj 2010 bekræfte overfor Finansiel Stabilitet A/S, at banken uændret opfyldte solvensreglerne i lov om finansiel virksomhed og dermed uændret var en kvalificeret ansøger til at modtage tilsagn om individuel statsgaranti.

Konklusionen på Finanstilsynets funktionsundersøgelse er som følger:

"På inspektionen gennemgik Finanstilsynet en betydelige del af bankens store og større mest risikofyldte engagementer. På baggrund af inspektionen er det Finanstilsynets vurdering, at bankens solvensbehovsopgørelse metodemæssigt afspejler Erhvervsankenævnets kendelse af 29. oktober 2009 samt Finanstilsynets vejledning om tilstrækkelig basiskapital og solvensbehov for pengeinstitutter af 18. januar 2010.

Finanstilsynet fandt dog baseret på gennemgangen af de store engagementer, at bankens solvensbehov skulle øges. Den forhøjelse som banken har offentliggjort i selskabsmeddelelse af 25. maj 2010 til 13,4 % adresserer efter Finanstilsynets vurdering de yderligere risici, som blev identificeret ved den foretagne inspektion. Amagerbanken A/S har pr. 31. marts 2010 opgjort den faktiske solvens til 17,1 %. Der er i solvensbehovet taget højde for, at bankens nedskrivninger vurderes at ligge i den lave ende af det acceptable indenfor regnskabsreglerne, og at banken forventes at skulle øge nedskrivningerne på visse engagementer. En stigning af renten vil alt andet lige betyde en stigning i de individuelle nedskrivninger. Bankens valg af metode til beregning af individuelle nedskrivninger for boligejendomme er således meget langsigtede i forhold til øvrige pengeinstitutter. Tidshorizonten medfører, at bankens individuelle nedskrivninger er følsomme overfor ændringer i bl.a. renten. Bankens relativt højre solvensbehov skal ses i lyset af, at:

- Ejendomsmarkedet fortsat er stillestående og kun få ejendomsengagementer er nedbragt siden sidste inspektion.
- Der er sket en vis forværring af visse af bankens engagementer siden seneste inspektion.
- Ejendomsengagementer med negativ likviditet vokser som følge af, at banken bevilger forøgelse frem for at lade kunderne gå konkurs.
- Banken er fortsat meget afventende i forhold til at realisere nødlidende engagementer. Det vil konkret sige, at sælge aktier og virksomhedsobligationer, der er stillet som sikkerhed.
- Bankens kreditrisici stiger, hvis renten stiger.

...

Amagerbanken har nedenfor valgt at kommentere Finanstilsynets konklusion, som gengivet ovenfor.

- Finanstilsynet foretog ved deres inspektion en gennemgang svarende til 50 % af bankens samlede kreditformidling. Øvrige engagementer, der ikke har været omfattet af gennemgangen, kan i al væsentlighed henføres til private og mindre erhvervsdrivende kunder, som alene indeholder en mindre andel af de foretagne nedskrivninger, og dermed langt mindre risiko end de gennemgåede engagementer. Dette betyder, at samtlige store og større sager i Amagerbanken har været genstand for Finanstilsynets gennemgang, som alene gav anledning til mindre reguleringer i

- forhold til bankens nedskrivninger i niveauet 130 mio. kr. på ca. 50 engagementer med en kreditformidling på i alt ca. 14 mia. kr.
- *Finanstilsynets gennemgang af engagementer ved inspektionen omfattede såvel en gennemgang af de pågældende engagementers nedskrivninger som solvensbehov. De engagementer, hvor Finanstilsynet havde en anden vurdering af enten de opgjorte nedskrivninger og/eller af solvensbehovet, har banken indarbejdet indarbejdet Finanstilsynets vurderinger i delårsrapporten for 1.halvår af 2010, jf. selskabsmeddelelse nr. 15 2010 af 22. juli 2010 samt i bankens solvensbehovsopgørelse, som offentliggjort allerede i selskabsmeddelelse af 25. maj 2010.*
 - *Som forventet af banken anerkender Finanstilsynet, at bankens solvensopgørelse metodemæssigt afspejler Erhvervsankenævnets kendelse af 29. oktober 2009 samt Finanstilsynets vejledning om tilstrækkelig basiskapital og solvensbehov for pengeinstitutter af 18. januar 2010.*
 - *Finanstilsynet konstaterer, at bankens nedskrivninger ligger i den lave ende af det acceptable indenfor regnskabsreglerne, hvorfor bankens høje solvensbehov skal ses i direkte sammenhæng hermed. Såfremt banken valgte at lægge sig i midten eller over middel af det acceptable indenfor regnskabsreglerne, ville bankens individuelle solvensbehov tilsvarende falde, og dermed ville bankens solvensoverdækning – alt andet lige – være uændret. **Da opgørelsen af nedskrivninger følger bankens praksis gennem mange år og regnskabspraksis har banken fastholdt sin metode** (fremhævet her).*
 - ***I bankens betalingsrækker arbejder banken med en tidshorisont for udlejede boligejendomme på op til 15 år. De nye boligudlejningsejendomme, som banken har finansieret, er stort set alle færdigbyggede indenfor de seneste 4 år, hvorfor banken vurderer, at sådanne ejendomme har et relativt sikkert og forudsigeligt likviditetsflow over minimum de næste 15 år** (fremhævet her). Til imødegåelse af tidshorizonten samt det nuværende lave renteniveau, har banken indarbejdet et ikke ubetydeligt værdinedslag ved afhændelsen af aktivet i betalingsrækken, hvilket er udtryk for en reservation af måleusikkerheden ved værdiansættelsen af det enkelte engagement som beskrevet i note 1 til delårsrapporten. Herigennem har banken søgt siden december 2009 at afdække en sådan eventuel risiko.*
 - *Værdiansættelse af tilsvarende boligudlejningsejendomme i pensionskasser, der ligeledes er tilsynsreguleret, sker baseret på en uendelig annuitet, og ikke en 15-årig periode. Værdiansættelse af et 15-årigt forløb anses således at banken for realistisk og inde-*

holdende en vis forsigtighed. Ved strakssalg som følge af tvangs salg af sådanne boligudlejningsejendomme i modstrid med den af banken hidtidige fulgte strategi, vurderes værdiansættelsen i det aktuelle marked lavere, hvilket som nævnt er afspejlet i bankens relative høje solvensbehov.

- *Finanstilsynet bemærker, at kun få ejendomsengagementer er blevet nedbragt siden seneste inspektion. Hertil skal banken bemærke, at der synes i de seneste 6 måneder, at være en ny aktivitet i ejendomsmarkedet, men at den betydelige turbulens omkring banken naturligt vanskeliggør omsættelighed. Ro om banken vil i givet skabe øget grundlag for omsætteligheden.*
- *De seneste 2 års markante opbremsning i økonomien har gjort dagligdagen vanskelig for en række virksomheder, som har måttet gennemføre væsentlige kapacitetstilpasninger og skabe sammenhæng i deres økonomi baseret på et stagnerende eller direkte faldende aktivitets niveau. Også dette har visse kunder i banken ligeledes oplevet, hvilket i et vist omfang afspejler sig i bankens kreditkvalitet, og som er afspejlet i bankens nedskrivninger og solvensbehov.*
- ***Banken har en bevidst strategi om, at ejendomsengagementer ikke skal afhændes eller afvikles på bunden af et ejendomsmarked, men at tålmodighed med håndtering af sådanne engagementer historisk har vist, at banken evner en sådan langsigtet strategi, hvor tilbageførsel af ikke ubetydelige nedskrivninger har kunnet konstateres. Banken ser ikke noget formål i at erklære kunder konkurs, men vurderer som udgangspunkt, at disse er de bedste til at håndtere egne nødlidende engagementer. I håndteringen af sikkerheder, herunder fast ejendom, ligger Amagerbanken vægt på:*** (min fremhævnings)
 - *at der er etableret lukkede kredsløb omkring de finansierede aktiver og deres likviditet, at der er sikret en professionel administration og at markedet løbende aftestes for realisation af de pågældende aktiver. Denne håndteringsform skaber i langt de fleste situationer et resultat for banken og dermed bankens kunder, som er økonomisk langt mere profitabelt end en sædvanlig omkostningstung behandling i konkurs.*
 - *Afventende med at realisere sikkerheder i form af aktier og virksomhedsobligationer:
I tæt samarbejde med kunderne har banken i efteråret 2008 i en række tilfælde accepteret en længere realisationshorisont for belånte aktier, virksomhedsobligationer og andre værdipapirer. Baggrunden er i hvert enkelt til-*

fælde nøje økonomiske overvejelser og risikoanalyser af de pågældende belånte papirer. I perioden siden finanskrisens start medio september 2008 er de fleste af de belånte værdipapirer steget markant i værdi og en række værdipapirer er realiseret til betydeligt højere priser. Banken finansierer fortsat udvalgte værdipapirer, hvor strategiske forhold har stor indvirkning på værdipapirernes prisdannelse. Ligesom med fast ejendom foretager banken nøje økonomiske analyser for, hvornår en realisation af sådanne værdipapirer er anbefalelsesværdig

Vurdering

Jeg har undersøgt Bankens nedskrivninger i Perioden, herunder hvorvidt de må anses for tilstrækkelige. Det er karakteristisk, at Bankens bedømmelse af, hvorvidt betingelserne for OIV er til stede og hvilke nedskrivningsbehov der følger heraf i væsentlig grad bygger på ledelsens skønmæssige vurdering. På grundlag af min gennemgang lægger jeg til grund, at de foretagne skøn og dermed de fastsatte nedskrivninger ligger indenfor rammerne af gældende regnskabsregler. Jeg finder også, at dette gælder det i rapporten omtalte engagement med en underleverandør til energisektoren, selvom den pågældende låntager efter statusdagen, men inden aflæggelsen af delårsrapporten har anmeldt betalingsstandsning. Det bemærkes, at det må anses for et grænsetilfælde, hvorvidt den foretagne solvensreservation er den korrekte fremgangsmåde.

Jeg finder, at delårsrapporten nu i tilstrækkelig informativ grad omtaler de tidligere påpegede manglende eller utilstrækkelige informationer om forudsætningerne for de regnskabsmæssige skøn.

På denne baggrund er det min samlede vurdering, at delårsrapporten for 1.-3. kvartal 2010 må anses for retvisende.

Sammenfatning og konklusion

Som det fremgår, er det min vurdering, at ledelsen i flere tilfælde ikke har aflagt fuldt ud retvisende års- og delårsrapporter.

Bankens ledelse har derfor ikke overholdt sine forpligtelser i henhold til FIL § 186, stk. 1, hvilket kan straffes med bøde, jf. FIL § 373, stk. 2.

Hertil kommer, at Bankens ledelse ikke har iagttaget regnskabsbekendtgørelsens bestemmelser, særligt om nedskrivninger af udlån. Forsættlige

og groft uagtsomme overtrædelser af regnskabsbekendtgørelsen kan straffes med bøde, jf. regnskabsbekendtgørelsens § 149.

6.5

side 115 af 206

”5. om bankens ledelse har overholdt sine forpligtelser i medfør af FIL § 75, herunder om indberetning af vurdering af ejendomme har været retvisende”

Det følger af FIL § 75, at den finansielle virksomhed straks skal meddele Finanstilsynet oplysning om forhold, der er af afgørende betydning for den finansielle virksomheds fortsatte drift.

Samme pligt påhviler de enkelte medlemmer af ledelsen af den finansielle virksomhed.

Jeg er ved min undersøgelse ikke blevet bekendt med forhold, som medfører en manglende opfyldelse af pligten til indberetning i medfør af FIL § 75.

6.6

”6. om bankens eksterne revisorer har udført revision i overensstemmelse med god revisionskik”

6.6.1 Indledning

I Perioden var Lov nr. 302 af 30.4.2003 om statsautoriserede og registrerede revisorer og senere Lov nr. 468 af 17.6.2008 om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder gældende.

Ekstern revisors arbejde er endvidere omfattet af de i Perioden gældende Revisionsbekendtgørelser, Revisionsstandarder m.fl.

I perioden foretager intern revisor revision af følgende:

- Årsrapporten for 2007
- Årsrapporten for 2008
- Delårsrapport for 1. kvartal 2009
- Årsrapporten for 2009
- Delårsrapport for 1. kvartal 2010
- Delårsrapport for 1. halvår 2010

I november måned 2009 fremkommer Fondsrådet med en afgørelse vedrørende årsrapporten 2008. Som følge af denne afgørelse udarbejder Banken herefter:

- Supplerende og korrigerende informationer til årsrapporten for 2008
- Korrigeret delårsrapport for 1. kvartal 2009
- Korrigeret delårsrapport for 1. halvår 2009, samt
- Korrigeret delårsrapport for 1. - 3. kvartal 2009.

side 116 af 206

Af disse reviderer ekstern revisor korrigeret supplerende og korrigerende informationer til årsrapporten 2008, delårsrapport for 1. kvartal 2009 revideret, ligesom ekstern revisor udfører review af korrigeret delårsrapport 1.- 3. kvartal 2009.

I det følgende har jeg for forståelsen valgt at fravige en rent kronologisk gennemgang af Bankens rapporter, som er revideret af ekstern revisor, idet jeg har fundet det mere hensigtsmæssigt at behandle de korrigerede rapporter i forlængelse af den rapport som korrektionen vedrører.

En forståelse af, at en række af de forhold jeg gør til genstand for vurdering, kan opfattes at udgøre en slags "rød tråd" gennem årsrapporterne og skal derfor ses i lyset heraf.

6.6.2 Regnskabsåret 2007

Ekstern revisor i denne periode er KPMG C. Jespersen Statsautoriseret Revisionsinteressentskab.

Bankens delårsrapporter for 2007 er ikke revideret.

Revision af årsrapporten for 2007

Årsrapporten for 2007 er af ekstern revisor forsynet med følgende påtegning:

"Revisionen har ikke givet anledning til forbehold."

Ekstern revisor betegner revisionsbeviset som tilstrækkeligt og egnet.

Det fremgår af påtegningen, at revisionen omfatter ledelsespåtegning, ledelsesberetning, anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance m.v. samt noter.

Påtegningen er dateret den 6. februar 2008.

Som grundlag for revisionspåtegningen angiver ekstern revisor i revisionsprotokollat af 6. februar 2008 følgende:

”Som selskabets generalforsamlingsvalgte revisor har vi foretaget revision af det af bestyrelsen og direktionen fremlagte udkast til årsrapport for Amagerbanken Aktieselskab for 2007, der aflægges efter International Financial Reporting Standards, som er godkendt af EU.

...

Revisionen er udført i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1224 af 22. oktober 2007 om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder m.v. samt finansielle koncerner (Revisionsbekendtgørelsen).

Revisionen er endvidere udført i henhold til revisionsaftale af 12. juni 2007 med intern revision i Amagerbanken Aktieselskab.

I henhold til aftalen skal intern revision udføre en væsentlig del af revisionen.”

Om arbejdet fremgår videre:

”Vi har gennemgået Amagerbanken Aktieselskabs engagementer ultimo 2007 med henblik på at vurdere, hvorvidt den samlede måling af engagementer afspejler det bedste aktuelle skøn i overensstemmelse med regnskabsreglerne.

Gennemgangen har primært omfattet væsentlige enkeltengagementer.

Vi har desuden gennemgået de af Amagerbanken Aktieselskab udarbejdede oversigter over udlån, hvor der foreligger objektiv indikation for værdiforringelse. Vi har herunder stikprøvevis gennemgået de foretagne nedskrivningstests.”

Om årets resultat fremgår:

”Resultatopgørelsen er netto påvirket af samlede individuelle nedskrivninger af udlån og hensættelser på garantier med 17,9 mio.kr. (inkl. beløb indgået på tidligere afskrevne fordringer og tilbageførte nedskrivninger). Det tilsvarende beløb for gruppevise nedskrivninger udgør 0,1 mio. kr. (indtægt). Den samlede driftsvirkning af nedskrivninger, udlån og hensættelse til tab på garantier for 2007 udgør således 17,8 mio. kr.

Samlede nedskrivninger og hensættelser til imødegåelse af tab udgør 31. december 2007 325 mio. kr. (2006: 341 mio. kr.).

Bankens direktion har overfor os erklæret, at målingen af engagementerne anses for at afspejle det bedste aktuelle skøn. Direktionen har endvidere erklæret, at bankens engagementer, der er omtalt nedenfor, hver for sig er målt korrekt.

Vi kan på baggrund af vores gennemgang tilslutte os det af direktionen anlagte skøn.”

Det fremgår, at ekstern revisor har gennemgået Bankens opgørelser over engagementer i henhold til Revisionsbekendtgørelsen, opgjort til i alt 23 engagementer.

For samtlige 23 engagementer erklærer ekstern revisor, at disse af Banken er målt korrekt.

Vurdering

Det er min vurdering, at ekstern revisors revision af årsrapporten for 2007 må antages at være i overensstemmelse med god revisionsskik.

6.6.3 Regnskabsåret 2008

Ekstern revisor i denne periode er KPMG Statsautoriseret Revisionspartnerselskab.

Bankens delårsrapporter for 2008 er ikke revideret.

Revision af årsrapporten for 2008

Årsrapporten for 2008 er af ekstern revisor forsynet med følgende påtegning:

”Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.”

I påtegningen angives følgende supplerende oplysninger:

”Vi henviser til omtalen i ledelsesberetningens afsnit om ”Nedadgående konjunkturer og dermed særlig usikkerhed og risiko”. Heri redegør ledelsen for kapitalforhold og særlig usikkerhed ved måling af engagementer baseret på sikkerheder i ejendomme samt aktier og virksomhedsobligationer.

Vi er enige i ledelsens beskrivelse af usikkerhed og risiko.”

Ekstern revisor betegner revisionsbeviset som tilstrækkeligt og egnet.

Det fremgår af påtegningen, at revisionen har omfattet ledelsespåtegning, ledelsesberetning, anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance m.v., samt noter.

side 119 af 206

Påtegningen er dateret den 5. februar 2009.

Som grundlag for revisionspåtegningen angiver ekstern revisor i revisionsprotokollat af 5. februar 2009 følgende:

”Som selskabets generalforsamlings valgte revisor har vi foretaget revision af de af bestyrelsen og direktionen fremlagte udkast til årsrapport for Amagerbanken Aktieselskab for 2008, der aflægges efter International Financial Report Standard (IFRS), som er godkendt af EU.

...

Revisionen er udført i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1304 af 16. december 2008 om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder m.v. samt finansielle koncerner (Revisionsbekendtgørelsen).

Revisionen er endvidere udført i henhold til revisionsaftale af 12. juni 2007 med intern revision i Amagerbanken Aktieselskab (uændret i forhold til revisionen af årsrapporten for 2007).

I henhold til aftalen skal intern revision udføre en væsentlig del af revisionen.”

Om arbejdet fremgår videre:

”Vi har gennemgået Amagerbanken Aktieselskabs engagementer ultimo 2008 med henblik på at vurdere, hvorvidt den samlede måling af engagementer afspejler det bedste aktuelle skøn i overensstemmelse med regnskabsreglerne.

Gennemgangen har primært omfattet væsentlige enkeltengagementer.

Vi har desuden gennemgået de af Amagerbanken Aktieselskab udarbejdede oversigter over udlån, hvor der foreligger objektiv indikation for værdiforringelse. Vi har herunder stikprøvevis gennemgået de foretagne nedskrivningstests.”

Om årets resultat fremgår:

”Resultatopgørelsen er netto påvirket af samlede individuelle nedskrivninger af udlån og hensættelser på garantier med 1.040 mio.kr. (inkl. beløb indgået på tidligere afskrevne fordringer og tilbageførte nedskrivninger). Det tilsvarende beløb for gruppevise nedskrivninger udgør 56 mio. kr. (indtægt). Den samlede driftsvirkning af nedskrivninger, udlån og hensættelse til tab på garantier for 2008 udgør således 1.096 mio. kr.

side 120 af 206

Samlede nedskrivninger og hensættelser til imødegåelse af tab udgør 31. december 2008 1.435 mio. kr. (2007: 325 mio. kr.).

Vi kan på baggrund af vores gennemgang tilslutte os det af direktionen anlagte skøn.”

Det fremgår, at ekstern revisor har gennemgået Bankens opgørelse over engagementer i henhold til Revisionsbekendtgørelsen, opgjort til i alt 29 engagementer.

For så vidt angår 15 engagementer erklærer ekstern revisor, at disse af Banken er målt korrekt.

For så vidt angår de resterende 14 engagementer angiver ekstern revisor, at det som følge af betydelig usikkerhed ikke kan konkluderes, hvorvidt disse er målt korrekt. I stedet anfører ekstern revisor:

for 5 engagementers vedkommende:

”Vi har gennemgået engagementet og har ikke fundet grundlag for at anlægge en anden vurdering end direktionen”.

for 2 engagementers vedkommende:

”Vi har gennemgået engagementet og har ikke fundet grundlag for at anlægge en anden vurdering end direktionen. Vi skal fremhæve, at værdi af sikkerhed er forbundet med usikkerhed.”

for 6 engagementers vedkommende:

”Vi har gennemgået nedskrivningen på engagementet og har ikke fundet grundlag for at anlægge en anden vurdering end direktionen.

Vi skal fremhæve, at værdi af sikkerheder og dermed nedskrivningen er forbundet med usikkerhed.”

og for ét engagements vedkommende:

side 121 af 206

”Vi har gennemgået nedskrivningen på engagementet og har ikke fundet grundlag for at anlægge en anden vurdering end direktionsens.”

Det er således mere end halvdelen af de engagementer, som ekstern revisor særskilt har gennemgået, hvor ekstern revisor ikke kan erklære, at disse er målt korrekt. Det bemærkes at engagementsbelastningen for Banken for disse engagementer samlet udgør mere end 5 mia. kr.

I revisionsprotokollatet angives følgende baggrund for usikkerheden ved måling af engagementerne:

”Der er konstateret objektiv indikation for værdiforringelse (OIV) på en række af bankens engagementer. For disse engagementer er målingen af engagementerne i stort omfang knyttet til ledelsens skøn over værdien af forventede sikkerheder og dermed nedskrivningen eller hensættelsens størrelse. Som følge af den generelle konjunktur-nedgang, og som følge af illikviditet for visse ejendomme samt aktier og virksomhedsobligationer, er ledelsens skøn herover forbundet med en betydelig usikkerhed.

Det har ikke i alle tilfælde været muligt for banken at opstille betalingsrækker for engagementer med OIV som krævet i Finanstilsynets orienteringsbreve. I disse tilfælde er nedskrivninger og hensættelser baseret på ledelsens skøn over fremtidige betalingsstrømme.

Banken har ikke implementeret egentlige modeller for beregning af gruppevise nedskrivninger af udlån til erhverv, som forudsat i Finanstilsynets orienteringsbreve. I mangel heraf har banken anvendt en risikopræmiemetode til en overordnet gruppevis vurdering af udlån.

Bankens direktion har over for os erklæret, at de finder de foretagne skøn over fremtidige betalingsstrømme ved individuelle og gruppevist vurderende engagementer for rimelige og realistiske under hensyntagen til den givne usikkerhed, samt at disse skøn ligger inden for rammerne af IFRS.

Da usikkerhed ved måling af engagementer ultimo 2008 er af stor betydning for forståelse af årsrapporten, har vi som supplerende oplysninger i vores revisionspåtegning henvist til omtale heraf i ledelsesberetningen.”

side 122 af 206

Om Bankens største engagementer anføres:

”Som følge af den betydelige usikkerhed, der er knyttet til målingen af engagementer, kan vi ved en række engagementer ikke konkludere, at engagementet er målt korrekt, som krævet i Revisionsbekendtgørelsens § 24.”

Videre fremgår:

”Vi afgiver ikke oplysningen i henhold til Revisionsbekendtgørelsens § 23 om, at bankens måling af udlån og garantier er foretaget i overensstemmelse med reglerne, idet en sådan oplysning i en række engagementer kræver en større nøjagtighed, end hvad banken har mulighed for, herunder eksempelvis manglende betalingsrækker m.v.”

I forbindelse med engagementsgennemgangen, gøres ét engagement til genstand for særskilt omtale, idet ekstern revisor ”accepterer”, at Banken som grundlag for beregning af sikkerhedsværdien af en større aktiebeholdning, anvender en kurs, der overstiger aktiebeholdningens noterede børskurs pr. 31. december 2008. Den anvendte kurs indebærer en mer-værdi i resultatet på 86 mio.kr.

Finanstilsynets regnskabskontrol af årsrapporten, giver tilsynet anledning til at foretage en nærmere vurdering. Efter en dialog med Banken og ekstern revisor indstiller Finanstilsynet til Fondsrådet at træffe afgørelse i sagen.

Af Fondsrådets afgørelse af 18. november 2009 fremgår:

”Fondsrådets afgørelse

Det er Fondsrådets vurdering, at Amagerbanken A/S’ årsrapport for 2008 på såvel koncernniveau som moderselskabsniveau indeholder nedenstående fejl:

1. *Nedskrivninger på udlån*
Amagerbanken A/S har ikke målt en række udlån i henhold til reglerne i IAS 39.63, idet banken ved beregning af fremtidige betalingsstrømme af sikkerheder i form af børsnoterede akti-

er ikke har taget udgangspunkt i den officielle børskurs. Der mangler som følge heraf nedskrivninger for 86 mio. kr.

2. Oplysninger om måleusikkerhed ved regnskabsmæssige skøn
Amagerbanken A/S har ikke oplyst om de forudsætninger, banken har anvendt ved regnskabsmæssige skøn. Kravet fremgår af IAS 1.116. I forlængelse heraf har Amagerbanken A/S ikke oplyst om den forøgede usikkerhed, bankens manglende model for gruppevis nedskrivninger på erhverv medfører.
3. Investeringsejendomme
Banken har ikke i henhold til IAS 40.75 oplyst størrelsen af lejeindtægter og driftsomkostninger vedrørende investeringsejendomme.
4. Manglende sammenligningstal
Årsrapporten indeholder ikke sammenligningstal for egenkapitalopgørelsen som krævet i henhold til IAS 1.36.
5. Kvantitative oplysninger om kreditrisiko
Amagerbanken A/S har ikke givet oplysninger om kreditrisiko i henhold til IFRS 7 fordelt på passende kategorier af finansielle instrumenter, herunder tilstrækkelige oplysninger om de væsentlige grupper af udlån med særlig kreditrisiko.”

side 123 af 206

Af den forudgående korrespondance mellem Finanstilsynet, Banken og ekstern revisor fremgår bl.a. følgende:

Ved skrivelse af 27. februar 2009 fra Finanstilsynet til ekstern revisor anmodes ekstern revisor om at redegøre for, hvorfor der ikke har kunnet afgives erklæring efter revisionsbekendtgørelsens §§ 23 og 24.

I sit svar af 9. marts 2009 til Finanstilsynet henviser ekstern revisor til oplysningerne i revisionsprotokollatet og anfører, at Bankens fremgangsmåde ikke giver anledning til ”en væsentlig ukorrigeret fejlinformation i Bankens årsrapport for 2008”.

Finanstilsynet anmoder herefter ved skrivelse af 7. juli 2009 ekstern revisor om en nærmere redegørelse.

Ved skrivelse af 11. august 2009 anfører ekstern revisor bl.a.:

”Der er efter vores opfattelse ikke nødvendigvis sammenhæng mellem individuel oplysning efter revisionsbekendtgørelsens § 23 for et individuelt engagement og en samlet vurdering som grundlag for afgivelse af en revisionspåtegning på en årsrapport. En revisionspåtegning på en årsrapport kan ikke udstrækkes til at være en udtalelse om delelementer af en enkelt regnskabspost.”

Vurdering

Jeg kan tilslutte mig Finanstilsynet og Fondsrådets kritik af årsrapporten.

Jeg finder at de i kritikken anførte fejl i årsrapporten må anses at omhandle væsentlige regnskabsforhold i årsrapporten. Som følge heraf burde ekstern revisor i sin påtegning have anført en uenighed med ledelsen om disse forhold.

Jeg anser endvidere, at de usikkerheder som ekstern revisor anfører i forbindelse med vurderingen af Bankens måling af en række af Bankens største engagementer indebærer en betydelig svækkelse af ekstern revisors revisionsbevis vedrørende disse engagementer.

Endelig finder jeg ikke, at ekstern revisor har fornødent grundlag til at acceptere, at Banken anvender en anden kurs end børskursen ved opgørelsen af sikkerhedsværdien af en børsnoteret aktiepost.

På denne baggrund er det min samlede vurdering, at ekstern revisors revision af årsrapporten for 2008 må antages at være i overensstemmelse med god revisionsskik, bortset fra, at ekstern revisor efter min vurdering burde have taget forbehold for utilstrækkelig oplysning om de forudsætninger, Banken har anvendt ved regnskabsmæssige skøn, manglende kvantitative oplysninger om kreditrisiko fordelt på grupper, manglende nedskrivning på engagementer med sikkerhed i en børsnoteret aktiepost samt forbehold for utilstrækkeligt revisionsbevis ved vurderingen af en række af Bankens største engagementer.

Det bemærkes, at forbehold ikke kan erstattes med supplerende oplysninger.

Revision af supplerende og korrigerende informationer til årsrapporten for 2008

På baggrund af Fondsrådets afgørelse offentliggør Banken ved meddelelse af 17. november 2009 supplerende og korrigerende informationer til årsrapporten for 2008.

side 125 af 206

Den supplerende og korrigerede information er af ekstern revisor forsynet med følgende påtegning:

”Revisionen har ikke givet anledning til forbehold”.

Ekstern revisor betegner revisionsbeviset som tilstrækkeligt og egnet.

Det fremgår af påtegning, at ekstern revisor har revideret den supplerende og korrigerende information.

Af ledelsesberetningen til informationen fremgår, at der som en korrektion i forhold til årsrapporten sker nedskrivning med 86 mio. kroner.

Af ledelsesberetningen fremgår bl.a., at de øvrige påbud som Fondsrådet agter at afgive, indtil videre ikke kan opfyldes.

Vurdering

Det er min samlede vurdering, at ekstern revisors revision af supplerende og korrigerende informationer til årsrapporten for 2008 ikke fuldt ud kan anses at være i overensstemmelse med god revisionsskik, idet ekstern revisor burde have taget forbehold for ledelsens manglende konkrete oplysninger om forudsætningerne for regnskabsmæssige skøn og utilstrækkelige kvantitative oplysninger om udlånsgrupper med særlige kreditrisici.

6.6.4 Regnskabsåret 2009

Ekstern revisor i denne periode er KPMG Statsautoriseret Revisionspartnerselskab og fra den 4. november 2009 tillige Deloitte Statsautoriseret Revisionsaktieselskab.

Revision af delårsrapport for 1. kvartal 2009

Delårsrapporten for 1. kvartal 2009 er af ekstern revisor forsynet med følgende påtegning:

”Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.”

I påtegningen angives følgende supplerende oplysninger:

”Uden at det har påvirket vores konklusion, henviser vi til omtalen i ledelsesberetningens afsnit om ”Bredere nedadgående konjunkturer”. Heri redegør ledelsen for kapitalforhold og særlig usikkerhed ved målingen af engagementer baseret på sikkerheder i ejendomme samt aktier og virksomhedsobligationer.

”Vi er enige i ledelsens beskrivelse af usikkerhed og risiko.”

Ekstern revisor betegner revisionsbeviset som tilstrækkeligt og egnet.

Det fremgår af påtegning, at revisionen omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter.

Ledelsesberetningen er ikke omfattet af revisionen.

Påtegningen er dateret den 29. april 2009.

Som grundlag for revisionspåtegningen angiver ekstern revisor i revisionsprotokollat af 23. april 2009 følgende:

”Som selskabets generalforsamlingsvalgte revisor har vi foretaget revision af det af bestyrelsen og direktionen fremlagte udkast til perioderegnskab for perioden 1. januar til 31. marts 2009 for Amagerbanken Aktieselskab, som indgår i bankens delårsrapport for 1. kvartal 2009. Revisionen er udført efter aftale og i tilknytning til bankens ansøgning om statsligt kapitalindskud efter Lov om Statsligt Kapitalindskud i Kreditinstitutter. Perioderegnskabet aflægges i overensstemmelse med IAS 34 ”Præsentation af delårsregnskaber” som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav til delårsregnskaber for børsnoterede finansielle virksomheder.”

Det fremgår videre, at nedskrivning af udlån og hensættelser til tab på garantier for perioden udgør 85 mio. kr. Samlede nedskrivninger og hensættelser til imødegåelse af tab pr. 31. marts 2009 udgør herefter 1.440 mio. kr. Det anføres, at ekstern revisor ikke har fundet grundlag for at anlægge en anden samlet vurdering af målingen af Banken og koncernens engagementer, hvorfor ekstern revisor tilslutter sig den regnskabsmæssige behandling i perioderegnskabet.

Om baggrunden for de supplerende oplysninger anfører ekstern revisor:

”I ledelsesberetningen er der i afsnittet ”Bredere nedadgående konjunkturer” foretaget omtale af bankens kapitalforhold og solvens,

herunder omtale af bankens ansøgning om statsligt kapitalindskud samt overvejelser omkring styrkelse af den ansvarlige kapital med en kapitaludvidelse, der planlægges gennemført i 2. halvår 2009. Der er endvidere omtalt den særlige usikkerhed, der knytter sig til målingen af engagementer ultimo 1. kvartal 2009.

side 127 af 206

Da bankens kapitalforhold og forudsætningerne herfor samt usikkerhed ved måling af engagementer ultimo 1. kvartal 2009 efter vores vurdering er af betydning for regnskabslæserens forståelse af perioderegnskabet for perioden 1. januar til 31. marts 2009, har vi i vores supplerende oplysninger henvist til omtalen heraf.”

Det accepteres igen af ekstern revisor, at Banken for så vidt angår samme aktieportefølje som omtalt ovenfor som sikkerhedsværdi anvender en anden kurs end den noterede børskurs, hvilken forskel nu udgør en mer-værdi på 117 mio.kr.

Det fremgår videre, at ekstern revisor med direktionen har drøftet en række påbud afgivet af Finanstilsynet til Banken. Direktionen oplyser revisor om, at påbuddene efter direktionens opfattelse er efterlevet, bortset fra et enkelt engagement.

Om Bankens måling af engagementer fremgår, at ekstern revisor har gennemgået Bankens engagementer ultimo marts 2009 med henblik på at vurdere, hvorvidt den samlede måling af engagementer afspejler det bedste aktuelle skøn i overensstemmelse med regnskabsreglerne.

Ekstern revisor har gennemgået Bankens oversigter over engagementer med OIV og stikprøvevis foretaget nedskrivningstests. I forbindelse hermed angiver ekstern revisor, at det ikke i alle tilfælde har været muligt for Banken at opstille betalingsrækker for engagementer med OIV. I disse tilfælde er nedskrivninger og hensættelser baseret på ledelsens skøn over fremtidige betalingsstrømme.

Om Bankens måling af gruppevist vurderede engagementer anfører ekstern revisor, at Banken for disse ikke har implementeret en egentlig model for beregning af gruppevise nedskrivninger og i mangel heraf har anvendt en ”risikopræmiemetode”.

Vurdering

Det er min vurdering, at ekstern revisors revision af delårsrapport for 1. kvartal 2009 ikke fuldt ud kan anses at være i overensstemmelse med god revisionsskik, idet ekstern revisor burde have taget forbehold for

utilstrækkelig oplysning om forudsætningen for regnskabsmæssige skøn i sin udtalelse om ledelsesberetningen.

Revision af korrigeret delårsrapport for 1. kvartal 2009

side 128 af 206

Den korrigerede delårsrapport for 1. kvartal 2009 indeholder samme korrektion som blev foretaget for årsrapporten for 2008.

Den korrigerede delårsrapport indeholder revisors erklæring, om at korrektionen er indarbejdet i det korrigerede perioderegnskab i overensstemmelse med det grundlag som anføres i ledelsesberetningen.

Vurdering

Det er min vurdering, at ekstern revisors revision af korrigeret delårsrapport for 1. kvartal 2009 ikke fuldt ud kan anses at være i overensstemmelse med god revisionsskik, idet ekstern revisor burde have taget forbehold for utilstrækkelig oplysning om forudsætningen for regnskabsmæssige skøn i sin udtalelse om ledelsesberetningen.

Review af korrigeret delårsrapport for 1.-3. kvartal 2009

Ligeledes foranlediget af Fondsrådets ovenfor omtalte afgørelse offentliggør Banken med meddelelse af 17. november 2009 korrigeret delårsrapport for 1.-3. kvartal 2009.

Den korrigerede delårsrapport er af ekstern revisor forsynet med følgende reviewerklæring:

"Ved det udførte review er vi ikke blevet bekendt med forhold, der giver os anledning til at konkludere, at det korrigerede perioderegnskab for koncernen og moderselskabet for perioden 1. januar – 30. september 2009 ikke i al væsentlighed er aflagt i overensstemmelse med IAS 34 "Præsentation af delårsregnskaber" som godkendt af EU."

I påtegning angives følgende supplerende oplysninger:

" Uden at det har påvirket vores konklusion, finder vi anledning til at anføre følgende vedrørende det korrigerede perioderegnskab:

Bankens fortsatte drift

Finanstilsynet har den 5. oktober 2009 pålagt Amagerbanken Aktieselskab et individuelt solvenskrav på 13,6 procent. Afgørelsen er den

29. oktober 2009 tiltrådt af Erhvervsankenævnet. Amagerbanken har i forbindelse med regnskabsaflæggelsen for perioden 1. januar – 30. september 2009 foretaget yderligere nedskrivninger for ca. 600 mio. kr. med virkning pr. 30. juni 2009. Disse nedskrivninger reducerer det individuelle solvenskrav til 11,3 procent pr. 30. juni 2009. Bankens solvens er pr. 30. september 2009 opgjort til 8,9 procent og opfylder ikke det af Finanstilsynet pålagte individuelle solvenskrav til banken.

Det korrigerede perioderegnskab for perioden 1. januar – 30. september 2009 er aflagt under forudsætning af fortsat drift. Bankens ledelse har forudsat, at den af banken fremlagte handlingsplan for fremskaffelse af yderligere kapital (aktiekapital og supplerende ansvarlig lånekapital) kan realiseres, således at det individuelle solvenskrav kan opfyldes. Banken ønsker herefter at indgå aftale om tilførsel af hybrid kernekapital efter bankpakke II. Det er i denne forbindelse forudsat, at Finanstilsynet vil forlænge de meddelte frister tilstrækkeligt til, at der kan opnås yderligere kapitalindsud. Såfremt yderligere kapital ikke kan fremskaffes, eller såfremt Finanstilsynet ikke tilstrækkeligt forlænger de stillede frister, kan forudsætningen om fortsat drift vise sig fejlagtig.

Vi har taget ledelsens vurdering af, at det korrigerede perioderegnskab kan aflægges, baseret på en forventning om fortsat drift til efterretning og har således ikke grundlag for at anlægge en anden vurdering.

Særlig usikkerhed ved måling af engagementer

Vi henviser til note 1 om regnskabsmæssige skøn, hvoraf det fremgår, at der er særlig usikkerhed ved måling af sikkerheder i ejendomme herunder vedrørende afkastkrav. De beregnede værdier af sikkerhederne har væsentlig indvirkning på opgørelsen af nedskrivningsbehovet på engagementer, hvorfor der samlet er en særlig usikkerhed og risiko”.

Ekstern revisor anfører i påtegningen, at review omfatter følgende:

”Vi har udført review af det korrigerede perioderegnskab for Amagerbanken Aktieselskab for perioden 1. januar – 30. september 2009 omfattende resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter samt pengestrømsopgørelse for koncernen og moderselskabet. Perioderegnskabet aflægges i overensstemmelse med IAS 34 ”Præsentation af delårsregnskaber” som godkendt af EU.

...

Vi har ikke udført revision eller review af ledelsesberetningen, det oprindelige perioderegnskab for perioden 1. januar – 30. september 2009 offentliggjort den 28. oktober 2009 eller sammenligningstal for perioden 1. januar – 30. september 2005, 1. januar – 30. september 2006, 1. januar – 30. september 2007, 1. januar – 30. september 2008, 1. januar – 31. marts 2008, 1. april – 30. juni 2008, 1. oktober – 31. december 2008, 1. april – 30. juni 2009 eller for perioden 1. juli – 30. september 2009, og udtrykker derfor ikke nogen konklusion herom”.

Erklæringen er dateret den 17. november 2009.

Som grundlag for revisionserklæringen angiver ekstern revisor i revisionsprotokollat af 17. november 2009 følgende:

”Vi har i samarbejde med bankens interne revision foretaget review af det af bestyrelsen og direktionen fremlagte korrigerede perioderegnskab på bestyrelsesmøde den 17. november 2009 for Amagerbanken Aktieselskab for 1.-3. kvartal 2009, der indgår i korrigeret delårsrapport for 1.-3. kvartal 2009 for Amagerbanken Aktieselskab.

Det korrigerede perioderegnskab for perioden 1. januar – 30. september 2009 er aflagt i overensstemmelse med IAS 34 ”præsentation af delårsregnskaber” som godkendt af EU.

...

Det foreliggende perioderegnskab for perioden 1. januar – 30. september 2009 er korrigeret i forhold til det af Amagerbanken Aktieselskab den 28. oktober 2009 offentliggjorte perioderegnskab for samme periode. Vi har ikke reviewet eller revideret det aflagte perioderegnskab offentliggjort den 28. oktober 2009.”

Videre fremgår:

”Review af det korrigerede perioderegnskab er udført i samarbejde med intern revision. Det er aftalt, at en intern revision skal udføre en væsentlig del af reviewet.”

...

Fondbørsrådsrapport

Banken har på møder med Finanstilsynet drøftet de af Finanstilsynet rejste problemstillinger i deres udkast til afgørelse fra Fondbørsrådet dateret 2. november 2009. Udkastet følger af regnskabskontROLSAG fra Finanstilsynet vedrørende årsrapporten 2008, hvor der i løbet af året

har været omfattende korrespondance. Finanstilsynet har i forlængelse af møder og drøftelser med banken fremsendt udkast til afgørelse fra Fondsrådet af 17. november 2009 vedrørende årsrapporten for 2008 m.v.

side 131 af 206

Bankens ledelse har på denne baggrund besluttet at offentliggøre supplerende og korrigerende informationer til årsrapporten for 2008 som korrigerede delårsrapporter for perioderne 1. januar – 31. marts 2009, 1. januar – 30. juni 2009 og 1. januar – 30. september 2009.

Banken har i det korrigerede perioderegnskab for perioden 1. januar – 30. september 2009 indregnet Finanstilsynets krav om yderligere nedskrivning af engagementer baseret på sikkerhed i aktier i [selskabet] med 86 mio.kr., som om nedskrivningen var foretaget i 2008. Dette medfører en forbedring af resultatet efter skat for perioden 1. januar – 30. september 2009 med 64 mio. kr. (mindre nedskrivning efter skatteeffekt).

Ved offentliggørelse af de nævnte supplerende og korrigerende informationer til årsrapporten for 2008 samt korrigerede delårsrapporter for perioderne 1. januar – 31. marts 2009, 1. januar – 30. juni 2009 og 1. januar – 30. september 2009 vurderer ledelsen så vidt muligt at imødekomme Finanstilsynets udkast til afgørelse fra Fondsrådet dateret 17. november 2009. Banken har i de supplerende og korrigerende informationer til årsrapporten for 2008 givet de oplysninger, som ledelsen vurderer banken er i stand til ud fra tilgængelige data. Banken forventer at modtage påtaler for de af afgørelsen omhandlede forhold, herunder at banken ikke har en egentlig model for eller er i stand til over for Finanstilsynet at sandsynliggøre, at en manglende model for gruppevise nedskrivninger på erhverv ikke medfører en væsentlig fejl i årsrapporten for 2008 henholdsvis delårsrapporterne for 2009.

Vedrørende årsrapporten for 2009 forventer banken i henhold til udkast til afgørelse fra Fondsrådet at modtage påbud om en række yderligere oplysninger samt krav om at etablere en egentlig model for gruppevise nedskrivninger, der overholder IAS 39”.

Om sit arbejde med review anfører ekstern revisor:

”Vi har som led i vores review i samarbejde med intern revision gennemgået bankens største engagementer og vurderet bankens grundlag for måling af disse.

...

Vores gennemgang har blandt andet omfattet bankens beregninger af nedskrivninger på udlån samt en vurdering af, hvorvidt de indlagte forudsætninger i bankens beregninger er rimelige og realistiske.

På baggrund af vores gennemgang, er det vores vurdering, at bankens engagementer med sikkerheder i ejendomme og nedskrivningerne herpå har en betydelig følsomhed over for udviklingen i såvel afkastkrav som den korte rente.

Målingen af de enkelte engagementer sker på baggrund af bankens forventede afløb af udlån m.v. og kan ske over en længere årrække, såfremt banken har fundet dette rimeligt og realistisk.

...

Banken har ikke implementeret egentlige modeller for beregning af gruppevise nedskrivninger af udlån til erhverv, som forudsat i Finanstilsynets orienteringsbreve. I mangel heraf har banken anvendt en risikopræmiemetode til en overordnet gruppevis vurdering af udlån.

...

Vi anbefaler i lighed med tidligere, at banken etablerer en egentlig model for beregning af gruppevise nedskrivninger. Vi forstår ud fra Finanstilsynets udkast til fondsrådsafgørelse, at Finanstilsynet vil pålægge banken at udarbejde en egentlig model til brug for regnskabsaflæggelsen for 2009.”

Som samlet konklusion vedrørende engagementer anfører ekstern revisor:

”Vi har samlet set – individuelt og gruppevist vurderede udlån under ét – ikke fundet grundlag for at anlægge et andet skøn end det afledelsen fastlagte niveau for nedskrivninger af bankens udlån.

Det er uanset de foretagne nedskrivninger vores vurdering, at der fortsat er særlig usikkerhed om målingen af bankens engagementer baseret på sikkerheder i ejendomme, herunder relateret til afkastkrav samt illikviditet.

Det er endvidere vores vurdering, at bankens engagementer med sikkerheder i ejendomme og nedskrivningerne herpå er følsomme over for udviklingen i såvel afkastkrav som den kortere rente. En række udlån er finansieret af banken med variabel rente.”

Vedrørende bankens organisation anfører ekstern revisor:

”Vi forstår, at bankens ledelse har besluttet at styrke bankens kreditorganisation med et antal kreditspecialister, herunder kreditspecialister med indsigt i regnskabsmæssig behandling af engagementer, jf. omtalen heraf i KPMG’s revisionsprotokollater af 5. februar 2009 afsnit 3.5 samt af 28. oktober 2009, afsnit 1.”

side 133 af 206

Vurdering

Det er min vurdering, at der for den korrigerede delårsrapport fortsat er utilstrækkelig oplysningskvalitet for forudsætninger for regnskabsmæssige skøn.

Selvom der gælder andre og mindre krav til review end til revision, er det min vurdering, at ekstern revisors review ikke fuldt ud kan antages at være i overensstemmelse med god revisionsetik, idet revisor i sin udtalelse fortsat burde have taget forbehold for ovennævnte uenighed med ledelsen om væsentlige regnskabsforhold.

Delårsrapport for 1. halvår 2009 er ikke revideret.

Korrigeret delårsrapport for 1. halvår 2009 er ikke revideret.

Delårsrapport for 1.-3. kvartal 2009 er ikke revideret.

Revision af årsrapporten for 2009

Årsrapporten for 2009 er af ekstern revisor forsynet med følgende påtegning:

”Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.”

Ekstern revisor betegner revisionsbeviset som tilstrækkeligt og egnet.

Det fremgår af påtegningen, at revisionen omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, pengestrømsopgørelse og noter.

Videre fremgår at revisionen ikke omfatter ledelsesberetningen, men at denne er gennemlæst af ekstern revisor.

Påtegningen er dateret den 4. februar 2010.

Som grundlag for revisionspåtegningen angiver ekstern revisor i revisionsprotokollat af 2. februar 2010 følgende:

”Som virksomhedens revisorer har vi revideret det af bestyrelsen og direktionen fremlagte udkast til koncernregnskab og årsregnskab for Amagerbanken Aktieselskab for 2009, der aflægges efter International Financial Reporting Standard som godkendt af EU.

Revisionen er udført i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1348 af 11. december 2009 om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder m.v. samt finansielle koncerner (Revisionsbekendtgørelsen). Revisionen er endvidere udført i henhold til revisionsaftale af 12. juni 2007 med intern revision i Amagerbanken Aktieselskab.

...

I henhold til aftalen skal intern revision udføre en væsentlig del af revisionen.”

Om ekstern revisors arbejde fremgår videre:

”Vi har i samarbejde med bankens interne revision gennemgået Amagerbanken Aktieselskabs engagementer ultimo 2009 med henblik på at vurdere, hvorvidt den samlede måling af engagementer afspejler det bedste aktuelle skøn i overensstemmelse med regnskabsreglerne.

Gennemgangen har primært omfattet væsentlige enkeltengagementer.

Vi har desuden gennemgået de af Amagerbanken Aktieselskab udarbejdede oversigter over udlån, hvor der foreligger objektiv indikation for værdiforringelse. Vi har herunder stikprøvevis gennemgået de udarbejdede betalingsrækker.”

Om årets resultat fremgår:

”Resultatopgørelsen er netto påvirket af samlede individuelle nedskrivninger af udlån og hensættelser på garantier med 1.067 mio.kr. (inkl. beløb indgået på tidligere afskrevne fordringer og tilbageførte nedskrivninger). Det tilsvarende beløb for gruppevise nedskrivninger udgør 24 mio. kr. (indtægt). Den samlede driftsvirkning af nedskrivning på udlån og hensættelse til tab på garantier for 2009 udgør 1.180 mio. kr. inkl. hensættelse til Det Private Beredskab.

Samlede nedskrivninger og hensættelser til imødegåelse af tab udgør pr. 31. december 2009 2.693 mio. kr. (2008: 1.521 mio. kr.) inkl. hensættelse vedrørende Det Private Beredskab.

En række af bankens væsentlige engagementer, hvorpå der skal foretages nedskrivninger, er meget komplekse, og baserer sig på ledelsens skøn over fremtidige betalingsstrømme. Vi kan på baggrund af vores gennemgang tilslutte os det af ledelsen anlagte skøn.

...

Amagerbankens direktion har overfor os bekræftet, at den samlede måling af engagementerne anses for at afspejle det bedste aktuelle skøn.”

Af protokollatet fremgår om særlige forhold følgende:

”Usikkerhed ved måling af engagementer

De samlede nedskrivninger og hensættelser andrager 2.593 mio. kr. pr. 31.12.2009, og nedskrivningerne er således forøget betydelig i forhold til nedskrivninger og hensættelser på 1.504 mio. kr. pr. 31. december 2008. Nedskrivningerne i 2009 kan primært henføres til nedskrivninger på engagementer ydet kunders investeringer i ejendomme og værdipapirer m.v. På øvrige engagementer er nedskrivningerne relativt set fortsat begrænsede.

I note 2 i koncernregnskabet og årsregnskabet for 2009 fremgår det vedrørende regnskabsmæssige skøn, at der er en særlig usikkerhed ved måling af sikkerheder i ejendomme. De beregnede værdier af sikkerhederne har væsentlig indvirkning på opgørelse af nedskrivningsbehovet på disse engagementer, hvorfor der for disse engagementer en særlig usikkerhed og risiko.

På baggrund af vores gennemgang kan vi tilslutte os ledelsens vurdering, at bankens engagementer med sikkerheder i ejendomme og nedskrivningerne herpå har betydelig følsomhed overfor udviklingen i selve afkastkrav som den korte rente.

...

Bankens direktion har overfor os bekræftet, at de finder de fornødne skøn over fremtidige betalingsstrømme ved individuelle og gruppevist vurderede engagementer for rimelige og realistiske under hensyntagen til den givne usikkerhed, samt at disse skøn ligger indenfor rammerne af IFRS.”

Det bemærkes, at de ovenfor omtalte usikkerheder modsat årsrapporten for 2008 ikke giver ekstern revisor anledning til at forsyne revisionspåtegningen med supplerende oplysninger om disse usikkerheder.

Videre fremgår det af revisionsprotokollatet, at ekstern revisor vurderer, at Banken har fulgt Fondsrådets påbud om etablering af en egentlig model for gruppevise nedskrivninger.

Det fremgår, at ekstern revisor har gennemgået Bankens opgørelser over engagementer omfattet af Revisionsbekendtgørelsen, opgjort til i alt 14 engagementer.

For samtlige 14 engagementer konkluderer ekstern revisor, at disse af Banken er målt korrekt.

For 7 engagementers vedkommende, som er nogle af Bankens største engagementer, og som udgør en samlet engagementsbelastning på 4 mia. kr., anfører ekstern revisor i forbindelse med efterprøvningen af Bankens måling:

”Vi skal fremhæve, at værdi af sikkerheder og dermed nedskrivningen er forbundet med særlig usikkerhed.”

Af ekstern revisors omtale af Bankens måling af udlån og garantier tilføjes, at det bemærkes, at en række engagementer er forbundet med *”særlig usikkerhed og risiko”*.

Vurdering

Jeg lægger til grund, at Banken på grundlag af påbud fra Fondsrådet har udarbejdet nye metoder og retningslinjer til eliminering af de usikkerheder, som var gældende for årsrapporten 2008 og for delårsrapporterne for 2009, herunder ved etablering af en model for gruppevise nedskrivninger på erhverv.

Det kan endvidere konstateres, at årsrapporten indeholder oplysninger om kvantitative oplysninger om kreditrisiko fordelt på grupper.

I forhold til Fondsrådets afgørelse finder jeg ikke, at årsrapporten for 2009 i tilstrækkelig grad giver oplysning om Bankens anvendelse af usædvanligt lange betalingsrækker og den afventende strategi vedrørende realisation af sikkerheder i fast ejendom.

Sammenfattende vurdering

Det er min vurdering, at ekstern revisors revision af årsrapporten for 2009 er i overensstemmelse med god revisionsskik, bortset fra den fort-

sat utilstrækkelige oplysningskvalitet vedrørende forudsætningerne for regnskabsmæssige skøn.

6.6.5 Regnskabsåret 2010

side 137 af 206

Ekstern revisor i denne periode var KPMG Statsautoriseret Revisionspartnerselskab og Deloitte Statsautoriseret Revisionsaktieselskab.

Revision af delårsrapport for 1. kvartal 2010

Delårsrapport for 1. kvartal 2010 er af ekstern revisor forsynet med følgende påtegning:

”Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.”

Ekstern revisor betegner revisionsbeviser som tilstrækkeligt og egnet.

Det fremgår af påtegningen, at revisionen omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, pengestrømsopgørelse og noter.

Det fremgår videre, at revisionen ikke omfatter ledelsesberetningen, men at den af ekstern revisor er gennemlæst.

Ekstern revisors påtegning er dateret den 29. april 2010.

Som grundlag for revisionspåtegningen angiver ekstern revisor i revisionsprotokollat af 25. april 2010 følgende:

”Som virksomhedens revisorer har vi efter aftale revideret det af bestyrelsen og direktionen fremlagte udkast til perioderegnskab for perioden 1. januar til 31. marts 2010 for Amagerbanken Aktieselskab, som indgår i bankens delårsrapport for 1. kvartal 2010. Perioderegnskabet aflægges i overensstemmelse med IAS 34 ”Præsentation af delårsregnskaber” som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav til delårsregnskaber for finansielle virksomheder.

...

Der er ikke fastsat særlige regler for revision af perioderegnskaber, hvorfor revisionen af bankens perioderegnskab alene er udført i overensstemmelse med danske revisionsstandarder.

Revisionen er udført i overensstemmelse med principperne i bekendtgørelse nr. 1348 af 11. december 2009 om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder m.v. samt finansielle koncerner (revisionsbekendtgørelsen). Revisionen er endvidere udført i henhold til revisi-

onsaftale af 12. juni 2007 med intern revision i Amagerbanken Aktieselskab.

...

Revisionen er udført i overensstemmelse med særlig aftalt arbejdsdeling mellem intern og ekstern revision. I henhold til aftalen skal intern revision udføre en væsentlig del af revisionen. ”

side 138 af 206

Om ekstern revisors gennemgang af måling af engagementer fremgår:

”Vi har gennemgået Amagerbankens engagementer ultimo marts 2010 i samarbejde med bankens interne revision med henblik på at vurdere, hvorvidt den samlede måling af engagementer afspejler det bedste aktuelle skøn i overensstemmelse med regnskabsreglerne.

Gennemgangen har primært fokuseret på væsentlige enkelt engagementer samt stikprøvevis gennemgang af øvrige engagementer. Vi har desuden gennemgået de af Amagerbanken udarbejdede oversigter over udlån og der foreligger objektiv indikation for værdiforringelse. Vi har herunder stikprøvevis gennemgået de udarbejdede betalingsrækker.”

Videre fremgår:

”Resultatopgørelsen for perioden 1. januar til 31. marts 2010 er nettopåvirket af samlede individuelle nedskrivninger af udlån og hensættelser på garantier med 102 mio. kr. (inkl. beløb indgået på tidligere afskrevne fordringer og tilbageførte nedskrivninger). Det tilsvarende beløb for gruppevis nedskrivninger udgør 1 mio.kr. Den samlede driftsvirkning af nedskrivningen af udlån og hensættelser til tab på garantier for perioden 1. januar til 31. marts 2010 udgør 103 mio. kr. inkl. hensættelser til Det Private Beredskab.

Samlede nedskrivninger og hensættelser til imødegåelse af tab udgør pr. 31. marts 2010 2.813 mio. kr. (31. december 2009: 2.693 mio. kr.) inkl. hensættelse vedrørende Det Private Beredskab.

En række af bankens væsentlige engagementer, hvorpå der skal foretages nedskrivninger, er af stor kompleksitet, og det beregnede nedskrivningsbehov baserer sig i betydeligt omfang på ledelsens skøn over fremtidige betalingsstrømme.”

Samlet anføres:

”På grundlag af ovennævnte og den af os udførte revision kan vi samlet set tilslutte os det af ledelsen anlagte skøn over måling af bankens engagementer.”

side 139 af 206

Revisionsprotokollatet angiver følgende særlige forhold vedrørende perioderegnskabet:

”Bankens likviditetsregnskab

Banken har ansøgt om tilsagn fra Finansiell Stabilitet A/S om statsgaranti på bankens udstedelse af obligationer for op til 13,5 mia. kr., der løber frem til 30. juni 2013.

...

Bestyrelsen og direktionen har vurderet, at muligheden for statsgaranteret obligationsudstedelse sammen med den forventede løbende balances reduktion medfører, at banken har et tilstrækkeligt likviditetsberedskab,

...

Vi har lagt dette til grund ved vores revision af perioderegnskabet.”

Videre fremgår:

”Usikkerhed ved måling af engagementer

De samlede nedskrivninger og hensættelser andrager 2.813 mio. kr. pr. 31. marts 2010. Nedskrivninger på udlån m.v. i 1. kvartal 2010 udgør i alt 193 mio. kr. og kan henføres til yderligere nedskrivninger som følge af valutakursregulering samt nedskrivning på engagementer med sikkerhed i investeringer i ejendomme og værdipapirer m.v.

I note 2 i perioderegnskabet for perioden 1. januar til 31. marts 2010 omtales, at de beregnede værdier af sikkerhederne har væsentlig indvirkning på opgørelse af nedskrivningsbehovet på disse engagementer, hvorfor der for disse engagementer fortsat er en særlig usikkerhed og risiko.

På baggrund af vores gennemgang kan vi tilslutte os ledelsens vurdering af, at bankens engagementer med sikkerheder i ejendomme og nedskrivningerne herpå har en betydelig følsomhed overfor udviklingen i såvel afkast som den korte rente.

...

Bankens direktion har bekræftet, at den finder de foretagne skøn over fremtidige betalingsstrømme ved individuelle og gruppevist vurderende engagementer for rimelige og realistiske under hensyn til den

givne usikkerhed, samt at disse skøn ligger indenfor rammerne af IFRS.

Vi har ikke supplerende bemærkninger hertil.”

side 140 af 206

Det bemærkes, at de angivne usikkerheder ikke som tidligere har givet ekstern revisor anledning til at forsyne revisionspåtegningen med supplerende oplysninger herom.

Vurdering

Det er min samlede vurdering, at ekstern revisors revision af delårsrapport for 1. kvartal 2010 må anses at være i overensstemmelse med god revisionskik, bortset fra manglende forbehold for uenighed med ledelsen om ledelsesberetningen som følge af manglende konkrete oplysninger om forudsætninger for anlagte regnskabsmæssige skøn.

Nævnte forbehold burde revisor have taget i sin udtalelse om ledelsesberetningen.

Revision af delårsrapport for 1. halvår 2010

Delårsrapport for 1. halvår 2010 er af ekstern revisor forsynet med følgende påtegning:

”Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.”

I påtegningen angives følgende supplerende oplysninger:

”Vi henviser til note 1 i perioderegnskabet for koncernen for perioden 1. januar – 30. juni 2010 vedrørende forudsætningerne for fortsat drift (going concern). For at banken kan opfylde lovens krav til likviditet efter udløbet af Bankpakke I den 30. september 2010, har banken modtaget individuel statsgaranti for 13,5 mia. kr. fra Finansiell Stabilitet A/S. Statsgarantien er ledsaget af flere vilkår, herunder især, at bankens kapitalgrundlag skal styrkes kontant med yderligere mindst 750 mio. kr.

Selskabets ledelse forventer, at styrkelse af kapitalgrundlaget i form af yderligere basiskapital kan opnås ved offentligt udbud af aktier og eventuelt ansvarlig lånekapital og har aflagt regnskabet for perioden 1. januar – 30. juni 2010 med fortsat drift for øje (going concern).

Såfremt den krævede styrkelse af bankens kapitalgrundlag ikke kan gennemføres eller andre af de stillede vilkår ikke kan opfyldes, vil bankens mulighed for fremskaffelse af nødvendig likviditet (funding) være væsentlig forringet eller ikke stede, hvilket kan medføre, at den ved perioderegnskabsaflæggelsen anlagte forudsætning om fortsat drift kan vise sig at være fejlagtig.”

Ekstern revisor betegner revisionsbeviset som tilstrækkeligt og egnet.

Det fremgår af påtegning, at revisionen omfatter resultatopgørelse, total indkomstopgørelse, balance, egenkapital, pengestrømsopgørelse og noter.

Det fremgår videre at ekstern revisor har gennemlæst ledelsesberetningen.

Ekstern revisors påtegning er dateret den 22. juli 2010.

Som grundlag for revisionspåtegningen anfører ekstern revisor i revisionsprotokollat af 20. juli 2010 følgende:

”Som virksomhedens revisorer har vi efter aftale revideret det af bestyrelsen og direktionen fremlagte udkast til perioderegnskab for perioden 1. januar – 30. juni 2010 for Amagerbanken Aktieselskab, som indgår i bankens delårsrapport for 1. halvår. Perioderegnskabet aflægges i overensstemmelse med IAS 34 ”Præsentation af delårsregnskaber” som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav til delårsregnskaber for finansielle virksomheder.

...

Der er ikke fastsat særlige regler for revision af perioderegnskaber, hvorfor revisionen af bankens perioderegnskab alene er udført i overensstemmelse med danske revisionsstandarder.

Vi har gennemgået Amagerbankens engagementer ultimo juni 2010 i samarbejde med bankens interne revision med henblik på at vurdere, hvorvidt den samlede måling af engagementer afspejler det bedste aktuelle skøn i overensstemmelse med regnskabsreglerne.

Gennemgangen har primært fokuseret på væsentlige enkelt engagementer samt stikprøvevis gennemgang af øvrige engagementer.

Gennemgangen har bl.a. omfattet drøftelser med bankens direktion og ledende medarbejdere.

Resultatopgørelsen for perioden 1. januar – 30. juni 2010 er nettopåvirket af samlede individuelle nedskrivninger af udlån og hensættelser på garantier med 522 mio. kr. (inkl. beløb indgået på tidligere afskrevne fordringer og tilbageførte nedskrivninger).

Det tilsvarende beløb for gruppevise nedskrivninger udgør -33 mio. kr. Den samlede driftsvirkning af nedskrivning af udlån og hensættelse til tab på garantier for perioden 1. januar – 30. juni 2010 udgør 319 mio. kr. inkl. hensættelser til Det Private Beredskab.

Samlede nedskrivninger og hensættelser til imødegåelse af tab udgør pr. 30. juni 2010 3.342 mio. kr. (31. december 2009: 2.693 mio. kr.) inkl. hensættelse vedrørende Det Private Beredskab.

...

Om målingen af engagementer fremgår:

”En række af bankens væsentlige engagementer, hvorpå der skal foretages nedskrivninger, er af stor kompleksitet, og det beregnede nedskrivningsbehov baserer sig i et betydeligt omfang på bankens planer og intentioner med engagementerne og dermed på ledelsens skøn over fremtidige betalingsstrømme.

For enkelte engagementer, hvor der ikke er foretaget nedskrivninger har vi særligt drøftet nedskrivningsbehovet med direktionen, ligesom vi for et enkelt engagement har vurderet muligheden for en tilbageførsel af en nedskrivning.

På grundlag af ovennævnte og den af os udførte revision kan vi samlet set acceptere det af ledelsen anlagte skøn over måling af bankens engagementer. Vi udtrykker ikke en konklusion om målingen af bankens enkeltengagementer.

Ved revisionen af engagementer har vi med bankens ledelse drøftet registrering af objektiv indikation på værdiforringelse (OIV) på en række engagementer, der efter vores opfattelse sker for sent på de enkelte engagementer. Vi har fået oplyst, at banken i 1. halvår af 2010 har udarbejdet forretningsgange m.v., og at ledelsen i 2. halvår 2010 vil implementere forretningsgange på området, herunder at der iværksættes uddannelsesaktiviteter m.v. Vi er enige i behovet herfor.

...

Banken blev i november 2009 påbudt at udarbejde en model for gruppevise nedskrivninger til brug for årsrapporten for 2009. Arbejdet hermed samt den pr. 31. december 2009 anvendte model er be-

skrevet i vores revisionsprotokollat af 2. februar 2010, hvortil vi henviser.

Efterfølgende har Finanstilsynet i et brev af 15. juli 2010 oplyst, at Finanstilsynet ikke vil foretage sig yderligere vedrørende bankens model, men at banken skal arbejde videre med modellen for gruppevis nedskrivninger på erhverv.

side 143 af 206

Vi har gennemgået det af bankens ledelse udøvede skøn vedrørende gruppevis vurdering af udlån til erhverv.”

Som særligt forhold vedrørende perioderegnskabet fremgår:

”Aftale med Finansiell Stabilitet A/S om individuel statsgaranti

Banken har den 28. juni 2010 indgået aftale med Finansiell Stabilitet A/S om individuel statsgaranti for bankens planlagte obligationsudstedelse på i alt 13,5 mia. kr.

Det væsentligste vilkår i aftalen er, at bankens basiskapital skal være forhøjet med et kontantbeløb på mindst 750 mio. kr., som skal være indbetalt, anmeldt og registreret senest 15. september 2010.

...

Disse vilkår er efter vores vurdering af afgørende betydning for bankens fortsatte aktivitet, hvorfor vi den 11. juni 2010 orienterede Finanstilsynet herom.

Nedskrivninger afledt af kunders valutaterminsforretninger og valutalån

Banken har gennem en længere periode haft en række åbne valutaterminsforretninger og valutalån med kunder.

...

Tab herpå, som følge af ændringer i valutakurser i perioden 1. januar – 30. juni 2010, udgør i alt 394 mio. kr.

Finanstilsynets funktionsundersøgelse

Finanstilsynet har i april og maj 2010 foretaget en funktionsundersøgelse i banken og rapporteret herom i rapport af 21. juni 2010.

...

Vedrørende gennemgang af enkeltengagementer giver Finanstilsynet banken 2 risikoplysninger:

Der er risiko for yderligere tab som følge af, at banken har valgt en afventede strategi ved realisation af de finansierede aktiver, og at de valgte forudsætninger og beregning af individuelle nedskrivninger medfører betydelig risiko for, at bankens individuelle nedskrivninger vil skulle øges med et betydeligt beløb. Finanstilsynet oplyser i øvrigt, at nedskrivningerne efter Deres vurdering er i den lave ende af det acceptable indenfor regnskabsreglerne.

Vi er enige i Finanstilsynets risikovurdering.

Usikkerhed ved måling af engagementer

...

Nedskrivninger og hensættelser er opgjort på baggrund af direktionens planer og intentioner med de pågældende engagementer, og er således baseret på en langsigtet afvikling af en række engagementer.

...

På baggrund af vores gennemgang kan vi tilslutte os ledelsens vurdering, at bankens engagementer med sikkerheder i ejendomme og nedskrivningerne herpå har en særlig usikkerhed, bl.a. som følge af en betydelig følsomhed for udviklingen i såvel afkastkrav som den korte variable rente.

Kontrolmiljø

Vi har i vores revisionsprotokollat af 2. februar 2010 omtalt drøftelser med bankens direktion vedrørende bankens forretningsgange, interne kontroller og uhensigtsmæssigheden ved at bankens administrerende direktør tillige er ansvarlig for erhvervsområdet, samt at banken på en række områder er afhængig af nøglepersoner.

...

Bestyrelsen og direktionen har allerede i 2009 oplyst, at de ikke finder ovennævnte hensigtsmæssig, og at der er iværksat tiltag til imødegåelse heraf.

Vi kan som tidligere oplyst tilslutte os denne vurdering.”

Vurdering

Det er min samlede vurdering, at ekstern revisors revision af delårsrapporten for 1. halvår 2010 må anses at være i overensstemmelse med god revisionskik.

Delårsrapport 1.-3. kvartal 2010 er ikke revideret af ekstern revisor.

Sammenfatning og vurdering

Som det fremgår af min gennemgang af ekstern revisions arbejde vurderer jeg, at ekstern revisor i flere tilfælde har handlet i strid med god revisionsskik. Jeg kan imidlertid ikke fastslå, at dette har medført et tab for Banken.

side 145 af 206

Tilsidesættelse af god revisionsskik kan efter omstændighederne medføre, at revisor i medfør af revisorlovens § 44, stk. 1 og 2, pålægges en nærmere bestemt sanktion.

6.7

”7. om bankens revisorer har overholdt sine forpligtelser i medfør af FIL § 200”

Min undersøgelse har afdækket, at en ekstern revisor ved flere lejligheder har afgivet § 200 underretning til Finanstilsynet.

Jeg er i forbindelse med min undersøgelse ikke blevet bekendt med yderligere forhold, som har medført indberetningspligt efter FIL § 200.

Samlet set er det herefter min vurdering, at ekstern revisor har opfyldt sin forpligtelse i medfør af FIL § 200.

6.8

”8. om bankens prospekt i forbindelse med kapitalrejsningen i efteråret 2010 har været retvisende”

Bankens prospekt 2010 udgøres af Registreringsdokument, Resume og Værdipapirnote, alle dateret den 17. august 2010, Tillæg til prospekt af 3. september 2009 samt Tillæg 2 til prospekt af 12. september 2009.

De væsentligste oplysninger vedrørende prospektet fremgår af registreringsdokumentet med tillæg.

Det fremgår indledningsvis af registreringsdokumentet:

”RISIKOFAKTORER

Investering i Amagerbankens værdipapirer indebærer høj risiko. (min udhævning) *Følgende risikofaktorer, der er Ledelsen vurderes væsentlige, bør sammen med de øvrige oplysninger i dette Registreringsdokument overvejes omhyggeligt, inden der træffes en investeringsbeslutning. De beskrevne risikofaktorer er ikke de eneste Ama-*

gerbanken står overfor. Hvis nogen af de nedenstående risici eller andre risici, som ikke er beskrevet, indtræffer, kan det få væsentlig negativ indflydelse på Amagerbankens drift, finansielle stilling, driftsresultat eller målsætninger. Andre risici, som Amagerbanken på nuværende tidspunkt ikke har kendskab til eller i øjeblikket anser som uvæsentlige, kan imidlertid også få negativ indvirkning på Bankens drift og udvikling. I sådanne tilfælde kan markedskursen på Amagerbankens værdipapirer falde, og investorerne kan tabe hele eller en del af det beløb, de har investeret ved at købe Bankens værdipapirer.

Registreringsdokumentet indeholder også fremadrettede udsagn, der er forbundet med risici og usikkerhed. Amagerbankens faktiske resultater kan afvige væsentligt fra dem, der indikeres i disse fremadrettede udsagn som følge af visse faktorer, herunder, men ikke begrænset til, de risici, som Amagerbanken er udsat for, og som er beskrevet nedenfor og andetsteds i dette Registreringsdokument.

...

Af de nedenfor beskrevne risici vedrører de første risici vedrørende Bankens aktuelle situation de særlige forhold, som udgør risici i forbindelse med opfyldelse af vilkårene for at kunne anvende de af Finansiell Stabilitet A/S udstedte garantier på DKK 15,3 mio., herunder forøgelse af Bankens basiskapital med DKK 750 mio. senest den 15. september 2010.

...

Risici forbundet med Amagerbankens aktuelle situation

Sikringen af Amagerbankens likviditetsbehov efter udløb af Garantiordningen under Bankpakke I den 30. september 2010 afhænger af, om Banken kan opfylde vilkårene i aftale med Finansiell Stabilitet A/S om ydelse af individuel statsgaranti, særligt vedrørende forøgelse af Bankens basiskapital med et kontantbeløb på mindst DKK 750 mio., der skal være indbetalt og registreret senest den 15. september 2010, og valg af 2 medlemmer til Bankens bestyrelse.

...

Hvis Banken ikke opnår en udvidelse af kapitalgrundlaget med et nettoprovenu på mindst DKK 750 mio., og der ikke kan tilføres basiskapital på anden vis, eller hvis Bankens aktionærer ikke indvælger de af Finansiell Stabilitet A/S udpegede kandidater til Bankens bestyrelse, vil Banken ikke opfylde vilkårene i aftalen med Finansiell Stabilitet A/S om ydelse af individuel statsgaranti.

...

Dette vil medføre, at Bankens eksisterende aktionærer og indskydere af hybrid kernekapital og ansvarlig lånekapital (herunder kapitalbeviset) kan miste hele eller dele af deres investering.

...

Amagerbanken har været ramt af den globale finanskriser og de markant nedadgående konjunkturer, som opstod i efteråret 2008, og som er fortsat i 2009 og ind i 2010, og disse forhold påvirker fortsat Bankens engagementer i form af nedskrivninger og stiller øgede krav til Bankens solvens.

...

De samlede nedskrivninger udgjorde i perioden 1. januar – 30. juni 2010 DKK 590 mio., der i væsentligt omfang kan henføres til nedskrivninger afledt af kunders tab på anlægsfinansiering i valuta på DKK 394 mio. og i mindre grad anden negativ udvikling for Bankens kunder på DKK 196 mio.

...

Krisen i samfundet og i den finansielle sektor og den deraf afledte økonomiske afmatning medfører efter Ledelsens vurdering fortsat en særlig usikkerhed ved måling af engagementer ved regnskabsafslæggelsen for perioden 1. januar – 30. juni 2010.

Opgørelsen af nedskrivningsbehovet på bankengagementer afhænger bl.a. af værdiansættelsen af de stillede sikkerheder, der fortsat er påvirket af de nuværende konjunkturer. Værdiansættelsen af sikkerhederne i Bankens engagementer med kunder indenfor ejendomsbranchen er fortsat forbundet med usikkerhed og afhænger i høj grad bl.a. af Ledelsens aktuelle skøn over afkast og tidshorisont for engagementernes afvikling.

...

En fortsat negativ konjunkturudvikling eller en stigning i det nuværende lave renteniveau kan føre til yderligere nedskrivninger og stiller øgede krav til Bankens solvens.

...

Såfremt nedskrivninger sker på engagementer, hvortil der ikke er reserveret kapital i det individuelle solvensbehov, vil det medføre et uændret individuelt solvensbehov samtidig med, at Bankens faktiske solvens reduceres. Dette kan betyde, at Bankens faktiske solvens ikke overstiger det individuelle solvensbehov, og at Banken derved kan få behov for yderligere styrkelse af Bankens basiskapital.

...

Uanset gennemførelsen af den planlagte kapitaludvidelse kan der ikke gives sikkerhed for, at Amagerbanken vil være i stand til at opfylde fremtidige solvenskrav, hvilket er en forudsætning for Bankens fortsatte eksistens.

...

Risici forbundet med de nuværende globale økonomiske forhold på de finansielle markeder samt de nationale økonomiske konjunkturer

side 148 af 206

...

Den nuværende lavkonjunktur øger risikoen for økonomiske vanskeligheder, herunder konkurser blandt Amagerbankens kunder, hvilket kan medføre behov for yderligere nedskrivninger af engagementer

...

Amagerbanken har i sin nuværende udlånsportefølje ejendomsrelaterede udlån, der er ramt af de ugunstige konjunkturer

Bankens udlånsportefølje (inkl. garantier) er eksponeret mod ejendomsmarkedet, og Banken har som konsekvens af de svære konjunkturer for ejendomsbranchen foretaget en række nedskrivninger på sådanne engagementer. Bankens ejendomsrelaterede udlån udgjorde pr. 30. juni 2010 36,5 % af kreditformidlingen før nedskrivninger ...

...

Værdiansættelsen af sikkerheder i Bankens engagementer med kunder indenfor ejendomsbranchen er fortsat forbundet med usikkerheder og afhænger i høj grad af bl.a. Ledelsens skøn over afkast samt tidshorizont for engagementernes afvikling.

...

Amagerbanken har en række Store Engagementer, der er betydelige, og som kan medføre risiko for, at Amagerbanken må foretage betydelige nedskrivninger eller lider tab på engagementerne

Antallet af Store Engagementer er steget (både samlet set og indenfor kategorierne 10-15 % og større end 20 % af basiskapitalen) pr. 30. juni 2010 i forhold til ultimo 2009. Pr. datoen for Registreringsdokumentet overstiger tre engagementer (før regnskabsmæssige nedskrivninger) procentgrænsen på 25 % i § 145, stk. 1, i Lov om Finansiell Virksomhed som følge af, at Finanstilsynet den 31. maj 2010 traf afgørelse om, at engagement med en virksomhed skulle konsolideres enkeltvis med de tre ejeres engagementer. Det største af disse engagementer udgør aktuelt ca. 35 % af basiskapitalen.

...

Risici forbundet med Amagerbankens drift

...

Banken er eksponeret for risiko for tab som følge af, at låntager ikke kan eller vil opfylde deres forpligtelser og at eventuelle sikkerhedsstillelser ikke i tilstrækkeligt omfang dækker forpligtelserne

...

Amagerbanken er eksponeret for tab som følge af renteændringer på finansielle markeder samt valutakursændringer

...

Det er Bankens investeringsstrategi at have begrænset nettopositioner for egen regning i fremmed valuta.

side 149 af 206

Kunder, der har variabelt forrentede lån og/eller eksponering i valuta, er eksponeret for stigninger i renteniveauet eller ændringer i valutakurser, uden at dette behøver at påvirke afkastet på de finansielle aktiver. En stigning i renteniveauet eller ændringer i valutakurserne kan medføre, at visse kunder ikke vil kunne servicere deres gæld ved hjælp af kundens løbende indtægter og afkast med deraf følgende aktualisering af nedskrivnings- eller kapitaldækningsbehovet for Banken. Dette er særligt tilfældet i relation til de af de Store Engagementer, der er ejendomsrelaterede eller relateret til investeringskreditter. Denne risiko har særligt i 2. kvartal 2010 materialiseret sig og har medført behov for nedskrivninger i 1. halvår på i alt DKK 394 mio. afledt af kundens meget betydelige valutakurstab i 2. kvartal 2010, som ikke på nuværende tidspunkt kan dækkes fuldt ud af de pågældende kunder.

...

Såfremt Bankens tiltag for risikoafdækning ikke er tilstrækkelig, eller at Banken ikke vurderer disse risici korrekt, eller forudsætninger eller forhold i øvrigt ændrer sig, er der risiko for tab, hvilket kan have en væsentlig negativ indvirkning på Bankens økonomiske stilling og resultat.

Risici forbundet med Amagerbankens økonomiske resultater og økonomiske ressourcer

...

Banken kan få brug for yderligere kapital, som kan være vanskelig at opnå og dermed kan påvirke Banken negativt.

...

Amagerbanken er afhængig af et tilstrækkeligt kapitalgrundlag for at fastholde og tiltrække kunder og ekstern funding.

...

Risici forbundet med medarbejdere

...

Banken har i øjeblikket et antal Nøglemedarbejdere samt en Direktion, som er af væsentlig betydning for Banken som følge af personafhængighed og sammenfald i Bankens nuværende organisationsstruktur, herunder varetager Bankens administrerende direktør også hvervet som leder af Bankens erhvervsafdeling.”

Af registreringsdokumentet fremgår som ”General Information” bl.a.:

"Dette registreringsdokument ("Registreringsdokument") er udarbejdet i henhold til dansk ret, herunder Lov om Værdipapirhandel m.v., Kommissionens Forordning (EF) nr. 809/2004 af 29. april 2004 og Finanstilsynets bekendtgørelse nr. 223 af 10. marts 2010 vedrørende prospekter m.v. ("Prospektbekendtgørelsen").

...

Dette registreringsdokument indeholder visse fremadrettede udsagn, herunder udsagn om Amagerbankens mål.

...

Sådanne fremadrettede udsagn er baseret på oplysninger, antagelser og vurderinger, som Banken finder rimelige. De kan forandre sig eller blive ændret på grund af usikkerhed vedrørende den økonomiske, finansielle, konkurrencemæssige og lovgivningsmæssige situation.

Investor bør omhyggeligt overveje de risikofaktorer, der er beskrevet i dette Registreringsdokument i afsnittet "Risikofaktorer", før der træffes en investeringsbeslutning.

...

Endvidere kan andre risici, som endnu ikke er blevet identificeret, eller som Amagerbanken ikke har anset for væsentlig, få negativ indvirkning, og investorer kan tabe hele eller en del af deres investering."

Registreringsdokumentet indeholder videre en række erklæringer afgivet af Bankens eksterne revisorer samt reference til øvrige erklæringer afgivet af Bankens eksterne revisorer.

I denne forbindelse gengiver registreringsdokumentet ekstern revisors erklæringer samt supplerende oplysninger for så vidt angår årsrapporter, delårsrapporter, herunder korrigerede rapporter, for 2007, 2008, 2009 samt perioden 1. januar – 30. juni 2010.

Indholdet af disse oplysninger er i overensstemmelse med de oplysninger, som fremgår af afsnit 7.6 i nærværende rapport.

Registreringsdokumentet indeholder videre bl.a. en lang række beskrivelser af Banken i form af:

- virksomhedsbeskrivelse
- markedsbeskrivelse og konkurrencesituationen
- organisationsstruktur
- ejendomme, anlæg og udstyr
- gennemgang af drift og regnskaber
- kapitalressourcer
- risiko, likviditet og kapitalstyring

- statslige initiativer til sikring af Finansiell Stabilitet A/S

Under afsnittet ”GENNEMGANG AF DRIFT OG REGNSKABER” er indeholdt en beskrivelse af de væsentligste elementer i den anvendte regnskabspraksis.

side 151 af 206

Det fremgår her:

”Måling af udlån og garantier i forbindelse med nedskrivninger

Ejendomme

Ved måling af Bankens engagementer er der betydelige skøn forbundet med kvantificeringen af risikoen for, at debitor ikke kan honorere alle fremtidige betalinger. Såfremt det kan fastslås, at ikke alle fremtidige betalinger vil blive modtaget, er fastlæggelsen af størrelsen af de forventede betalinger, herunder realisationsværdier af sikkerheder og forventet dividendeudbetalinger fra boer, også undergivet væsentlige skøn. For hensættelser til tab på garantier er det tillige forbundet med usikkerhed at fastslå, i hvilket omfang garantien vil blive effektiv ved et økonomisk sammenbrud hos garantirekvirenten.

Ved måling af Bankens sikkerheder med pant i helt eller delvist udlejede erhvervsejendomme eller boligejendomme, er afkastkrav en af de væsentligste forudsætninger, som Banken anvender. Der er særlig usikkerhed ved måling af sikkerheder i disse ejendomme. Værdien af ejendomme fastsættes på grundlag af en vurdering af det startforrentningskrav (afkastkrav), som en investor forventes at ville stille til den ejendom i den pågældende kategori ud fra drøftelser bl.a. med ejendomsmæglere sammenholdt med konstaterede markedserfaringer. Afkastkravet på disse ejendomme ligger pt. i alt væsentlighed i intervallet 5 til 7 %. Det er ikke praktisk muligt for Banken at give yderligere generelle oplysninger om de anførte afkastkrav, idet afkastkravene individuelt afhænger af ejendommens geografi, beliggenhed i det pågældende område, ejendommens anvendelsesmuligheder (erhverv/beboelse), vedligeholdelsesstand samt eventuelt genudlejninger dermed niveauet for tomgang mv.

I perioden frem til det forventede salg indregnes ejendommens forventede nettoafkast, der udgøres af lejeindtægter, inkl. en vurdering af niveau for genudlejning af tomme arealer (tomgangsleje), og med fradrag af ejendommens driftsudgifter. Ejendommens nettoafkast (lejeindtægter med fradrag af driftsudgifter) på tidspunktet for det forventede salg anvendes som grundlag for beregningen af værdien

på basis af det omtalte startforrentningskrav. Hvor der foreligger objektiv indikation for værdiforringelse er udarbejdet betalingsrækker i overensstemmelse med gældende regnskabsstandard. Usikkerheden knytter sig særligt til startforrentningskrav, hvor lejeindtægten tager udgangspunkt i den faktiske markedsleje og fremtidige forventede leje, og driftsudgifterne i de forventede driftsresultater baseret på ejendommens historiske udgiftsniveau. Hvis den forventede fremtidige markedsleje som følge af eventuelt særlige markedsforhold ikke forventes at kunne realiseres ved genudlejning f.eks. grundet overudbud i området eller tomgang i ejendommen, reguleres værdien for en forventet mindre leje. Betalingsrækkerne er baseret på forventede pengestrømme, og i ejendomme med aktuel tomgang, eller for nyopførte boligudlejningsejendomme, har Banken indarbejdet en løbende nedgang i tomgangsprocenten. I store boligudlejningsejendomme har Banken, som følge af den løbende udskiftning af lejere, budgetteret med en fast tomgangsprocent i niveauet 5 % efter fuld genudlejning er gældende. Usikkerheden knytter sig særligt til startforrentningskrav og til kundens finansieringsomkostning, og hvor denne er variabel, i hvor stort omfang stigende renter vil påvirke ejendommens likviditet og i debitors betalingsevne.

En stor del af Bankens større ejendomsengagementer er finansieret med variabelt forrentede lån, der forudsættes serviceret via ejendommens nettoglejning. Ved stigninger i renteniveauet for den korte rente er der risiko for, at nettoglejningerne ikke eller fuldt ud kan servicere ydelserne på finansieringen. Dette aktualiserer et nedskrivnings- eller kapitaldækningsbehov.

Bankens tabsrisiko på ejendomsengagementer ved et stigende renteniveau afhænger bl.a. af følgende faktorer:

- *Vilkårene for foranstående prioriteter*
- *Ejendommens belåningsgrad*
- *Bankens eventuelt allerede fortagende nedskrivninger*
- *Eventuelle renteswap aftaler*
- *Ejernes bonitet og evne til at absorbere eventuelle tab*
- *I hvilket omfang Banken har supplerende sikkerheder i andre aktiver end Banken.*

Det bemærkes, at der i dette afsnit ikke sker omtale af Bankens brug af markedsatypiske, lange betalingsrækker.

Registreringsdokumentet indeholder videre en lang række bilag, herunder bilag med de væsentligste regnskabsoplysninger baseret på Bankens foreliggende regnskaber.

side 153 af 206

Prospektet er underskrevet af Bankens bestyrelse bestående af:

N.E. Nielsen (formand)
Tina Fogh Aagaard (næstformand)
Henrik Zimino
Kent Madsen
Carsten Ehlers
Henrik Håkonsson
Jesper Reinhardt
Michael Nellemann Pedersen
John Skaftø (medarbejdervalgt)
Michael Baagøe (medarbejdervalgt)
Dan Roland Hansen (medarbejdervalgt)
Jannik Skovgaard Hindsbo (medarbejdervalgt)

For direktionen:

Jørgen Brændstrup (administrerende direktør)
Allan Ottosen (bankdirektør)

Prospektet er af Finanstilsynet godkendt den 17. august 2010. Forinden godkendelsen har Banken foretaget en lang række ændringer og tilføjelser i prospektet efter bemærkninger fra Finanstilsynet.

Tillæg til prospekt

Ved Bankens meddelelse af 3. september 2010 offentliggør Banken "*Tillæg til prospekt*".

Det fremgår, at prospekttillægget indeholder ændringer og supplerende information til prospektet af 17. august 2010 og at tillægget skal anses for en del af prospektet.

Videre fremgår, at Bankens pligt til at konvertere hybrid kernekapital ændres, ligesom der sker omtale af Finansiell Stabilitet A/S' to udpegede kandidater til Bankens bestyrelse.

Det fremgår videre:

*”Såfremt det forudsatte mindste nettoprovenu på DKK 750 mio. fremkommer ved udstedelse af nye aktier og lægges et individuelt solvensbehov på 12,4 % til grund pr. 30. juni 2010 med forudsætning om, at der ikke sker konvertering af det statslige kapitalindskud, vil Banken solvens alt andet lige kunne tåle yderligere nedskrivninger på i alt ca. DKK 1.125 mio., hvis der ikke sker fradrag i det individuelle solvensbehov, og yderligere op til ca. DKK 350 mio., såfremt nedskrivningerne sker på engagementer, hvortil der allerede er reserveret kapital i det individuelle solvensbehov, uden at dette medfører at bankens faktiske solvens kommer under det opgjorte individuelle solvensbehov.
...”*

Prospektet er underskrevet af samme personkreds som prospektet af 17. august 2010.

Tillæg 2 til prospekt

Ved selskabsmeddelelse af 12. september 2010 fremsendte Banken ”Tillæg 2 til prospekt”.

Det fremgår, at prospekttillægget indeholder ændringer m.v. til prospektet af 17. august 2010 samt prospekttillæg 1 af 3. september 2010, således at tillægget skal anses som en del prospektet.

Af prospektet fremgår følgende ”Opdatering på bankens situation” bl.a.:

”Bankens Bestyrelse har endvidere besluttet, at efter afklaringen af bankens kapitalforhold vil processen med at implementere planen for de organisatoriske styrkelser, der forventes at ske i bankens Direktion og blandt øvrige ledende medarbejdere, blive fremmet som led i bankens implementering af bankens strategi. I den forbindelse vil bankens Bestyrelse vurdere andre relevante tilpasninger i bankens organisation, ledende medarbejdere samt Direktion.”

Videre under omtale af ”forretningsmæssige fremtidsmuligheder” fremgår bl.a.:

*”Efter afklaringen af bankens kapitalforhold vil processen med at implementere denne plan blive fremmet som led i bankens implementering af bankens strategi. I den forbindelse vil bankens Bestyrelse vurdere andre relevante tilpasninger i Bankens organisation, ledende medarbejdere samt Direktion.
...”*

Sådanne tilpasninger vil medføre ændring i viden, erfaring og kompetencer og kan medføre tab af samme. Hvis tilpasninger ikke kan gennemføres hensigtsmæssigt, bl.a. i tilfælde af, at eksisterende medarbejdere fratræder, før nye medarbejdere tiltræder er der risiko for, at dette kan medføre tab af eksisterende kunder, behov for nye eller forøgede nedskrivninger, eller at allerede foretagne nedskrivninger fører til endelige tab, herunder som følge af ændret kundehåndtering, og dermed forringe muligheden for at gennemføre bankens strategi.

Endvidere kan tilpasninger i bankens eksisterende organisation, blandt Nøglemedarbejdere samt Direktion medføre, at bankens nuværende plan for implementering af en styrkelse af bankens organisation ikke kan gennemføres eller må ændres.”

Af prospekttillægget fremgår, at udbuddet ved tegningsperiodens udløb den 7. september 2010 er overtegnet med ca. 37,75 %.

Prospektet er underskrevet af samme personkreds som prospektet af 17. august 2010.

Prospekttil læggene er ligeledes godkendt af Finanstilsynet.

Vurdering

Jeg har ved min vurdering af prospektet lagt vægt på, hvilke forhold en investor må anses at have lagt afgørende vægt på i sin beslutning om en mulig investering i Banken, og som investor derfor har en berettiget forventning om fremgår korrekt og med tilstrækkelig tydelighed af prospektet.

Jeg lægger til grund, at det helt afgørende grundlag for investors beslutning har været, hvilke økonomiske risici en investering i Banken ville medføre.

Jeg anser i den forbindelse de ovennævnte manglende og/eller utilstrækkelige oplysninger om direktionens fremtid og Bankens anvendelse af for sektoren atypiske beregningsmodeller, som en mangel ved prospektet, der imidlertid ikke kan tillægges afgørende betydning for investors beslutning.

Det er derfor min samlede vurdering, at prospektet med tilstrækkelig tydelighed angiver de væsentlige økonomiske risici, der er forbundet med en investering i Banken og som må antages at have været af afgørende betydning for investors beslutning samt at disse oplysninger i det væsentligste må antages at være angivet faktisk korrekt.

6.9

"9. Finansiell Stabilitet A/S' to bestyrelsesmedlemmers rolle i Amagerbanken"

side 156 af 206

I forbindelse med, at der mellem Finansiell Stabilitet A/S på vegne staten og Banken bliver indgået aftale om individuel statsgaranti på 13,5 mia. kr. bestemmes en række nærmere vilkår i "AFTALE OM VILKÅR FOR YDELSE AF STATSGARANTI".

I aftalen, som i det følgende benævnes "Aftalen", benævnes Finansiell Stabilitet A/S som "Garanten" og Banken som "Instituttet".

Aftalen indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"8.1.12 Bestyrelsesmedlemmer. Instituttet er forpligtet til at sikre, at to af Garanten udpegede kandidater vælges til Instituttets bestyrelse, og de udpegede kandidater skal kunne indtræde i bestyrelsen senest 15. september 2010. De således af generalforsamlingen valgte bestyrelsesmedlemmer, eller i disses forfald andre af Garanten udpegede kandidater til bestyrelsen, skal være medlemmer af bestyrelsen indtil Instituttet har opfyldt alle sine forpligtelser under Finansieringsdokumenterne og denne Aftale. De således valgte bestyrelsesmedlemmer skal have videst mulig adgang til at rapportere til Garanten. Den udvidede rapporteringsadgang skal sikres i bestyrelsens forretningsorden efter Garantens nærmere anvisninger.

8.1.13 Garantens godkendelse af væsentlige beslutninger. Garanten skal godkende alle instituttets væsentlige beslutninger. Bilag x indeholder en ikke-udtømmende eksemplificering af, hvilke beslutninger der er væsentlige.

8.1.14 Bestyrelsens godkendelse af væsentlige beslutninger. Begge af Garanten udpegede bestyrelsesmedlemmer skal godkende alle bestyrelsens væsentlige beslutninger. Bilag y indeholder en ikke-udtømmende eksemplificering af, hvilke beslutninger der er væsentlige. Vilkåret skal indarbejdes i bestyrelsens forretningsorden, der skal godkendes af Garanten.

8.1.15 Direktionen Instituttet skal foretage de ændringer i direktionens struktur og – sammensætning, som Garanten kræver."

I henhold til Aftalens pkt. 8.1.12 bliver forhenværende bankdirektør, advokat (H) Steen Hove og direktør Steen Hemmingsen af Finansiell Stabilitet A/S udpeget som kandidater til Bankens bestyrelse.

Perioden 28. juni – 13. september 2010

Perioden omfatter tidsrummet fra Aftalens indgåelse og frem til, at Steen Hove og Steen Hemmingsen den 13. september 2010 indtræder i Bankens bestyrelse.

side 157 af 206

Steen Hove og Steen Hemmingsen bliver første gang introduceret for Bankens bestyrelse og Bankens medarbejdere den 15. juli 2010.

I den efterfølgende periode overværer Steen Hove og Steen Hemmingsen som observatører visse af Bankens bestyrelsesmøder efter særskilt indbydelse fra bestyrelsen. Det fremgår af bestyrelsesprotokollen, at indbydelse sker ud fra en vurdering af, hvilke emner der skal drøftes ved møderne.

Steen Hove og Steen Hemmingsen deltager ikke i bestyrelsesbeslutninger i perioden.

Steen Hove og Steen Hemmingsen deltager ikke i Bankens ekstraordinære generalforsamling 22. juli 2010.

Perioden 13. september – 11. november 2010

Perioden omfatter tidsrummet fra Steen Hove og Steen Hemmingsens indtræden i bestyrelsen og frem til Bankens ekstraordinære generalforsamling den 11. november 2010, hvor ny bestyrelse blev valgt.

Det fremgår af bestyrelsesprotokollen, at Steen Hove og Steen Hemmingsen i perioden deltager i samtlige afholdte bestyrelsesmøder:

13. september 2010

15. september 2010

19. september 2010

8. oktober 2010

12. oktober 2010

22. oktober 2010

27. oktober 2010

10. november 2010 og

11. november 2010.

I perioden er bestyrelsens arbejde fokuseret på spørgsmålet om kapitaltilførsel til Banken og spørgsmålet om den direktionmæssige ledelse af Banken.

Fra den 8. oktober 2010 og fremefter bliver bestyrelsens arbejde domineret af Karsten Ree Holding ApS's ønske om bestyrelsesformandens afgang.

Ifølge bestyrelsesprotokollen bliver der ikke i perioden truffet beslutning om bevilling af større lån til nye engagementer.

Det fremgår af bestyrelsesprotokollen, at der i perioden bliver truffet beslutning om yderligere bevillinger til eksisterende engagementer. I ét tilfælde stemmer Steen Hove og Steen Hemmingsen imod en sådan bevilling.

Af bestyrelsesprotokollen for bestyrelsesmødet den 15. september 2010 fremgår, at Steen Hove og Steen Hemmingsen undlader at stemme om gennemførelsen af kapitalforhøjelsen på grundlag af den skete aktietegning. Beslutningen om kapitalforhøjelsen træffes af den øvrige bestyrelse på mødet.

Af bestyrelsesprotokollens for bestyrelsesmødet den 27. oktober 2010 fremgår, at Steen Hove og Steen Hemmingsen undlader at stemme om Bankens delårsrapport 1.-3. kvartal 2010.

Af bestyrelsesprotokollen fremgår blandt andet følgende præcisering fra Steen Hemmingsen vedrørende hans og Steen Hoves baggrund for at undlade at stemme om delårsrapporten:

"Steen Hemmingsen tilføjede, at det bestemt ikke var ønsket at skabe uro, men at han og Steen Hove ikke følte, at man i den forløbne periode har erhvervet tilstrækkelig viden om bankens samlede engagementer til på kvalificeret vis at forholde sig til delårsrapporten og derfor undlader at stemme. Endvidere har der ikke været kontakt til hverken intern eller ekstern revision ej heller på revisionsudvalgsmødet ligesom det fortsat er usikkerhed omkring en række engagementer. Steen Hemmingsen fastslog at der ikke var tale om at udtrykke mistillid til bankens delårsrapport, men at han og Steen Hoves holdning som også tidligere udtrykt er af rent konstaterende karakter."

Af ledelsespåtegningen for delårsrapporten 1. januar – 30. september 2010, dateret den 27. oktober 2010, fremgår:

"De af Finansiell Stabilitet A/S udpegede Steen Hemmingsen og Steen Hove, som blev indvalgt i Amagerbankens bestyrelse den 13. september 2010, har ikke i den forløbne periode erhvervet tilstrækkelig viden

om bankens samlede engagementer til på kvalificeret vis at forholde sig til delårsrapporten for 1.-3. kvartal 2010, og de har derfor undladt at stemme om dette punkt.”

side 159 af 206

Ved sin kontrolgennemgang af delårsrapporten bliver Finanstilsynet opmærksom på forholdet, og vurderer, at der er tale om en mulig overtrædelse af FIL § 185 og Finanstilsynet anmoder derfor Banken om en korrektion til delårsrapporten.

Denne korrektion fremkommer ved selskabsmeddelelse fra Banken af 25. november 2010, hvoraf bl.a. fremgår:

”Steen Hemmingsen og Steen Hove har i forbindelse med denne meddelelse oplyst, at deres undladelse af at stemme skal betragtes som stemmer imod delårsrapporten for 1.-3. kvartal 2010. Dette skal ses i sammenhæng med værdiansættelsen af udlån, jfr. ovenstående.”

Selskabsmeddelelsen er underskrevet af Niels Heering som ny bestyrelsesformand i Banken og Steen Hove som ny administrerende direktør i Banken.

Perioden 11. november 2010 – 7. februar 2011

Perioden omfatter tidsrummet fra den ny bestyrelses indtræden efter den ekstraordinære generalforsamling den 11. november 2010 og frem til Bankens konkurs den 7. februar 2011.

I perioden deltog Steen Hove i bestyrelsesmøde den 11. november 2010. Herefter udtrådte han af bestyrelsen den 15. november 2010 for samtidig at tiltræde som administrerende direktør i Banken.

Steen Hemmingsen deltager i hele perioden i Bankens bestyrelsesmøder.

Vurdering

Jeg lægger til grund, at Steen Hove og Steen Hemmingsen i Perioden er i et ansættelsesforhold med Finansiell Stabilitet A/S. Jeg lægger endvidere til grund, Steen Hove og Steen Hemmingsen er informeret om Finans Stabilitet A/S' vurdering af Bankens økonomiske situation, med nødvendigheden af betydelige yderligere nedskrivninger på en række engagementer.

Det fremgår ikke af de foreliggende oplysninger, hvorvidt Steen Hove og Steen Hemmingsen oplyser Bankens øvrige bestyrelse om Finansiell Stabilitet A/S' vurdering af Bankens økonomiske situation.

side 160 af 206

Såfremt det ikke er tilfældet, finder jeg, at oplysningen er af så væsentlig betydning for arbejdet i bestyrelsen, at Steen Hove og Steen Hemmingsen burde have delt deres viden med den øvrige bestyrelse, evt. ved en frigørelse af en mulig tavshedspligt.

Af de foreliggende oplysninger formoder jeg, at den øvrige bestyrelse eller enkelte medlemmer af bestyrelsen fra anden side er gjort bekendt med Finansiell Stabilitets vurdering af Banken.

Jeg finder i lighed med Finanstilsynet, at Steen Hove og Steen Hemmingsens undladelse af at stemme om delårsrapporten ikke er i overensstemmelse med deres pligter efter FIL § 185.

Uanset de ovennævnte forhold, er det min samlede vurdering, at der i forbindelse med Steen Hove og Steen Hemmingsen arbejde i Bankens bestyrelse ikke må antages at foreligge grundlag for et erstatningsansvar overfor Banken.

6.10. "10. Om Bankens ledelse har handlet ansvarspådragende ved at vedtage nedskrivninger for regnskabsåret 2010 med 3.144 mio. kr.?"

Indledning

Jeg har undersøgt, hvorvidt Bankens ledelse har handlet ansvarspådragende ved den 4. februar 2011 at vedtage nedskrivninger i Banken på 3.144 mio. kr., hvilken beslutning fører til afvikling af Banken i medfør af lov om finansiell virksomhed og efterfølgende konkursbehandling af Banken.

Baggrund

På et bestyrelsesmøde afholdt fredag den 4. februar 2011 kl. 17.15 vedtager Bankens ledelse bestående af:

Bestyrelse:

Niels Heering (formand) – valgt den 10. november 2010

Tina Fogh Aagaard (næstformand) – valgt den 22. marts 2010

Michael Baagø

Hans Boye Clausen

Dan Hansen

Steen Hemmingsen
Jannik Hensbo
Hans Nielsen
John Skafte
Jens Peter Toft

side 161 af 206

Direktion:
Steen Hove
Allan Ottesen

følgende beslutning:

”I perioden fra ultimo november 2010 til primo februar 2011 er de 169 største engagementer blevet gennemgået med henblik på at fastlægge nedskrivningsbehovet m.m. for 4. kvartal 2010. De 169 engagementer repræsenterer beløbsmæssigt ca. 80 % af alle engagementer og ca. 95 % af alle erhvervsengagementer.

Formålet med engagementsgennemgangen har været, at sikre en korrekt angivelse af:

- 1. Risikomarkeringen på det enkelte engagement (Objektiv Indikation for Værdiforringelse, svag eller ingen)*
- 2. De enkelte engagementers samlede størrelse, herunder værdiansættelse af eventuelle sikkerheder.*
- 3. Nedskrivningsbehovet.*

Resultatet af foreløbige simuleringer har været forelagt bankens bestyrelse og revisionsudvalg.

De seneste 2 uger har der været en meget tæt dialog med såvel intern som ekstern revision om opgørelsen af de enkelte engagementer som skitseret i de 3 punkter. Den interne og den eksterne revision har generelt ikke fundet anledning til at anfægte gennemgangen og dennes samlede konklusioner.

Med udgangspunkt i denne gennemgang og efter nøje gennemgang på bestyrelsesmødet den 3. februar med deltagelse af den eksterne og den interne revision vedtager bestyrelsen at tiltræde direktionens indstilling om, at der indregnes yderligere nedskrivninger på kr. 3.144.000.000 i 4. kvartal 2010. Heri er indeholdt nedskrivning på kr. 381.000.000 meddelt ved selskabsmeddelelse nr. 60-2010 af 25. november 2010. Der henvises i den forbindelse til vedhæftede oversigt over nedskrivninger.

Dette beløb fremkommer ved en nedskrivning på kr. 3.094.000.000 på de 169 største engagementer samt i alt yderligere afsat 50 mio.kr. vedrørende gruppevis nedskrivninger, OIV-engagementer under 15 mio.kr. samt ledelsesmæssige skøn.

Bestyrelsen og direktionen må herefter konstatere, at Amagerbanken er i en FIL § 247 situation, hvor banken har tabt egenkapitalen og er insolvent eller må påregne at blive insolvent.

Bestyrelsen er enig i, at dette meddeles Finanstilsynet, der i så fald vil fastsætte en frist til reetablering af kapitalen og at Amagerbanken herefter skal afvikles gennem Finansiell Stabilitet A/S under Bankpakke III, såfremt der ikke forinden fristens udløb er fundet en anden løsning.

Bestyrelsen bemyndiger Niels Heering og Steen Hove til at forhandle og underskrive overdragelsesaftale og andre nødvendige dokumenter med Finansiell Stabilitet A/S, dets bankdatterselskab og Finanstilsynet.

4. februar 2011 kl. 19.25

Sign.”

Efter mødets afslutning meddeler ledelsen Finanstilsynet, at Banken ikke opfylder solvenskravet efter lov om finansiel virksomhed. Bankens interne og eksterne revision fremsender ligeledes en meddelelse til Finanstilsynet herom.

Efter at have konsulteret diverse interessenter må Bankens ledelse på et bestyrelsesmøde søndag den 6. februar 2011 konstatere, at eneste mulighed for Banken er en afvikling i medfør af § 16 f, stk. 1 i lov om finansiel stabilitet, hvilket indebærer en overdragelse af Bankens aktiver og visse passiver til et af Finansiell Stabilitet A/S ejet datterselskab.

Aftale herom bliver underskrevet af Bankens bestyrelse søndag den 6. februar 2011, og Finansiell Stabilitet A/S tiltræder aftalen samme dag.

Bankens kapitalforhold forud for nedskrivningerne

I forbindelse med offentliggørelse af urevideret delårsrapport for 3. kvartal 2010 har Banken pr. 30. september 2010 opgjort sin egenkapital til 2.441 mio. kr. samt sin basiskapital til 4.530 mio. kr., hvoraf kernekapitalen udgør kr. 3.291.000.000. Heri er indeholdt statsligt kapitalindskud på 1.106 mio. kr. Det statslige hybride kapitalindskud indeholder mulig-

hed for Banken til at anmode staten om konvertere kapitalen til aktier, hvorved egenkapitalen vil blive forøget til 3.547 mio. kr.

Det kan konstateres og fremgår af Finanstilsynets beregninger, at Banken, forudsat konvertering af det statslige kapitalindskud, med udgangen af 3. kvartal 2010 kan tåle nedskrivninger på mellem 1.400 mio. kr. og 2.400 mio. kr. uden at komme under lovens minimumskrav til solvens, hvorved Banken vil blive omfattet af FIL § 247. Det nærmere beløb afhænger af, i hvilket omfang nedskrivninger sker på engagementer, hvorpå der allerede er foretaget solvensreservation.

side 163 af 206

Af den af Banken pr. 31. december 2010 udarbejdede indberetning af resultatopgørelse og balance til Finanstilsynet fremgår, at Banken for hele året 2010 har realiseret en driftsindtjening på + 301.258.000 kr. før nedskrivninger på udlån. De samlede nedskrivninger opgøres til 3.818.827 kr. Egenkapitalen bliver herefter opgjort til - 511.347.000 kr. Jeg har fået oplyst, at der i de indberettede bogførte indtægter er indeholdt renteindtægter på ca. 72 mio. kr. fra nedskrevne udlån med en samlet restgæld på mere end 2 mia. kr., hvorfor indtægterne, når Bankens reelle basisindtjening før nedskrivninger skal vurderes, rettelig skal reduceres med dette beløb. Da de samme renteindtægter på ca. 72 mio. kr. er indeholdt i de indberettede nedskrivninger, skal disse korrigeres nedad med tilsvarende beløb.

I driftsindtjeningen er fratrukket ekstraordinære omkostninger til det private beredskab på 96.577.000 kr.

Banken har som led i en aftale med Finansiell Stabilitet A/S udstedt statsgaranterede obligationer for 13,5 mia. kr. og har ifølge indberetningen pr. 31. december 2010 fri likviditet på 7.686.426 kr., svarende til en beregnet likviditetsoverdækning i forhold til kravet i FIL § 152 på 182 %.

Det fremgår af Bankens regnskabsmeddelelse pr. 30. september 2010, at likviditeten hermed er sikret indtil udgangen af 2. kvartal 2012, hvilket jeg ikke finder grundlag for at anfægte.

Sammenfattende lægger jeg til grund, at Banken på tidspunktet for vedtagelsen af nedskrivningerne

- har en årlig nettobasisindtjening på ca. 229 mio. kr. før nedskrivninger og efter afholdelse af ekstraordinære omkostninger til det private beredskab,

- har kapacitet til at tåle nedskrivninger på mellem 1,4 mia. kr. og 2,4 mia. kr. afhængig af solvensafdækningen på nedskrivningsengagementerne og forudsat konvertering af statens kapitalindskud, og
- har likviditet skønsmæssigt indtil medio 2013 til at dække de løbende forpligtelser efterhånden som de forfalder.

side 164 af 206

Ledelsens nedskrivningsstrategi

I forbindelse med aflæggelse af årsrapport for 2010 iværksætter ledelsen i Banken en gennemgang af udlånsengagementerne. Min gennemgang af mødereferater m.v. viser, at gennemgangen af engagementerne bliver foretaget med et ”konservativt” udgangspunkt. Ledelsen ønsker i forbindelse med gennemgangen bl.a. at gøre op med tidligere ledelses lange tidshorisont med realisation af udlejede boligejendomme.

Af ledelsens redegørelse til Rigsrevisionen fremgår (Rigsrevisionens beretning side 33):

”...det ikke har været et selvstændigt mål for den nye ledelse at definere en ny strategi om nedskrivninger. Det har alene været målet at foretage en gennemgang af bankens største engagementer og vurdere behovet for nedskrivninger baseret på en helt normal og markedskonform kredittilgang foretaget af erfarne kreditmedarbejdere med baggrund fra forskellige andre pengeinstitutter”.

Finanstilsynet karakteriserer i sin redegørelse den nye ledelses nedskrivningspraksis (s. 6), som:

”...væsentlig mere konservativ end den tidligere ledelses”

På side 127 i samme redegørelse anføres:

”Det er endvidere Finanstilsynets vurdering, at også i forhold til de fleste andre banker må den nye ledelses tilgang betegnes som konservativ”

Nedskrivningerne pr. 31/12-2010 og årsagerne hertil

De foretagne nedskrivninger fordeler sig som følger:

Ejendomsrelaterede engagementer:	Kr. 1,85 mia.
Øvrige engagementer:	Kr. 1,29 mia.

I alt

Kr. 3,14 mia.

side 165 af 206

Det fremgår af Finanstilsynets redegørelse, at over halvdelen af nedskrivningerne, når disse sammenholdes med tilsynets inspektion i Banken i april/maj måned 2010, skyldes konstaterbare forværringer i boniteten i engagementerne, herunder markant forværring af en række engagementer udenfor ejendomsbranchen.

Herudover er det Finanstilsynets vurdering, at minimum ca. 880 mio. kr. heraf kan henføres til Bankens ændrede og mere forsigtige og kortsigtede vurdering af de forventede indtægter fra debitorerne og de underlæggende sikkerheder.

Jeg kan tilslutte mig Finanstilsynets vurdering af årsagerne til de forøgede nedskrivninger og bemærker, at hovedparten af de konstaterede forværringer først med fornøden bevissikkerhed kan anses at have udløst en nedskrivningspligt i 4. kvartal 2010 eller senere.

Jeg finder endvidere, at Bankens nye ledelse ved sit valg af metode har været mere tilbøjelig til at nedskrive engagementer frem for at lade en større andel af risiciene afspejle i opgørelsen af det individuelle solvensbehov.

Alligevel finder jeg det ubetænkeligt at lægge til grund, at de foretagne nedskrivninger ligger indenfor de gældende regnskabsregler, der som nævnt ovenfor i høj grad beror på ledelsens skønsmæssige vurdering af fremtidige betalingsstrømme, hvilket igen har en vis sammenhæng med den strategi, ledelsen vedtager for værdiforringede udlån.

Det kan konstateres, at den tidligere ledelse i Banken har haft en lang tradition for at udvise tilbageholdenhed med hurtig afvikling af nødlidende engagementer, ligesom Banken, som det fremgår af min gennemgang af de aflagte års- og delårsrapporter i visse tilfælde har været for tilbageholdende med at registrere OIV på engagementerne og i den forbindelse ikke foretaget de lovpligtige nedskrivningsberegninger.

Med finanskrisens indtog i efteråret 2008 er det min vurdering, at ledelsen ikke havde råderum til at følge en anden og mere forsigtig nedskrivningsstrategi, og selvom jeg anser det for pligtmæssigt, at ledelsen skal tilpasse strategien efter, hvad der bedst sikrer Bankens overlevelse, finder jeg, at den tidligere ledelse i Banken i visse tilfælde gik for vidt i forhold til at undgå nedskrivninger på udlån.

Det kan konstateres, at Banken, på tidspunktet for vedtagelsen af nedskrivningerne, har overskud på sin ordinære bankdrift samt likviditet til at opfylde sine forpligtelser efterhånden som de forfalder.

side 166 af 206

Med den ny ledelses tiltræden bliver det besluttet, at Banken i forbindelse med bevilling af udlån ikke vil påtage sig nævneværdige selvstændige risici.

På den baggrund finder jeg, at Bankens ledelse, såfremt dette er nødvendigt for at sikre Bankens overlevelse, uden væsentlig risiko for aktionærer og kreditorer kan have tilpasset sin strategi for nedskrivninger, så den i højere grad ligner tidligere ledelses, det vil sige ikke "konservativ", men dog indenfor de gældende, i høj grad skønsbaserede, nedskrivningsregler.

I den forbindelse har det formodningen imod sig, at en afvikling af Bankens aktiver i regi af Finansiell Stabilitet A/S indbringer et bedre provenu end en mere kontrolleret og langsigtet udlånsnedbringelse foretaget af Banken selv.

På nuværende tidspunkt kan det konstateres, at Bankens virksomhed er afhændet for 235 mio. kr., hvortil kommer overtagelse af en række forpligtelser, som afviklingen af Banken udløser.

Det kan endvidere konstateres, at Bankens sammenbrud ikke bare har påført tab for aktionærer og kreditorer, men tillige har medført betydelige samfundsmæssige negative konsekvenser, herunder negativ indvirkning på især mindre danske pengeinstitutters muligheder for at låne penge i udlandet.

På den baggrund kan den ny ledelses valg af ændret nedskrivningsstrategi forekomme bemærkelsesværdig i forhold til at udfolde størst mulige bestræbelser på at vinde tid til at finde et bedre alternativ for Banken end afvikling via Finansiell Stabilitet A/S.

Det bemærkes, at den ny ledelses nedskrivninger ikke, som det sædvanligvis er tilfældet, er et resultat af krav fra Finanstilsynet. Tværtimod har Finanstilsynet fundet anledning til at indhente en juridisk vurdering af, hvorvidt tilsynet kunne ifalde erstatningsansvar ved at undlade at tilside-sætte de vedtagne nedskrivninger.

Uanset de ovennævnte forhold, finder jeg ikke grundlag at kunne fastslå, at ledelsen har handlet ansvarspådragende i forbindelse med de vedtagne nedskrivninger, idet jeg særligt lægger vægt på ledelsens pligt til, i medfør af FIL § 124, at sikre overholdelse af de til enhver tid fastsatte sol-

venskrav, ligesom jeg ikke har grundlag for at fastslå, at et ændret ledelsesmæssigt lovligt skøn over nedskrivningsbehovet ville føre til, at Banken fortsat kunne opfylde solvenskravet i medfør af Lov om Finansiell Virksomhed.

side 167 af 206

7. ANDRE FORHOLD OMFATTET AF UNDERSØGELSEN

Generelt

Årsagerne til Bankens sammenbrud er omtalt i Finanstilsynets § 352 a redegørelse, hvoraf det bl.a. fremgår:

”Banken havde en betydelig udlånsvækst i årene frem til den finansielle krise og en portefølje, der var præget af mange store engagementer, herunder ikke mindst mange ejendomsengagementer. Banken havde også en risikabel strategi for finansiering af udlån med et stort indlånsunderskud og stor vægt på markedsbaseret funding. Banken var på den måde i udpræget grad en bank, der over perioden forbrød sig mod alle hjørner af den senere tilsynsdiamant.

Banken havde altså en høj grad af manglende risikoerkendelse, kombineret med visse mangler i risikostyringen.

Da konjunkturuomslaget/Finanskrisen ramte Danmark, blev Amagerbanken derfor hårdt ramt. Krisen ramte selvsagt ikke alene Amagerbanken, men hele det danske bankvæsen. De fleste pengeinstitutter havde imidlertid en risikoprofil, hvor de langt bedre kunne håndtere omslaget. Omvendt var der andre institutter, der stod i en endnu dårligere situation end Amagerbanken, og derfor også måtte lukke tidligere.

Banken måtte efter den finansielle krises begyndelse og frem til banken fik ny ledelse i november 2010 realisere nedskrivninger for 3,2 mia. kr. På trods af de store nedskrivninger blev bankens solvensmæssige situation dog i 2009 reddet af, at dens aktionærer tilførte banken kapital, hvilket muliggjorde yderligere et kapitalindsud fra staten. Også i 2010 blev den solvens- og likviditetsmæssige situation styrket ved en kapitaludvidelse.

I sidste ende, hvor krisen spredte sig til andre af bankens udlån, måtte det dog konstateres, at solvensen ikke stod mål med behovet for nedskrivninger.”

side 168 af 206

Jeg kan tilslutte mig Finanstilsynets vurdering af årsagerne til Bankens sammenbrud. Bankens erklærede strategi om at være ”byggebank” fører til, at Banken i 2008 har en samlet ejendomseksponering på 41 %. Det bemærkes, at Finanstilsynet allerede i 2006 tilskriver alle pengeinstitutter og gør opmærksom på risikoen for en boligboble. Den manglende risikospredning gør Banken særdeles sårbar overfor fald i ejendomspriserne.

Herudover finansierer Banken virksomhedskøb, spekulativ aktie-, pantebrevs- og obligationskøb samt leasingaktiviteter og materieludlejning.

Jeg har vurderet, hvorvidt Bankens ledelse har pådraget sig et erstatningsansvar ved at følge denne strategi, og gennem sin generelle udlånspolitik.

Særligt under hensyn til den styrke, hvormed finanskrisen i 2008 rammer Danmark og de deraf følgende – til dels uforudsigelige – voldsomme fald i ejendomspriserne, er det min vurdering, at ledelsens ansvar ikke kan udstrækkes længere end til en efterfølgende konstatering af en, viser det sig, forfejlet forretningsstrategi.

Jeg har endvidere ikke ved min gennemgang konstateret så væsentlige mangler i Bankens kreditpolitik og risikostyring, at der kan fastlægges et generelt ansvarsgrundlag, der efter gældende dansk erstatningsret og med den fornødne bevissikkerhed kan medføre et erstatningsansvar. Dette gælder selvom det har stået Bankens ledelse klart, at den med Bankens væsentlige eksponering mod fast ejendom løber en betydelig risiko for at lide tab i tilfælde af, at konjunkturerne vender.

7.1 Om Bankens ledelse har handlet ansvarspådragende for tab som følge af nedskrivninger forårsaget af kunders valutatab i Banken i 2010.

Ved Bankens selskabsmeddelelse nr. 10-2010 af 28. juni 2010 fremsendt til Københavns Fondsbørs, meddeler Bankens bestyrelsesformand N.E. Nielsen og Bankens administrerende direktør Jørgen Brændstrup bl.a. følgende:

”Visse af bankens kunder har konstateret store værditab som følge af meget kraftige udsving i visse valutaer i 2. kvartal. Nedskrivninger vil som følge af valutakursudviklingen i 2. kvartal på disse kunders engagementer blive forøget for 2. kvartal med et beløb i niveauet 300 mio. kr. Disse kunders valutapositioner er lukket.

(...)

Nedskrivningerne, der er forårsaget af valutakursudviklingen vil føre til et negativt resultat for første halvår 2010.”

Da Banken den 22. juli 2010 offentliggør delårsrapport 1. halvår 2010, fremgår det af ledelsens beretning:

*”Banken har den 28. juni 2010 offentliggjort nedskrivninger for andet kvartal 2010 for kr. 300.000.000 afledt af kursudviklingen på visse valutaer. Nedskrivningerne kan henføres til, at en række af bankens store kunder gennem flere år, har haft finansiering i fremmed valuta, og udsprunget heraf har konstateret store værditab som følge af meget kraftige udsving i visse valutaer i andet kvartal 2010. Banken har løbende gennem perioden 1. januar til 30. juni 2010 fulgt disse valutaers udvikling. Den markant volatile valutasituation har givet en række af de store kunder betydelige kurstab, som ikke på nuværende tidspunkt forventes at kunne inddækkes fuldt ud af kunderne. Med udsigt til fortsat usikkerhed har Banken ultimo juni 2010 taget konsekvensen og lukket kundernes valutaforretninger, da forventningen om en tilbagevenden til en stærkere EURO ikke var til stede. De samlede nedskrivninger i første halvår 2010, der **kan henføres til kundernes anlægsfinansiering i valuta** (fremhævet her), udgør i alt kr. 394.000.000. Alle disse kunders valutafinansieringer er afløst af dansk krone finansiering. Banken selv har ingen særlig valutaeksposering.”*

Det nøjagtige tab, der i 1. halvår 2010 konstateredes på de ovennævnte engagementer, udgør kr. 393.645.302.

Af **internt** revisionsprotokollat af 20. juli 2010 vedrørende delårsrapport 1. halvår 2010, fremgår, at tabet på kr. 394 mio. fordeler sig på 7 kunder, og at tabet bestod af kr. 47 mio. i kurstab på udlandslån og kr. 347 mio. på tab på *”afledte finansielle instrumenter”*.

Det fremgår yderligere, at det samlede tab, afledt af udsving i valutakursen på valutapositioner på disse engagementer, pr. 30. juni 2010 opgøres

til i alt kr. 500 mio. inklusive tab realiseret i 2009 med deraf følgende nedskrivninger.

side 170 af 206

Bankens valutastrategi og risikoprofil

Årsrapporter 2008 og 2009

I sin beretning om risikostyring i Bankens årsrapport for 2008, offentliggjort 5. februar 2009 anfører ledelsen følgende om Bankens egen valutarisiko:

"Det er bankens investeringsstrategi at have begrænsede nettopositioner i fremmed valuta"

Strategien bliver gentaget i Bankens årsrapport for 2009, offentliggjort den 4. februar 2010.

Af årsrapporten for 2008, fremgår det om valutarisiko, at Bankens egen valutarisiko udgjorde kr. 1,66 mio. ved udgangen af 2008.

Ved udgangen af 2009 udgør Bankens egen valutarisiko kr. 0,541 mio., jf. årsrapport for 2009.

I årsrapporten for 2008 anføres om kreditrisiko:

"Banken ønsker hverken over for privatkunder eller erhvervs kunder at påtage sig kreditrisici ud over, hvad der inden for en rimelig tids horisont er dækning for i kundens egen indtjening eller likvide formue"

I sin beretning om risikostyring i Bankens årsrapport for 2009, anfører ledelsen følgende:

"Det er bestyrelsens opgave at kontrollere, at der sker en effektiv risikostyring, herunder at væsentlige risici identificeres, at der opbygges systemer til risikostyring, samt at der fastlægges risikopolitik og risikorammer."

Tegningsprospekt af 17. november 2009

I tegningsprospektet udarbejdet i forbindelse med aktieudvidelsen i november 2009, anfører ledelsen bl.a.,(uddrag):

*”Det er bankens forventning, at der i en mere globaliseret verden kan opstå større volatilitet end tidligere (...)
Amagerbanken skal således kunne opfange sådanne udviklinger indenfor sit eksisterende kapitalapparat og sine risikostyringsmodeller”*

*”Bankens ledelse har endvidere besluttet, at,
(...)
- udbygge Bankens risikostyring ved udvikling af mere sofistikerede risiko- og ratingsystemer.*

*(...)
Endvidere er der besluttet en **indsnævring** (fremhævet her) af rammerne for ydelse af ”store” engagementer, undtagen hvor der er betydelig soliditet og et godt cash-flow hos låntagerne, som derudover skal have lang tids relation til banken, og hvor der er veldefinerede sikkerheder, der kan håndteres af banken.”*

”Banken ønsker hverken over for privatkunder eller erhvervs kunder at påtage sig kreditrisici ud over, hvad der inden for en rimelig tids-horisont er dækning for i kundens egenindtjening eller likvide formue.

*(...)
Kreditbevilling skal ske inden for veldefinerede principper for maksimal risikoeksponering, herunder størrelsen af enkeltengagementer og store engagementers andel af bankens samlede risikovægtede kapital, krav til kundens soliditet, marginkrav ved investeringskreditter, krav til sikkerheder og likviditet og bankens mulighed for kreditovervågning og stop loss adgang.”*

”Kreditororganisationen og hele bankens risikostyring vil i resten af 2009 og i 2010 have fokus på reduktion af bankens udlånsbalance og håndtering af bankens betydelige nedskrivninger med henblik på størst mulig minimering af bankens risiko for at konstatere tab.”

Bankens risikorapport 2009

I forbindelse med aflæggelse af årsrapport for 2009 vælger Banken i februar 2010 at offentliggøre en selvstændig risikorapport, som supplement til risikoafsnittet i årsrapporten.

I rapporten anføres:

”Banken ønsker hverken over for privatkunder eller erhvervs kunder at påtage sig kreditrisici ud over, hvad der inden for en rimelig tidshorisont er dækning for i kundens egen indtjening eller likvide formue”

Intern instruks af 11. november 2009 fra Bankens bestyrelse til direktionen vedrørende markedsrisici

Af bestyrelsens instruks og bemyndigelse til direktionen, fremgår det at Bankens egen nettoposition i de med 10 % risikovægtede valutaer, herunder JPY og CHF, samlet set må udgøre maksimalt kr. 200 mio. svarende til en samlet teoretisk risiko for Banken på kr. 20 mio., som er opgjort i forhold til det maksimalt forventede udsving i kursen fra dag til dag (”overnight udsving”).

Intern instruks af 11. november 2009 fra direktionen til chefen for investerings- og udlandsområdet vedr. markedsrisici

Af direktionens instruks og bemyndigelse til chefen for investerings- og udlandsområdet, fremgår det, at Bankens egen nettoposition i de med 10 % risikovægtede valutaer, herunder JPY og CHF, samlet set må udgøre maksimalt kr. 200 mio. svarende til en samlet teoretisk risiko for Banken på kr. 20 mio.

Intern bevillingsinstruks vedrørende kreditgivning af april 2009

Af bevillingsinstruks fra april 2009, udarbejdet af Bankens Kreditafdeling og angiveligt godkendt af Bankens ledelse, fremgår det:

”Med udgangspunkt i, at vi i Amagerbanken baseret på udøvelse af sund fornuft og godt købmandsskab låner penge ud til formål, vi forstår indholdet af, og (naturligvis) med henblik på at få pengene igen – indenfor – fastsættes følgende:

Kreditpolitik

(....)

Banken ønsker ikke at påtage sig risici for drift af andres virksomhed eller finansiere privatforbrug udover, hvad der indenfor en rimelig tidshorisont er dækning for i kundens egen indtjening eller likvide formue.

(...)

Indenfor erhvervsfinansiering vil kunder med et relativt lille finansieringsbehov i forhold til forretningsvolumen eller brug af andre indtægtsskabende bankprodukter blive prioriteret i forhold til anlægstunge virksomheder, medmindre sidstnævnte har en meget solid økonomi og er indstillet på at betale rimelig en rimelig marginal som kompensation for den manglende omsætning. Der skal således lægges vægt på driftsfinansiering og mellemfinansieringsopgaver.”

Bevillingsgrundlaget

Forretningsgangen ved bevillinger

Af diagrambilag til Bankens bevillingsinstruks 2009, fremgår i skematisk form forretningsgangen ved kreditbehandling af bevillinger til erhvervs-sager.

Det fremgår, at sager der beløbsmæssigt overstiger lokal bevillingskompetence, indleveres til ”Kreditkontoret”. Kreditkontoret behandler ansøgninger med henblik på ”*tredjemands syn på sagen, for så vidt angår registrering og anvendelse af data og fakta samt argumentation af juridiske problemstillinger*”.

Sager over kr. 7,5 mio. overgår til viderebehandling i ”Kreditkomiteen”. Kreditkomiteen har kompetence i sager under kr. 25 mio. og forestår selv eventuel bevilling.

Sager over kr. 25 mio. ”*behandles*” af Kreditkomiteen og ”*forelægges for Bestyrelsen til bevilling*”.

Af de samlede nedskrivninger på kr. 394 mio. vedrører kr. 240 mio. nedskrivning som følge af tab på valutapositioner foretaget af Bankens kunde [udeladt].

Selskabet har som eneste formål at eje et lejlighedskompleks i København

I sin egenskab af chef for erhvervsafdelingen og kundeansvarlig for [udeladt] indleverer Jørgen Brændstrup til Kreditkontoret ansøgning, dateret den 14. december 2009, om forlængelse af kundens engagement på ”*uændrede vilkår*” bestående af:

- ”driftskredit kr. 75.000.000 til dækning af budgetteret likviditetsbehov frem til november 2011; afhængig af udvikling i optionspræmier, rente og genudlejningsfrekvens m.v. forventes kreditten årligt at skulle forhøjes med op til kr. 50,0 mio. over de næste 3 år til dækning af af yderligere likviditetsbehov ifm. driften og afdrag på (udeladt) foranstående realkreditlån; ny ansøgninger vil i givet fald fremkomme, idet der skal gives betinget forhåndstilsagn i henhold til budget; margin fast i perioden 1,25 % p.a.
- ramme for valutaterminer/-optioner i CHF og/eller YEN samt USD efter nærmere aftale (nyt) mod DKK med nettoposter op til kr. 1.550 mio. for afdækning af det foranstående realkreditlån kr. 1,1 mia. og udlån kr. 392,5 mio.; belastning risiko 2,25 %-10 % + tab/underdækning op til kr. 100 mio. accepteres uden marginopkrævning.”

Det fremgår af ansøgningen, at Banken forinden pr. 30. november 2009 har nedskrevet kr. 400 mio. på engagementet.

Det fremgår endvidere af ansøgningen, at kunden i de første 3 kvartaler af 2009 har realiseret et ordinært driftsresultat på ejendommen på minus 32,9 mio. Samtidig angives det, at der er en ekstraordinær realiseret valutagevinst på kr. 39,9 mio. samtidig med, at der er et urealiseret valutatab på kr. 91 mio. Det samlede, urealiserede valutatab på ansøgningstidspunktet kan således opgøres til kr. 75 mio.

Det anføres videre i ansøgningen, at Bankens samlede engagement før nedskrivningen på kr. 400 mio. på ansøgningstidspunktet udgør i alt kr. 567,5 mio., hvoraf kr. 494,1 mio. var usikret.

Endelig fremgår det af ansøgningen, at kautionsikkerhederne på engagementet i form af selvskyldnerkaution fra [udeladt] ikke kan tillægges nogen værdi, da de alle er under afvikling.

Ansøgningen bliver behandlet af Kreditkomiteen den 18. december 2009.

Bestyrelsen, med undtagelse af Henrik Håkonsson, tiltræder bevillingen skriftligt den 21./22. december.

Bevillingen bliver efterfølgende uden bemærkninger behandlet på bestyrelsesmødet den 6. januar 2010, jf. bestyrelsesprotokollen. I dette møde deltager Henrik Håkonsson.

Bestyrelsen knytter ikke særskilte bemærkninger til bevillingen, men det fremgår af referatet fra mødet, vedrørende [udeladt]:

”Banken havde givet tilsagn om, at [udeladt] betaler terminsydelser i 2010 og der var fortsat ro i forhold til Nykredit. På forespørgsel gennemgik Jørgen Brændstrup historikken omkring [udeladt].”

side 175 af 206

Af **internt** revisionsprotokollat af 2. februar 2010, fremgår, at Banken pr. 31. december 2009 nedskriver yderligere kr. 140,6 mio. på engagementet. Der er således på tidspunktet for bevillingen samlet sket en nedskrivning på kr. 540,6 mio. på engagementet.

I løbet af første halvår 2010 fremsender Banken en række påkravsskrivelser (marginkald) til [udeladt] og kautionisterne.

Den 29. januar 2010 skriver Bankens Erhvervsafdeling ved Jørgen Brændstrup og [udeladt], således til [udeladt] og kautionisterne [udeladt] med krav om indbetaling af kr. 44,2 mio, idet tabene på de bevilgede valutaforretninger pr. 28. januar 2010 udgør kr. 144,2 mio. Tilsvarende påkravsskrivelser blev fremsendt til kunden og kautionisterne 12. februar 2010, 7. april 2010, 5. maj 2010, 19. maj 2010 og 16. juni 2010, hvor Banken afgiver påkrav om indbetaling af minimum kr. 183,7 mio.

Ingen af de fremsendte påkravsskrivelser ses at medføre indbetaling på engagementet.

[udeladt]

Af de samlede nedskrivninger på kr. 394 mio. vedrører kr. 56 mio. nedskrivning som følge af tab på valutapositioner og valutalån foretaget af Bankens kunde, [udeladt] og selskaber kontrolleret af denne.

Af tabet stort kr. 56 mio. vedrører kr. 3,6 mio. kurstab på valutalån og kr. 52,4 mio. tab på valutapositioner i form af terminsforretninger.

Koncernens primære forretningsområder er ejendomsinvesteringer og investering i aktier, primært i [udeladt].

I sin egenskab af kundeansvarlig for [udeladt] indleverer [udeladt] ansøgning dateret den 10. maj 2010, til Kreditkomiteen om tiltrædelse af kreditoraftale og bevilling af forlængelse af kundens engagement bl.a. bestående af:

”(....)

[udeladt] – ODC ejer 33 %

(....)

tkr. 21.761 aktuelt urealiseret kurstab på valutatermins- og optionsforretninger

(...)

[udeladt] (indgår ikke som en del af kreditoraftalen, da [udeladt] er minoritetsejer)

tkr. 28.500 lån, som kan udnyttes I CHF/DKK (p.t. udnyttet i DKK)

(...)

tkr. 1.880 aktuelt urealiseret kurstab på valutatermins- og optionsforretninger”

side 176 af 206

Det fremgår af ansøgningen, at Banken forinden pr. 31. marts 2009 har nedskrevet kr. 73,54 mio. på engagementet. Det fremgår endvidere af ansøgningen:

”Som følge af finanskrisen har [udeladt] lidt økonomiske tab såfremt alle aktiver skal realiseres, i en størrelsesorden, hvor forpligtelserne ikke kan opfyldes efterhånden som de forfalder. På denne baggrund arbejdes der på etablering af en kreditoraftale, som forventes indgået med deltagelse af alle betydende långivere omkring koncernen. [udeladt] vil blive administrator af aftalen.”

Det anføres videre i ansøgningen, at Bankens samlede engagement med [udeladt] på ansøgningstidspunktet bliver opgjort til i alt kr. 33,6 mio. på blanco, dvs. uden sikkerhed. Heri er indeholdt et urealiseret kurstab på valutaterminsforretning på kr. 21,7 mio. Det fremgår ikke, hvad den nominelle valutaramme på terminskontrakten var.

Det samme gør sig gældende vedrørende [udeladt], idet der heller ikke her anføres hvilken valutaramme, der har ført til et urealiseret kurstab på kr. 1,88 mio.

Videre anføres det vedrørende risikoelementer:

”Lån i CHF er opretholdt på trods af en svingende kurs på valutaen. Efter udmelding fra nationalbankdirektøren i Schweiz om, at man for at holde kursniveauet på valutaen nede vil intervenere direkte i både obligations- og valutamarkedet vurderes risikoen for en yderligere kursstigning i CHF for mindsket. Vurderingen i valutamarkedet er, at kursen på CHF vil falde fra det nuværende niveau.”

Engagementet bliver af bestyrelsen bevilget den 20. maj 2009, jf. bestyrelsesprotokol. Samtlige bestyrelsesmedlemmer deltog sammen med direktionen i bestyrelsesmødet.

Det fremgår af referatet, at bestyrelsen i forbindelse med bevillingen bemærker:

”Det var forventningen, at også [udeladt] tiltræder kreditoraftale og sammen med [udeladt] bærer det meste af likviditetsbelastningen. Bestyrelsen bevilgede sagen under hensyntagen til indgåelse af kreditorordningen, som sikrer mulighed for en rolig afvikling.”

side 177 af 206

Engagementet med [udeladt] bliver i december måned bevilget omlagt til ramme i anden valuta. Omlægningen bliver bevilget af Kreditkomiteen. Af ansøgningen med bevillingspåtegning, fremgår, at den ”*nuværende*” terminsforretning under rammen udgør kr. 83,9 mio. CHF/DKK til kurs 4,70 og ”*aktuelt*” tab udgør kr. 19 mio.

Valutatabet pr. 31. december 2009 samlet udgør kr. 29,1 mio. Den 31. marts 2010 er tabet øget til kr. 43 mio., og ved lukningen af engagementet udgør tabet i alt kr. 56,6 mio.

Af de foretagne nedskrivninger på kr. 394 mio. i 1. halvår 2010 vedrører kr. 38,2 mio. nedskrivning som følge af tab på valutapositioner og valutalån foretaget af Bankens kunde, [udeladt], og selskaber kontrolleret af denne.

Af de samlede nedskrivninger kr. 38,2 mio. vedrører kr. 22,7 mio. kurstab på valutalån og kr. 15,5 mio. tab på valutapositioner i form af terminsforretninger.

Koncernens primære forretningsområder er ejendomsinvesteringer og investering i aktier, primært i [udeladt].

I sin egenskab af kundeansvarlig for [udeladt] indleverer [udeladt] ansøgning, dateret den 10. maj 2009:

”om efterbevilling af tiltrædelse af kreditoraftale, jf. tidligere mundtlig orientering.

(...)

[udeladt]

(...)

Kr. 138.000.000 kredit i DKK/CHF – anvendt til investeringer i aktier i [udeladt] (tkr. – 9.660 i årlig likviditet)

Kr. 6.420.000 urealiseret kurstab på valutatermins- og optionsramme.

(...)

[udeladt]:

Kr. 144.125.000 kredit i DKK/CHF – 2. prioritetsfinansiering af ejendom, henstår på anfordring (likviditetsneutral f.s.v.a. alm. drift, da lejeindtægterne kan renteservicere indestående gæld)

side 178 af 206

Kr. 12.369.000 urealiseret kurstab på valutatermins- og optionsramme.”

Det fremgår af ansøgningen, at Banken forinden pr. 31. marts 2009 har nedskrevet kr. 92,12 mio. på engagementet med [udeladt]. Det fremgår endvidere af ansøgningen:

”Som følge af finanskrisen har [udeladt] lidt økonomiske tab og i efteråret 2008 var tabene af en størrelsesorden, hvor forpligtelserne ikke kunne opfyldes efterhånden som de forfaldt. På denne baggrund blev der pr. 1. december 2008 indgået en kreditoraftale mellem HHP og dennes største finansielle samarbejdspartnere. [udeladt] administrerer aftalen.”

Det fremgår endvidere at ansøgningen, at Bankens samlede engagement med [udeladt] på ansøgningstidspunktet bliver opgjort til i alt kr. 169,2 mio., heraf kr. 22,5 mio. på blancobasis, dvs. uden sikkerhed. Heri er indeholdt et urealiseret kurstab på valutaterminsforsretninger på kr. 6,42 mio. Det fremgår ikke, hvad den nominelle valutaramme på terminskontrakten er.

Det samme gør sig gældende vedrørende [udeladt], idet der heller ikke her anføres hvilken valutaramme, der har ført til det urealiserede kurstab på kr. 12,36 mio.

Videre anføres det vedrørende risiko:

”Lån i CHF er opretholdt på trods af en svingende kurs på valutaen. Efter udmelding fra nationalbankdirektøren i Schweiz om, at man for at holde kursniveauet på valutaen nede vil intervenere direkte i både obligations- og valutamarkedet vurderes risikoen for en yderligere kursstigning i CHF for mindsket. Vurderingen i valutamarkedet er, at kursen på CHF vil falde fra det nuværende niveau.”

Engagementet bliver af bestyrelsen bevilget den 20. maj 2009, jf. bestyrelsesprotokol.

I forbindelse med bevillingen bemærkede bestyrelsen:

”Der var i bestyrelsen enighed om, at der var tale om en legitimering af tidligere truffne beslutninger i bestyrelsen. Bankens udlægskredit var dækket af uomstødelige sikkerheder, og der var forståelse blandt kreditorerne om en rolig afvikling. Målet var en exit indenfor 24 måneder. Sagen bevilgedes.”

Det fremgår, at valutatabet på de ovenfor anførte engagementer pr. 31. december 2009 tilsammen udgør kr. 7,9 mio. Den 31. marts 2010 er tabet øget til kr. 15 mio., og ved engagementets lukning udgjorde tabet kr. 38,2 mio.

Af de samlede nedskrivninger på kr. 394 mio. vedrører kr. 46 mio. nedskrivning som følge af tab på valutapositioner og valutalån foretaget af Bankens kunde, [udeladt], og selskaber kontrolleret af denne.

Af de samlede nedskrivninger kr. 46 mio. vedrører kr. 10 mio. kurstab på valutalån og kr. 36 mio. tab på valutapositioner i form af terminsforretninger.

Koncernens primære forretningsområder er ejendomsinvesteringer, spekulationsforretninger og investering i aktier, primært i [udeladt].

I sin egenskab af kundeansvarlig for [udeladt] indleverer [udeladt] ansøgning til Kreditkomiteen, dateret 15. december 2009, om:

” Forlængelse/ændring af koncernengagement:

tkr. 517.016 – engagement i alt

(...)

[udeladt]

(...)

tkr. 358 urealiseret valutakurstab på valutatermins- og optionsforretninger

(...)

[udeladt]

(...)

tkr. 15.329 urealiseret valutakurstab under eksisterende valutatermins- og optionsramme (rammen kan anvendes i EURO/CHF/YEN (25%)/USD (25%))

(...)

[udeladt]:

tkr. 17.350 lån i DKK/CHF (25% i USD)

tkr. 632 urealiseret valutakurstab på udlandslån

(...)

[udeladt]:
tkr. 8.000 udlån i DKK/CHF (25% i USD)
tkr. 240 urealiseret valutakurstab på udlandslån
(...)

[udeladt]:
tkr. 8.900 udlån i DKK/CHF (25% i USD)
tkr. 562 urealiseret valutakurstab på udlandslån
(...)

[udeladt]:
tkr. 7.550 udlån i CHF (25% i USD)
tkr. 51 urealiseret valutakurstab på udlandslån
(...)

[udeladt]:
tkr. 13.800 lån i DKK/CHF (25% i USD)
tkr. 262 urealiseret valutakurstab på udlandslån
(...)

[udeladt]:
tkr. 19.200 lån i DKK/CHF
tkr. 1.159 urealiseret valutakurstab på udlandslån
(...)

[udeladt]:
tkr. 15.000 lån i DKK/CHF
tkr. 274 urealiseret valutakurstab på udlandslån
(...)

[udeladt]
Ejendommen er solgt pr. 1.10.09, og bankgæld forventes indfriet, af-
venter lysning af skødet, som er forsinket.
tkr. 3.175 urealiseret valutakurstab på termins- og optionsramme”

Det fremgår af ansøgningen, at Banken forinden pr. 30. november 2009 har nedskrevet kr. 141,53 mio. på engagementet med [udeladt]. Det fremgår endvidere:

”Der har siden februar/marts 2009 været arbejdet på en kreditoraf-
tale mellem [udeladt] og dennes største finansielle samarbejdspartne-
re, idet [udeladt] og dennes selskaber som følge af finanskrisen har
lidt økonomiske tab i en størrelsesorden, hvor man ikke har kunnet
opfylde forpligtelserne efterhånden, som de forfaldt. ”

Det anføres videre i ansøgningen, at bankens samlede engagement med [udeladt] på ansøgningstidspunktet bliver opgjort til i alt kr. 517 mio., heraf kr. 188 mio. på blancobasis, dvs. uden sikkerhed. Heri er indeholdt urealiserede kurstab på valutaterminsforretninger på kr. 22 mio. Det

fremgår ikke, hvad den nominelle valutaramme på terminskontrakterne er.

Videre anføres:

side 181 af 206

”Koncernen har løbende foretaget investeringer i primært CHF. De fleste ejendomme er finansieret i CHF.

Der søges nu om følgende strategi, som er lagt i samarbejde med [udeladt] fra bankens investeringsområde:

[udeladt]

Den nuværende position på 14 mio. CHF/DKK omlægges til 50 % DKK/USD og 50 % DKK/YEN, med tilknyttede optioner, pr. 09.03.2010. er opretholdt på trods af en svingende kurs på valutaen.

[udeladt]

Den nuværende position på 26,6 mio. CHF/EUR omlægges til 50% EUR/USD og 50% DKK/YEN, med tilknyttede optioner, pr. 22.03.2010.

Vurdering

Omlægningen skal ske i samråd med bankens valutaafdeling [udeladt]. Forventes gennemført lige efter nytår. For spredning af risikoen anbefaler KB at der omlægges til to forskellige valutaer, USD og YEN.

Gennem de seneste 2 uger er USD og YEN styrket og dette tillægges udelukkende nedlukning af positioner inden nytår. Der forventes i det nye år en kraftig svækkelse af USD og YEN, som vil medføre at nuværende urealiserede tab på valutaforretninger forventes at kunne blive neutraliseret.

Ved fortsættelse af nuværende valutapositioner skal kursen på CHF falde til kurs 467 og 470. Vurderingen fra Investeringsafdelingen går på en faldende CHF-kurs, men med et forventet kursniveau over 470.

Risiko

At de pantsatte aktiver ikke kan afhændes til de finansierede værdier. Største aktiver finansieret i Amagerbanken er aktier i [udeladt] samt diverse ejendomme.”

Ansøgningen bliver behandlet af Kreditkomiteen den 18. december 2009.

Samtlige bestyrelsesmedlemmer, med undtagelse af Henrik Håkonsson, tiltræder skriftligt bevillingen den 21./22. december.

Bevillingen blev efterfølgende behandlet på bestyrelsesmødet den 6. januar 2010, jf. bestyrelsesprotokollat. I mødet deltager [udeladt], og bestyrelsen knytter følgende bemærkning til bevillingen:

side 182 af 206

"Bestyrelsen orienteredes om [udeladt] samlede bankgæld."

Den 31. december 2009 udgør valutatabet på de omtalte engagementer i alt kr. 19 mio. Den 31. marts 2010 er tabet øget til kr. 31 mio., og ved lukningen af engagementerne udgør det samlede tab kr. 46 mio.

Tre af Bankens øvrige kunder lider valutatab på mindre end 15 mio. kr.

Bevillingsgrundlaget for disse kunder udelades derfor.

Bankens interne håndtering af valutakursudviklingen

Intern rapportering til direktionen

Af notat benævnt *"interne aktiviteter vedr. overvågning af bankens kunders valutaeksponering – primært i CHF"* dateret 1. juli 2010, bilag udarbejdet af chefen for Investeringsområdet, [udeladt], fremgår det bl.a.:

*"For kreditmæssigt svagere kunder er der en helt naturlig meget tæt dialog om udviklingen internt i investeringsområdet og videre til bankens kreditororganisation **og direktion**" (fremhævet her).*

Som eksempel på denne dialog kan det nævnes, at Investeringsområdet siden starten af 2009 dagligt har opgjort et underdækningstal for en række kunder og rundsendt dette til relevante personer i organisationen, herunder Direktionen via Erhvervsafdelingen.

(...)

Mundtlige drøftelser om udviklingen med Direktionen – i hvert fald siden 1. januar 2010 – har været meget hyppig."

Af kopi af e-mailkorrespondance, modtaget fra Amagerbanken af 2011 A/S fremgår, at direktør Jørgen Brændstrup løbende, og første gang senest ved mail dateret den 5. februar 2010 modtager meddelelse om tabene på terminsforretningerne.

Direktionens og revisionens rapportering til bestyrelsen – bestyrelsens opfølgning

Bestyrelsesmøde den 22. marts 2010:

side 183 af 206

”Det var aftalt at drøfte valutarisici på et møde i bestyrelsen i april måned, men den seneste tids udvikling i CHF og Yen havde gjort det relevant med en kort orientering om eksponeringen for enkelte af bankens kunder og bankens samlede risikobillede. Bestyrelsen drøftede markedsvurderinger på omtalte valutaer samt risikobilleder over for renteforskelle mellem EUR og CHF. Der var enighed om i april måned at vedtage en strategi for, hvilken risikosituation banken ville acceptere.”

Det nærmere indhold af den omtalte orientering, herunder i hvilket omfang orienteringen indeholdt oplysning om størrelsen af Bankens samlede risikobillede, fremgår ikke af referatet.

Bestyrelsesmøde den 29. april 2010:

På bestyrelsesmødet blev **internt** revisionsprotokollat af 25. april 2010 vedrørende Bankens perioderegnskab for 1. kvartal 2010, fremlagt. Af revisionsprotokollatet fremgår blandt andet:

”Måling af engagementer med afledte finansielle instrumenter i valuta”

Bankens nedskrivninger pr. 31. marts 2010 er som følge af udviklingen i CHF og JPY kursen forøget i forhold til 31. december 2009:

Udviklingen i CHF og JPY valutakursen har medført, at den negative markedsværdi på valutaterminsforretninger m.v. indgået af følgende kunder er forøget med 102 mio. kr. i forhold til 31. december 2009:

Mio.kr.	Markedsværdi afledte fin.instr. 31.03.2010	Markedsværdi afledte fin.instr. 31.12.2009	Ændring i perioden
[udeladt]	165	99	66
[udeladt]	43	26	17
[udeladt]	31	19	12
[udeladt]	15	8	7
	254	152	102

Eftersom ovenstående kunder er nedskrivningsengagementer, medfører stigningen i den negative markedsværdi, at bankens nedskrivninger på disse engagementer er forøget tilsvarende.”

side 184 af 206

Af bestyrelsesprotokollen fremgår følgende vedrørende behandlingen af revisionsprotokollatet ved bestyrelsesmødet:

”Bestyrelsen rejste enkelte afklarende spørgsmål, herunder vedrørende engagementer, nedskrivninger og ikke-korrigerede forhold, som dog ansås for uvæsentlige i forhold til bedømmelsen af det samlede perioderegnskab”.

Bestyrelsesmøde den 19. maj 2010, bestyrelsesprotokollat:

*”Jørgen Brændstrup belyste de seneste 2 års udvikling i valutakurserne EUR/USD, CHF/DKK samt JPY/DKK. Der orienteredes om baggrunden for bankens beslutninger, hvor der hos sagkyndige var en forventning om, at JPY og CHF skal falde. Der var i bestyrelsen enighed om, **at banken skulle ud af disse risici** (fremhævet her), men man befandt sig p.t. i en fuldstændig uforudsigelig situation. Bestyrelsen udbad sig snarest en plan fra banken, hvor man sigtede mod at lukke bankens kunders positioner eller sikre et relevant beslutningsgrundlag for at fastholde positionerne.”*

Bestyrelsesmøde den 26. juni 2010:

”Jørgen Brændstrup orienterede om, at banken i lyset af udviklingen i CHF – og efter aftale med formanden samt Kent Madsen og Jesper Reinhardt – havde lukket halvdelen af bankens udsatte kundepositioner i CHF, svarende til en tredjedel af bankens positioner. Efter drøftelse besluttede bestyrelsen tillige at lukke halvdelen af JPY-positionerne. Opfølgning på situationen ville ske.”

Bestyrelsesmøde den 27/28. juni 2010:

”Bestyrelsen drøftede direktionens oplysninger om forventede nedskrivningsbehov som følge af valutatab i 2. kvartal og noterede, at dette beløbsmæssigt mandag den 30. juni blev oplyst til at være i niveau 300 mio. kr. (...)

I fortsættelse af drøftelse på bestyrelsesmødet den 26. juni 2010 oplystes det, at den tilbageværende del af den omtalte valutaeksponering var lukket ned om formiddagen den 28. juni 2010.”

Bestyrelsesmøde den 28. juni 2010:

”Bestyrelsen drøftede de talmæssige sammenhænge omkring nedskrivningerne forårsaget af valutakursudviklingen. Der arbejdedes i banken med et notat herom.”

side 185 af 206

Telefoniske bestyrelsesmøder den 1. juli 2010:

*”Bestyrelsen drøftede nedskrivningerne som følge af valutakursudviklingen. Der var tale om kundelån i CHF og ikke bankens valuta-spekulation, men **det betegnedes som kritisk med åbne positioner på kunder der ikke kunne betale**” (fremhævet her).*

[udeladt] havde endnu ikke det fornødne grundlag for at vurdere, men der var risiko for, at valutasagen kunne resultere i mistillid til direktionen. [udeladt] havde i den forbindelse udbedt sig en fuldstændig rapport.

(....)

Rapporten vedrørende valutasagen var under færdiggørelse, og ville blive fremsendt til bestyrelsen, således at den kunne drøftes”.

Bestyrelsesmøde den 3. juli 2010:

”Jørgen Brændstrup gennemgik notat udarbejdet alene til bestyrelsen vedrørende bankens kunders valutaeksponering og med [udeladt] som eksempel. Kreditkontoret, Investeringsområdet og den kundeansvarlige havde hidtil hver især overvåget risikoudviklingen fra forskellige indfaldsvinkler, men det måtte konstateres, at overvågningen tværgående ikke havde været dækkende. Fremadrettet ville der snart blive etableret instrumenter til tværgående risikoovervågning, således at bankens samlede ”modpartsrisiko” følges.

Der var iværksat en tværgående eksponeringsanalyse, der løbende ville blive rapporteret til kreditkomitéen.

Ideelt skulle valutaeksponeringen i [udeladt] have været lukket ned senest primo februar 2010, idet debitor reelt ikke kunne honorere marginkald. De gennemførte forretningsmæssige beslutninger havde været baseret på analyser m.v. – interne såvel som eksterne – tillige med ensartede handlemønstre i større pengeinstitutter, hvilket havde ligget til grund for rapporteringen af udviklingen.

Særligt gennem 2010 havde bankens valutaeksponering på kunder været rapporteret i revisionsprotokollen, i nedskrivningsrapporter og gennem løbende drøftelser i bestyrelsen og ved drøftelse af resultatprognoser. Den samlede kunderisiko havde dog ikke indgået i bestyrelsens månedsrapport, idet der her alene rapporteredes på bankens

egenrisiko. Der var nu iværksat tiltag, med henblik på at sikre rapportering af den samlede valutaeksponering.

Direktionen og [udeladt] kunne på formandens forespørgsel bekræfte, at banken ikke havde væsentlige, åbne valutapositioner.

side 186 af 206

Efter drøftelse tog bestyrelsen afrapporteringen til efterretning, idet der var enighed om at den fulgte strategi var stærkt utilfredsstillende. Eventuelle yderligere konsekvenser drøftes, når bankens situation er afklaret.”

Af det af Jørgen Brændstrup, til brug for bestyrelsen, udarbejdede notat, fremgår det:

”Historisk har en række kunder bredt haft adgang til at optage deres lånefinansiering i fremmed valuta efter individuel bevilling.

Fra medio 2005 har [udeladt] på egne og en række af hans og bankens kunders vegne forestået disponering af sådanne låneoptagelser, og på egne vegne haft bevillingsmæssig adgang til at udstede optioner på en fremtidig valutakurs. Den samlede vurdering heraf er, at [udeladt] har optimeret finansieringen for sig selv og for disse kunder.”

Det fremgår af materialet i Banken, at Jørgen Brændstrup har modtaget personlig rådgivning af Bankens advokat, Steen Jensen, i forbindelse med udarbejdelsen af notatet til bestyrelsen. Jeg antager, at Bankens bestyrelsesformand, N.E. Nielsen har været orienteret herom.

Bestyrelsesformandens omtale af tabet

Bestyrelsesformandens omtale af tabet på den ekstraordinære generalforsamling den 22. juli 2010

Som led i aftalen om at udstede statsgaranti på kr. 13,5 mia. til Banken, betinger Finansiell Stabilitet A/S sig, at Banken får tilført et yderligere kapitalindskud på kr. 750 mio.

I den anledning indkalder Banken til ekstraordinær generalforsamling den 22. juli 2010.

I udkast ”2-7” til ”Bestyrelsens bemærkninger til den ekstraordinære generalforsamling”, anfører N. E. Nielsen om valutanedskrivningerne:

”Særlige aktuelle forhold

Fire forhold ønsker jeg at fremhæve her.

(...)

For det tredje, at der foregår vild valutaspækulation i Amagerbanken. Banken har haft mange kunder, der gennem mange år har finansieret deres virksomhedsdrift med finansiering i fremmed valuta. Og igennem årene har banken haft et begrænset antal velhavende privatkunder, der har haft investeringskreditter i udenlandsk valuta. Udover de nævnte fåtal velhavere, har der de senere år alene været tale om langfristet anlægsfinansiering i fremmed valuta, som har været en god forretning for såvel erhvervs kunderne som banken. Da der har været tale om anlægsfinansiering har det som nævnt været en fast, flerårig finansiering og ikke en valutakarrusel eller hvad der har været anvendt af bemærkninger herom.

Hvad var det så der gik galt. I 2. kvartal 2010 blev valutakurserne meget volatile som følge af uroen omkring euroen. Bestyrelsen var selvfølgelig generelt vidende herom og blev specifikt orienteret herom to gange, begge gange på et tidspunkt, hvor valutauroen var på tilbage og mod et mere normalt niveau, og hvor ekstern konsensus var, at valutaen ville falde tilbage til hidtidigt niveau. Da dette ikke skete, lukkede banken kundernes valutapositioner. I den forbindelse blev det konstateret, at bankens interne systemer ikke rapporterede på tværs i banken, hvorfor valutarisikoen var større end rapporteret. Der er ingen tvivl om, at det er en fejl, som har nogle meget enkle konsekvenser, men banken er i øjeblikket i en situation, hvor al viden fra hele organisationen er nødvendig. Alle valutapositioner er nu gennemgået, ligesom andre markedspositioner ligeledes er gennemgået for at sikre, at der ikke er andre systemiske risici. Størrelsen af nedskrivningen er en konsekvens af, at bankens kunder har afdækket også foranstående prioriteter i forhold til banken med valuta-swaps.”

I den endelige version af ”Bestyrelsens bemærkninger til den ekstraordinære generalforsamling”, anfører bestyrelsesformanden [udeladt] om valutanedskrivningerne (nye formuleringer er fremhævet her med **fed type**):

”Særlige aktuelle forhold

Fire forhold ønsker jeg at fremhæve her.

(...)

For det tredje, **valuta og** Amagerbanken. Banken har haft mange kunder, der gennem mange år har finansieret deres virksomhedsdrift **eller anlægsfinansiering** i fremmed valuta. Og igennem årene har banken haft et begrænset antal velhavende privatkunder, der har haft

investeringskreditter **af mere spekulativ karakter i fremmed valuta. For virksomhederne**, har der de senere år **primært** været tale om langfristet anlægsfinansiering i fremmed valuta, som har været en god forretning for såvel erhvervskunderne som banken. Da der har været tale om anlægsfinansiering har det **været en længerevarende, ikke spekulativ finansiering med det formål at opnå samlede reducerede låneomkostninger. Der er således ikke tale om valutakarrusseller alene med det formål at opnå fortjeneste ved spekulation. Disse kreditter har alle været bevilget – også med ret til visse udsving for de enkelte valutaer som en del af bevillingsgrundlaget.**

Hvad var det så der **skete. Bankens vurderinger af kundernes valutapositioner har været afstemt op imod interne og eksterne valutaekspertvurderinger. Konsensus blandt disse har været, at de pågældende valutaer i 2. kvartal ville vende tilbage til mere normale niveauer for de pågældende valutaer. Den fortsatte spekulation mod euroen fik banken til at miste troen på en snarlig tilbagevenden til normale niveauer for de pågældende valutaer. Efter orientering af de pågældende kunder tog banken i juni konsekvensen af den fortsatte valutakursudvikling, som i spring havde medført en overskridelse af de bevilgede kreditrammer. For de kunder, hvor de markante valutabevægelser ikke aktuelt har kunnet finde dækning inden for kundernes formuesfære har banken reserveret til potentielle tab ved de stærkt utilfredsstillende nedskrivninger i 2. kvartal 2010.**

Direktionen har løbende drøftet valuta og bankens bestyrelse har drøftet dette på bestyrelsesmøder. Det er i juni måned blevet konstateret, at bankens interne systemer ikke rapporterede på tværs i banken, hvorfor bankens konsoliderede valutarisiko var større end rapporteret. Der er ingen tvivl om, at det er en fejl, som har nogle meget enkle men betydelige konsekvenser. Alle valutapositioner er nu gennemgået, ligesom andre markedspositioner ligeledes er gennemgået for at sikre, at der ikke er andre systemiske risici. Størrelsen af nedskrivningen er en konsekvens af, at bankens kunder har afdækket også foranstående prioriteter i forhold til banken med valutafinansiering. ”

Sammenfatning

I forbindelse med Bankens aflæggelse af delårsrapport for 1. halvår 2010 offentliggør Banken, at den i perioden fra 1.1.-30.6.2010 har foretaget

nedskrivninger på i alt kr. 394 mio., som følge af kunders tab på valutapositioner og, i mindre omfang, valutalån.

Nedskrivningerne bevirker, at Banken for perioden realiserer et betydeligt negativt driftsresultat.

side 189 af 206

Nedskrivningerne fordeler sig på 7 kunder, hvoraf 4 kunder tegner sig for nedskrivninger samlet i størrelsesordenen kr. 375 mio.

Valutapositionerne og optagelsen af valutalån er sket på grundlag af bevillinger i Banken i perioden primo maj 2009 til primo januar 2010. Bevillingerne sker i de fleste tilfælde i form af forlængelse af eksisterende engagementer.

Bevilling finder sted i form af Bankens bevilling af rammer til indgåelse af valutaterminforretninger og valutaoptioner i fremmed valuta. Disse rammer må antages beløbsmæssigt at have været i størrelsesordenen kr. 3 mia.

Karakteristisk for bevillingerne er, at de blev givet til valutapositioner og valutalån i volatil fremmed valuta i form af CHF, JPY og USD.

Det er ydermere karakteristisk, at bevillingerne bliver ydet til kunder, hvis engagementer er nødlidende med løbende drifts- og likviditetsunderskud og hvor pantesikkerheder og sikkerhed i form af kautionserklæringer er tæt på værdiløse.

Forinden bevilling bliver givet, er der endvidere foretaget meget betydelige nedskrivninger på de pågældende kunders engagementer i Banken.

Bevillingerne indebærer økonomiske dispositioner af et sådant omfang, at de deraf følgende nedskrivninger har en meget betydelig negativ indvirkning på Bankens samlede økonomiske situation.

Det kan konstateres, at Bankens ledelse på bestyrelsesmødet den 22. marts 2010 drøfter den risiko de pågældende valutapositioner medfører for Banken, ligesom det kan konstateres, at ledelsen på samme bestyrelsesmøde beslutter at tage stilling til denne risiko i april måned 2010.

Det kan konstateres, at dette ikke sker, ligesom det kan konstateres, at der i bestyrelsen på bestyrelsesmødet den 19. maj 2010 er enighed om, at Banken skal ud af disse risici, men at en egentlig instruks om at nedlukke positionerne ikke blev givet.

På det pågældende tidspunkt er Banken i proces for at opnå en individuel statsgaranti til en nødvendig understøttelse af Bankens likviditet, ligesom Banken har gennemført en aktieemission til opfyldelse af det af Finanstilsynet fastsatte solvenskrav.

side 190 af 206

Af Bankens officielle meddelelser til aktionærer og offentligheden fremgår det, at det er Bankens erklærede politik, at Banken ikke ønskede at påtage sig kreditrisici, udover hvad der indenfor en rimelig tidshorisont kan dækkes af kundens indtjening eller formue. Videre fremgår det, at Banken, som led i sin egen investeringsstrategi, kun ønsker at have begrænsede dispositioner i fremmed valuta. Dette bliver internt i Bankens retningslinjer defineret som en samlet valutarisiko på maksimalt kr. 25 mio.

I forbindelse med Bankens omtale af de omhandlede bevillinger til valutapositioner, bliver der i nogle tilfælde anvendt en formulering som *"anlægsfinansiering i fremmed valuta"* eller tilsvarende formulering. Dette forhold har været egnet til at fjerne fokus fra det faktum, at der for langt størstedelens vedkommende reelt er tale om, at kunder bliver udstyret med kreditfaciliteter til at foretage spekulationsforretninger i strid med Bankens egen strategi, risikoprofil m.v.

Tilsvarende bliver det fra Bankens side i visse tilfælde formuleret, *"at bankens interne systemer ikke rapporterer på tværs i banken, hvorfor valutarisikoen var større end rapporteret"*. I den forbindelse kan det konstateres, at Bankens ledelse i løbet af første halvår 2010 løbende bliver orienteret om den negative udvikling på de nødlidende kunders valutapositioner. Det anførte udsagn, og udsagn med tilsvarende indhold, ses således ikke at stemme med den faktisk skete interne rapportering af den samlede udvikling på engagementerne.

I slutningen af juni 2010 vælger Banken at lukke de pågældende valutapositioner, hvorefter det samlede tab vedrørende dispositionerne bliver opgjort til kr. 393.645.302.

Det kan konstateres, at det væsentligste tab på valutapositioner i betydeligt omfang overstiger de kreditrammer, som er fastsat i form af accepteret tab/underdækning.

Ansvarsvurdering

Erstatningsansvar

Det er min vurdering, at Bankens bevilling af rammer for valutaterminer/valutaoptioner samt bevilling af valutalån, som samlet har påført Banken et tab på kr. 394 mio., må anses for uforsvarlige.

side 191 af 206

Det er endvidere min vurdering, at Bankens ledelse er erstatningsansvarlig for tabet.

Jeg lægger herved til grund, at nedskrivningerne på i alt kr. 394 mio. er udtryk for et tilsvarende formuetab for Banken, idet nedskrivningerne efterfølgende bliver afskrevet fuldt ud.

Jeg har ved min vurdering især lagt vægt på,

at bevillingerne var af en sådan størrelse, at den deraf følgende risiko for nedskrivninger og de faktisk foretagne nedskrivninger har en betydelig negativ indvirkning på Bankens samlede økonomiske stilling,

at bevillingerne er af en størrelse, som lå langt udover den af Banken offentligt definerede kredit- og risikopolitik,

at bevillingerne skete til nødlidende engagementer,

at bevillingerne skete til en kundekreds uden reel økonomisk formåen,

at bevillingerne skete uden reel sikkerhed i øvrigt, og

at det væsentligste tab valutapositioner i betydeligt omfang oversteg den bevilgede kreditramme,

hvilket i det hele burde have stået Bankens ledelse klart.

Det er ligeledes min vurdering, at bevillingerne er i strid med lov om finansiel virksomheds forsvarligheds- og forsigtighedsprincip, som blandt andet kommer til udtryk i den af Finanstilsynet udstedte vejledning nr. 10114/2006 i henhold til FIL § 71, stk. 1, nr. 1-8, udstedte vejledning for pengeinstitutter, hvoraf det fremgår:

”94) Det er bestyrelsen og direktionens ansvar, at pengeinstituttet kun påtager sig risici, som instituttet i fornødent omfang kan vurdere konsekvensen af.”

Som ovenfor anført vurderer jeg, at der kan gøres et erstatningsansvar gældende overfor de personer, der har forestået og medvirket til bevillingerne.

side 192 af 206

Efter det oplyste gør det sig gældende for følgende medlemmer af Bankens bestyrelse:

N.E. Nielsen (formand for bestyrelsen, indtrådt 11.12.1996, udtrådt 10.11.2010)

Villy Rasmussen (medlem af bestyrelsen, indtrådt 30.3.1998, udtrådt 22.3.2010)

Carsten Ehlers (medlem af bestyrelsen, indtrådt 23.3.2009, udtrådt 10.11.2010)

Henrik Håkonsson (medlem af bestyrelsen, indtrådt 23.3.2009, udtrådt 10.11.2010)

Kent Madsen (medlem af bestyrelsen, indtrådt 30.9.2008, udtrådt 10.11.2010)

Jesper Reinhardt (medlem af bestyrelsen, indtrådt 21.3.2009, udtrådt 10.11.2010)

Henrik Zimino (medlem af bestyrelsen, indtrådt 30.3.1998, udtrådt 10.11.2010)

John Skafte (medarbejder valgt medlem af bestyrelsen, indtrådt 31.5.2005, udtrådt 07.2.2011),

Anne Toxværd (tidligere Borre) (medarbejder valgt medlem af bestyrelsen, indtrådt 21.4.2006, udtrådt 22.3.2010)

Efter det oplyste er der for direktionen tale om følgende personer:

Jørgen Brændstrup (tiltrådt som direktør 11.12.2002, tiltrådt som administrerende direktør 02.10.2008, udtrådt af direktionen 15.11.2010)

Allan George Ottsen (tiltrådt som direktør 11.12.2002, udtrådt af direktionen 7.2.2011)

Ved vurderingen af et muligt ansvar, skal der ske en individuel vurdering af hvert enkelt ledelsesmedlems handlinger/undladelser, hvilken vurdering jeg ikke har foretaget.

I forbindelse med min vurdering, er det overvejet, hvorvidt der på et tidspunkt i perioden må antages at være indtrådt en handlepligt til at lukke engagementerne for at undgå en fortsat forøgelse af tabet eller risiko herfor.

Det er min vurdering, at en sådan handlepligt må antages at være indtrådt i perioden fra primo/medio februar til primo maj 2010.

En handlepligt må for Jørgen Brændstrups vedkommende antages at være indtrådt primo/medio februar 2010.

side 193 af 206

For bestyrelsen må en sådan handlepligt anses at være indtrådt senest primo maj 2010. Handlepligten indtræder for de bestyrelsesmedlemmer, som oprindeligt har medvirket til bevillingerne. Det bemærkes i den forbindelse, at to af disse bestyrelsesmedlemmer udtræder af bestyrelsen den 22. marts 2010.

Det bemærkes, at der efter det foreliggende ikke ses at være indtrådt en handlepligt for Allan George Ottsen.

Det er min vurdering, at den nævnte personkreds på grund af passivitet kan gøres erstatningsansvarlig for det tab, der kan konstateres i denne forbindelse.

Jeg har i denne forbindelse vurderet, om en handlepligt tillige må anses at være indtrådt for de bestyrelsesmedlemmer, der først indtræder i Bankens bestyrelse den 22. marts 2010. På baggrund af, at de pågældende bestyrelsesmedlemmer ikke har medvirket til bevillingerne samt sagernes kompleksitet og det relativt korte tidsrum, som er til rådighed for at sætte sig ind i faktum finder ikke grundlag for, at statuere et erstatningsansvar for disse bestyrelsesmedlemmer som følge af passivitet.

Jeg har ikke tillagt det væsentlig betydning, at flere af bankens bevillinger sker i form af en forlængelse af eksisterende bevillinger, ofte på "*uændrede vilkår*". Afgørende for min vurdering i disse tilfælde, er de relevante, aktuelle forhold på tidspunktet for bevilling af forlængelsen. Hvorvidt den oprindelige bevilling er forsvarlig eller ikke, vurderer jeg således uden betydning for ansvarsbedømmelsen.

Jeg har endvidere ved min samlede vurdering af ansvar, ikke tillagt det betydning, at den stedfundne kursudvikling på de angivne valutaer generelt ikke var almindelig forudset blandt aktørerne på valutamarkedet. Det er således min vurdering, at bevillingerne af rammer for valutaterminer/valutaoptioner samt valutalån i volatil valuta i sig selv indebar en uforsvarlig risiko for Banken på grund af den meget betydelige eksponering, som derved skete i de pågældende valutaer.

Hertil kommer, at Bankens overordnede strategi om en rolig afvikling af engagementerne kunne være blevet forfulgt uden, at Banken skulle påtage sig disse risici.

Strafansvar

Ansvar efter straffeloven

side 194 af 206

Det er min vurdering, at bevillingerne af rammer for valutaterminer/valutaoptioner samt bevilling af valutalån efter omstændighederne kan anses at være en overtrædelse af straffelovens § 299, stk. 1.

Straffelovens § 299, stk. 1, har følgende ordlyd:

”§ 299. Med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder straffes den, som, uden at betingelserne for at anvende § 280 foreligger, 1) i et formueanliggende, som det påhviler ham at varetage for en anden, ved tilsidesættelse af sin pligt påfører denne et betydeligt formuetab, som ikke erstattes inden dom i første instans,....”

Jeg har ved min vurdering især lagt vægt på omfanget af de risici Banken har påtaget sig, størrelsen af de nedskrivninger som Banken som følge heraf har måttet foretage, samt det forhold, at Bankens ledelse i væsentligt omfang har overtrådt Bankens erklærede risiko- og kreditpolitik.

Jeg lægger som ovenfor anført til grund, at nedskrivningerne er udtryk for et tilsvarende formuetab i Banken, da de efterfølgende er afskrevet.

Efter det foreliggende findes der derimod ikke at kunne statueres forsæt til en overtrædelse af straffelovens § 280.

Ansvar efter lov om finansiel virksomhed

I lov om finansiel virksomhed § 373, stk. 6, er indeholdt følgende bestemmelse:

”§ 373 (...)

Stk. 6. Undlader et medlem af en finansiel virksomheds eller en finansiel holdingvirksomheds bestyrelse eller direktion at træffe nødvendige foranstaltninger i tilfælde af tab eller nærliggende fare for tab af væsentlig størrelse, straffes vedkommende med bøde eller fængsel indtil 4 måneder, for så vidt højere straf ikke er forskyldt efter den øvrige lovgivning. Tilsvarende gælder et medlem af bestyrelsen eller direktionen i en sparevirksomhed eller i en udsteder af elektroniske penge.”

Det er min vurdering, at der for den personkreds, der forestod og medvirkede til bevillingerne af rammer til valutaterminer/optioner samt be-

villing af valutalån, indtrådte en handlepligt i første del af 2011 til at lukke de omhandlede valutapositioner, således at denne personkreds, som anført ovenfor, som følge af den udviste passivitet, kan antages at have overtrådt § 373, stk. 6, i lov om finansiel virksomhed.

side 195 af 206

7.2 Om bestyrelsen i Banken eller enkelte medlemmer i bestyrelsen har handlet ansvarspådragende ved at aftale og senere foranledige udbetalt en fratrædelsesgodtgørelse på 12 mio. kr. til Jørgen Brændstrup

Jørgen Brændstrup blev ansat som direktør i Banken den 1. december 2002 og tiltrådte efter administrerende direktør Knud Christensens død, den 2. oktober 2008, stillingen som administrerende direktør i Banken.

Jørgen Brændstrups oprindelige direktørkontrakt af 29. september 2002 blev ved tillæg af 24. september 2008 ændret, bl.a. ved indførelsen af en change-of-control klausul. Der blev yderligere bestemt en fratrædelsesgodtgørelse svarende til 12 måneders løn, som forfaldt til udbetaling på *"det juridiske fratrædelsestidspunkt"*.

I forbindelse med Jørgen Brændstrups tiltræden som administrerende direktør i banken, blev hans årlige faste løn ved tillæg af 16. marts 2009 fastsat til 6 mio. kr., ligesom størrelsen af fratrædelsesgodtgørelsen blev ændret til 24 måneders løn ved Bankens opsigelse. Forfaldstidspunktet forblev uændret. Ved egen opsigelse var Jørgen Brændstrup berettiget til 12 måneders godtgørelse.

Ved tillægget blev desuden bestemt, at ved enhver ændring i *"Bankens struktur, hvorved kontrollen over Banken eller Bankens væsentligste aktiviteter overgår til en eller flere tredjemænd"* (change-of-control) var Jørgen Brændstrup ved egen opsigelse som følge af strukturændringen, berettiget til en fratrædelsesgodtgørelse på 24 måneders løn. Forfaldstidspunktet for fratrædelsesgodtgørelse i denne situation blev fastsat i forhold til et nærmere bestemt fritstillingstidspunkt.

Ved uunderskrevet tillæg af 10. september 2010 blev det med henvisning til Bankens aftale med Finansiell Stabilitet A/S om individuel statsgaranti anført, at der *"de facto"* var indtrådt den nævnte strukturændring i Banken. Det blev endvidere bestemt, at fratrædelsesgodtgørelsen ved opsigelse fra Bankens side, forfaldt *"ved opsigelsen"*.

Ved ligeledes uunderskrevet tillæg af 11. september 2010 blev det bestemt, at Jørgen Brændstrups fratrædelsesgodtgørelse skulle deponeres hos ad-

vokat Søren Lundsgaard på dennes klientkonto i Banken, således at det deponerede beløb uden modregningsadgang ”*frigives til J.B. ved en eventuel opsigelse, uanset af hvem opsigelsen foretages*”.

side 196 af 206

Det fremgår videre af tillægget:

”Frigivelse sker efter skriftligt påkrav fra SL fra JB eller efter endelig dom eller voldgiftsafgørelse”.

Den 8. oktober 2010 blev 12 mio. kr. overført til den nævnte klientkonto i Banken efter intern instruks fra Jørgen Brændstrup med kopi til Bankens bestyrelsesformand N.E. Nielsen.

Jørgen Brændstrups ansættelsesvilkår inkl. de løbende ændringer og tilføjelser blev gjort til genstand for en række drøftelser i Bankens bestyrelse.

Af bestyrelsesprotokollat af 22. oktober 2010 fremgår, at et flertal af bestyrelsen godkender de for Jørgen Brændstrup fastsatte ansættelsesvilkår, herunder vilkårene som følger af tillæggene af 10. og 11. september 2010.

Den 10. november 2010 opsagde Jørgen Brændstrup sin stilling som administrerende direktør ved skrivelse til N.E. Nielsen.

Af skrivelsen fremgår, at Jørgen Brændstrup samtidig begærer fratrædelsesgodtgørelsen frigivet.

Skrivelsen er påført en håndskreven påtegning, hvoraf fremgår, at det af Jørgen Brændstrup anførte *”tages til efterretning efter sit indhold”*. Påtegningen har angiveligt N.E. Nielsens initialer.

Fratrædelsesgodtgørelsen blev herefter overført til Jørgen Brændstrups advokats konto.

Af bestyrelsesprotokol af 25. november 2010 fremgår, at Bankens ny bestyrelse fandt, at der var tale om en *”både usædvanlig procedure og aftale”*.

Vurdering

Jeg anser tillæggene af 10. og 11. september 2010 for bindende aftaler for Banken.

For så vidt angår indholdet af Jørgen Brændstrups ansættelsesvilkår, i henhold til den oprindelige direktørkontrakt, med tillægget af 10. septem-

ber 2010 og tidligere tilføjelser og ændringer, er det min vurdering, at de aftalte vilkår under hensyn til Bankens situation og bestyrelsens opfattelse af Jørgen Brændstrups aktuelle betydning for Banken, må anses at ligge indenfor et tilladt forretningsmæssigt skøn.

side 197 af 206

Jeg lægger endvidere til grund, at det er et acceptabelt juridisk skøn, at anse de formelle betingelser for udbetaling af fratrædelsesgodtgørelsen som opfyldt, herunder at der i situationen foreligger change-of-control.

Det er derimod min vurdering, at aftalen om tillægget af 11. september 2010 indebærer en retsstridig risiko for tab i Banken.

Aftalen giver Jørgen Brændstrup en råderet over den deponerede fratrædelsesgodtgørelse, som er usædvanlig og som alene synes at have til hensigt at fratage Banken normale rettigheder.

Jeg har andetsteds i min rapport angivet et muligt ledelsesansvar for tab i Banken, som følge af kunders valutatab. Det fremgår her, at Jørgen Brændstrup efter min vurdering kan være erstatningsansvarlig overfor Banken for det meget væsentlige formuetab, som Banken led primo 2010. Dette forhold måtte Bankens bestyrelsesformand og de af sagen berørte bestyrelsesmedlemmer have kendskab til eller burde have kendskab til.

Jeg lægger derfor til grund, at det kan være ansvarspådragende for disse personer at indgå/godkende aftalen om tillægget af 11. september 2010 med Jørgen Brændstrup og godkende den efterfølgende effektivering.

Bestyrelsen eller de enkelte medlemmer af bestyrelsen må antages at være erstatningsansvarlige for det tab, Banken måtte lide ved en mistet mulig modregningsadgang i Jørgen Brændstrups fratrædelsesgodtgørelse.

7.3 Om Bankens ledelse har handlet ansvarspådragende som følge af bevilling af betydelige udlån til en kunde i ejendomssektoren

Banken havde i 2007 et betydeligt engagement med en større ejendomsrelateret koncern.

Koncernen erhvervede i 2006 en større ejendom beliggende på Østerbro i København for en købesum på 1.115 mio. kr.

Berigtigelse af købesummen skete via realkreditlån i Nykredit på 1.134 mio. kr. og ved betaling af 284 mio. kr. Bankens udlån til engagementet er i størrelsesorden 400 mio. kr.

Ejendommen giver efter erhvervelsen løbende driftsunderskud og i forbindelse med opbremsningen i boligmarkedet må det konstateres, at det påtænkte forretningsgrundlag for ejendommen i form af frasalg af lediggjorte lejligheder som ejerlejligheder, ikke er holdbart. Der bliver herefter indledt forhandling med Banken om en ændret strategi i form af udlejning i stedet for salg, samt en refinansiering af ejendommen.

Engagementet bliver bl.a. drøftet i Bankens bestyrelse på bestyrelsesmøder den 15. august og den 28. oktober 2007. På dette tidspunkt må det lægges til grund, at engagementet opfylder betingelserne for registrering med OIV og reelt bør nedskrives fuldt ud.

Der bliver herefter i december måned 2007 mellem Banken og koncernen aftalt følgende ”konstruktion”.

Banken udsteder et lån på 400 mio. kr. til det selskab i koncernen, hvor ejendommen var beroende (”ejendomsselskabet”). Låneprovenuet på 392,5 mio. kr. bliver anvendt til indfrielse af den eksisterende gæld til Banken, som blev etableret i forbindelse med erhvervelsen. Der sker således reelt en tilbageførsel til Banken af det udlånte beløb og således, at der samtidig bliver etableret et nyt gældsforhold til Banken. Samtidig udsteder Banken et lån på andre 400 mio. kr. til koncernens holdingselskab. Låneprovenuet på 392,5 mio. kr. bliver herefter med Bankens accept viderekaliseret gennem koncernen ved koncerninterne transaktioner for til sidst at blive indsat på en sikringskonto til sikkerhed for ejendomsselskabets nystiftede gældsforpligtelse overfor Banken med det tilsvarende beløb.

Efter disse transaktioner vurderer Banken, at der ikke længere er OIV på ejendomsselskabets engagement med Banken, da det oprindelige engagement er indfriet og det nye engagement fuldt ud sikkerhedsmæssigt er afdækket af sikringskontoen. Samtidig fremstår holdingselskabet som en stærkere debitor for det nye lån.

Ved ekstern revisors gennemgang af koncernen og den foretagne transaktion til brug for udarbejdelse af årsrapporten for 2007, accepteres konstruktionen og det angives at engagementet er målt korrekt af Banken.

Det fremgår af Management Summary af 17. september 2008, at Jørgen Brændstrup om rekonstruktionen angiver:

”Der er tale om en formålsbestemt finansiering, der ligger i et grænseområde af bankens normale forretningspolitik.”

Det på sikringskontoen indestående beløb bliver senere udbetalt til Banken.

side 199 af 206

Efterfølgende sker der fuld nedskrivning på engagementet svarende til Bankens oprindelige udlån ved ejendommens erhvervelse i 2006.

Uanset at den stedfundne transaktion fremstår uden et klart forretningsmæssigt formål og i stedet alene synes at have til formål, at undgå en registrering med OIV, kan det ikke afvises, at Banken i forbindelse med rekonstruktionen har opnået en samlet stærkere sikkerhed.

Under alle omstændigheder kan det konstateres, at Banken i forbindelse med konstruktionen ikke lider et større tab end svarende til det oprindelige udlån i forbindelse med erhvervelsen.

På baggrund af min gennemgang af sagen er det min samlede vurdering, at Bankens ledelse ikke har handlet ansvarspådragende.

7.4 Ansvarsvurdering i forbindelse med Bankens engagement og ejerskab af en produktionsvirksomhed

Banken overtager i 2007 samtlige aktier i en produktionsvirksomhed med henblik på midlertidig drift og rekonstruktion, jf. FIL § 25.

Banken underretter Finanstilsynet herom i 2007 og Bankens ejerskab bliver løbende oplyst i de af Banken udsendte års- og delårsrapporter.

Selskabet træder i solvent likvidation i 2010. Banken har ydet betydelige udlån til virksomheden og lider i den forbindelse væsentlige tab.

Det kan konstateres, at Banken i en årrække har ejerinteresser i den pågældende virksomhed. Først i 2007 overtager Banken kontrollen med virksomheden.

Baseret på min gennemgang af de faktiske omstændigheder er det min vurdering, at Banken har overholdt sin indberetningspligt efter FIL § 25.

Jeg lægger endvidere til grund, at den periode, hvori Banken er kontrolrende aktionær, ikke er af en sådan varighed, at den grundlæggende betingelse om midlertidig besiddelse er tilsidesat.

Sammenfattende er det min vurdering, at det omtalte ejerskab ikke medfører ansvar for Bankens ledelse.

7.5 Om Bankens ledelse har handlet ansvarspådragende i forbindelse med tegning af kapitalandele i en virksomhed indenfor medicinalindustrien.

side 200 af 206

På baggrund af en ekstern henvendelse til Finanstilsynet og efterfølgende til mig som undersøger har jeg efter aftale med Erhvervs- og Vækstministeriet vurderet, hvorvidt hele eller dele af Bankens ledelse har pådraget sig ansvar ved at lade Banken indgå i transaktioner i form af tegning af aktier i et privatejet medicinalselskab.

Det kan på baggrund af min gennemgang konstateres, at Banken i juli 2009 tegnede kapitalandele i det pågældende medicinalselskab for et beløb på nom. 20 mio. kr.

Aktieposten bliver efterfølgende videreoverdraget, hvorved Banken i november opnår en fortjeneste på ca. 3 mio. kr.

Endvidere kan det konstateres, at det pågældende medicinalselskab bliver en betydelig indlånskunde i Banken.

Medicinalselskabet bliver ikke udlånskunde i Banken.

På baggrund af det anførte er det min vurdering, at der ikke er foretaget dispositioner i forbindelse med den pågældende kunde, idet bemærkes, at Banken ikke har lidt tab som følge af det passerede.

7.6 Om Bankens ledelse har handlet ansvarspådragende i forbindelse med Bankens tilbud til tredjemand om lånefinansieret erhvervelse af kapitalbeviser udstedt af Banken

Min undersøgelse har afdækket, at direktør Jørgen Brændstrup har tilbudt en potentiel kunde i Banken køb af nye obligationer udstedt af Banken til en værdi af nominel kr. 9 mio. Det er min vurdering, at tilbuddet kan indebære en overtrædelse af § 46 om lov finansiel virksomhed, men jeg kan samtidig konstatere, at forholdet af Finanstilsynet er anmeldt til Københavns Politi.

7.7 Om Bankens ledelse har handlet ansvarspådragende ved fortsættelse af Bankens virksomhed udover det tidspunkt, hvor Banken ikke opfylder sit individuelle solvenskrav

Det kan efter omstændighederne udløse erstatningsansvar, såfremt en ledelse på uforvarsligt grundlag fortsætter driften af en tabsgivende virksomhed efter det tidspunkt, hvor ledelsen måtte indse, at virksomhedens overlevelse ikke længere er realistisk, også benævnt ”*håbløshedstidspunktet*”.

I finansielle virksomheder indtræder pligten til at indstille driften på det tidspunkt, hvor ledelsen må indse, at virksomheden ikke længere opfylder det fastsatte solvenskrav og at dette krav ikke vil kunne opfyldes indenfor de af Finanstilsynet fastsatte tidsfrister.

En sådan pligt indtræder uafhængigt af, hvorvidt den finansielle virksomhed er tabsgivende eller ej.

Banken har i undersøgelsesperioden på flere tidspunkter måttet konstatere, at den ikke længere lever op til det individuelle solvenskrav, som følge af betydelige nedskrivninger på sine udlån. Banken har imidlertid i hvert enkelt tilfælde igen opfyldt solvenskravet indenfor den af Finanstilsynet fastsatte frist.

Jeg lægger til grund, at Banken i undersøgelsesperioden har haft overskud på sin ordinære bankdrift, d.v.s. før nedskrivninger på udlån.

I de tilfælde, hvor Banken efter min vurdering har været for tilbageholdende med at nedskrive på udlån, synes det ikke at være sket i et omfang, som giver anledning til at konkludere, at Banken på andre tidspunkter end sket har været forpligtet til at indstille driften eller at få tilført yderligere kapital, jf. dog mine bemærkninger under pkt. 3.4 og 3.7.

Som følge af den overskudsgivende drift sammenholdt med den løbende kapitaltilførsel, som Banken får i 2009 og 2010, er der efter min vurdering ikke grundlag for at fastlægge et generelt erstatningsansvar for fortsættelse af Bankens drift i undersøgelsesperioden.

7.8 Om Bankens ledelse har handlet ansvarspådragende i forbindelse med finansiering af kunders erhvervelse af en betydelig aktiepost i børsnoteret dansk virksomhed.

Jeg har som led i min undersøgelse foretaget gennemgang af udvalgte væsentlige engagementer, hvoraf enkelte omtales i nærværende rapport.

Jeg har konstateret, at en række af Bankens større kunder ved hjælp af bevilgede porteføljekreditter på i alt ca. 388 mio. kr. fortog betydelige aktieopkøb i en børsnoteret virksomhed.

En i den forbindelse væsentlig bevilling foretages i januar/februar 2008, hvor Banken dels forlænger en række eksisterende og dels etablerer nye porteføljekreditter.

side 202 af 206

Samtidig modtager Banken sikkerhed i 579.730 stk. aktier i den børsnoterede virksomhed, hvilket svarer til en gennemsnitsbelåningskurs på 669,18 kr. pr. aktie. Det kan konstateres, at der kort forinden er blevet handlet en noget større aktiepost mellem 2 uafhængige parter til en kurs på 600,07 kr. pr. aktie.

Der synes således at være betænkeligheder ved det accepterede belåningsgrundlag.

Det kan endvidere konstateres, at Banken ved de pågældende engagementer træffer beslutning om at fravige sine normale retningslinjer bl.a. vedrørende risikokoncentration og kreditgivning.

Uanset de anførte kritisable forhold er det min vurdering, at det ikke med tilstrækkelig bevissikkerhed kan fastslås, at hele eller dele af Bankens ledelse handler ansvarspådragende ved bevillingen og den efterfølgende håndtering af kursfaldene på aktierne.

Jeg finder det således ikke godtgjort, at de foretagne dispositioner er uforsvarlige i et sådant omfang, at de må antages ligge udenfor et tilladt forretningsmæssigt skøn, idet jeg lægger særlig vægt på, at hovedparten af de stedfundne bevillinger er foretaget på et tidspunkt, hvor låntagerne og deres ultimative ejere, måtte anses for formuende.

Jeg er gjort bekendt med, at der i Perioden er foretaget betydelige handler med aktien af de pågældende kunder og via Banken.

Jeg har imidlertid ikke fundet anledning til at vurdere, hvorvidt der i den forbindelse er sket overtrædelse af værdipapirhandelslovens § 38, stk. 1.

8. RIGSREVISIONENS RAPPORT

8.1 Indledning

Rigsrevisionen offentliggjorde i oktober 2011 sin beretning til Statsrevisorerne om tildelingen af individuel statsgaranti til Banken.

Beretningen blev afgivet i henhold til § 8, stk. 1 og § 17, stk. 2, i Rigsrevisorloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 3 af 7. januar 1997, som ændret ved lov nr. 590 af 13. juni 2006.

side 203 af 206

Af kommissoriet for min undersøgelse af ansvarsforhold i Banken fremgår det, at Rigsrevisionens beretning skal indgå som grundlag for min undersøgelse.

Jeg har som led heri foretaget en vurdering af, hvorvidt et eller flere af de af Rigsrevisionen påpegede forhold må anses for ansvarspådragende for Bankens ledelse.

Rigsrevisionen karakteriserer i sin redegørelse en række af Bankens dispositioner i forbindelse med håndtering af nødlidende udlånsengagementer som "*risikable forretningsmetoder*", hvilket ifølge Rigsrevisionen dækker over "*forskellige forretningsmetoder*", som Bankens tidligere ledelse på forskellig vis har anvendt i forbindelse med en strategi om at understøtte nødlidende engagementer med henblik på værdibevarelse af bankens sikkerheder.

Nedenfor gennemgås disse dispositioner og jeg vurderer i den forbindelse, om disse har udløst eller medført et erstatningsansvar for ledelsen.

8.2 Renteoprul/forhøjelse af engagement

Det er konstateret, at Banken i flere tilfælde foretog kreditudvidelse til kunder for at sikre, at kunden kunne betale løbende påløbne renter til Banken. Bevilling af udlån på et tidspunkt, hvor det må stå klart for den ansvarlige for bevillingen, at udlånet ikke vil blive tilbagebetalt, kan efter omstændighederne være ansvarspådragende. Da banken i de tilfælde, hvor det er sket, har modtaget låneprovenuet igen i form af renteindbetalinger fra kunden, kan det lægges til grund, at Banken derved ikke har lidt noget tab, idet lånebeløbet er forblevet i bankens formuesfære.

I det omfang det pågældende lån bevilges med henblik på bevidst omgåelse af nedskrivningsreglerne, d.v.s. for at undgå at registrere OIV som følge af misligholdelse med rentebetalingerne og i den forbindelse foretage den påkrævede nedskrivningsberegning, kan der efter omstændighederne være sket overtrædelse af FIL, ligesom dispositionen kan have betydning for, hvorvidt de i perioden offentliggjorte års- eller delårsrapporter har været retvisende.

Min undersøgelse har afdækket hændelsesforløb, der i nogen grad indikerer, at et ønske om at undgå nedskrivninger har været et element i beslut-

ningen om at yde nyt lån, men jeg kan ikke med tilstrækkelig bevissikkerhed fastslå, at Bankens ledelse i forbindelse med bevillinger af sådanne nye udlån skulle have pådraget sig strafansvar i medfør af FIL.

side 204 af 206

8.3 Valutaspekulation

Rigsrevisionen peger på, at kunders valutaspekulation eller lån i fremmed valuta har været en *"risikabel forretningsmetode"* i Banken. Som det fremgår af min gennemgang af Bankens valutatab i 1. halvår 2010 har jeg vurderet, at de tab, der er sket som følge af nødlidende kunders valutaspekulation, har været ansvarspådragende for Bankens ledelse.

8.4 Indfrielse af delengagement hos andre pengeinstitutter

Dette dækker over, at Banken i visse tilfælde foretog indfrielse af en nødlidende kundes engagement i et eller flere andre pengeinstitutter, angiveligt for at afværge, at kunden blev erklæret konkurs eller på anden måde udsat for tvangsinddrivelse fra anden side.

Jeg kan bekræfte mig, at Banken har anvendt midler til sådanne *"engagementsopkøb"*. Selvom det er uomtvisteligt, at Banken dermed har påtaget sig en yderligere risiko er det min vurdering, at disse dispositioner, der i hovedsagen var begrundet med Bankens ønske om en styret afvikling af kunders væsentlige engagementer med tilhørende sikkerheder, ikke har medført et selvstændigt erstatningsansvar for bankens ledelse.

Jeg kan i den forbindelse som udgangspunkt tilslutte mig den af ledelsens erklærede opfattelse af, at realisation af sikkerheder via en låntagers konkursbo eller anden tvangsrealisation må formodes i de fleste tilfælde at indbringe et mindre provenu end en stille afvikling udenfor det etablerede insolvenssystem.

Jeg har ved min vurdering lagt vægt på, at der ikke for banken har været tale om udgifter til disse opkøb, der stod i væsentligt misforhold til størrelsen af Bankens eget engagement med kunden.

Jeg finder derfor ikke grundlag for at statuere et egentligt erstatningsansvar for de af Banken afholdte udgifter til overtagelse af andre Bankers engagementer.

8.5 Stråmands-/parkeringshandel

Ifølge Rigsrevisionen er en sådan handel kendetegnet ved, at gældsovertagelsen sker på vilkår som pengeinstitutter under normale omstændigheder

ikke ville acceptere, eksempelvis som følge af ingen eller kun meget begrænset egenfinansiering, ingen eller begrænset hæftelse, ligesom handelsprisen ifølge Rigsrevisionen typisk vil være væsentlig højere end markedsprisen. Ved at gennemføre stråmands-/parkeringshandler kan pengeinstituttet forsøge at undgå at foretage nedskrivninger og/eller øge solvensreservationerne på nødlidende ejendomme.

Jeg er ved min gennemgang af udvalgte engagementer stødt på flere tilfælde, hvor Banken har tilskyndet overdragelse af en ejendom fra en nødlidende kunde til en af Banken anvist juridisk person uden nævneværdig selvstændig bonitet.

Jeg har imidlertid ikke grundlag for at fastslå, at der i forbindelse med disse handler har været undladt at foretage lovpligtige nedskrivninger. Det ligger efter min opfattelse indenfor ledelsens tilladte forretningsmæssige skøn, at tilskynde en ejendomsoverdragelse uden selvstændig forbedring af Bankens stilling, såfremt det sker med det formål, at undgå realisation af ejendommen på et for Banken uhensigtsmæssigt tidspunkt.

8.6 Opgørelse af sikkerheder, f.eks. ved lange betalingsrækker

Rigsrevisionen påpeger, at Banken i en række tilfælde havde udarbejdet meget lange betalingsrækker i forbindelse med beregningen af eventuelle nedskrivninger på OIV-mærkede engagementer.

Jeg har ovenfor i min gennemgang af de af Banken aflagte års- og delårsrapporter påpeget, at Bankens ledelse ikke i tilstrækkeligt omfang og på retvisende måde har informeret regnskabslæseren om de omtalte lange betalingsrækker, ligesom regnskabslæseren ikke er blevet gjort bekendt med de forudsætninger, der ligger til grund for nedskrivningsberegningerne.

Det er min vurdering, at anvendelse af lange betalingsrækker ved beregninger af nedskrivninger efter de nugældende regnskabsstandarder må anses for lovlige. Derfor har anvendelsen heraf i sig selv ikke været ansvarspådragende for ledelsen, men som gennemgået ovenfor i pkt. ovenfor stillet særligt krav til oplysningerne i års- og delårsrapporterne.

8.7 Udbetaling ”Lommepege”

Som påpeget af Rigsrevisionen forestod banken i enkelte tilfælde finansiering af nødlidende kunders udgifter til privatforbrug, herunder almindelige leveomkostninger, betaling af terminer på privatboligen m.v.

Om end disse udbetalinger kan forekomme ulogiske og i visse tilfælde stødende, kan der være tilfælde, hvor der skal ske omfattende realisation af aktiver eller hvor aktiverne er af særlig høj værdi, og da kan der efter min vurdering ofte opnås væsentligt bedre salgsprovenuer, såfremt afhændelsen sker i samarbejde med aktivets oprindelige ejer eller denne repræsentant.

På den baggrund har det efter min vurdering ligget indenfor ledelsens ansvarsfri forretningsmæssige skøn, i begrænset omfang at finansiere udgifter til nødlidende privatpersoner eller direktører for nødlidende selskaber, når formålet med udbetalingerne har været enten at sikre bankens sikkerheder bedst muligt eller at sikre låntagers loyale medvirken til den bedst mulige afvikling heraf.

En forudsætning for ansvarsfrihed må være, at der ikke er et væsentligt misforhold mellem de afholdte udgifter og bankens tilgodehavende, hvilket ikke ses at være tilfældet i de tilfælde jeg har afdækket.

8.8 Vurdering

Sammenfattende er det således min vurdering, at der bortset fra tilfældet vedrørende valutaspekulation ikke er grundlag for at statuere et egentligt erstatningsansvar som følge af de af Rigsrevisionen påpegede såkaldte ”risikable forretningsmetoder.”

Jeg finder som udgangspunkt ikke, at denne definition af de omtalte dispositioner tegner et retvisende billede af hensigten bag og hvad der af Rigsrevisionen betegnes som det egentlige alternativ nemlig at: ”løse problemerne i engagementerne” ved at gennemføre konkurser eller tvangsrealisationer af pantsatte aktiver, er ikke nødvendigvis den økonomisk bedste løsning for Banken, herunder dennes kreditorer og aktionærer.

I Bankens tilfælde er det imidlertid min vurdering, at ledelsen var for tilbageholdende med at realisere sikkerheder og ophøre med at tilføre de problematiske engagementer ny likviditet, idet en del af beslutningerne om at forholde sig afventende beroede på en for optimistisk vurdering af konsekvenserne heraf.

København, den 30. marts 2012

Jens Christensen

Erhvervs- og Vækstministeriet
Slotholmsgade 10-12
1216 København K

KOCH /
CHRISTENSEN

ADVOKATUNDERSØGELSE

AF VISSE FORHOLD I AMAGERBANKEN A/S

APPENDIKS

Advokat Jens Christensen

**Lovbekendtgørelse nr. 855 af 20. september 2005 om
erstatningsansvar**

§ 23.

Erstatning, som en arbejdsgiver har måttet udrede som følge af en arbeidstagers uforsvarlige adfærd, kan kun kræves betalt af denne i det omfang, det findes rimeligt under hensyn til den udviste skyld, arbeidstagerens stilling og omstændighederne i øvrigt.

Stk.2. Arbejdstagerens erstatningsansvar over for skadelidte kan nedsættes eller bortfalde, hvis det findes rimeligt under hensyn til de i stk. 1 nævnte omstændigheder og til skadelidtes interesse. Erstatning, som arbeidstageren har måttet udrede, kan denne kræve betalt af arbejdsgiveren i det omfang, ansvaret endeligt skal påhvile arbejdsgiveren efter stk. 1.

Stk.3. Bestemmelsen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse på arbejdsgiverens erstatningskrav mod arbeidstageren for skade, denne i øvrigt forvolder arbejdsgiveren i tjenesten.

Lovbekendtgørelse nr. 855 af 8. august 2011 om finansiel virksomhed

som ændret ved lov nr. 1382 af 28. december 2011 og lov nr. 155 af 28. februar 2012

§ 70.

Bestyrelsen for en finansiel virksomhed skal

- 1) fastlægge, hvilke hovedtyper af forretningsmæssige aktiviteter virksomheden skal udføre,
- 2) identificere og kvantificere virksomhedens væsentlige risici og fastlægge virksomhedens risikoprofil, herunder fastsætte, hvilke og hvor store risici virksomheden må påtage sig, og
- 3) fastlægge politikker for, hvorledes virksomheden skal styre hver af virksomhedens væsentlige aktiviteter og de risici, der er knyttet hertil, under hensyntagen til samspillet mellem disse.

Stk. 2. På grundlag af den fastlagte risikoprofil og de fastlagte politikker skal bestyrelsen for den finansielle virksomhed give direktionen skriftlige retningslinjer, der som minimum skal indeholde

- 1) kontrollerbare rammer for, hvilke og hvor store risici direktionen må påføre den finansielle virksomhed,
- 2) principperne for opgørelse af de enkelte risikotyper,
- 3) regler om, hvilke dispositioner der kræver bestyrelsens stillingtagen, og hvilke dispositioner direktionen kan foretage som led i sin stilling, og
- 4) regler for, hvordan og i hvilket omfang direktionen skal rapportere til bestyrelsen om den finansielle virksomheds risici, herunder om udnyttelsen af rammerne i retningslinjerne for direktionen og om overholdelsen af de grænser, der er fastsat i lovgivningen vedrørende de risici, som virksomheden må påtage sig.

Stk. 3. Bestyrelsen for den finansielle virksomhed skal løbende tage stilling til, om virksomhedens risikoprofil og politikker samt retningslinjerne for direktionen er forsvarlige i forhold til virksomhedens forretningsmæssige aktiviteter, organisation og ressourcer, herunder kapital og likviditet, samt de markedsforhold, som virksomhedens aktiviteter drives under.

Stk. 4. Bestyrelsen for den finansielle virksomhed skal løbende vurdere, om direktionen varetager sine opgaver i overensstemmelse med den fastlagte risikoprofil, de fastlagte politikker og retningslinjerne for direktionen. Bestyrelsen skal træffe passende foranstaltninger, hvis dette ikke er tilfældet.

Stk. 5. Finanstilsynet kan fastsætte nærmere regler om de forpligtelser, der påhviler bestyrelsen for en finansiel virksomhed i medfør af stk. 1-4.

§ 71.

En finansiel virksomhed skal have effektive former for virksomhedsstyring, herunder

- 1) en klar organisatorisk struktur med en veldefineret, gennemsækelig og konsekvent ansvarsfordeling,
- 2) en god administrativ og regnskabsmæssig praksis,
- 3) skriftlige forretningsgange for alle de væsentlige aktivitetsområder,

- 4) effektive procedurer til at identificere, forvalte, overvåge og rapportere om de risici, som virksomheden er eller kan blive udsat for,
- 5) de ressourcer, der er nødvendige for den rette gennemførelse af dens virksomhed, og hensigtsmæssig anvendelse af disse,
- 6) procedurer med henblik på adskillelse af funktioner i forbindelse med håndtering og forebyggelse af interessekonflikter,
- 7) fyldestgørende interne kontrolprocedurer,
- 8) betryggende kontrol- og sikringsforanstaltninger på it-området og
- 9) en lønpolitik og -praksis, der er i overensstemmelse med og fremmer en sund og effektiv risikostyring.

Stk. 2. Finanstilsynet kan fastsætte nærmere regler om de foranstaltninger, som en finansiell virksomhed og finansielle holdingvirksomheder skal træffe for at have effektive former for virksomhedsstyring, jf. stk. 1.

Stk. 3. Stk. 1, nr. 9, finder tilsvarende anvendelse på finansielle holdingvirksomheder.

§ 75.

Den finansielle virksomhed skal straks meddele Finanstilsynet oplysninger om forhold, der er af afgørende betydning for den finansielle virksomheds fortsatte drift.

Stk. 2. Tilsvarende gælder det enkelte medlem af bestyrelsen, en direktør og den ansvarshavende aktuar i en finansiell virksomhed.

Stk. 3. Hvis et medlem af en finansiell virksomheds bestyrelse eller direktion, den eksterne revision eller den ansvarshavende aktuar må formode, at den finansielle virksomhed ikke opfylder kapitalkravet efter §§ 124-126 eller solvensbehovet efter § 124, stk. 4, § 125, stk. 7, og § 126, stk. 8, skal den pågældende straks meddele dette til Finanstilsynet.

§ 78.

Uden bestyrelsens godkendelse, som skal indføres i bestyrelsens forhandlingsprotokol, må en finansiell virksomhed ikke bevilge engagement til eller modtage sikkerhedsstillelse fra

- 1) bestyrelsesmedlemmer og direktører i den finansielle virksomhed eller
- 2) virksomheder, hvor den i nr. 1 nævnte personkreds er direktør eller bestyrelsesmedlem.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte engagementer skal bevilges i henhold til den finansielle virksomheds sædvanlige forretningsbetingelser og på markedsbaserede vilkår. Den finansielle virksomheds eksterne revisor skal i revisionsprotokollatet vedrørende årsrapporten afgive erklæring om, hvorvidt kravene i 1. pkt. er opfyldt.

Stk. 3. Direktionen og bestyrelsen skal især overvåge forsvarligheden og forløbet af de i stk. 1 nævnte engagementer.

Stk. 4. Reglerne i stk. 1-3 gælder også engagementer med personer, der er knyttet til direktører ved ægteskab, samliv i mindst 2 år eller slægtskab i ret op- eller nedstigende linje eller som søskende, og med virksomheder, for hvilke sådanne personer er direktører.

Stk. 5. En finansiel virksomhed eller virksomheder inden for samme koncern må ikke bevilge engagement til eller modtage sikkerhedsstillelse fra en ekstern revisor eller den interne revisions- eller vicerevisionschef. Dette gælder ikke lån ydet af et livsforsikringsselskab inden for genkøbsværdien af en af livsforsikringsselskabet udstedt forsikringspolice.

§ 181.

Finanstilsynet fastsætter nærmere regler for transaktioner, der indgås mellem en finansiel virksomhed og

- 1) virksomheder, der direkte eller indirekte er forbundet med den finansielle virksomhed som dattervirksomheder, associerede virksomheder eller modervirksomheder eller som modervirksomhedens associerede virksomheder og øvrige dattervirksomheder,
- 2) virksomheder eller personer, der er forbundet med den finansielle virksomhed gennem snævre forbindelser, jf. § 5, stk. 1, nr. 17, eller
- 3) virksomheder, der ikke er omfattet af nr. 1 og 2, hvor personerne i virksomhedernes ledelse for flertallets vedkommende er de samme, eller hvor virksomhederne er underlagt en fælles ledelse i medfør af en aftale eller vedtægtsbestemmelser herom.

Stk. 2. Koncerninterne transaktioner foretaget i strid med de i medfør af stk. 1 fastsatte regler skal ophæves, således at ydelserne om muligt tilbageleveres, herunder at eventuel sikkerhedsstillelse ophører. Udbetalinger fra den finansielle virksomhed, der er foretaget i forbindelse med koncerninterne transaktioner i strid med de i medfør af stk. 1 fastsatte regler, skal tilbageføres tillige med en årlig rente af beløbet svarende til den rente, der er fastsat efter § 5, stk. 1 og 2, i lov om rente ved forsinket betaling m.v.

§ 183.

Finansielle virksomheder og finansielle holdingvirksomheder skal udarbejde en årsrapport, der består af en ledelsesberetning, en ledelsespåtegning og et årsregnskab bestående af en balance, en resultatopgørelse, noter, herunder redegørelse for anvendt regnskabspraksis, og en oversigt over bevægelserne i egenkapitalen. Når et årsregnskab er revideret, indgår revisionspåtegningen i årsrapporten.

Stk. 2. Årsrapporten skal udarbejdes i overensstemmelse med reglerne i dette kapitel og regler fastsat i medfør af § 196, jf. dog stk. 3-6.

Stk. 3. Hvor bestemmelser i dette kapitel eller regler udstedt i medfør heraf regulerer samme forhold, som Rådets forordning om anvendelse af internationale regnskabsstandarder regulerer, jf. forordningens artikel 4, har bestemmelserne i dette kapitel eller reglerne udstedt i medfør heraf ikke gyldighed for de af forordningens artikel 4 omfattede virksomheders koncernregnskaber.

Stk. 4. Finansielle virksomheder og finansielle holdingvirksomheder, hvis værdipapirer ikke er optaget til handel på et reguleret marked her i landet eller i et andet land inden for Den Europæiske Union eller i et land, som Unionen har indgået aftale med på det finansielle område, kan uanset stk. 2 vælge at anvende de standarder, der er nævnt i stk. 3, på deres

årsrapport. Finansielle virksomheder og finansielle holdingvirksomheder, hvis værdipapirer er optaget til handel på et reguleret marked her i landet eller i et andet land inden for Den Europæiske Union eller i et land, som Unionen har indgået aftale med på det finansielle område, kan uanset stk. 2 vælge at anvende de standarder, der er nævnt i stk. 3, på de dele af deres årsrapport, der ikke omfattes af den nævnte forordnings artikel 4.

Stk. 5. Finansielle virksomheder, som i medfør af stk. 4 følger de i stk. 3 nævnte standarder, skal anvende samt lige godkendte standarder i deres årsrapport. Hvor bestemmelser i denne lov eller bestemmelser udstedt i medfør af § 196 regulerer samme forhold som standarderne, skal virksomheder, der i medfør af stk. 4 anvender standarderne, anvende standarderne i stedet for de pågældende bestemmelser. Hvis virksomhederne alene anvender standarderne på deres koncernregnskab og ikke på årsregnskabet, gælder 1. og 2. pkt. alene på koncernregnskabet.

Stk. 6. Finanstilsynet kan fastsætte oplysningskrav for de virksomheder, der følger de i stk. 3 nævnte standarder.

§ 184.

Bestyrelsen og direktionen skal aflægge årsrapport for virksomheden.

Stk. 2. Hvert enkelt ledelsesmedlem har ansvar for, at årsrapporten udarbejdes i overensstemmelse med lovgivningen og eventuelle yderligere krav til regnskaber i vedtægter eller aftale. Endvidere har hvert enkelt medlem ansvar for, at årsregnskabet og et eventuelt koncernregnskab kan revideres i tide, og for, at årsrapporten kan godkendes i tide. Endelig har hvert enkelt bestyrelsesmedlem ansvar for, at årsrapporten indsendes til Finanstilsynet inden for de i lovgivningen fastsatte frister.

§ 185.

Når årsrapporten er udarbejdet, skal alle medlemmer af bestyrelsen og direktionen underskrive den og datere underskriften. De skal give deres underskrift i tilknytning til en ledelsespåtegning, hvor hver enkelt medlems navn og funktion i forhold til selskabet er tydeligt angivet, og hvori de erklærer, hvorvidt

- 1) årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lovgivningens krav og eventuelle krav i vedtægter eller aftale,
- 2) årsregnskabet og et eventuelt koncernregnskab giver et retvisende billede af virksomhedens og, hvis der er udarbejdet koncernregnskab, koncernens aktiver og passiver, finansielle stilling samt resultatet og
- 3) ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for udviklingen i virksomhedens og, hvis der er udarbejdet koncernregnskab, koncernens aktiviteter og økonomiske forhold samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som virksomheden henholdsvis koncernen kan påvirkes af.

Stk. 2. Har ledelsen indføjet supplerende beretninger i årsrapporten, skal medlemmerne af bestyrelsen og direktionen i ledelsespåtegningen erklære, hvorvidt beretningen giver en retvisende redegørelse inden for rammerne af almindeligt anerkendte retningslinjer for sådanne beretninger.

Stk. 3. Selv om et ledelsesmedlem er helt eller delvis uenig i årsrapporten eller har indvendinger mod, at den skal godkendes med det indhold, der er besluttet, kan medlemmet ikke undlade at underskrive. Ledelsesmedlemmet kan dog tilkendegive sine indvendinger med en konkret og fyldestgørende begrundelse i tilknytning til sin underskrift og ledelsespåtegningen.

§ 186.

Årsregnskabet og et eventuelt koncernregnskab skal give et retvisende billede af virksomhedens og koncernens aktiver og passiver, finansielle stilling samt resultatet. Ledelsesberetningen skal indeholde en retvisende redegørelse for de forhold, som beretningen omhandler.

Stk. 2. Hvis anvendelse af bestemmelserne i denne lov eller reglerne udstedt i medfør af § 196 ikke er tilstrækkeligt til at give et retvisende billede som nævnt i stk. 1, skal der gives yderligere oplysninger i årsregnskabet henholdsvis koncernregnskabet.

Stk. 3. Hvis anvendelse af bestemmelserne i dette kapitel eller regler udstedt i medfør af § 196 i særlige tilfælde vil stride mod kravet i stk. 1, 1. pkt., skal de fraviges, således at dette krav opfyldes. En sådan fravigelse skal hvert år oplyses i noterne og her altid begrundes konkret og fyldestgørende med oplysning om, hvilken indvirkning, herunder så vidt muligt den beløbsmæssige indvirkning, fravigelsen har på virksomhedens henholdsvis koncernens aktiver og passiver, finansielle stilling samt resultatet.

§ 187.

For at årsregnskabet og koncernregnskabet kan give et retvisende billede, og for at ledelsesberetningen kan indeholde en retvisende redegørelse, jf. § 186, skal kravene i stk. 2 og 3 opfyldes.

Stk. 2. Årsrapporten skal udarbejdes således, at den støtter regnskabsbrugerne i deres økonomiske beslutninger. De omhandlede regnskabsbrugere er personer, virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder m.v., hvis økonomiske beslutninger normalt må forventes at blive påvirket af en årsrapport, herunder nuværende eller fremtidige virksomhedsdeltagere, kreditorer, medarbejdere, kunder, alliancepartnere, lokalsamfundet samt tilskudsgivende og fiskale myndigheder. De omhandlede beslutninger skal i det mindste vedrøre

- 1) placering af regnskabsbrugerens egne ressourcer,
- 2) ledelsens forvaltning af virksomhedens ressourcer og
- 3) fordeling af virksomhedens ressourcer.

Stk. 3. Årsrapporten skal udarbejdes således, at den oplyser om forhold, der normalt er relevante for regnskabsbrugerne, jf. stk. 2. Oplysningerne skal desuden være pålidelige i forhold til, hvad regnskabsbrugerne normalt forventer.

§ 188.

Årsrapporten skal udarbejdes efter nedenstående grundlæggende forudsætninger:

- 1) Den skal udarbejdes på en klar og overskuelig måde (klarhed).

- 2) Der skal tages hensyn til de reelle forhold og ikke til formaliteter uden reelt indhold (substans).
- 3) Alle relevante forhold skal indgå i årsrapporten, medmindre de er ubetydelige (væsentlighed). Anses flere ubetydelige forhold tilsammen for at være betydelige, skal de dog indgå.
- 4) Driften af en aktivitet formodes at fortsætte (going concern), medmindre den ikke skal eller ikke antages at kunne fortsætte. Afvikles en aktivitet, skal klassifikation og opstilling samt indregning og måling tilpasses denne afvikling.
- 5) Enhver værdiændring skal vises, uanset indvirkningen på egenkapital og resultatopgørelse (neutralitet).
- 6) Transaktioner, begivenheder og værdiændringer skal indregnes, når de indtræffer, uanset tidspunktet for betaling (periodisering).
- 7) Indregningsmetoder og målegrundlag skal anvendes ensartet på samme kategori af forhold (konsistens).
- 8) Hver transaktion, begivenhed og værdiændring skal indregnes og måles hver for sig, ligesom de enkelte forhold ikke må modregnes med hinanden (bruttoværdi).
- 9) Primobalancen for regnskabsåret skal svare til ultimobalancen for det foregående regnskabsår (formel kontinuitet).

Stk. 2. Opstilling og klassifikation, konsolideringsmetode, indregningsmetode og målegrundlag samt den anvendte monetære enhed må ikke ændres fra år til år (reel kontinuitet). Ændring kan dog ske, hvis der derved bedre opnås et retvisende billede, eller hvis ændringen er nødvendig som følge af lovændring eller nye regler udstedt i medfør af § 196.

Stk. 3. Finanstilsynet kan uanset stk. 1, nr. 8, fastsættes regler om pligt til modregning.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 1, nr. 6-9, og stk. 2 kan fraviges i særlige tilfælde. I så fald finder § 186, stk. 3, 2. pkt., tilsvarende anvendelse.

§ 189.

Finansielle virksomheders aktiver og forpligtelser skal, medmindre andet er fastsat i medfør af § 196, måles til dagsværdi. Aktiver og forpligtelser op- og nedskrives i overensstemmelse hermed, og op- og nedskrivninger indregnes i resultatopgørelsen, medmindre andet er fastsat i medfør af § 196.

Stk. 2. Dagsværdien måles til den markedsværdi, der kan konstateres for aktivet eller forpligtelsen på et velfungerende marked. Hvis aktivet eller forpligtelsen ikke handles på et velfungerende marked, anvendes en anerkendt metode til beregning af dagsværdien af det pågældende aktiv eller den pågældende forpligtelse.

§ 190.

Supplerende beretninger, f.eks. beretninger om viden og medarbejdernes forhold (videnregnskaber), om miljøforhold (grønne regnskaber), om virksomhedens sociale ansvar (sociale regnskaber) og om virksomhedens etiske målsætninger og opfølgning herpå (etiske regnskaber) skal give en retvisende redegørelse inden for rammerne af almindeligt anerkendte retningslinjer for sådanne beretninger. De skal opfylde kvalitetskravene i

§ 187, stk. 3, og med de lempelser, der følger af forholdets natur, de grundlæggende forudsætninger i § 188, stk. 1 og 2.

Stk. 2. Af de supplerende beretninger skal fremgå de metoder og målegrundlag, efter hvilke beretningerne er udarbejdet.

§ 191.

Regnskabsåret skal følge kalenderåret.

Stk. 2. Første regnskabsperiode kan omfatte et kortere eller længere tidsrum end 12 måneder, dog højst 18 måneder.

Stk. 3. Modervirksomheder og dattervirksomheder skal sikre, at dattervirksomheden har samme regnskabsår som modervirksomheden, medmindre det ikke er muligt på grund af forhold, som er ude af modervirksomhedens og dattervirksomhedens kontrol.

Stk. 4. Finanstilsynet kan i særlige tilfælde dispensere fra kravet i stk. 1.

§ 192.

Indregning, måling og oplysninger i monetære enheder skal foretages i danske kroner eller i euro. Finanstilsynet kan i regler udstedt i medfør af § 196 fastsætte, at beløbene anføres i andre fremmede valutaer, der er relevante for virksomheden henholdsvis virksomhedens koncern.

§ 193.

Årsrapporten skal revideres af virksomhedens eksterne revisorer, jf. § 199. Revisionen omfatter ikke ledelsesberetningen og de supplerende beretninger, som indgår i årsrapporten, jf. § 190. Revisor skal dog afgive en udtalelse om, hvorvidt oplysningerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og et eventuelt koncernregnskab.

§ 194.

Årsrapporten skal i den form, hvori den er forelagt og godkendt af bestyrelsen, indsendes i to eksemplarer til Finanstilsynet uden ugrundet ophold efter det bestyrelsesmøde, hvor årsrapporten er endeligt godkendt.

Stk. 2. Ekstern revisors revisionsprotokollat vedrørende årsrapporten samt for virksomheder med intern revisor tillige intern revisionschefes revisionsprotokollat vedrørende årsrapporten skal indsendes til Finanstilsynet samtidig med indsendelse af årsrapporten efter stk. 1.

§ 195.

Den reviderede og godkendte årsrapport skal indsendes til Finanstilsynet i tre eksemplarer uden ugrundet ophold efter endelig godkendelse. Årsrapporten skal være modtaget i Finanstilsynet senest 4 måneder efter regnskabsårets afslutning.

Stk. 2. Den indsendte årsrapport skal i det mindste indeholde de obligatoriske bestanddele samt den fulde revisionspåtegning. Ønsker virksomheden at få offentliggjort supplerende beretninger som nævnt i § 190, skal disse indsendes sammen med de obligatoriske bestanddele af årsrapporten, således at de obligatoriske bestanddele og de supplerende beretninger tilsammen fremstår som ét dokument betegnet »årsrapport«.

Stk. 3. Et eksemplar af årsrapporten for samtlige de af virksomhedens dattervirksomheder, der ikke er finansielle virksomheder omfattet af Finanstilsynets tilsyn, skal indsendes til Finanstilsynet samtidig med indsendelsen af årsrapporten efter stk. 1.

Stk. 4. Finanstilsynet videregiver det ene af de eksemplarer, der er nævnt i stk. 1, til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, hvor årsrapporten er offentligt tilgængelig efter de af styrelsen herfor fastsatte regler.

§ 196.

Finanstilsynet fastsætter nærmere regler for årsrapporten, herunder regler om indregning og måling af aktiver, forpligtelser, indtægter og omkostninger, opstilling af resultatopgørelse og balance samt krav til noter og ledelsesberetning.

Stk. 2. Finanstilsynet fastsætter tillige regler for koncernregnskaber, herunder regler for, hvornår en årsrapport skal indbefatte et koncernregnskab, samt hvilke selskaber dette skal omfatte.

Stk. 3. Finanstilsynet kan fastsætte regler for udfærdigelse og offentliggørelse af regnskabsrapporter, der dækker kortere perioder end årsrapporten.

§ 197.

Med henblik på at sikre, at finansielle virksomheders og finansielle holdingvirksomheders årsrapporter er i overensstemmelse med reglerne i dette kapitel og de regler, der er udstedt i medfør af § 196, og at finansielle virksomheders koncernregnskaber omfattet af artikel 4 i Rådets forordning om anvendelse af internationale regnskabsstandarder er i overensstemmelse med de internationale regnskabsstandarder, kan Finanstilsynet

- 1) yde vejledning,
- 2) påtale overtrædelser og
- 3) påbyde, at fejl skal rettes, og at overtrædelser skal bringes til ophør.

§ 198.

Finansielle virksomheder og finansielle holdingvirksomheder skal foretage regelmæssige regnskabsindberetninger til Finanstilsynet i overensstemmelse med skemaer og vejledninger hertil udfærdiget af Finanstilsynet. Indberetningerne skal indsendes til Finanstilsynet i elektronisk form.

Stk. 2. Finanstilsynet kan dispensere fra § 198, stk. 1, 2. pkt.

§ 199.

Finansielle virksomheder og finansielle holdingvirksomheder skal have mindst én statsautoriseret revisor. Vælges mere end én revisor eller udpeges en revisor efter 3. pkt., skal de yderligere valgte eller udpegede revisorer være statsautoriserede eller registrerede. Finanstilsynet kan i særlige tilfælde udpege en yderligere revisor. Denne revisor fungerer på samme vilkår og efter samme regler som de revisorer, der er valgt af generalforsamlingen.

Stk. 2. Revisorerne i en finansiel virksomhed eller i en finansiel holdingvirksomhed skal tillige være revisorer i virksomhedens dattervirksomheder.

Stk. 3. Stk. 2 finder ikke anvendelse på modervirksomheder og dattervirksomheder, der ikke er hjemmehørende i Danmark.

Stk. 4. Finanstilsynet kan afskedige en revisor, der findes åbenbart uegnet til sit hverv, og i stedet udpege en anden revisor, der fungerer, jf. stk. 1, 3. pkt., indtil nyt valg kan foretages.

Stk. 5. Ved revisorskifte skal virksomheden og afgående revisor senest 1 måned efter fratræden give Finanstilsynet hver sin redegørelse, hvis skiftet skyldes særlige forhold.

Stk. 6. Finanstilsynet kan pålægge revisor og for virksomheder med intern revisor tillige intern revisionschef at give oplysninger om forholdene i en finansiel virksomhed, i en finansiel holdingvirksomhed eller i sådanne virksomheders dattervirksomheder.

Stk. 7. Finanstilsynet kan foranstalte en ekstraordinær revision i en finansiel virksomhed, i en finansiel holdingvirksomhed eller i sådanne virksomheders dattervirksomheder. Den finansielle virksomhed kan pålægges at betale for revisionens udførelse. Finanstilsynet godkender honorarets størrelse.

Stk. 8. §§ 144-149 i selskabsloven om revision finder med de fornødne tilpasninger tilsvarende anvendelse på finansielle virksomheder og finansielle holdingvirksomheder, der ikke er aktieselskaber.

Stk. 9. Bestyrelsen kan ikke tillade, jf. § 80, stk. 1, at interne revisions- og vicerevisionschefer udfører revisionsopgaver i virksomheder uden for koncernen. Bestyrelsen kan heller ikke tillade, at interne revisions- og vicerevisionschefer udfører andet arbejde end revisionsopgaver i virksomheder inden for koncernen eller i virksomheder indenfor samme administrationsfællesskab. Finanstilsynet kan i særlige tilfælde dispensere fra 1. pkt.

Stk. 10. Bestyrelsen kan ikke tillade, jf. § 80, stk. 1, at interne revisions- og vicerevisionschefer påtager sig hverv, der bevirker, at de kommer i strid med habilitetsbestemmelser svarende til dem, der gælder for eksterne revisorer i henhold til lov om statsautoriserede og registrerede revisorer.

Stk. 11. Finanstilsynet fastsætter bestemmelser om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder, i finansielle holdingvirksomheder og i sådanne virksomheders dattervirksomheder. Herunder kan Finanstilsynet fastsætte bestemmelser om intern revision og om systemrevisionens gennemførelse i fælles datacentraler.

§ 200.

En ekstern revisor og en intern revisionschef skal straks meddele Finanstilsynet oplysninger om forhold, der er af afgørende betydning for virksomhedens fortsatte aktivitet, herunder forhold, som revisorerne måtte

være gjort bekendt med som led i hvervet som revisor i virksomheder, som virksomheden har snævre forbindelser med.

International Accounting Standards 1 (IAS)

Præsentation af Årsregnskaber

1.116

Virksomheder skal i noterne oplyse om primære forudsætninger for fremtiden samt andre primære kilder til skønsmæssig usikkerhed på balancedagen, som indebærer en betydelig risiko for at forårsage en væsentlig regulering af den regnskabsmæssige værdi af aktiver og forpligtelser inden for det næste regnskabsår. Noterne skal, for så vidt angår disse aktiver og forpligtelser, indeholde detaljerede oplysninger om:

- a) deres art og
- b) deres regnskabsmæssige værdi på balancedagen.

1.120

Oplysningerne i afsnit 116 skal præsenteres på en måde, som hjælper regnskabsbrugerne til en forståelse af ledelsens vurderinger vedrørende fremtiden samt andre primære kilder til skønsmæssig usikkerhed. Arten og omfanget af oplysningerne afhænger af arten af forudsætningerne og andre forhold. Som eksempler på oplysninger kan nævnes:

- a) arten af forudsætningen eller anden skønsmæssig usikkerhed,
- b) de regnskabsmæssige værdiers følsomhed over for de metoder, forudsætninger og skøn, der ligger til grund for beregningen af værdierne, herunder årsagerne til denne følsomhed,
- c) den forventede afklaring af en usikkerhed samt angivelse af, hvilke mulige resultater, der med rimelighed kan forventes inden for det næste regnskabsår, for så vidt angår de regnskabsmæssige værdier af berørte aktiver og forpligtelser, og
- d) en redegørelse for ændringer af tidligere forudsætninger i relation til disse aktiver og forpligtelser, hvis usikkerheden ikke er blevet afklaret.

International Financial Reporting Standards 7 (IFRS)

Finansielle Instrumenter: Oplysninger

7.36

En virksomhed skal for hver kategori af finansielle instrumenter give følgende oplysninger:

- a) det beløb, der bedst udtrykker virksomhedens maksimale kreditrisiko på balancedagen uden hensyntagen til eventuel sikkerhedsstillelse eller andre udvidelser af kreditværdigheden (f.eks. nettingaftaler, der ikke opfylder kriterierne for modregning i henhold til IAS 32)
- b) i forbindelse med det i a) oplyste beløb en beskrivelse af sikkerhedsstillelsen og andre udvidelser af kreditværdigheden
- c) oplysning om kreditkvaliteten af finansielle aktiver, som hverken er forfaldne eller værdiforringede, og
- d) den regnskabsmæssige værdi af finansielle aktiver, der ville have været forfaldne eller værdiforringede, såfremt de tilknyttede betingelser ikke var blevet genforhandlet.

7.37

En virksomhed skal for hver kategori af finansielle aktiver give følgende oplysninger:

- a) en analyse af alderen på finansielle aktiver, som er forfaldne på balancedagen, men ikke værdiforringede
- b) en analyse af finansielle aktiver, som hver for sig er opgjort som værdiforringede på balancedagen, herunder
- c) hvilke faktorer virksomheden tog i betragtning ved denne vurdering, og
- d) for de beløb, der oplyses i medfør af a) og b), en beskrivelse af den sikkerhed, virksomheden har modtaget for de pågældende finansielle aktiver, samt andre udvidelser af kreditværdigheden og et skøn over deres dagsværdi, hvis det er praktisk muligt.

Lovbekendtgørelse nr. 322 af 11. april 2011 om aktie- og anpartsselskaber

§ 115.

I kapitalselskaber, der har en bestyrelse, skal denne ud over at varetage den overordnede og strategiske ledelse og sikre en forsvarlig organisation af kapitalselskabets virksomhed påse, at

- 1) bogføringen og regnskabsaflæggelsen foregår på en måde, der efter kapitalselskabets forhold er tilfredsstillende,
- 2) der er etableret de fornødne procedurer for risikostyring og interne kontroller,
- 3) bestyrelsen løbende modtager den fornødne rapportering om kapitalselskabets finansielle forhold,
- 4) direktionen udøver sit hverv på en behørig måde og efter bestyrelsens retningslinjer og
- 5) kapitalselskabets kapitalberedskab til enhver tid er forsvarligt, herunder at der er tilstrækkelig likviditet til at opfylde kapitalselskabets nuværende og fremtidige forpligtelser, efterhånden som de forfalder, og kapitalselskabet er således til enhver tid forpligtet til at vurdere den økonomiske situation og sikre, at det tilstedeværende kapitalberedskab er forsvarligt.

**Vejledning nr. 10114 af 22. december 2006 for
pengeinstitutter i henhold til § 71, stk. 1, nr. 1-8, i lov om
finansiel virksomhed**

som ophævet ved bekendtgørelse nr. 1325 af 1. december 2010

- 1) Vejledningen er Finanstilsynets fortolkning af § 71, stk. 1, nr. 1-8, i lov om finansiel virksomhed og de øvrige bestemmelser, der er nævnt i vejledningen, og kan således betragtes som en sammenskrivning af Finanstilsynets praksis på de områder, som vejledningen omfatter.
- 2) Vejledningens formuleringer lever op til Basel komiteens "Core Principles for Effective Banking Supervision", Committee of European Banking Supervisors "Guidelines on the Application of Supervisory Review Process under Pillar 2" og de tekniske kriterier der er angivet i direktiv 2006/48/EF, bilag V.
- 3) Hvis det, f.eks. ved en undersøgelse, konstateres, at vejledningens anvisninger ikke efterleves af et pengeinstitut, må det forventes, at Finanstilsynet med henvisning til lovgivningens bestemmelser vil påtale forholdet. Hvis der er sket en overtrædelse af strafbelagte bestemmelser, vil der i grove eller gentagne tilfælde ske politianmeldelse.
- 4) En del af vejledningens punkter indeholder eksempler på, hvorledes det omhandlede problem kan løses. Hvis et pengeinstitut kan dokumentere, at problemet er løst på anden vis, vil der ikke være tale om en overtrædelse af § 71 i lov om finansiel virksomhed.
- 5) Vejledningen indeholder de krav, der efter Finanstilsynets praksis som minimum stilles til pengeinstitutter i henhold til § 71, stk. 1, nr. 1-8, i lov om finansiel virksomhed. Dog gælder kravene i del 4 og 5 som udgangspunkt ikke for pengeinstitutter, der har en arbejdende kapital på under 250 mio.kr. og har mindre end 10 ansatte. Pengeinstitutter, der opfylder begge krav, kan henholde sig til kravene i del 1-3 og 6 i vejledningen. Det er naturligvis en forudsætning, at kravene i § 71, stk. 1, nr. 1-8, i lov om finansiel virksomhed i det konkrete tilfælde kan anses for at være opfyldt.
- 6) Bestyrelsen påser, at § 71, stk. 1, nr. 1-8, som udtrykt i vejledningen overholdes.
- 7) Den finansielle lovgivning gælder for hver enkelt virksomhed med tilladelse fra Finanstilsynet.
- 8) Retningslinjer for en koncern som helhed kan ikke erstatte de retningslinjer for koncernens enkelte tilsynsbelagte virksomheder, som skal udarbejdes efter § 71, stk. 1, nr. 1-8, i lov om finansiel virksomhed. Den enkelte tilsynsbelagte koncernvirksomheds bestyrelse skal fastsætte relevante retningslinjer.

Del 1: Generelt vedrørende organisation, forretningsgange og intern kontrol

- 9) Det følger endvidere af § 71, stk. 1, nr. 1-8, i lov om finansiel virksomhed, at pengeinstituttet skal have
 - a) effektive former for virksomhedsstyring,

- b) en klar organisatorisk struktur med en veldefineret, gennemskuelig og konsekvent ansvarsfordeling,
- c) en god administrativ og regnskabsmæssig praksis,
- d) skriftlige forretningsgange på alle de væsentlige aktivitetsområder,
- e) effektive procedurer til at identificere, forvalte, overvåge og rapportere om de risici, virksomheden er eller kan blive udsat for,
- f) de ressourcer, der er nødvendige for den rette gennemførelse af dens virksomhed, og anvende disse hensigtsmæssigt,
- g) procedurer med henblik på adskillelse af funktioner i forbindelse med håndtering og forebyggelse af interessekonflikter,
- h) fyldestgørende interne kontrolprocedurer.

10) Bestyrelsen skal, jf. § 54, stk. 1, 2. pkt. i aktieselskabsloven, sørge for en forsvarlig organisation af selskabets virksomhed.

11) Forretningsgangene kan medvirke til:

- a) At sikre, at de af ledelsen vedtagne retningslinjer kommer til medarbejdernes kendskab
- b) At sikre gennemførelsen af effektive procedurer til at identificere, forvalte, overvåge og rapportere om de risici, pengeinstituttet er eller kan blive udsat for
- c) At bidrage til at give medarbejderne et godt beslutningsgrundlag
- d) At bidrage til ensartet sagsbehandling i ensartede tilfælde
- e) At bidrage til en rationel og koordineret udførelse af arbejdet gennem reduktion af muligheder for misforståelser
- f) At støtte indførelsen af nye regler
- g) At give en sikker og hurtig indførelse af nye medarbejdere i arbejdet

12) Der stilles følgende overordnede krav til forretningsgangene:

- a) De skal løbende ajourføres
- b) De skal være letlæselige
- c) De skal beskrive de faktiske forhold
- d) De må ikke efterlade tvivl om, hvem der har ansvaret for den enkelte opgave
- e) De skal i passende omfang være kendt af de relevante medarbejdere
- f) Det skal kunne konstateres, hvem der har udført den enkelte opgave
- g) De skal indeholde kontrolelementer, som sikrer en ensartet kvalitet i sagsbehandlingen samt overholdelse af forretningsgangene.

13) Behovet for udarbejdelse af skriftlige forretningsgange vil variere fra pengeinstitut til pengeinstitut. De fleste pengeinstitutter vil som følge af kravene i § 71 i lov om finansiel virksomhed om god administrativ og regnskabsmæssig praksis og skriftlige forretningsgange på væsentlige aktivitetsområder skulle udarbejde skriftlige forretningsgange for følgende områder:

- a) Fordeling af ansvarsområder, hvor fordelingen af ansvaret er klar, præcis, veldefineret og gennemsigtig.
- b) Kreditgivning.

- c) Fondsdispositioner herunder værdipapirhandel med kunder.
- d) Foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme, jf. § 25 i lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme.
- e) Kapitaldækningsopgørelse.
- f) Løbende opgørelse og vurdering af pengeinstituttets tilstrækkelige basiskapital og individuelle solvensbehov, jf. § 124, stk. 1 og 4, i lov om finansiell virksomhed.
- g) Udarbejdelse og aflæggelse af regnskab, herunder registrering af transaktioner (bogføring) vedrørende de væsentlige regnskabsposter.
- h) God skik.
- i) Brugermanualer for de it-systemer, pengeinstituttet anvender, og kontrol- og sikringsforanstaltninger på it-området, jf. Finanstilsynets vejledning nr. 9074 af 23/01/2004, vejledning om kontrol- og sikringsforanstaltninger på it-området.

14) Bestyrelse og direktion har det overordnede ansvar for, at forretningsgangene bliver fulgt, jf. pkt. 30 og 31.

15) Forretningsgangene og de interne kontroller skal sikre, at der er tilstrækkelig personadskillelse (funktionsadskillelse), samt at pengeinstituttet ikke gøres for afhængig af enkelte nøglepersoner.

16) Såfremt der ikke kan tilvejebringes en fuldstændig funktionsadskillelse, skal der tages højde herfor ved udarbejdelse af retningslinjer og forretningsgange samt ved tilrettelæggelsen af den interne kontrol.

17) Medarbejdere, der skal udføre kontroller, skal have et så stort kendskab til området, at de kan foretage en relevant kontrol.

18) Anvendelse af ikke-integrerede it-systemer kræver i særlig udstrækning kontrolsystemer, herunder etablering af uafhængige kontroller af data, beregninger og resultater.

19) Pengeinstituttets rapporteringslinjer og ansvarsfordeling skal være klare, præcise, veldefinerede, gennemsigtige og sammenhængende.

20) Pengeinstituttet skal have systemer til vurdering og håndtering af risikoen for potentielle ændringer af rentesatserne, som kan påvirke pengeinstituttets renterisiko uden for handels-beholdningen.

21) Pengeinstitutter skal have politikker og procedurer for måling og styring af pengeinstituttets aktuelle samt fremtidige likviditetsbehov. Der skal opstilles alternative scenarier, og pengeinstituttet skal regelmæssigt vurdere de forudsætninger, som likviditetsbudgettet er baseret på.

Del 2: God regnskabsmæssig praksis

22) En god regnskabsmæssig praksis indebærer blandt andet, at pengeinstituttet kan dokumentere, at offentliggjorte års- og delårsrapporter, herunder også de enkelte regnskabsposter, følger enten de internationale regnskabsstandarder (IAS/IFRS) og IFRS-bekendtgørelsen eller lov om finansiell virksomhed og bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglersekskaber m.fl.

(regnskabsbekendtgørelsen). Eksempelvis skal et pengeinstitut i forhold til regnskabsposten "Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v." i instituttets års- og/eller delårsrapport kunne dokumentere, at der er foretaget en individuel vurdering af, om der pr. balancedagen er objektiv indikation for værdiforringelse på alle udlån, som er af betydelig størrelse, jf. § 52, stk. 1, i regnskabsbekendtgørelsen.

23) Institutterne skal som minimum løbende kunne dokumentere nedenstående.

24) De opstillede krav gælder, hvad enten instituttet anvender de internationale regnskabsstandarder eller de danske regler.

25) For individuelt vurderede udlån

- a) Oversigt over eventuelle udlån, som instituttet vurderer ikke kan indplaceres i en gruppe.
- b) Oversigt over øvrige udlån, som er individuelt vurderet.
- c) Oversigt over alle udlån, hvor instituttet vurderer, at der er indtrådt individuel objektiv indikation for værdiforringelse. For hvert af disse udlån skal der foreligge dokumentation for, at der er indtrådt en indikation.
- d) For hvert af de udlån, hvor instituttet vurderer, at der er indtrådt objektiv indikation for værdiforringelse, skal der foreligge beregning af nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger fra udlånet samt beregning af et eventuelt nedskrivningsbehov.
- e) For hvert udlån, hvor en nedskrivning er helt eller delvist tilbageført i forhold til sidste regnskabsaflæggelse, skal der foreligge beregning af nutidsværdien af de forventede fremtidige betalingsstrømme, som viser, at der ikke længere er det samme nedskrivningsbehov. I den forbindelse skal instituttet redegøre for enten, at den pågældende indikation ikke længere er til stede, eller at der i øvrigt er indtrådt en eller flere begivenheder, som har en positiv indvirkning på de forventede fremtidige betalingsstrømme.

26) For gruppevist vurderede udlån

- a) Dokumentation for, at gruppeinddelingen af udlån er foretaget således, at de enkelte grupper har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisici.
- b) Skøn over, hvilke betalingsstrømme der forventes fra de enkelte grupper. De foretagne skøn og grundlaget herfor skal kunne dokumenteres.
- c) Beskrivelse af de forhold, som instituttets modeller for gruppevis nedskrivning bygger på. Med andre ord beskrives sammenhænge mellem ændringer i specifikke observerbare data og nedskrivningsbehov.
- d) Oversigt over grupper, hvorpå der er foretaget nedskrivning. For hver af disse grupper skal der foreligge dokumentation for, at en porteføljemæssig indikation for værdiforringelse er indtrådt, samt en nedskrivningsberegning.
- e) For hver gruppe af udlån, hvor en gruppevis nedskrivning er helt eller delvist tilbageført i forhold til sidste regnskabsaflæggelse, skal der foreligge beregninger af nutidsværdien af gruppens

fremtidige forventede betalingsstrømme, som viser, at der ikke længere er det samme nedskrivningsbehov. I den forbindelse skal det dokumenteres enten, at den pågældende indikation ikke længere er til stede, eller at der i øvrigt er indtrådt en eller flere begivenheder, som har en positiv virkning på gruppens forventede fremtidige betalingsstrømme.

- f) Dokumentation for, at der er foretaget "back test" af de opstillede modeller og de beregnede gruppevise nedskrivninger samt resultaterne af de gennemførte tests.

27) For garantiforpligtelser

- a) Oversigt over alle garantiforpligtelser med angivelse af, hvilke garantier der er indregnet som forpligtelser, og hvilke der ikke er.
- b) For alle indregnede garantier dokumenteres, at det er sandsynligt, at garantien bliver effektiv. Ved gruppevis vurdering af garantier dokumenteres de foretagne skøn over tab ved anvendelse af relevant erfaringsmateriale. Ved individuel vurdering redegøres for grundlaget for det konkrete kvalificerede skøn.
- c) Ovennævnte krav gælder ikke for de garantier, som alene er indregnet på baggrund af minimumsreglen. For disse garantier gælder, at det dokumenteres, at der er talmæssig sammenhæng mellem de modtagne præmier, provisioner mv. og de indregnede forpligtelser.
- d) For tilbageførte garantiforpligtelser dokumenteres, at det ikke længere er sandsynligt, at garantien bliver effektiv.
- e) Dette gælder dog ikke for de forpligtelser, som oprindeligt blev foretaget på baggrund af minimumsreglen. Ved tilbageførsel (afskrivning) på disse garantier dokumenteres, at der er talmæssig sammenhæng mellem periodens længde og størrelsen af tilbageførslen. (Finanstilsynets brev af 17. december 2004)

28) En god regnskabsmæssig praksis indebærer endvidere, at informationer i pengeinstituttets offentliggjorte års- og delårsrapporter skal være både relevante og pålidelige, jf. § 187, stk. 3, i lov om finansiel virksomhed.

29) Informationerne i pengeinstituttets års- og delårsrapporter skal således bygge på et under-liggende materiale, der ligeledes er relevant og pålideligt. Vurderingen af, om der skal foretages indregning eller regulering af et aktiv eller en forpligtelse i pengeinstituttets års- og/eller delårsrapport, skal derfor så vidt muligt foretages på baggrund af opdaterede informationer om det eller de konkrete forhold. Eksempelvis skal et pengeinstituts vurdering af, om der i en års- og/eller delårsrapport skal indregnes en nedskrivning på et udlån til en låntager, så vidt muligt bygge på de seneste informationer om den pågældende låntagers økonomiske forhold. I praksis vil instituttet ikke altid have mulighed for at indhente opdateret revideret materiale f.eks. en årsrapport. I disse tilfælde må instituttet på anden vis sørge for at opdatere sin viden om låntageren til brug for vurderingen pr. balancedagen. Som eksempel kan nævnes budgetopfølgning, perioderegnskaber, kontoforhold, referater fra møder eller telefonsamtaler.

Del 3: Bestyrelsens og direktionens arbejde m.v.

3.1. Generelt

30) Bestyrelsen forestår sammen med direktionen ledelsen af pengeinstituttet.

31) Bestyrelsen skal varetage de forhold, der er af stor betydning for pengeinstituttet, jf. § 54 i aktieselskabsloven (banker), jf. § 84 i lov om finansiel virksomhed (sparekasser) og § 88 i lov om finansiel virksomhed (andelskasser). Dette skal der tages hensyn til ved fastsættelse af grænserne i retningslinjerne (instruksen) i henhold til § 70 i lov om finansiel virksomhed. Bestyrelsen skal sikre, at de overordnede ledelsesopgaver opnår tilstrækkelig opmærksomhed. Bestyrelsen og direktionen skal sikre, at pengeinstituttets administration på alle områder er betryggende. Grænsen for, hvilke engagementer der skal bevilges af bestyrelsen, skal derfor ikke fastsættes så lavt, at bestyrelsens overordnede opgaver ikke tillægges tilstrækkelig opmærksomhed. Bestyrelsen skal på den anden side foretage bevillinger af de betydende engagementer i pengeinstituttet.

32) Det følger af § 70 i lov om finansiel virksomhed, at bestyrelsen for en finansiel virksomhed skal udfærdige skriftlige retningslinjer for den finansielle virksomheds væsentligste aktivitetsområder, hvori arbejdsdelingen mellem bestyrelse og direktion fastlægges.

33) I det omfang bestyrelsen beslutter at henlægge dele af pengeinstituttets væsentlige aktivitetsområder, såsom formueforvaltning, regnskabsfunktion, it-opgaver mv. til eksterne leverandører (outsourcing), skal bestyrelsen sikre, at der er retningslinjer for varetagelse af opgaven. Retningslinjerne skal sikre, at opgavevaretagelsen foregår betryggende - også i denne situation, hvor pengeinstituttets ledelse ikke har det daglige overblik over, hvorledes opgavevaretagelsen udføres.

34) Outsourcing af væsentlige aktivitetsområder skal besluttes af bestyrelsen. Outsourcing omfatter også tilfælde, hvor en eller flere virksomheder i en koncern varetager aktivitetsområder for andre virksomheder i koncernen.

35) Der skal ske løbende rapportering til bestyrelsen, så det kan kontrolleres, at retningslinjerne følges, ligesom bestyrelsen løbende skal vurdere, om opgaveløsningerne er tilfredsstillende. Det bemærkes, at bestyrelsens ansvar for opgavernes løsning ikke kan outsources. For så vidt angår porteføljepleje henvises til punkterne 40, 41, 132 og 137.

36) Bevilling af engagementer, der overstiger direktionens bevillingskompetence, kan som hovedregel ikke videregives til et udvalg bestående af dele af bestyrelsen, jf. § 57, stk. 1, i aktieselskabsloven, jf. også pkt. 54-56.

37) Årlig gennemgang af værdiansættelsen af større aktiver og andre risici, herunder større engagementer, skal foretages, jf. § 54, stk. 3, 2. pkt., i aktieselskabsloven (banker), jf. § 84 i lov om finansiel virksomhed (sparekasser) og § 88 i lov om finansiel virksomhed (andelskasser). Den årlige gennemgang kan foretages på en gang eller over flere møder.

38) Det skal fremgå af protokollen, at gennemgangen har været foretaget, og hvad der er gennemgået samt konklusionerne herpå.

39) Hvis der ikke er bestemmelser i bestyrelsens forretningsorden om engagementsgrænsen ved den årlige gennemgang af engagementer, skal det forud for den årlige aktivgennemgang besluttes, hvilke engagementer bestyrelsen ønsker at gennemgå.

40) Såfremt aktiverne forvaltes af porteføljeforvaltere, er det bestyrelsens ansvar, at midlerne placeres inden for de af bestyrelsen udstukne retningslinjer og i overensstemmelse med lovgivningen. Rapporteringsprocedurerne skal være fyldestgørende, således at rapporteringen er egnet til at sikre, at retningslinjerne og dermed lovgivningen overholdes.

41) Ansvar for fastlæggelsen af de kriterier, der finder anvendelse ved antagelse og opsigelse af porteføljeforvaltere, påhviler ligeledes bestyrelsen.

42) Som et led i bestyrelsens fastlæggelse af pengeinstituttets risikoprofil på kreditområdet skal bestyrelsen tage stilling til procedurer eller systemer, f.eks. risikobaserede engagementsklassifikationssystemer, som kan sikre, at instituttet løbende har identificeret svage engagementer.

43) Bestyrelsesmedlemmer og medlemmer af direktionen er pligtige til at rette henvendelse til Finanstilsynet, hvis de formoder, at pengeinstituttet ikke opfylder solvenskravet, minimumskapitalkravet eller solvensbehovet, jf. § 75, stk. 3, i lov om finansiel virksomhed.

44) Bestyrelsen og direktionen skal udarbejde en politik for, hvilke tiltag der skal iværksættes, hvis en nøglemedarbejder forlader pengeinstituttet.

45) Pengeinstituttet skal udarbejde beredskabsplaner, som bestyrelsen skal godkende, til håndtering af likviditetskriser.

46) Pengeinstituttet skal udarbejde en beredskabsplan, som bestyrelsen skal godkende, der sikrer, at pengeinstituttet kan videreføre driften og begrænse sit tab i tilfælde af alvorlige driftsforstyrrelser.

47) Bestyrelsen og direktionen skal arbejde for en åben kommunikation, så al relevant information kommer til bestyrelsens kendskab.

3.2. Bestyrelsens forretningsorden

48) Bestyrelsen skal ved en forretningsorden træffe nærmere bestemmelser om udførelsen af sit hverv, jf. § 65 i lov om finansiel virksomhed.

49) Der er ikke et generelt lovkrav til indholdet af denne forretningsorden. I § 56, stk. 7, i aktie-selskabsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 649 af 15. juni 2006, fastlægges dog minimumskrav til forretningsordenen i børsnoterede selskaber. Disse regler kan anvendes som vejledning for øvrige virksomheder. Indholdet af § 56, stk. 7, i aktieselskabsloven fremgår af vedlagte bilag.

50) Ét medlem af bestyrelsen, direktionen, den eksterne revision samt den interne revisionschef kan forlange bestyrelsen indkaldt, jf. § 74, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed. Forretningsordenen må derfor ikke indeholde

bestemmelser om, at der skal flere af de nævnte personer til at indkalde bestyrelsen.

51) Forretningsordenen skal underskrives af samtlige bestyrelsesmedlemmer. Dette medfører, at nytilkomne bestyrelsesmedlemmer ved deres underskrift skal kvittere for modtagelse af den gældende forretningsorden. Herved sikres, at samtlige bestyrelsesmedlemmer har kendskab til forretningsordenen.

3.3. Deltagere i bestyrelsens møder

52) Der må ikke være uvedkommende personer til stede ved bestyrelsesmøderne, såfremt der her behandles sager, hvori der indgår kundeoplysninger, som ikke lovligt kan videregives efter reglerne i § 117, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed (tavshedsbestemmelserne). I det omfang bestyrelsen beslutter det, kan ansatte deltage i bestyrelsesmøder. Formanden for et evt. repræsentantskab eller andre personer ansat i andre selskaber i koncernen, f.eks. i et koncernmoderselskab, vil ikke fast kunne deltage i bestyrelsesmøderne.

53) Den eksterne revision og den interne revisionschef skal deltage i bestyrelsesmøder, såfremt et bestyrelsesmedlem forlanger dette. Den eksterne revisor og den interne revisionschef har ret til at deltage i bestyrelsesmøder under behandling af sager, der har betydning for revisionen eller for aflæggelse af regnskabet, jf. § 74, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed.

3.4. Bestyrelsens forhandlinger og forhandlingsprotokol

54) Bestyrelsen kan ikke træffe beslutning, uden at så vidt muligt samtlige bestyrelsesmedlemmer har haft mulighed for at deltage i sagens behandling, jf. § 57, stk. 1, 2. pkt., i akteselskabsloven (banker), jf. § 84 i lov om finansiel virksomhed (sparekasser) og § 88 i lov om finansiel virksomhed (andelskasser).

55) Bestyrelsens formand skal sørge for, at bestyrelsen holder møde, når dette er nødvendigt, jf. § 74, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed.

56) Bestyrelsen kan derfor ikke lovligt delegere sin beslutningskompetence f.eks. til et forretningsudvalg. Undtaget herfra er behandling af standardiserede sager, som i henhold til vedtægter eller andet skal behandles af bestyrelsen. Sådanne sager kan henlægges til behandling og afgørelse i et udvalg under bestyrelsen, hvis der på forhånd af den samlede bestyrelse er fastlagt retningslinjer for sagernes behandling. Disse retningslinjer samt udvalgets behandling af de pågældende sager skal løbende evalueres af den samlede bestyrelse. Det bemærkes, at bestyrelsens ansvar for sagernes behandling ikke kan delegeres.

57) I nogle pengeinstitutter kan ovennævnte regler være suppleret med yderligere vedtægtsmæssige krav til gyldigheden af bestyrelsesbeslutninger. Overholdelse af disse yderligere krav skal iagttages og skal i fornødent omfang dokumenteres.

58) Beslutninger skal som udgangspunkt træffes på bestyrelsesmøderne. Bestyrelsesmøder kan også afholdes ved anvendelse af elektroniske medier (elektronisk bestyrelsesmøde), og efter forudgående

bestyrelsesbeslutning kan visse nærmere afgrænsede bestyrelsesanliggender behandles skriftligt (skriftlige bestyrelsesmøder), jf. § 56, stk. 3 og 4, i aktieselskabsloven.

59) I det omfang en bestyrelsesbeslutning træffes, uden at bestyrelsen er samlet, kræves som minimum en egentlig tilkendegivelse fra de enkelte bestyrelsesmedlemmer, der skal protokolleres. En undladelse af at reagere på fremsendt materiale er ikke tilstrækkelig. En beslutning kan i lighed med andre bestyrelsesbeslutninger træffes, når mere end halvdelen af bestyrelsen er for dette.

60) Hvis beslutninger træffes ved elektroniske bestyrelsesmøder eller ved skriftlig behandling (skriftlige bestyrelsesmøder), skal det fremgå af protokollen. Forhandlingsprotokollen skal på samme måde som ved fysiske bestyrelsesmøder indeholde en beskrivelse af de på møderne førte drøftelser.

61) Betingelserne for afholdelse af elektroniske bestyrelsesmøder:

- a) Bestyrelsen skal nøje overveje, hvilke anliggender der egner sig til behandling på et elektronisk bestyrelsesmøde. Det vil primært være rutineprægede sager eller presserende sager, som ikke kræver ny principiel stillingtagen fra bestyrelsen.
- b) Bestyrelsens beslutninger om, hvilke emner der egner sig til elektronisk behandling, skal fremgå af bestyrelsesprotokollen.
- c) Det skal være foreneligt med udførelsen af bestyrelsens hverv. Det vil blandt andet sige, at det ikke må være ensbetydende med, at bestyrelsen ikke får den fornødne indsigt i pengeinstituttets forhold, som personligt fremmøde og drøftelser giver.
- d) Samtlige deltagere skal være elektronisk til stede samtidig.
- e) Ethvert bestyrelsesmedlem eller en direktør har til enhver tid mulighed for at kræve, at et bestyrelsesmøde afholdes ved fysisk fremmøde.

62) Finanstilsynet fortolker elektroniske bestyrelsesmøder som bestyrelsesmøder, der foregår ved anvendelse af elektroniske medier, uden at bestyrelsesmedlemmerne er fysisk til stede, f.eks. via telefon, internet eller andet medie med tilsvarende funktionalitet. Hvis flertallet af bestyrelsesmedlemmerne er fysisk til stede, er der således ikke tale om et elektronisk bestyrelsesmøde.

63) Betingelserne for skriftlig behandling af bestyrelsesanliggender (skriftlige bestyrelsesmøder), herunder skriftlige bevillingsprocedurer:

- a) Bestyrelsen skal på forhånd have besluttet, hvilke typer af emner som anses for egnede til skriftlig behandling, og dette skal fremgå af protokollen.
- b) Det skal være sager af standardmæssig karakter eller presserende sager, hvor der ikke skal tages stilling til væsentlige eller usædvanlige forhold, og hvor en fælles drøftelse ikke er påkrævet.
- c) Der skal være angivet et tidspunkt for sagens afslutning, så sagen ikke trækker unødigt ud.
- d) Ethvert bestyrelsesmedlem eller en direktør har til enhver tid mulighed for at kræve, at et bestyrelsesmøde afholdes ved fysisk fremmøde.

64) Hvad angår bestyrelsens beslutningsdygtighed, henvises til § 57 i aktieselskabsloven. Bestyrelsen skal generelt sikre en hensigtsmæssig tilrettelæggelse af bestyrelsens opgavevaretagelse.

65) Bestyrelsens pligt til at føre tilsyn med direktionen kan ikke udøves på skriftlige bestyrelsesmøder. Bestyrelsens tilsynspligt er i øvrigt løbende og ikke blot noget, som sker på bestyrelsesmøderne.

66) Der skal over forhandlingerne i bestyrelsen føres en forhandlingsprotokol, der underskrives af samtlige tilstedeværende medlemmer, jf. § 74, stk. 3, i lov om finansiel virksomhed. Forhandlingsprotokollen skal indeholde en beskrivelse af de på møderne førte drøftelser.

67) Beslutninger, der træffes, uden at direktionen eller ansatte i pengeinstituttet er til stede ("lukkede møder"), skal ligeledes protokolleres.

68) Det skal tydeligt fremgå af protokollen, hvilke medlemmer der har været til stede på et møde, og hvilke medlemmer der ikke har været til stede.

69) Protokollen skal indrettes således, at risikoen for efterfølgende tilføjelser, rettelser eller udeladelser er mindst mulig. Hvis protokollen føres som et løbladssystem, kan dette ske ved, at hver side påføres initialer af formanden eller et andet medlem af bestyrelsen.

70) Hver side i forhandlingsprotokollen skal være fortløbende nummereret.

71) Hvis der føres en særskilt bevillingsprotokol, skal det af forhandlingsprotokollen tydeligt fremgå, hvilke lån i bevillingsprotokollen der er

- a) bevilget/afslået
- b) bevilget i henhold til § 78 i lov om finansiel virksomhed
- c) til efterretning
- d) til efterbevilling (hastesager).

Endvidere skal det fremgå, hvis bevillingen er sket ved skriftlig behandling eller på et elektronisk bestyrelsesmøde.

3.5. Engagementer med direktion og bestyrelsesmedlemmer og koncerninterne engagementer

72) Det følger af § 78, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed, at der ikke uden bestyrelsens samtykke må indgås engagementer med bestyrelsesmedlemmer og direktører i pengeinstituttet eller med selskaber, hvor de nævnte personer er direktører eller bestyrelsesmedlemmer. Dette gælder ligeledes for direktørers nærtstående og selskaber, hvori disse er direktører, jf. § 78, stk. 4, i lov om finansiel virksomhed. Samtykket skal være forudgående. Dette medfører bl.a., at der ikke må forekomme ubevilgede overtræk på engagementer med disse. Dette gælder uanset størrelsen af og begrundelsen for overtrækket.

73) § 78, stk. 1 og 4, i lov om finansiel virksomhed sammenholdt med bestemmelsen i § 58 i aktieselskabsloven medfører, at bestyrelsesmedlemmer og direktører skal forlade lokalet, når egne eller relaterede engagementer behandles i bestyrelsen.

74) Det skal udtrykkeligt anføres i protokollen, når der behandles engagementer omfattet af § 78, stk. 1 og 4, i lov om finansiel virksomhed, ligesom det skal anføres, at de pågældende medlemmer ikke har været til stede under sagens behandling.

75) Bestemmelsen er ikke til hinder for, at et bestyrelsesmedlem eller en direktør, der tillige deltager i ledelsen af et moderselskab, der ejer hele kapitalen i pengeinstituttet, eller i et 100 %-ejet søster- eller datterselskab, deltager i behandlingen af spørgsmål om eller engagementer med dette selskab, jf. pkt. 54.

76) Engagementer med bestyrelsesmedlemmer og direktionen skal bevilges i henhold til penge-instituttets sædvanlige forretningsbetingelser og på markedsbaserede vilkår, jf. § 78, stk. 2, i lov om finansiel virksomhed. Medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer kan dog bevilges engagementer på samme vilkår som medarbejderne i det pågældende pengeinstitut.

77) Der skal foreligge økonomiske oplysninger om den i § 78, stk. 1 og 4, i lov om finansiel virksomhed, nævnte personkreds, idet bestyrelsen i særlig grad skal overvåge disse engagementer, jf. § 78, stk. 3, i lov om finansiel virksomhed. Dette gælder dog ikke fuldt sikrede engagementer eller engagementer af helt ubetydelig størrelse. Det er således ikke tilstrækkeligt, at der foretages en vurdering ved etableringen af engagementet.

78) Bestyrelsen skal mindst én gang om året gennemgå engagementerne med de nævnte personer og selskaber, f.eks. i forbindelse med den årlige aktivgennemgang. Det skal fremgå af protokollen, at gennemgangen har været foretaget samt konklusionerne herpå.

79) Der skal fastsættes generelle retningslinjer og udarbejdes forretningsgange for koncerninterne transaktioner inden for rammerne af § 181 i lov om finansiel virksomhed, jf. §§ 5 og 6 i Finanstilsynets bekendtgørelse nr. 904 af 01/09/2004 om koncerninterne transaktioner.

80) I henhold til § 182 i lov om finansiel virksomhed må en finansiel virksomhed ikke uden tilladelse fra Finanstilsynet have engagementer med andre virksomheder inden for samme koncern bortset fra engagementer med dattervirksomheder. Finanstilsynet har udstedt vejledning nr. 9084 af 20/02/2004, vejledning om praksis for tilladelse af koncerninterne engagementer.

81) Koncerninterne engagementer skal bevilges i henhold til retningslinjerne om koncerninterne transaktioner, jf. pkt. 79.

3.6. Bestyrelsens retningslinjer til direktionen

82) Ifølge § 70, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed skal bestyrelsen udfærdige skriftlige retningslinjer for pengeinstituttets væsentligste aktivitetsområder og dermed fastlægge pengeinstituttets risikoprofil.

Endvidere skal arbejdsdelingen mellem bestyrelsen og direktionen fastlægges, jf. også § 54 i aktieselskabsloven. Behovet for detaljeringsgraden vil variere fra pengeinstitut til pengeinstitut, men de fleste pengeinstitutters retningslinjer skal som minimum omfatte:

- a) Kreditgivning
- b) Engagementer med andre kreditinstitutter (herunder placering af likviditet)
- c) Positioner i kapitalandele (aktier o.lign.) og renterisici (obligationer o.lign.)
- d) Valutapositioner

83) Bestyrelsen skal efter behov og mindst én gang årligt vurdere og eventuelt ajourføre de skriftlige retningslinjer.

84) Retningslinjernes grænser skal fastlægges således, at bestemmelserne om midlernes anbringelse og likviditet i kapitel 11 i lov om finansiel virksomhed altid er opfyldt selv ved fuld udnyttelse af grænserne.

85) I retningslinjerne skal fastsættes, hvorledes engagementet opgøres i henhold til retningslinjernes grænser, dvs. om nogle forretninger - f.eks. med afledte finansielle instrumenter - skal medtages efter strengere principper end i § 145 i lov om finansiel virksomhed.

86) Retningslinjerne skal indeholde konkrete grænser for direktionens adgang til at disponere inden for fonds (aktier, obligationer og pantebreve).

87) Der skal fastsættes en grænse - eventuelt målt på baggrund af pengeinstituttets basiskapital - for direktionens adgang til at erhverve kapitalandele samlet og i et enkelt selskab og inden for rammerne af kapitel 11 i lov om finansiel virksomhed om midlernes anbringelse og likviditet. Det skal fremgå af retningslinjerne, om der må tages aktiepositioner i afledte finansielle instrumenter og i givet fald hvilke. Såfremt disse tillades, skal det fremgå, hvorledes disse medregnes i de anførte bevillingsgrænser.

88) Der skal fastsættes en grænse for direktionens adgang til at erhverve obligationer inden for rammerne af et af bestyrelsen fastsat renterisikomål. I tilfælde, hvor pengeinstituttet ønsker at påtage sig væsentlig renterisiko på andre forretninger herunder på fast forrentede ind- og udlån, fastsættes en grænse for pengeinstituttets samlede renterisiko, som det overlades til direktionen at indgå.

89) Hvis de almindelige bestemmelser om direktionens bevillingsmyndighed ikke finder anvendelse på engagementer med andre kreditinstitutter, skal der udarbejdes retningslinjer for direktionens adgang til at placere likviditet i et enkelt kreditinstitut. Dette kan ske ved, at bestyrelsen godkender et bilag, der specifikt angiver navnene på de kreditinstitutter, pengeinstituttet må placere midler i med angivelse af det maksimale indestående i det enkelte kreditinstitut.

90) Der skal fastsættes retningslinjer for den samlede valutarisiko, direktionen kan påføre pengeinstituttet, herunder direktionens mulighed for at anvende afledte finansielle instrumenter til at afdække

valutarisikoen. Dette kan f.eks. ske ved en grænse for den samlede valutarisiko udtrykt ved Finanstilsynets valutarisikoindikator 1 eller et lignende risikomål. Der kan endvidere fastsættes grænser for enkeltvalutaer eller grupper af valutaer.

91) Hvis pengeinstituttet kan påtage sig de særlige risici, der er forbundet med strukturerede produkter, optioner mv., skal der fastsættes grænser for disse risici.

92) Der skal fastsættes retningslinjer for indgåelse og ophør af – samt opfølgning på – porteføljeforvaltningsaftaler, uanset om der er tale om aftaler med koncerntilknyttede selskaber eller eksterne forvaltere.

93) I koncerner, hvor modervirksomheden er et pengeinstitut eller en pengeinstitutholdingvirksomhed, skal der både være retningslinjer for pengeinstituttet og koncernen.

94) Det er bestyrelsens og direktionens ansvar, at pengeinstituttet kun påtager sig risici, som instituttet i fornødent omfang kan vurdere konsekvensen af. Ved fastlæggelsen af retningslinjerne skal bestyrelsen og direktionen derfor sikre, at der kun delegeres og videredelegeres beføjelser til medarbejdere der har den fornødne viden, indsigt og erfaring til forsvarligt at kunne anvende beføjelsen.

95) Hvis direktionen foretager en videredelegering af den bevillingsbeføjelse, bestyrelsen har tildelt direktionen i henhold til § 70 i lov om finansiel virksomhed, skal der udarbejdes skriftlige bevillingsbeføjelser, der er kendt af de enkelte disponerende enheder eller medarbejdere, som tildeles beføjelser. Bevillingsbeføjelserne skal som minimum være underskrevet eller godkendt af den, der afgiver beføjelsen.

96) Størrelsen af den tildelte beføjelse skal fremgå af retningslinjerne, ligesom det skal fremgå, hvilke produkter den enkelte medarbejder kan bevilge. Den enkelte beføjelse eller en kollektiv beføjelse, hvor flere medarbejdere i enighed kan bevilge større engagementer end hver for sig, må ikke overstige den bevillingsbeføjelse, bestyrelsen har tildelt direktionen.

97) Der skal være retningslinjer for regelmæssig rapportering vedrørende udnyttelsen af den videredelegerede bevillingsbeføjelse.

3.7. Rapportering til bestyrelsen

98) Rapportering til bestyrelsen skal ske på alle de områder, hvor der er fastsat grænser for direktionen, eller der er fastsat grænser i lovgivningen.

99) Det skal fremgå af rapporteringen, hvor meget de fastsatte rammer eller placeringsgrænserne (risikomål) udnyttes. Der skal fastlægges en grænse for, hvilke af de af direktionen bevilgede engagementer bestyrelsen skal have til orientering/efterretning.

100) Bestyrelsen skal fastsætte, hvor ofte og i hvilket omfang der ønskes rapportering.

101) Bestyrelsen i mindre pengeinstitutter (gruppe 3 og 4 pengeinstitutter) skal med jævne mellemrum orienteres om antal, størrelse og risiko i forbindelse med overtæk og restancer for derved at kunne vurdere boniteten af engagementsmassen.

Del 4: Kreditrisici

4.1. Kreditpolitik

102) Bestyrelse og direktion i pengeinstituttet skal fastlægge en kreditpolitik, som fastsætter de overordnede retningslinjer for kreditgivning og håndtering af engagementer.

103) Kreditpolitikken skal løbende tilpasses forandringer i pengeinstituttets aktiviteter. Bestyrelse og direktion skal efter behov og mindst én gang årligt vurdere og eventuelt ajourføre kreditpolitikken.

104) Kreditpolitikken kan indeholde retningslinjer for kreditgivningen med hensyn til:

- a) Kundeprofil
- b) Risikoprofil, herunder krav til kundens økonomi og sikkerhedsstillelse
- c) Engagementsstørrelse, herunder i hvilket omfang og under hvilke forudsætninger instituttet ønsker engagementer, der overstiger 10 % eller mere af basiskapitalen
- d) Brancher, herunder pengeinstituttets maksimale eksponering indenfor udvalgte brancher
- e) Produkter
- f) Generelle krav eller principperne for lånefinansierede investeringsprodukter
- g) Sikkerhedsstillelse, herunder pengeinstituttets maksimale eksponering baseret på udvalgte sikkerheder
- h) Geografiske områder, herunder pengeinstituttets maksimale eksponering indenfor udvalgte geografiske områder
- i) Lande- og transfereringsrisikoen
- j) Personalelån
- k) Krav til pengeinstituttets indtjening
- l) Korrespondenter
- m) Koncernintern kreditgivning (hvis pengeinstituttet indgår i en koncern)
- n) Krav til økonomisk rapportering fra kunden såvel ved bevilling som ved den løbende opfølgning
- o) Håndtering af engagementer med særlig høj risiko samt af nødlidende engagementer

105) Hvis pengeinstituttet driver leasingvirksomhed, skal principperne for leasingvirksomheden indgå i kreditpolitikken, f.eks. hvilke hovedgrupper af aktiver instituttet ønsker at udlease og de maksimale restværdier.

106) Direktion skal sikre, at kreditpolitikken kendes af alle relevante medarbejdere.

107) Bestyrelse og direktion skal iværksætte passende interne procedurer til kontrol af, at kreditpolitikken efterleves af pengeinstituttets medarbejdere.

4.2. Kreditororganisation

108) Det skal sikres, at kreditororganisationens opbygning indrettes således, at der er klart definerede ansvars- og arbejdsområder, således at udførelse af opgaver adskilles fra kontrollen af samme.

4.3. Beføjelser og procedurer

109) Bestyrelse og direktion skal sikre, at pengeinstituttets bevillingsproces er betryggende.

110) Hvis direktionen kan foretage en videredelegering af den bevillingsbeføjelse, bestyrelsen har tildelt direktionen i henhold til § 70 i lov om finansiel virksomhed, skal der udarbejdes skriftlige bevillingsbeføjelser, der er kendt af de enkelte disponerende enheder eller medarbejdere, som tildeles beføjelser.

111) Bevillingsbeføjelserne skal som minimum være underskrevet eller godkendt af den, der afgiver beføjelsen.

112) Størrelsen af den tildelte beføjelse skal fremgå af bevillingsbeføjelserne, ligesom det skal fremgå, hvilke produkter den enkelte medarbejder kan bevilge, og hvilke kategorier af kunder beføjelsen kan omfatte. Den enkelte beføjelse eller en kollektiv beføjelse, hvor flere medarbejdere i enighed kan bevilge større engagementer end hver for sig, må ikke overstige den bevillingsbeføjelse, bestyrelsen har tildelt direktionen.

113) Der skal endvidere være skriftlige bevillingsbeføjelser for bevilling af akkord/moratorium, 0-rente, afskrivninger, frigivelse af sikkerheder og fastsættelse af nedskrivninger på udlån og hensættelser på garantier.

114) Der skal være retningslinjer for regelmæssig rapportering vedrørende udnyttelsen af den videredelegerede bevillingsbeføjelse.

115) Der skal udfærdiges forretningsgange for grundlaget for bevillingen, herunder hvilke krav der stilles til:

- a) Dokumentation af debtors forhold, herunder regnskabsmæssige forhold
- b) Beskrivelse af stillede sikkerheder
- c) Låneansøgningens form

116) Det skal være forretningsgange for bevilling af engagementer med markedsrisici, såfremt pengeinstituttet har engagementer med markedsrisici.

117) Der skal være forretningsgange for introduktion af nye produkter.

4.4. Opgørelse af risici

118) Bestyrelse og direktion skal sikre, at instituttets samlede risiko såvel i forbindelse med engagementsbehandling som til andre risikostyringsformål løbende opgøres fyldestgørende og forsigtigt. Herunder skal der tages stilling til, hvilke aktiver og forpligtelser der er væsentlige for instituttet, og hvor den forsigtige værdiansættelse væsentligt afviger fra den regnskabsmæssige.

119) Der skal være retningslinjer for værdiansættelse af pantsatte aktiver. Der skal anvendes en til enhver tid forsigtig vurdering af sikkerhederne.

120) Risikovægtning fra modpartsrisiko af afledte finansielle instrumenter skal fremgå af forretningsgangene.

4.5. Særlige forhold for pengeinstitutter med securitiseringsaktivitet

121) Der skal udarbejdes forretningsgange for vurdering og reduktion af risici hidrørende fra securitiseringstransaktioner, som foranstalles eller finansieres af pengeinstitutter. Disse forretningsgange skal navnlig sikre, at risikovurderingen og de ledelsesmæssige beslutninger giver et retvisende billede af transaktionens økonomiske indhold.

122) Pengeinstitutter, som foranstalter revolverende securitiseringstransaktioner, der er underlagt en bestemmelse om indfrielse før tid, skal udarbejde likviditetsplaner med henblik på at tage højde for virkningerne af både indfrielse ved udløb og indfrielse før tid.

4.6. Rapportering

123) Der skal udfærdiges periodiske rapporter til ledelsen (bestyrelse og/eller direktion) indeholdende oplysninger om pengeinstituttets kreditrisiko. Rapporterne kan f.eks. indeholde oplysninger om:

- a) Pengeinstituttets største engagementer.
- b) Den samlede kredit på udlånsporteføljen, herunder overtræk, restancer, nedskrivninger på udlån, hensættelser på garantier og tab samt forhøjet risiko, som ikke giver anledning til nedskrivelse eller hensættelse
- c) Engagementets fordeling på
 - a. størrelse
 - b. branche
 - c. låntyper samt eventuelt
 - d. risikogrupper
 - e. geografisk fordeling

4.7. Overvågning af enkeltengagementer

124) Der skal udarbejdes forretningsgange for, hvorledes den løbende overvågning af engagementerne skal foregå.

125) Forretningsgangene for den løbende overvågning skal indeholde kriterier for følgende:

- a) Behandling af overtræk og restancer på engagementer
- b) Eventuel årlig genbevilling af engagementer
- c) Fastsættelse af største "tab"/mindste overdækning (stop loss klausul) på finansielle engagementer
- d) Overvågning af kunders positioner i værdipapirer og afledte finansielle instrumenter
- e) Opfølgning på engagementer, herunder gennemgang af regnskabsmateriale og selvangivelser m.v. fra låntagere og kautionister m.fl.
- f) Procedurer for løbende korrekt engagementsklassifikation.

4.8. Opfølgning

126) Bestyrelsen skal sikre, at kreditpolitikken bliver efterlevet, og at forretningsgange for bevilling, etablering af faciliteter og dokumenter, opfølgning på overtræk m.v. og rapportering bliver efterlevet.

127) Der skal være skriftlige retningslinjer for den årlige gennemgang af engagementerne. Det skal fremgå, på hvilke niveauer i organisationen gennemgangen skal foregå.

128) Bestyrelsen skal gennemgå pengeinstituttets væsentligste låneengagementer, jf. pkt. 36.

Del 5: Markedsrisikobehæftede aktiviteter

5.1. Organisation

129) Det skal sikres, at organisationen på markedsrisikoområdet indrettes således, at der er klart definerede ansvars- og arbejdsområder, således at udførelse af opgaver adskilles fra kontrollen af samme.

130) Medarbejdere, der er involveret i handel og risikotagning, må således som hovedregel ikke medvirke ved forretningernes afvikling, udførelsen af interne kontroller, opgørelse af resultater og risici samt udarbejdelse af ledelsesrapportering m.v.

131) Endvidere må disponerende enheder som udgangspunkt ikke referere til en medarbejder, som er leder med ansvar for afvikling, kontrol, resultat- og risikoopgørelser samt ledelsesrapportering.

132) I de tilfælde, hvor pengeinstituttets forvaltning af aktiverne helt eller delvist er overladt til porteføljeforvaltere, skal organisation og intern kontrol afspejle dette. Dette indebærer bl.a., at der altid skal være tilstrækkelige overvågningsprocedurer.

5.2. Beføjelser og procedurer

133) Såfremt der foretages en videredelegering af en beføjelse, som bestyrelsen har tildelt direktionen, jf. § 70 i lov om finansiel virksomhed, skal der udarbejdes bevillingsbeføjelser til de enkelte disponerende enheder, medarbejdere eller porteføljeforvaltere.

134) Endvidere skal bevillingsbeføjelserne

- a) udformes skriftligt og som minimum godkendes eller underskrives af den, der afgiver beføjelsen
- b) indeholde kontrollerbare grænser med hensyn til risikotagning, der klart skal afgrænse den disponerende enheds, medarbejders eller porteføljeforvalters beføjelser
- c) indeholde en beskrivelse af de anvendte principper for opgørelse af risici, herunder for opgørelse af risici i forbindelse med afledte instrumenter
- d) indeholde krav til rapportering, idet hyppigheden skal afspejle aktiviteternes risikoprofil og omfang

135) Det skal være muligt for de disponerende medarbejdere og porteføljeforvaltere at konstatere om de handler, de agter at indgå, ligger inden for deres tildelte bevillingsbeføjelser. Dette gælder også eventuelle kollektive bevillingsbeføjelser, hvor flere medarbejdere fælles kan

disponere inden for en grænse, samt når der er fælles bevillingsbeføjelser for flere porteføljeformere.

136) Summen af de enkelte bevillingsbeføjelser og kollektive bevillingsbeføjelser, hvor flere medarbejdere sammen kan disponere, må ikke overstige bestyrelsens beføjelser til direktionen.

137) Anvendes porteføljeformere, skal direktionen på grundlag af beføjelser fastsat af bestyrelsen godkende de mandater, der tildeles de enkelte porteføljeformere.

138) Der skal udarbejdes forretningsgange for, hvilke krav der stiles til overvågning af de enkelte porteføljeformere og depotsteder, samt hvilke krav der stilles til sikring af, at porteføljeformere under ét overholder de samlede placeringsrammer.

5.3. Forretningsgange

139) Forretningsgange skal klart beskrive forhold af betydning for en betryggende håndtering af hver enkelt markedsrisikobehæftet aktivitet.

140) Der skal foreligge ajourførte skriftlige forretningsgange for alle pengeinstituttets væsentlige markedsrisikobehæftede aktiviteter, herunder bl.a. forretningsgange vedrørende:

- a) Indgåelse, kontrol, registrering, bogføring og afvikling af handler med værdipapirer, afledte finansielle instrumenter og andre markedsrisikobehæftede aktiviteter
- b) Den løbende opgørelse og overvågning af risici m.v.
- c) Den løbende opgørelse af overholdelse af lines og grænser for risikotagning indeholdt i bevillingsbeføjelserne på alle organisatoriske niveauer samt håndtering af eventuelle overskridelser
- d) Den løbende og periodevise udarbejdelse af rapportering til bestyrelse, direktion og ledelsen af de afdelinger, der varetager opgaver i relation til de markedsrisikobehæftede aktiviteter
- e) Hvordan man skal forholde sig ved introduktion af nye produkter behæftet med markedsrisici
- f) Fordeling af ansvarsområder og beføjelser

5.4. Interne kontroller

141) Der skal være etableret effektive interne kontroller samt pålidelige informationssystemer, således at alle væsentlige markedsrisikobehæftede aktiviteter kontrolleres, herunder:

- a) Registrering, bogføring og afvikling af handler
- b) Opgørelse og rapportering af positioner, resultater og risici m.v.
- c) Overholdelse af bevillingsbeføjelsernes grænser for risikotagning m.v. på alle organisatoriske niveauer, herunder porteføljeformere
- d) Overholdelse af korrespondent- og kundelines, herunder en løbende overvågning af markedsrisikobehæftede kundeengagementer (modpartsrisiko)
- e) Pengeinstituttets overholdelse af kapitalforvaltningsaftaler (PM-aftaler) med kunder
- f) Priser ved handel med værdipapirer, valuta og afledte finansielle instrumenter (kurskontrol)

- g) Løbende afkast (gevinst/tab) på markedsrisikobehæftede forretninger med kunder og for pengeinstituttets egne forretninger (indtjeningsopgørelser)

142) Såfremt der ikke kan indføres interne kontroller med en fuldstændig funktionsmæssig adskillelse af disponerende og afviklende enheder/medarbejdere, stilles der forøgede krav til pengeinstituttets beføjelser og procedurer, forretningsgange og rapportering, jf. pkt. 133-140 og 143-145.

5.5. Rapportering

143) Der skal foretages skriftlig rapportering til pengeinstituttets bestyrelse og direktion vedrørende samtlige grænser for risikotagning m.v. indeholdt i de afgivne retningslinjer.

144) Rapporteringens hyppighed skal afspejle omfanget og karakteren af de markedsrisikobehæftede aktiviteter samt modtagerens organisatoriske niveau og dermed graden af involvering i den daglige disponering.

145) Rapporteringen skal i videst mulig udstrækning udarbejdes af organisatoriske enheder/personer, der ikke er involveret i pengeinstituttets disponering af markedsrisikobehæftede aktiviteter. Såfremt der ikke kan tilvejebringes en fuldstændig funktionsadskillelse, stilles der især forøgede krav til pengeinstituttets interne kontrolprocedurer, jf. pkt. 141-142.

Del 6: Kundebehandling (God skik)

146) Der skal foreligge ajourførte skriftlige forretningsgange, der bl.a. beskriver,

- a) hvilke aftaler med private kunder, der er så væsentlige, at de skal indgås skriftligt eller på varigt medium og vilkårene for opsigelse
- b) hvilket varsel der skal gives kunder i løbende kundeforhold ved ændringer til ugunst for kunden af renter, gebyrer, bidrag eller andet vederlag
- c) medarbejdernes mulige rådgivningsforpligtelser, herunder omfanget og karakteren af de oplysninger der skal indhentes for at sikre god rådgivning
- d) medarbejdernes pligt til at informere kunden, hvis instituttet/medarbejderen i en rådgivningssituation har en særlig interesse i rådgivningens resultat ud over indtjeningen.

Beretning til Statsrevisorerne om
tildelingen af individuel stats-
garanti til Amagerbanken A/S

Oktober
2011

revision
revision

revision

Indholdsfortegnelse

I.	Introduktion og konklusion	1
II.	Indledning	8
	A. Baggrund	8
	B. Formål.....	10
	C. Metode og afgrænsning.....	10
III.	Finanstilsynets vurdering af Amagerbankens økonomiske tilstand	12
	A. Finansiell Stabilitets gennemgang af Amagerbankens 35 største engagementer	12
	B. Finanstilsynets vurdering af Amagerbankens solvens.....	15
	C. Finansiell Stabilitets og Finanstilsynets vurderinger af økonomiske og forretningsmæssige risici i Amagerbanken i foråret 2010.....	16
IV.	Finansiell Stabilitets tildeling af individuel statsgaranti til Amagerbanken	25
	A. Amagerbankens ansøgning om statsligt kapitalindskud	25
	B. Ansvarsfordeling mellem Finansiell Stabilitet og Finanstilsynet ved behandlingen af ansøgningen om individuel statsgaranti	27
	C. Garantens særlige vilkår	28
V.	Amagerbankens nye ledelses afdækning af bankens risici	31
	Bilag 1. Oversigt over Amagerbankens 35 største engagementer	36
	Bilag 2. Ordliste.....	42

Rigsrevisionen afgiver denne beretning til Statsrevisorerne i henhold til § 8, stk. 1, og § 17, stk. 2, i rigsrevisorloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 3 af 7. januar 1997 som ændret ved lov nr. 590 af 13. juni 2006.

Beretningen vedrører finanslovens § 8. Økonomi- og Erhvervsministeriet (nu Erhvervs- og Vækstministeriet).

I undersøgelsesperioden har der været følgende ministre:

Lene Espersen: september 2008 – februar 2010

Brian Mikkelsen: februar 2010 – oktober 2011

Ole Sohn: oktober 2011 –

I. Introduktion og konklusion

1. Denne beretning handler om forløbet fra behandlingen af Amagerbanken A/S' ansøgning om individuel statsgaranti, frem til banken blev overdraget til Finansiell Stabilitet A/S med henblik på afvikling i begyndelsen af februar 2011. Rigsrevisionen igangsatte undersøgelsen i februar 2011 på baggrund af en anmodning fra Statsrevisorerne.

2. Finansiell Stabilitet A/S (herefter Finansiell Stabilitet) tildelte efter ansøgning i juni 2010 en individuel statsgaranti på 13,5 mia. kr. til Amagerbanken A/S (herefter Amagerbanken). En forudsætning for garantistillelsen var bl.a., at Amagerbanken skulle rejse ny kapital for 750 mio. kr., hvilket banken gjorde i september samme år. I november 2010 fik Amagerbanken en ny ledelse, som gennemgik alle bankens engagementer med udlån på over 15 mio. kr. På baggrund af gennemgangen vurderede den nye ledelse, at det ville blive nødvendigt at nedskrive med yderligere 3,1 mia. kr. i årsregnskabet for 2010. Forløbet endte med, at ledelsen kunne konstatere, at Amagerbanken var i så store vanskeligheder, at banken ikke kunne fortsætte på egen hånd. Amagerbanken kunne ikke rejse ny kapital og måtte den 6. februar 2011 lade sig overdrage til Finansiell Stabilitet med henblik på at blive afviklet.

3. Forud for tildelingen af garantien til Amagerbanken gennemgik Finanstilsynet en række af de største engagementer i banken for at vurdere, om den opfyldte lovens solvenskrav.

4. Formålet med Rigsrevisionens undersøgelse er at belyse forløbet omkring tildelingen af individuel statsgaranti til Amagerbanken og baggrunden for bankens overdragelse til Finansiell Stabilitet, herunder Finansiell Stabilitets og Finanstilsynets roller i forløbet.

Det vurderer Rigsrevisionen ved at besvare følgende spørgsmål:

- Opfyldte Amagerbanken lovens solvenskrav, og afdækkede Finanstilsynets undersøgelse heraf bankens økonomiske tilstand?
- Var det forsvarligt, at Finansiell Stabilitet tildelte individuel statsgaranti til Amagerbanken?
- Tog Amagerbankens nye ledelse udgangspunkt i en normaliseret kredittilgang, da den afdækkede bankens risici i januar 2011?

5. Rigsrevisionen har som led i undersøgelsen af Finansiell Stabilitets og Finanstilsynets roller i forbindelse med tildelingen af individuel statsgaranti til Amagerbanken indhentet materiale fra Finansiell Stabilitet, Finanstilsynet, Økonomi- og Erhvervsministeriet og Amagerbankens nye ledelse. Materialet dokumenterer institutionernes aktiviteter i de forskellige perioder i forløbet.

Økonomi- og Erhvervsministeriet er i oktober 2011 blevet omdannet til Erhvervs- og Vækstministeriet, og Rigsrevisionen har valgt at anvende det nye navn i denne beretning.

Individuel statsgaranti er en ordning under Bankpakke II (Kreditpakken), hvor Finansiell Stabilitet A/S på vegne af staten i op til 3 år kunne garantere for obligationer og lån, som penge- og realkreditinstitutterne udstedte frem til den 31. december 2010. Garantien indebar, at staten garanterede for rentebetalingen og tilbagebetalingen på lånene. Garantien blev tildelt efter ansøgning.

UNDERSØGELSENS HOVEDKONKLUSION

Amagerbanken ansøgte i slutningen af 2009 om en individuel statsgaranti på 13,5 mia. kr. Som led i behandlingen af bankens ansøgning gennemgik Finansiell Stabilitet 35 af Amagerbankens største engagementer for at vurdere bankens økonomiske tilstand. Gennemgangen viste, at Amagerbanken i stort omfang anvendte særligt risikable forretningsmetoder, og Finansiell Stabilitet vurderede, at banken befandt sig i så store økonomiske vanskeligheder, at den muligvis ikke opfyldte lovens solvenskrav. Finansiell Stabilitet orienterede Erhvervs- og Vækstministeriet om denne vurdering. Ministeriet bad om Finanstilsynets vurdering af, om Amagerbanken opfyldte lovens solvenskrav. Resultatet af Finanstilsynets undersøgelse var, at Amagerbanken opfyldte lovens solvenskrav, og tilsynet orienterede ministeriet og Finansiell Stabilitet herom. Finansiell Stabilitet indledte herefter forhandlinger med Amagerbanken og opstillede de mest vidtgående vilkår blandt de pengeinstitutter, der havde fået tildelt individuel statsgaranti.

Finansiell Stabilitet og Finanstilsynet havde en væsentlig forskellig vurdering af behovet for reservationer til afdækning af bankens risici. Det efterfølgende forløb i Amagerbanken har vist, at det samlede merbehov for reservationer var større, end både Finansiell Stabilitet og Finanstilsynet vurderede.

Da Amagerbankens nye ledelse tiltrådte, identificerede den et yderligere nedskrivningsbehov på 2,2 mia. kr. på de 35 engagementer. Herudover fandt den nye ledelse et yderligere nedskrivningsbehov på ca. 1 mia. kr. på øvrige 134 engagementer. Amagerbankens nye ledelse tog udgangspunkt i en kredittilgang, hvor ledelsen gjorde op med de særligt risikable forretningsmetoder og baserede bankens kreditpolitik på mere markedskonforme principper. Amagerbankens kreditpolitik blev herefter overensstemmende med bankens skriftlige politik på området.

Statens tab i forbindelse med den tildelte statsgaranti til Amagerbanken kan endnu ikke opgøres endeligt, men udgør foreløbigt ca. 2,1 mia. kr.

Hovedkonklusionen baseres på følgende:

Finanstilsynets vurdering af Amagerbankens økonomiske tilstand

Resultatet af Finanstilsynets undersøgelse i maj 2010 var, at Amagerbanken opfyldte lovens solvenskrav, efter at banken havde foretaget yderligere reservationer. Rigsrevisionen finder, at det med Finanstilsynets vurdering blev godtgjort, at Amagerbanken opfyldte lovens solvenskrav på dette tidspunkt.

Finanstilsynets undersøgelse afdækkede imidlertid kun delvist Amagerbankens økonomiske tilstand. Amagerbankens udbredte anvendelse af særligt risikable forretningsmetoder medførte, at banken skubbede problemerne foran sig, hvilket Finansiell Stabilitet tillagde stor betydning i sin gennemgang af bankens engagementer. Rigsrevisionen finder, at Finanstilsynet burde have været endnu mere opmærksom på de særligt risikable forretningsmetoder, som Amagerbanken i betydeligt omfang var præget af. Rigsrevisionen finder samtidig, at Finanstilsynet burde have gennemgået en større del af Amagerbankens engagementer givet den særlige situation, hvor Finanstilsynets vurdering indgik i Finansiell Stabilitets behandling af bankens ansøgning om en individuel statsgaranti på 13,5 mia. kr.

Finanstilsynet har oplyst, at tilsynet efterfølgende har taget initiativ til stramninger af reguleringen af pengeinstitutters nedskrivninger og opgørelse af behovet for solvensreservationer, hvilket Rigsrevisionen finder tilfredsstillende. Rigsrevisionen finder, at det bør overvejes, hvordan det kan sikres, at særligt risikable forretningsmetoder i større grad kan tilsidesættes i forbindelse med Finanstilsynets undersøgelser.

Finansiell Stabilitets gennemgang af Amagerbankens 35 største engagementer

- Amagerbanken ansøgte i december 2009 om individuel statsgaranti på i alt 6,5 mia. kr. og forhøjede kort tid efter sin ansøgning til 13,5 mia. kr. Finansiell Stabilitet foretog derfor en kreditmæssig gennemgang af de 35 største engagementer.
- Finansiell Stabilitet fremlagde resultatet af engagementsgennemgangen for Erhvervs- og Vækstministeriet og påpegede, at der ifølge selskabets vurdering var en betydelig tvivl om, hvorvidt Amagerbanken opfyldte lovens solvenskrav. På den baggrund var det Finansiell Stabilitets egen vurdering, at det ikke var forsvarligt at tildele Amagerbanken en statsgaranti.
- Erhvervs- og Vækstministeriet opfordrede på den baggrund Finansiell Stabilitet til at kontakte Finanstilsynet, så tilsynet kunne vurdere kravet til Amagerbankens solvens, hvilket Finansiell Stabilitet gjorde. Ministeriet tog også selv kontakt til Finanstilsynet vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt Amagerbanken opfyldte lovens solvenskrav.

Finanstilsynets vurdering af Amagerbankens solvens

- Finanstilsynet foretog en undersøgelse af Amagerbankens individuelle solvensbehov.
- Resultatet af Finanstilsynets undersøgelse var, at Amagerbanken – efter at banken havde foretaget yderligere reservationer – opfyldte lovens solvenskrav. Finanstilsynet bemærkede endvidere, at det forhold, at Amagerbanken på det pågældende tidspunkt opfyldte solvenskravet, ikke var ensbetydende med, at banken kunne opfylde kravet på sigt.

Finansiel Stabilitets og Finanstilsynets vurderinger af økonomiske og forretningsmæssige risici i Amagerbanken i foråret 2010

- Såvel Finansiell Stabilitet som Finanstilsynet havde ved deres gennemgange af de 35 engagementer fokus på økonomiske risici. Der var dog væsentlig forskel på Finansiell Stabilitets og Finanstilsynets vurderinger af merbehovet for reservationer i de 35 engagementer.
- De 2 institutioner observerede desuden en række forretningsmæssige risici i den måde, Amagerbanken håndterede hovedparten af de 35 engagementer på. Finansiell Stabilitet tillagde disse forretningsmetoder betydning i sin samlede vurdering af Amagerbankens generelle økonomiske tilstand. Finanstilsynet identificerede det samme omfang af de forskellige risikable forretningsmetoder. Finanstilsynet vurderede, at tilsynet ikke i alle tilfælde kunne tilsidesætte Amagerbankens skøn over nedskrivningernes størrelse. Rigsrevisionen finder imidlertid, at Finanstilsynet burde have været endnu mere opmærksom på særligt risikable forretningsmetoder, som Amagerbanken i betydeligt omfang var præget af.
- Finanstilsynet har oplyst, at regnskabsreglerne giver tilsynet begrænsede muligheder for at tilsidesætte ledelsens vurderinger af nedskrivningsbehovet. Rigsrevisionen finder, at det bør overvejes, hvordan det sikres, at særligt risikable forretningsmetoder i større grad kan tilsidesættes i forbindelse med Finanstilsynets undersøgelser.
- Finanstilsynet burde have gennemgået en større del af Amagerbankens engagementer givet den særlige situation, hvor tilsynets vurdering indgik i Finansiell Stabilitets behandling af bankens ansøgning om en individuel statsgaranti på 13,5 mia. kr.
- Det er Rigsrevisionens vurdering, at Amagerbankens udbredte anvendelse af de risikable forretningsmetoder medførte, at banken i betydeligt omfang skubbede problemerne foran sig og dermed ikke løste problemerne i engagementerne.

Finansiel Stabilitets tildeling af individuel statsgaranti til Amagerbanken

Finansiel Stabilitet tildelte den individuelle statsgaranti til Amagerbanken på et forsvarligt grundlag. De væsentlige bekymringer, som Finansiel Stabilitet havde om Amagerbankens økonomiske tilstand, skulle afdækkes ved, at Finansiel Stabilitet fastsatte særlige vilkår som betingelse for, at banken kunne opnå en garanti. Finansiel Stabilitet opstillede på den baggrund en række særlige vilkår, som sikrede, at tildelingen kunne anses for forsvarlig. De særlige vilkår handlede bl.a. om et krav om kapitaltilførsel på 750 mio. kr. Finansiel Stabilitet kunne have fastsat et højere kapitalkrav, men fandt ikke tilstrækkeligt grundlag herfor. Derudover stillede Finansiel Stabilitet krav om ændringer i Amagerbankens ledelse. Rigsrevisionen finder, at der med de særlige vilkår – på tidspunktet for tildelingen af den individuelle statsgaranti – var fundet en forsvarlig løsning.

Amagerbankens ansøgning om statsligt kapitalindskud

- Erhvervs- og Vækstministeriet tildelte 1,1 mia. kr. i statsligt kapitalindskud (hybrid kernekapital) til Amagerbanken i 2009 som et lån fra staten efter en længere proces, hvor det blev afgjort, om banken opfyldte lovens solvenskrav og dermed ansøgningsbetingelserne. Finanstilsynet stillede i den forbindelse krav om, at Amagerbanken tilvejebragte yderligere kapital. Amagerbanken rejste den nødvendige kapital, og da ansøgningsbetingelserne herefter var opfyldt, fastsatte ministeriet et renteniveau for banken, der lå over det gennemsnitlige renteniveau i ordningen. Renteniveauet afspejlede derved statens risiko ved lånet. Endvidere stillede ministeriet et udvidet rapporteringskrav til Amagerbanken. Ministeriet har oplyst, at det ikke var foreneligt med ordningens formål og intention at kræve større solvensmæssig overdækning af Amagerbanken.
- Erhvervs- og Vækstministeriet har oplyst, at det forhold, at Amagerbanken tidligere havde modtaget statsligt kapitalindskud, ikke havde betydning for, at banken efterfølgende fik tildelt individuel statsgaranti.

Ansvarsfordeling mellem Finansiel Stabilitet og Finanstilsynet ved behandlingen af ansøgningen om individuel statsgaranti

- Finansiel Stabilitet fandt det usikkert, hvilken vægt selskabets egen vurdering af Amagerbankens tilstand havde i det videre forløb ved behandlingen af bankens ansøgning om individuel statsgaranti. Med udgangspunkt i lov om finansiel stabilitet fastlagde Erhvervs- og Vækstministeriet arbejdsdelingen mellem Finansiel Stabilitet og Finanstilsynet, hvorefter det er Finanstilsynet, der vurderer, om et pengeinstitut opfylder lovens solvenskrav.
- Erhvervs- og Vækstministeriet fastslog med udgangspunkt i lov om finansiel stabilitet, at Amagerbanken var berettiget til at ansøge om individuel statsgaranti, når banken på baggrund af Finanstilsynets vurdering opfyldte lovens solvenskrav. Finansiel Stabilitet skulle dermed indlede forhandlinger med Amagerbanken om vilkårene for tildeling af en individuel statsgaranti på 13,5 mia. kr., hvilket Finansiel Stabilitet accepterede.

Garantiens særlige vilkår

- Finansiell Stabilitet opstillede særlige vilkår for Amagerbanken som betingelse for at indgå aftale om tildeling af individuel statsgaranti. Vilkårene var de mest vidtrækkende, som Finansiell Stabilitet har opstillet til et pengeinstitut. Bl.a. fastsatte Finansiell Stabilitet et kapitalkrav til Amagerbanken på 750 mio. kr. Finansiell Stabilitet havde mulighed for at stille et større kapitalkrav henset til selskabets vurdering af Amagerbankens særligt dårlige tilstand. Der var dog en række hensyn, som Finansiell Stabilitet valgte at tage, herunder særligt at kapitalkravet svarede til en solvensmæssig overdækning på 50 %, hvilket var selskabets sædvanlige krav til svage pengeinstitutter.
- Rigsrevisionen finder, at der med de særlige vilkår – på tidspunktet for tildelingen af den individuelle statsgaranti – var fundet en forsvarlig løsning.

Amagerbankens nye ledelses afdækning af bankens risici

Det er Rigsrevisionens vurdering, at Amagerbankens nye ledelse tog udgangspunkt i en normaliseret kreditpolitik og nedskrivningspraksis, da den nye ledelse afdækkede bankens risici i januar 2011. Den nye ledelse gjorde op med de særligt risikable forretningsmetoder og baserede Amagerbankens kreditpolitik på mere markedskonforme principper. Amagerbankens kreditpolitik var herefter i overensstemmelse med bankens skriftlige politik på området. Rigsrevisionen konstaterer, at den nye ledelse herefter nedskrev yderligere 2,2 mia. kr. på de 35 engagementer. Der er i 1. halvår 2011 nedskrevet yderligere ca. 1,2 mia. kr. på de 35 engagementer.

- Amagerbankens nye ledelse gennemførte en ændring af bankens organisation og ledelse med henblik på at opnå en mere veldefineret, gennemskuelig og konsekvent ansvarsfordeling. Dermed sikrede den nye ledelse et afgørende grundlag for, at Amagerbanken kunne gennemgå de største engagementer med udgangspunkt i sædvanlig praksis for sektoren.
- Amagerbankens nye ledelse har oplyst, at den ønskede at gennemføre en markedskonform kreditvurdering af bankens største engagementer for at opnå et dækkende billede af bankens reelle tilstand. Den nye ledelse vurderede til dette formål Amagerbankens hidtidige praksis og fastlagde principper for en fornyet og markedskonform gennemgang.
- Den nye ledelses gennemgang af udlånsporteføljen viste et samlet nedskrivningsbehov på yderligere 3,1 mia. kr., heraf 2,2 mia. kr. på de 35 engagementer, som skyldtes den ændrede tilgang til behandlingen af de nødlidende engagementer kombineret med en negativ udvikling i flere af engagementerne. Den afdækning af Amagerbankens risici og fastlæggelsen af yderligere reservationer, som Finansiell Stabilitet og Finanstilsynet vurderede ved deres gennemgange af banken, tog netop udgangspunkt i institutionernes forventninger til den fremtidige negative udvikling i engagementerne. Den nye ledelses vurdering og revurdering af sikkerhederne i de 35 engagementer i 1. halvår 2011, hvor Amagerbanken dog var under afvikling, viser, at der var behov for yderligere nedskrivninger på engagementerne på ca. 1,2 mia. kr.

- Finanstilsynet finder, at Amagerbankens nye ledelses kreditpolitik var udtryk for en normalisering om end til den forsigtige side, mens der i forhold til praksis for nedskrivninger var tale om en konservativ linje. Finanstilsynet finder videre, at det hovedsageligt var forværringer i udlånporteføljen, der medførte, at Amagerbanken ikke kunne fortsætte som pengeinstitut. Finanstilsynets muligheder for at tilsidesætte Amagerbankens nedskrivningsberegninger er imidlertid begrænsede, hvis bankens skøn ligger inden for regnskabsreglernes rammer. Finanstilsynet hørte i forbindelse med den nye ledelses gennemgang Kammeradvokaten for at afdække tilsynets ansvar ved Amagerbankens ophør som pengeinstitut. På baggrund af Kammeradvokatens svar vurderede Finanstilsynet ikke, at der var grundlag for at tilsidesætte Amagerbankens nedskrivninger.
- Rigsrevisionen finder, at den hidtidige udbredte anvendelse af de risikable forretningsmetoder medførte, at Amagerbanken i betydeligt omfang skubbede problemerne foran sig og dermed ikke løste problemerne i engagementerne.

II. Indledning

A. Baggrund

6. Denne beretning handler om forløbet fra behandlingen af Amagerbankens ansøgning om individuel statsgaranti, frem til banken blev overdraget til Finansiell Stabilitet med henblik på afvikling i begyndelsen af februar 2011. Rigsrevisionen igangsatte undersøgelsen i februar 2011 på baggrund af en anmodning fra Statsrevisorerne.

7. Rigsrevisor afgav i februar 2011 et notat til Statsrevisorerne, der beskrev, hvordan en større undersøgelse af Finansiell Stabilitet kunne tilrettelægges. Af notatet fremgik det, at dele af forløbet omkring Amagerbanken ville indgå i undersøgelsen. Undersøgelsen af forløbet om Amagerbanken er udskilt i nærværende undersøgelse, der er gennemført i perioden februar-oktober 2011.

Rigsrevisionen planlægger senere at afgive en særskilt beretning, der handler om Finansiell Stabilitets aktiviteter som beskrevet i notatet til Statsrevisorerne, herunder om selskabets afvikling af nødlidende pengeinstitutter.

8. Finansiell Stabilitet er et statsligt aktieselskab under Erhvervs- og Vækstministeriet. Selskabet blev stiftet i oktober 2008 som led i en aftale mellem staten og den finansielle sektor i Danmark om sikring af den finansielle stabilitet i Danmark. Aftalen blev indgået som følge af den internationale krise og dens betydning for den finansielle sektor. Ud over at varetage administrationen af ordningen med individuel statsgaranti forestår Finansiell Stabilitet afvikling af nødlidende pengeinstitutter og administration af Garantifonden for Indskydere og Investorer.

9. Finansiell Stabilitet er fuldt ud ejet af staten og ledes af en bestyrelse på 7 medlemmer og en direktion. Bestyrelsen er forpligtet til at orientere erhvervs- og vækstministeren om forhold i selskabets virksomhed, som er af væsentlig økonomisk eller politisk betydning.

Erhvervs- og Vækstministeriet udøver ejerbeføjelserne på vegne af ministeren, men ministeriet har dog ikke indflydelse på den daglige drift af Finansiell Stabilitet, der er henlagt til direktionen.

Finansiell Stabilitet fik ved lov nr. 68 af 3. februar 2009 om ændring af lov om finansiell stabilitet kompetencen til på statens vegne at varetage den forvaltningsmæssige opgave at behandle ansøgninger fra pengeinstitutter og indgå aftale om ydelse af individuelle statsgarantier. Ordningen var en del af Bankpakke II, jf. boks 1.

Garantifonden for Indskydere og Investorer – eller Indskydergarantifonden – er en privat, selvejende fond. Fonden yder indskydere og investorer i danske pengeinstitutter, realkreditinstitutter og fondsmæglerselskaber erstatning for visse tab i forbindelse med en betalingsstandsning eller konkurs.

BOKS 1. BANKPAKKERNE

Bankpakke I (Stabilitetspakken) blev vedtaget i oktober 2008 og indebar, at staten sammen med den finansielle sektor etablerede en generel statsgaranti, så alle simple kreditorer fik fuld sikkerhed for deres tilgodehavender i pengeinstitutter frem til den 30. september 2010. Aftalen havde til formål at sikre, at pengeinstitutterne igen ville låne likviditet til hinanden i en situation, hvor den internationale finansielle krise havde medført, at det var yderst vanskeligt for pengeinstitutterne at tilvejebringe den nødvendige likviditet. Som en del af Bankpakke I blev også Finansiell Stabilitet A/S etableret.

Bankpakke II (Kreditpakken) trådte i kraft den 4. februar 2009, hvormed der blev etableret en ordning, hvor Finansiell Stabilitet A/S på vegne af staten efter ansøgning fra penge- og realkreditinstitutter kunne indgå aftale om ydelse af individuel statsgaranti med en løbetid på op til 3 år. Garantioreningen omfattede lån udstedt frem til den 31. december 2010. Et andet tiltag i bankpakken var ordningen, der gav mulighed for at søge om statsligt kapitalindskud.

Bankpakke III blev vedtaget i sommeren 2010. Ordningen afløste den generelle statsgaranti, som var en del af Bankpakke I. Det indebærer, at indskydere og andre simple kreditorer i nødlidende pengeinstitutter, som det også var gældende før Bankpakke I, fremover ikke er sikret fuld dækning for deres tilgodehavender. Endvidere er nødlidende pengeinstitutter ikke længere forpligtede til at lade sig afvikle gennem Finansiell Stabilitet A/S.

Bankpakke IV (Medgiftsordningen) blev udmøntet med Akt 181 7/9 2011. Ordningen indebærer bl.a., at Garantifonden for Indskydere og Investorer får mulighed for at yde en medgift i forbindelse med, at et nødlidende pengeinstitut overtages af et andet pengeinstitut. Formålet er at understøtte en privat markedsbaseret løsning, der skal medvirke til at forhindre, at indskydere og simple kreditorer lider tab, hvilket vil være tilfældet, hvis et pengeinstitut afvikles under Bankpakke III.

Simple kreditorer er kreditorer, som ved en konkurs først får tilgodeset sine fordringer efter de privilegerede kreditorer (fx omkostninger ved boets behandling, løn og pensionskrav), men før efterstillede kreditorer (aktionærer og supplerende kapital, fx hybrid kernekapital og efterstillet lånekapital). Simple kreditorer omfatter bl.a. indlånskunder, hvis indlån ikke er dækket af Garantifonden for Indskydere og Investorer (nettoindlån over 750.000 kr.) og andet ikke-efterstillet gæld (fx gæld til kreditinstitutter og udstedte obligationer).

10. Ansøgninger om individuel statsgaranti blev behandlet med udgangspunkt i bekendtgørelse nr. 231 af 26. marts 2009 om ansøgning om individuel statsgaranti, der er udstedt i medfør af lov om finansiell stabilitet.

11. Finansiell Stabilitet tildelte i perioden februar 2009 – 31. december 2010 individuelle statsgarantier til i alt 64 pengeinstitutter, og de udstedte tilsagn udgjorde i alt 366 mia. kr.

12. Finansiell Stabilitet tildelte efter ansøgning i juni 2010 en individuel statsgaranti på 13,5 mia. kr. til Amagerbanken. En forudsætning for garantistillelsen var bl.a., at Amagerbanken skulle rejse ny kapital for 750 mio. kr., hvilket banken gjorde i september samme år. I november 2010 fik Amagerbanken en ny ledelse, som gennemgik alle bankens engagementer med udlån på over 15 mio. kr. På baggrund af gennemgangen vurderede den nye ledelse, at det ville blive nødvendigt at nedskrive med yderligere 3,1 mia. kr. i årsregnskabet for 2010. Forløbet endte med, at ledelsen kunne konstatere, at Amagerbanken var i så store vanskeligheder, at banken ikke kunne fortsætte på egen hånd. Amagerbanken kunne ikke rejse ny kapital og måtte den 6. februar 2011 lade sig overdrage til Finansiell Stabilitet med henblik på at blive afviklet.

13. Forud for tildelingen af den individuelle statsgaranti til Amagerbanken foretog Finanstilsynet en undersøgelse af bankens individuelle solvensbehov. Baggrunden for Finanstilsynets undersøgelse var, at Finansiell Stabilitet havde udtrykt bekymring for Amagerbankens økonomiske tilstand.

14. Finanstilsynets tilsyn med pengeinstitutterne sker i medfør af lov om finansiell virksomhed. Finanstilsynets centrale tilsynsaktivitet er at overvåge, at pengeinstitutterne har tilstrækkelig kapital i forhold til de risici, de har påtaget sig, dvs. en vurdering af pengeinstitutternes solvensbehov.

International Financial Reporting Standards (IFRS) og International Accounting Standards (IAS) er de internationale regnskabsstandarder, der udarbejdes af den uafhængige institution International Accounting Standards Board (IASB) med henblik på at gøre regnskaber sammenlignelige på tværs af lande.

Hybrid kernekapital udgør – sammen med den egentlige kernekapital og supplerende kapital – basiskapitalen i finansielle virksomheder.

Amagerbanken aflagde regnskab efter IFRS-/IAS-reglerne, jf. forordning nr. 1606/2005. Finanstilsynet har udstedt bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter, fondsmæglerselskaber mfl. (regnskabsbekendtgørelsen), som er forenelig med forordningen. Finanstilsynet skal på den baggrund føre tilsyn med, om pengeinstitutterne overholder lovgivningen, og give påbud herom i de tilfælde, hvor det ikke sker.

15. Beretningen afdækker dette forløb og vurderer Finansiell Stabilitets og Finanstilsynets roller i forbindelse med tildelingen af garantien til Amagerbanken.

Ud over Erhvervs- og Vækstministeriets rolle som ejer af Finansiell Stabilitet havde ministeriet en rolle i forhold til Bankpakke II, idet bankpakken gav pengeinstitutterne mulighed for at søge om et statsligt kapitalindskud i form af hybrid kernekapital. Før Amagerbanken søgte og fik tildelt den individuelle statsgaranti, havde banken fået tildelt et statsligt kapitalindskud på 1,1 mia. kr. Beretningen handler også om Erhvervs- og Vækstministeriets tildeling af dette kapitalindskud.

Beretningen omfatter derudover en kortlægning af Amagerbankens nye ledelses centrale aktiviteter, fra ledelsen tiltrådte, til banken krakkede.

16. Statens tab i forbindelse med den tildelte statsgaranti til Amagerbanken kan endnu ikke opgøres endeligt.

I slutningen af september 2011 meddelte Finansiell Stabilitet, at udbetaling af supplerende dividende bliver på 84,4 %. Opgørelsen af statens maksimale tab udgør som følge heraf 2,1 mia. kr. Erhvervs- og Vækstministeriet har oplyst, at statens tab isoleret set ville have været større, hvis Amagerbanken ikke havde fået en individuel statsgaranti. Ministeriet har således oplyst, at Amagerbanken i så fald – efter alt at dømme – var gået ned under den generelle statsgaranti i Bankpakke I, hvilket ville have betydet, at staten skulle dække en større del af de simple kreditors krav.

B. Formål

17. Undersøgelsens formål er at belyse forløbet omkring tildelingen af individuel statsgaranti til Amagerbanken og baggrunden for bankens overdragelse til Finansiell Stabilitet, herunder Finansiell Stabilitets og Finanstilsynets roller i forløbet.

Det vurderer Rigsrevisionen ved at besvare følgende spørgsmål:

- Opfyldte Amagerbanken lovens solvenskrav, og afdækkede Finanstilsynets undersøgelse heraf bankens økonomiske tilstand?
- Var det forsvarligt, at Finansiell Stabilitet tildelte individuel statsgaranti til Amagerbanken?
- Tog Amagerbankens nye ledelse udgangspunkt i en normaliseret kredittilgang, da den afdækkede bankens risici i januar 2011?

C. Metode og afgrænsning

18. Undersøgelsen dækker perioden april 2010 – februar 2011. Der er elementer i undersøgelsen, som handler om tidligere begivenheder. Disse beskrives i beretningen, hvor det har betydning for Rigsrevisionens analyse.

19. Undersøgelsen er baseret på skriftligt materiale, herunder lovgivning, bekendtgørelser og redegørelser, der er udarbejdet til Rigsrevisionen af henholdsvis Finansiell Stabilitet, Finanstilsynet, Erhvervs- og Vækstministeriet og Amagerbankens nye ledelse. Der er endvidere gennemført interviews med Finansiell Stabilitet, Finanstilsynet og Erhvervs- og Vækstministeriet.

20. I forhold til Finanstilsynets aktiviteter i Amagerbanken handler undersøgelsen om tilsynets funktionsundersøgelse af, om banken opfyldte lovens solvenskrav i april-maj 2010.

21. Finansiell Stabilitet og Finanstilsynet gennemgik som led i vurderingen af Amagerbankens ansøgning en række af bankens største engagementer. Finansiell Stabilitet gennemgik 35 engagementer. Finanstilsynet gennemgik de 42 største engagementer og 4 investeringskreditter, herunder de samme 35 engagementer, som Finansiell Stabilitet havde gennemgået. Det er disse 35 engagementer, som indgår i Rigsrevisionens undersøgelse. En oversigt over resultaterne fremgår af bilag 1.

Finansiell Stabilitets og Finanstilsynets gennemgange fandt sted i april-maj 2010 i forbindelse med Finansiell Stabilitets vurdering af bankens ansøgning om individuel statsgaranti og Finanstilsynets funktionsundersøgelse. De 35 engagementer indgik også i Amagerbankens nye ledelses gennemgang af bankens engagementer i januar 2011.

22. Rigsrevisionen har på baggrund af drøftelser med Finansiell Stabilitet kategoriseret en række risikable forretningsmetoder, som Amagerbankens tidligere ledelse anvendte. Ligeledes har Rigsrevisionen kategoriseret årsagerne til forskellene mellem Finansiell Stabilitets og Finanstilsynets vurderinger af engagementerne. Hensigten har været at muliggøre en sammenligning af de 2 institutioners vurderinger og resultater.

Således har Finansiell Stabilitet og Finanstilsynet i forbindelse med Rigsrevisionens undersøgelse for hvert af de 35 engagementer opgjort:

- behovet for nedskrivninger og reservationer til solvens
- identifikation af risikable forretningsmetoder, som Amagerbankens tidligere ledelse anvendte
- betydningen af disse forretningsmetoder i vurderingen af behovet for nedskrivninger og reservationer til solvens.

Finansiell Stabilitet og Finanstilsynet har overvejende angivet observationerne for hvert enkelt engagement inden for disse kategorier. Hvor det har været relevant, har Finanstilsynet redegjort for årsagerne til forskellene mellem Finansiell Stabilitets og Finanstilsynets vurderinger af engagementerne.

Rigsrevisionen har derudover bedt Amagerbankens nye ledelse supplere med egne oplysninger for yderligere at kvalificere disse opgørelser.

23. Erhvervs- og Vækstministeriet, Finansiell Stabilitet og Finanstilsynet har oplyst, at alt relevant materiale i sagen er videregivet til Rigsrevisionen.

24. Beretningen har i udkast været forelagt Erhvervs- og Vækstministeriet, Finansiell Stabilitet og Finanstilsynet, hvis bemærkninger i videst muligt omfang er indarbejdet i beretningen.

25. Bilag 2 indeholder en ordliste, der forklarer udvalgte ord og begreber.

Finanstilsynet kan supplere sine ordinære undersøgelser med **funktionsundersøgelser**. Det er mindre undersøgelser, hvor Finanstilsynet gennemgår ét eller flere udvalgte områder, fx et pengeinstituts kreditområde.

III. Finanstilsynets vurdering af Amagerbankens økonomiske tilstand

Resultatet af Finanstilsynets undersøgelse i maj 2010 var, at Amagerbanken opfyldte lovens solvenskrav, efter at banken havde foretaget yderligere reservationer. Rigsrevisionen finder, at det med Finanstilsynets vurdering blev godtgjort, at Amagerbanken opfyldte lovens solvenskrav på dette tidspunkt.

Finanstilsynets undersøgelse afdækkede imidlertid kun delvist Amagerbankens økonomiske tilstand. Amagerbankens udbredte anvendelse af særligt risikable forretningsmetoder medførte, at banken skubbede problemerne foran sig, hvilket Finansiell Stabilitet tillagde stor betydning i sin gennemgang af bankens engagementer. Rigsrevisionen finder, at Finanstilsynet burde have været endnu mere opmærksom på de særligt risikable forretningsmetoder, som Amagerbanken i betydeligt omfang var præget af. Rigsrevisionen finder samtidig, at Finanstilsynet burde have gennemgået en større del af Amagerbankens engagementer givet den særlige situation, hvor Finanstilsynets vurdering indgik i Finansiell Stabilitets behandling af bankens ansøgning om en individuel statsgaranti på 13,5 mia. kr.

Finanstilsynet har oplyst, at tilsynet efterfølgende har taget initiativ til stramninger af reguleringen af pengeinstitutters nedskrivninger og opgørelse af behovet for solvensreservationer, hvilket Rigsrevisionen finder tilfredsstillende. Rigsrevisionen finder, at det bør overvejes, hvordan det kan sikres, at særligt risikable forretningsmetoder i større grad kan tilsidesættes i forbindelse med Finanstilsynets undersøgelser.

A. Finansiell Stabilitets gennemgang af Amagerbankens 35 største engagementer

26. Rigsrevisionens undersøgelse af Finansiell Stabilitets gennemgang af Amagerbankens 35 største engagementer har vist følgende:

- Amagerbanken ansøgte i december 2009 om individuel statsgaranti på i alt 6,5 mia. kr. og forhøjede kort tid efter sin ansøgning til 13,5 mia. kr. Finansiell Stabilitet foretog derfor en kreditmæssig gennemgang af de 35 største engagementer.
- Finansiell Stabilitet fremlagde resultatet af engagementsgennemgangen for Erhvervs- og Vækstministeriet og påpegede, at der ifølge selskabets vurdering var en betydelig tvivl om, hvorvidt Amagerbanken opfyldte lovens solvenskrav. På den baggrund var det Finansiell Stabilitets egen vurdering, at det ikke var forsvarligt at tildele Amagerbanken en statsgaranti.

- Erhvervs- og Vækstministeriet opfordrede på den baggrund Finansiell Stabilitet til at kontakte Finanstilsynet, så tilsynet kunne vurdere kravet til Amagerbankens solvens, hvilket Finansiell Stabilitet gjorde. Ministeriet tog også selv kontakt til Finanstilsynet vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt Amagerbanken opfyldte lovens solvenskrav.

27. Danske pengeinstitutter havde mulighed for at ansøge om individuel statsgaranti i perioden februar 2009 – 31. december 2010 i medfør af Bankpakke II. Ordningen, hvor staten stillede en individuel statsgaranti til rådighed for pengeinstitutterne, blev administreret af Finansiell Stabilitet. Bemærkningerne til lov om finansiell stabilitet beskriver processen omkring behandlingen af pengeinstitutternes ansøgning om individuel statsgaranti nærmere.

28. Amagerbanken ansøgte i december 2009 om individuel statsgaranti på i alt 6,5 mia. kr. og forhøjede kort efter sin ansøgning til 13,5 mia. kr.

29. Finansiell Stabilitet har oplyst, at selskabet – som beskrevet i lov om finansiell stabilitet – herefter foretog en kreditvurdering af Amagerbanken. Kreditvurderingen tog bl.a. udgangspunkt i Amagerbankens seneste årsrapport, kvartalsregnskab og en opgørelse af bankens individuelle solvensbehov. Derudover havde Amagerbanken udarbejdet en redegørelse om bankens økonomiske stilling og fremtidsudsigter samt en oversigt over Finanstilsynets påbud og påtaler vedrørende likviditet, solvens og regnskab, som banken havde modtaget inden for det seneste år.

30. Finansiell Stabilitets kreditvurdering af Amagerbanken indeholdt bl.a. en beskrivelse af bankens forretningsstrategi, indtjening, omkostninger og nedskrivninger samt nøgletal vedrørende kreditrisiko og kapitalforhold, herunder det solvensbehov, som banken havde opgjort. Desuden foretog Finansiell Stabilitet en vurdering af Amagerbankens sikkerheder i de store engagementer. Finansiell Stabilitets kreditvurdering viste samlet, at Amagerbankens store engagementer og eksponering over for ejendomsbranchen gjorde banken sårbar over for en forværring inden for især ejendomsmarkedet.

31. Finansiell Stabilitet foretog derfor en kreditmæssig gennemgang af de 35 største engagementer, bl.a. de største ejendomsengagementer, med henblik på at foretage en mere tilbunds gående analyse af Amagerbankens risici. Det var tiltag, som ifølge Finansiell Stabilitet kun var gennemført i et enkelt andet tilfælde i selskabets behandling af ansøgninger om individuel statsgaranti. Finansiell Stabilitet gennemgik de 35 engagementer med et hold af erfarne krediteksperter. Finansiell Stabilitet har oplyst, at udgangspunktet var at vurdere værdien af engagementerne, herunder behovet for eventuelle nedskrivninger, som en fornuftig og ansvarlig bankledelse ville have gjort.

Observationerne drejede sig om de enkelte engagementer og Amagerbankens anvendelse af risikable forretningsmetoder. De 35 engagementer udgjorde Amagerbankens største engagementer, og deres økonomiske tilstand havde derfor væsentlig betydning for bankens samlede situation og udvikling.

32. Finansiell Stabilitets gennemgang viste, at der forelå objektiv indikation for værdiforringelse (OIV) i yderligere 10 engagementer i forhold til Amagerbankens egen vurdering. Finansiell Stabilitet vurderede på den baggrund, at der skulle nedskrives yderligere mellem 1,7 mia. kr. og 2,5 mia. kr. på de 35 engagementer. Det gav anledning til tvivl hos Finansiell Stabilitet om, hvorvidt Amagerbanken opfyldte lovens solvenskrav og dermed opfyldte ansøgningsbetingelserne til den individuelle statsgaranti.

33. Rigsrevisionens undersøgelse har vist, at der herefter i april-maj 2010 var indgående drøftelser mellem Finansiell Stabilitet og Erhvervs- og Vækstministeriet om Finansiell Stabilitets resultater og bekymring for at skulle tildele Amagerbanken en statsgaranti på 13,5 mia. kr.

Objektiv indikation for værdiforringelse (OIV) forekommer i tilfælde, hvor særlige begivenheder er indtruffet, fx at låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder. Hvorvidt der er OIV, baseres på et skøn. Hvis der er konstateret OIV, nedskrives det forventede tab i regnskabet.

Under drøftelserne med Erhvervs- og Vækstministeriet fremlagde Finansiell Stabilitet resultatet af engagementsgennemgangen og påpegede, at der ifølge selskabets vurdering var betydelig tvivl om, hvorvidt Amagerbanken opfyldte lovens solvenskrav. På den baggrund var det på det tidspunkt Finansiell Stabilitets egen vurdering, at det ikke var forsvarligt at tildele Amagerbanken en statsgaranti.

På et møde den 9. april 2010 med Erhvervs- og Vækstministeriet oplyste Finansiell Stabilitet, at selskabet i stigende grad var blevet bekymret for, at Amagerbanken lignede de banker, som Finansiell Stabilitet selv havde overtaget – banker, som efterfølgende har vist sig at være i langt dårligere tilstand end oprindeligt forudset.

34. Det var Erhvervs- og Vækstministeriets vurdering, at når Finansiell Stabilitet på baggrund af en konkret vurdering fandt, at der kunne sættes spørgsmålstegn ved, om Amagerbanken opfyldte lovens solvenskrav, var det væsentligt at gøre Finanstilsynet opmærksom på bekymringerne og få tilsynet til at vurdere, om banken opfyldte kravene. Ministeriet har oplyst, at baggrunden herfor var, at det er Finanstilsynets ansvar at vurdere pengeinstitutternes individuelle solvensbehov efter lov om finansiel virksomhed. Ministeriet opfordrede på den baggrund Finansiell Stabilitet til at kontakte Finanstilsynet, så tilsynet kunne vurdere kravet til Amagerbankens solvens. Erhvervs- og Vækstministeriet har oplyst, at ministeriet også selv tog kontakt til Finanstilsynet på baggrund af Finansiell Stabilitets vurdering.

Boks 2 uddyber de solvenskrav, der stilles til pengeinstitutter.

BOKS 2. SOLVENSKRAV

Ifølge § 124 i lov om finansiel virksomhed skal pengeinstituttets bestyrelse og direktion sikre, at pengeinstituttet har en tilstrækkelig basiskapital og råder over interne procedurer til risikomåling og risikostyring til løbende vurdering og opretholdelse af en basiskapital af en størrelse, type og fordeling, som er passende til at dække pengeinstituttets risici. Det fremgår af loven, at basiskapitalen i pengeinstituttet mindst skal udgøre 8 % af de risikovægtede poster. Finanstilsynet kan fastsætte et højere individuelt solvenskrav end de 8 % og pålægge pengeinstituttet at foretage nedskrivninger af aktiver mv. til brug for opgørelsen af basiskapitalen.

Formålet med solvenskravet til kreditinstitutter, fondsmæglerselskaber mfl. er at sikre, at disse til enhver tid har kapital nok til at kunne opfylde kreditorernes krav. Solvenskravet og minimumkapitalen er således de vigtigste bestemmelser til sikring af kreditorernes krav over for kreditinstitutter, fondsmæglerselskaber mfl.

35. I starten af april 2010 orienterede Finansiell Stabilitet derfor Finanstilsynet om, at selskabet var utryk ved Amagerbankens solvensmæssige position. Som følge af Finansiell Stabilitets henvendelse holdt de 2 institutioner medio april 2010 et møde, hvor Finansiell Stabilitet gennemgik sin vurdering af nedskrivningsbehovet for en række af de største engagementer i banken.

B. Finanstilsynets vurdering af Amagerbankens solvens

36. Rigsrevisionens undersøgelse af Finanstilsynets vurdering af Amagerbankens solvens har vist følgende:

- Finanstilsynet foretog en undersøgelse af Amagerbankens individuelle solvensbehov.
- Resultatet af Finanstilsynets undersøgelse var, at Amagerbanken – efter at banken havde foretaget yderligere reservationer – opfyldte lovens solvenskrav. Finanstilsynet bemærkede endvidere, at det forhold, at Amagerbanken på det pågældende tidspunkt opfyldte solvenskravet, ikke var ensbetydende med, at banken kunne opfylde kravet på sigt.

37. Finanstilsynet havde senest i efteråret 2009 undersøgt Amagerbanken og påbudt banken betydelige reservationer. Ultimo 2009 havde Amagerbanken opgjort det individuelle solvensbehov til 12,1 % og den faktiske solvensprocent til 17,2. Finanstilsynet har oplyst, at den høje solvensprocent afspejlede, at tilsynet i 2009 påbød Amagerbanken at øge solvensreservationen med 1,1 mia. kr., hvilket betød, at banken ikke umiddelbart kunne opfylde lovens solvenskrav på daværende tidspunkt. Undersøgelsen førte efterfølgende til øgede nedskrivninger, ligesom Amagerbanken fik tilført ekstra kapital.

38. Efter Finansiell Stabilitets henvendelse igangsatte Finanstilsynet en funktionsundersøgelse af Amagerbankens individuelle solvensbehov. Til det formål fik Finanstilsynet det tilsvarende materiale, som Finansiell Stabilitet havde baseret sin gennemgang på.

39. I april-maj 2010 gennemgik Finanstilsynet således 42 engagementer og 4 investeringskreditter. Finanstilsynet har oplyst, at dette modsvarede ca. 56 % af engagementsmassen pr. 31. marts 2010 i Amagerbanken, og at tilsynet i et typisk pengeinstitut af den størrelse til sammenligning vil gennemgå ca. 30 % af engagementsmassen.

Finanstilsynet har videre oplyst, at tilsynet valgte at gennemgå dette antal engagementer, da tilsynet tidligere havde gennemført undersøgelser af Amagerbanken. Finanstilsynet undersøgte de største engagementer, da de tidligere undersøgelser i Amagerbanken havde vist, at risiciene var koncentreret her.

Finanstilsynet foretog i første omgang en skrivebordsvurdering af engagementerne og af Amagerbankens individuelle solvensbehov. Efterfølgende gennemgik Finanstilsynet udvalgte dele af materialet i Amagerbanken og holdt som led i undersøgelsen bl.a. møde med bankens revisor. Finanstilsynet havde endvidere i 2009 og 2010 besigtiget en række ejendomme, som indgik i engagementerne.

40. Blandt de engagementer, som Finanstilsynet gennemgik, var de samme 35 engagementer, som Finansiell Stabilitet havde gennemgået i april 2010 for at afdække Amagerbankens tilstand. Finansiell Stabilitet fremlagde ved opstarten af Finanstilsynets undersøgelse og undervejs i undersøgelsesforløbet sine vurderinger og observationer fra gennemgangen.

41. Finanstilsynet sammenfattede medio maj 2010 sin gennemgang af materialet og orienterede Erhvervs- og Vækstministeriet herom. Finanstilsynets redegørelse om inspektionen blev herefter som sædvanligt offentliggjort.

Finanstilsynets gennemgang viste, at Amagerbankens solvensbehov var 12,9 % som følge af, at gennemgangen havde vist et behov for yderligere nedskrivninger på mindst 127 mio. kr. og en forøgelse af den tilstrækkelige basiskapital på 255 mio. kr. Med de yderligere reservationer på knap 400 mio. kr. opfyldte Amagerbanken lovens solvenskrav.

Et pengeinstitut **nedskriver**, når det forventer et tab. Hvis pengeinstituttet efter en forsigtig opgørelse vurderer, at der er yderligere risici for fremtidige tab, skal pengeinstituttet i stedet foretage **reservationer i solvensbehovet**. Nedskrivninger reducerer egenkapitalen, hvorimod reservationer i solvensbehovet forøger kravet til solvensen.

Ifølge Finanstilsynet var Amagerbankens høje risikoprofil navnlig karakteriseret ved følgende:

- Ejendomsmarkedet var fortsat stillestående, og kun få ejendomsengagementer var blevet nedbragt.
- Bankens kreditrisici ville øges, hvis renten steg, idet en rentestigning ville betyde en stigning i nedskrivningerne.
- Ejendomsengagementerne med negativ likviditet var vokset som følge af, at banken bevilgede forøgelse frem for at lade kunden gå konkurs eller nulstille renten.
- Banken var fortsat meget afventende i forhold til at realisere nødlidende engagementer. Det vil konkret sige at få solgt de aktier og virksomhedsobligationer, der kunne realiseres i markedet på det pågældende tidspunkt.

Finanstilsynet bemærkede samtidig, at det forhold, at Amagerbanken på det pågældende tidspunkt opfyldte solvenskravet, ikke var ensbetydende med, at banken kunne opfylde kravet på sigt. Finanstilsynet vurderede samtidig, at de mest sandsynlige tab var reserveret i solvensbehovet, men særligt Amagerbankens eksponering i store og svage ejendomsengagementer udgjorde en risiko i forhold til at udhule kapitalgrundlaget, så solvensbehovet eller solvenskravet ikke kunne opfyldes.

C. Finansiell Stabilitets og Finanstilsynets vurderinger af økonomiske og forretningsmæssige risici i Amagerbanken i foråret 2010

42. Rigsrevisionens undersøgelse af Finansiell Stabilitets og Finanstilsynets vurderinger af økonomiske og forretningsmæssige risici i Amagerbanken i foråret 2010 har vist følgende:

- Såvel Finansiell Stabilitet som Finanstilsynet havde ved deres gennemgange af de 35 engagementer fokus på økonomiske risici. Der var dog væsentlig forskel på Finansiell Stabilitets og Finanstilsynets vurderinger af merbehovet for reservationer i de 35 engagementer.
- De 2 institutioner observerede desuden en række forretningsmæssige risici i den måde, Amagerbanken håndterede hovedparten af de 35 engagementer på. Finansiell Stabilitet tillagde disse forretningsmetoder betydning i sin samlede vurdering af Amagerbankens generelle økonomiske tilstand. Finanstilsynet identificerede det samme omfang af de forskellige risikable forretningsmetoder. Finanstilsynet vurderede, at tilsynet ikke i alle tilfælde kunne tilsidesætte Amagerbankens skøn over nedskrivningernes størrelse. Rigsrevisionen finder imidlertid, at Finanstilsynet burde have været endnu mere opmærksom på særligt risikable forretningsmetoder, som Amagerbanken i betydeligt omfang var præget af.
- Finanstilsynet har oplyst, at regnskabsreglerne giver tilsynet begrænsede muligheder for at tilsidesætte ledelsens vurderinger af nedskrivningsbehovet. Rigsrevisionen finder, at det bør overvejes, hvordan det sikres, at særligt risikable forretningsmetoder i større grad kan tilsidesættes i forbindelse med Finanstilsynets undersøgelser.
- Finanstilsynet burde have gennemgået en større del af Amagerbankens engagementer givet den særlige situation, hvor tilsynets vurdering indgik i Finansiell Stabilitets behandling af bankens ansøgning om en individuel statsgaranti på 13,5 mia. kr.
- Det er Rigsrevisionens vurdering, at Amagerbankens udbredte anvendelse af de risikable forretningsmetoder medførte, at banken i betydeligt omfang skubbede problemerne foran sig og dermed ikke løste problemerne i engagementerne.

43. Rigsrevisionen har kortlagt de økonomiske og forretningsmæssige risici, som Finansiell Stabilitet og Finanstilsynet fandt i de 35 engagementer, som begge institutioner gennemgik. En oversigt over resultaterne fremgår af bilag 1.

44. De 35 engagementer bestod i høj grad af ejendomsengagementer. 25 af de 35 engagementer omfattede udlejning, investering eller nybyggeri inden for ejendomsmarkedet, og disse engagementer stod for 86 % af de samlede nedskrivninger, som Amagerbanken havde foretaget på de 35 engagementer ved udgangen af marts 2010. De øvrige 10 engagementer bestod hovedsageligt af virksomheder inden for transport, logistik og industri. Sammensætningen af udlånsporteføljen gjorde Amagerbanken særlig sårbar over for udviklingen på ejendomsmarkedet.

Økonomiske risici

45. Såvel Finansiell Stabilitet som Finanstilsynet havde ved deres gennemgange af de 35 engagementer fokus på økonomiske risici. De økonomiske risici kommer til udtryk i vurderingen af behovet for nedskrivninger og solvensreservationer på de enkelte engagementer. Finanstilsynet og Finansiell Stabilitet vurderede de økonomiske risici forskelligt i 20 af engagementerne. Fordelingen af de økonomiske risici på de 35 engagementer fremgår af bilag 1.

46. Finansiell Stabilitet vurderede, at der i forhold til den tidligere ledelses vurderinger skulle foretages yderligere nedskrivninger i 18-22 af de 35 engagementer, afhængigt af om selskabets nedre eller øvre skøn lægges til grund. Finanstilsynet vurderede, at der var behov for yderligere nedskrivninger og solvensreservationer i henholdsvis 4 og 8 engagementer.

47. Tabel 1 viser en oversigt over Finansiell Stabilitets og Finanstilsynets vurderinger af merbehovet for reservationer i form af nedskrivninger og solvensreservationer på de 35 engagementer ved deres gennemgange i foråret 2010.

Tabel 1. Finansiell Stabilitets og Finanstilsynets vurderinger af merbehovet for nedskrivninger og solvensreservationer på Amagerbankens 35 største engagementer i april-maj 2010

	Mia. kr.
Finansiell Stabilitet (april 2010)	0,9-1,5
Finanstilsynet (maj 2010)	0,4
Forskel mellem Finansiell Stabilitets og Finanstilsynets vurderinger	0,5-1,1

Tabel 1 viser, at der er forskel på Finansiell Stabilitets og Finanstilsynets vurderinger af merbehovet for reservationer i de 35 engagementer på mellem 0,5 mia. kr. og 1,1 mia. kr. fordelt på øgede nedskrivninger og solvensreservationer.

Finanstilsynet vurderede, at der var behov for yderligere nedskrivninger på 127 mio. kr. og yderligere solvensreservationer på 255 mio. kr., dvs. i alt knap 0,4 mia. kr.

48. Finansiell Stabilitet vurderede efter gennemgangen af de 35 engagementer, at der var behov for yderligere nedskrivninger på mellem 1,7 mia. kr. og 2,5 mia. kr. med vægt på den øvre vurdering. Finansiell Stabilitet fandt, at Amagerbanken havde et behov for en samlet solvensreservasjon på min. 0,3 mia. kr. Selskabet fordelte ikke solvensbehovet på de enkelte engagementer.

Finanstilsynet godtgjorde over for Finansiell Stabilitet, at en del af Finansiell Stabilitets nedskrivninger allerede var dækket af Amagerbankens solvensreservationer. Det accepterede Finansiell Stabilitet efterfølgende. På den baggrund vurderede Finansiell Stabilitet, at med øgede nedskrivninger kunne Amagerbankens solvensreservationer delvist nedbringes, så Finansiell Stabilitets vurdering af merbehovet for reservationer udgjorde mellem 0,9 mia. kr. og 1,5 mia. kr.

Regler for nedskrivninger

Nedskrivning af værdiforringede lån følger et neutralitetsprincip. Det betyder, at pengeinstitutterne kun må nedskrive på et engagement, når der er objektiv indikation for værdiforringelse (OIV). Forsigtighedsprincippet, som tidligere var udgangspunkt for hensættelser til fremtidige tab, betød, at pengeinstitutterne både hensatte til tab, der blev vurderet som uundgåelige, og til sandsynliggjorte tab.

49. Der skal tages en række forbehold i en sådan sammenligning af de 2 institutioners vurderinger af merbehovet for reservationer.

Finanstilsynet har for det første peget på, at hvis der tages udgangspunkt i Finansiell Stabilitets nedre skøn for yderligere nedskrivninger på ca. 1,7 mia. kr., var ca. 1,1 mia. kr. af disse dækket af Amagerbankens solvensreservationer. Det indgik i Finanstilsynets egen vurdering, og Finansiell Stabilitet accepterede dette. Når Finanstilsynets yderligere reservationer på ca. 0,4 mia. kr. medregnes, udgør forskellen kun ca. 0,2 mia. kr. I forhold til Finansiell Stabilitets øvre skøn på ca. 2,5 mia. kr. var ca. 1,3 mia. kr. dækket af Amagerbankens solvensreservationer på de pågældende engagementer. Når Finanstilsynets yderligere reservationer på ca. 0,4 mia. kr. medregnes, udgør forskellen ca. 0,8 mia. kr. Finansiell Stabilitets solvensreservationer på min. 0,3 mia. kr. øger disse forskelle.

Finanstilsynet har for det andet peget på, at Finansiell Stabilitet ikke i samme omfang tog højde for de reservationer, som Amagerbanken havde foretaget i løbet af 1. kvartal 2010. Finanstilsynet skønner, at Amagerbankens afdækning for de 35 engagementer i denne periode udgjorde mindst 60 mio. kr. Finansiell Stabilitet har præciseret, at materialet, der lå til grund for gennemgangen af de 35 engagementer, primært bestod af opgørelser fra den 31. december 2009 suppleret med yderligere oplysninger i løbet af 1. kvartal 2010. Det materiale, som ligger til grund for de 2 institutioners gennemgange, er således ikke i alle tilfælde opgjort på samme datoer.

Med disse forbehold finder Rigsrevisionen, at en rimelig sammenligning af de 2 institutioners vurderinger indebærer en forskel på de nævnte mellem 0,5 mia. kr. og 1,1 mia. kr.

Forretningsmæssige risici

50. Finansiell Stabilitet og Finanstilsynet observerede i hovedparten af de 35 engagementer en række forretningsmæssige risici (risikable forretningsmetoder) i den måde, Amagerbanken håndterede engagementerne på. Ifølge Finansiell Stabilitet udgjorde disse en risiko for Amagerbankens overlevelse. Forekomsten af forretningsmæssige risici i de 35 engagementer fremgår af bilag 1.

De risikable forretningsmetoder fremgår af boks 3.

BOKS 3. RISIKABLE FORRETNINGSMETODER I AMAGERBANKEN

Renteoprul/forhøjelse af engagement: I sådanne tilfælde kan en kunde ikke længere betale de påløbne renter. Amagerbanken lånte imidlertid yderligere penge til kunden for at sikre, at kunden kan betale renter til banken.

Valutaspekulation: Betegnelsen dækker over, at engagementerne har været ydet i fremmed valuta (fx schweizerfranc), og/eller at Amagerbanken har givet kunden mulighed for at handle med valuta (i form af valutaoptioner, terminsforretninger mv.).

Indfrielse af delengagement hos andre pengeinstitutter: I disse tilfælde havde Amagerbankens tidligere ledelse indfriet en nødlidende kundes engagementer i andre pengeinstitutter. Amagerbanken gjorde dette for at afværge, at kunden erklæres konkurs af et andet pengeinstitut.

Stråmands-/parkeringshandel: En sådan handel er kendetegnet ved, at gældsovertagelsen sker på vilkår, som pengeinstituttet under normale omstændigheder ikke ville acceptere (manglende egenfinansiering, manglende hæftelse mv.). Handelsprisen er typisk væsentligt højere end markedsprisen. Ved at gennemføre stråmands-/parkeringshandel kan pengeinstituttet forsøge at undgå at foretage nedskrivninger og/eller øge solvensreservationerne på nødlidende ejendomme.

Opgørelse af sikkerheder, fx ved lange betalingsrækker (forskelle i principper for opgørelse af sikkerheder – herunder fx opgørelsen af betalingsrækker): Amagerbanken havde i disse tilfælde anvendt en meget langsigtet strategi for, hvornår engagementerne kunne afhændes, og for de fremtidige realisationsværdier. Det havde betydning for Amagerbankens aktuelle værdisætning af engagementerne. Ved at opstille sådanne meget lange betalingsrækker blev størrelsen af nedskrivningerne mindre.

Lomme penge: Finansiering af kundens udgifter til privatforbrug, herunder almindelige leveomkostninger, betaling af terminer på privatboligen mv.

Betalt foranstående panter: Amagerbanken har serviceret betalingen af renter og eventuelle afdrag på foranstående panter (ejendomme) til andre pengeinstitutter, hvor banken havde 2. eller 3. prioritetspanter. Herved undgår Amagerbanken, at kunden misligholder de foranstående lån, og en eventuel tvangsaktion/konkurs afværges.

Boks 3 viser de forretningsmetoder, som Amagerbankens tidligere ledelse på forskellig vis har brugt til at understøtte nødlidende engagementer, fx for at undgå, at kunderne gik konkurs, så banken måtte nedskrive yderligere på engagementerne eller helt afskrive dem.

51. Finansiell Stabilitet og Finanstilsynet har oplyst, at de fandt, at Amagerbanken blandt de 35 engagementer havde anvendt forretningsmetoderne i henholdsvis 24 og 25 engagementer. I langt de fleste tilfælde havde Amagerbanken anvendt flere af de pågældende forretningsmetoder i det enkelte engagement. Metoderne fandt navnlig anvendelse i ejendomsengagementerne. I de resterende 10-11 engagementer var der ikke konstateret risikable forretningsmetoder.

52. Finanstilsynet har oplyst, at tilsynet allerede i 2009 blev opmærksom på Amagerbankens risikable forretningsmetoder i forbindelse med sit daværende tilsyn i banken.

Efter tilsynet i april-maj 2010 redegjorde Finanstilsynet for sine observationer af de forretningsmæssige risici og gjorde Erhvervs- og Vækstministeriet opmærksom på disse i et notat, hvori tilsynet fremlagde resultaterne af gennemgangen af engagementerne.

53. Finansiell Stabilitet og Finanstilsynet har i forbindelse med Rigsrevisionens undersøgelse nærmere angivet omfanget af risikable forretningsmetoder i de gennemgåede engagementer. De 2 institutioners vurderinger af forekomsten af de risikable forretningsmetoder fremgår af tabel 2.

Tabel 2. Forekomsten af risikable forretningsmetoder i de 35 engagementer (Antal)

Forretningsmæssig risiko	Finansiell Stabilitet	Finanstilsynet
Renteoprul/forhøjelse af engagement	20	21
Valutaspekulation	7	8
Indfrielse af delengagement hos andre pengeinstitutter	6	7
Stråmands-/parkeringshandel	6	6
Opgørelse af sikkerheder, fx ved lange betalingsrækker	5	4
Lommepenge	3	3
Betalt foranstående panter	2	4

Tabel 2 viser, at Finansiell Stabilitet og Finanstilsynet identificerede det samme omfang af de risikable forretningsmetoder i Amagerbanken. Mest forekommende var renteoprul/forhøjelse af engagement, hvor begge institutioner observerede 20-21 tilfælde i engagementerne. Finanstilsynet konstaterede, at "ejendomsengagementerne med negativ likviditet vokser som følge af, at banken bevilger forøgelse frem for at lade kunderne gå konkurs". Finanstilsynet konstaterede videre, at dette ikke var usædvanligt i det nuværende marked.

Finanstilsynet har efterfølgende oplyst, at når denne forretningsmetode anvendes i banksektoren, hænger det sammen med pengeinstitutternes interesse i at beskytte deres panter i engagementerne. Renteoprul/forhøjelse af engagement er generelt et negativt tegn, fordi det indebærer, at pengeinstituttet selv må bidrage til, at kunden kan indfri sine forpligtelser, eller alternativt ingenting får fra kunden. Pengeinstituttet fanges dermed i en situation, hvor det løbende må bidrage med nødvendig finansiering til at holde liv i engagementet. Det vil medføre, at der identificeres objektiv indikation for værdiforringelse (OIV) på engagementet, og at det følgelig skal nedskrives.

Tabellen viser videre, at de 2 institutioner observerede valutaspekulation i Amagerbanken. Finanstilsynet pegede på, at lån i lavrente valutaer er forbundet med en højere risiko, men at det ikke er ualmindeligt i det danske lånemarked. Finanstilsynet var enig med Finansiell Stabilitet i, at det kunne betegnes som spekulation.

Tabellen viser desuden, at de 2 institutioner observerede tilfælde, hvor Amagerbanken overtog engagementer fra andre pengeinstitutter i tilfælde, hvor pengeinstitutterne i forvejen havde et engagement med kunden. Her var der tale om, at Amagerbanken ville samle håndteringen af engagementet, eller at banken ville undgå, at et andet pengeinstitut begærede kunden konkurs.

Endelig viser tabellen, at de 2 institutioner observerede opgørelse af sikkerheder, fx ved lange betalingsrækker, i 4-5 tilfælde. Finanstilsynet konstaterede, at Amagerbankens skøn i de opstillede betalingsrækker inden for regnskabsreglerne kunne anlægge "andre og mere forsigtige forudsætninger, der ville resultere i større nedskrivninger", og at "nedskrivningerne i en række engagementer ligger i den nedre del af intervallet af acceptable neutrale skøn over de fremtidige betalinger". Finanstilsynet vurderede dog, at Amagerbanken havde taget højde for dette i sine solvensreservationer.

54. På den baggrund kan Rigsrevisionen konstatere, at Finansiell Stabilitet og Finanstilsynet ved deres gennemgange af de 35 engagementer observerede en række forretningsmæssige risici i den måde, Amagerbanken håndterede hovedparten af de 35 engagementer på.

55. Rigsrevisionen kan konstatere, at de 2 institutioner tillagde de forretningsmæssige risici forskellig betydning. Rigsrevisionen har dog ikke præcist kunnet vurdere, hvilken betydning forekomsten af de forretningsmæssige risici har haft for udviklingen i engagementerne.

56. Finanstilsynet har gennem sine tilsynsaktiviteter i pengeinstitutterne mulighed for at opnå et bredt kendskab til de gængse forretningsmetoder i sektoren. Rigsrevisionen kan i denne sag konstatere, at Finanstilsynet havde stor viden om Amagerbankens dårlige økonomiske tilstand og bankens anvendelse af risikable forretningsmetoder.

Finanstilsynet har oplyst, at tilsynet tillægger de nævnte forretningsmetoder vægt, idet de påvirker boniteten af kunden og værdien af sikkerhederne i engagementerne – og dermed også påvirker den økonomiske risiko.

57. Finanstilsynet søgte at vurdere, om den risiko for engagementernes tilstand, som forretningsmetoderne indebar, var tilstrækkeligt afdækket af Amagerbankens reservationer. Finanstilsynet har oplyst, at tilsynet efter den konkrete gennemgang af engagementerne i april-maj 2010 kunne konstatere forværringer i flere af engagementerne, bl.a. som følge af den valgte forretningsstrategi, som Amagerbankens ledelse ikke havde taget tilstrækkelig hånd om.

Finanstilsynet har videre oplyst, at tilsynet ved den tidligere undersøgelse i 2009 stillede krav om højere solvensreservationer og nedskrivninger på netop de engagementer, der var præget af særlige risici. Det var dog Finanstilsynets vurdering efter undersøgelsen i 2010, at Amagerbanken selv efter disse nedskrivninger lå i den lave ende af det acceptable inden for nedskrivningsreglerne. Finanstilsynet vurderede imidlertid, at tilsynet ikke i alle tilfælde kunne tilsidesætte Amagerbankens ledelses skøn over nedskrivningernes størrelse.

58. Det var Finanstilsynets vurdering, at med de nye nedskrivninger og solvensreservationer i april 2010 var Amagerbankens mest sandsynlige tab reserveret i solvensbehovet, men at der ikke var sikkerhed for, at banken ville opfylde solvensbehovet på længere sigt.

Finanstilsynet finder, at forskellen på Finansiell Stabilitets og Finanstilsynets vurderinger af merbehovet for reservationer ikke skyldes en forskellig vurdering af de forretningsmæssige risici, men primært en forskellig vurdering af sikkerhedernes værdi.

59. Finansiell Stabilitet var af den opfattelse, at Amagerbankens risikable forretningsmetoder ikke var tilstrækkeligt dækket af bankens reservationer.

Finansiell Stabilitet har oplyst, at de store yderligere nedskrivninger, som selskabet mente, der var behov for, bl.a. var begrundet i de forretningsmæssige risici.

60. Det er Rigsrevisionens vurdering, at Amagerbankens udbredte anvendelse af de risikable forretningsmetoder medførte, at banken i betydeligt omfang skubbede problemerne foran sig og dermed ikke løste problemerne i engagementerne. Rigsrevisionen finder, at Finanstilsynet burde have været endnu mere opmærksom på de særligt risikable forretningsmetoder, som Amagerbanken i betydeligt omfang var præget af.

Derudover finder Rigsrevisionen, at givet den særlige situation, hvor Finanstilsynets vurdering indgik i Finansiell Stabilitets behandling af Amagerbankens ansøgning om individuel statsgaranti på 13,5 mia. kr., burde Finanstilsynet have gennemgået en større del af bankens engagementer.

Bonitet er et udtryk for kreditværdigheden af en kunde eller et engagement. En høj bonitet svarer til en lav risiko.

Forklaringer på Finansiell Stabilitets og Finanstilsynets forskellige vurderinger

61. Grundlaget for Finanstilsynets undersøgelse var den generelle tilsynsforpligtelse i henhold til lov om finansiell virksomhed. Finanstilsynet har oplyst, at tilsynets indsats skal stå i forhold til risikoen eller skadesvirkningerne af, at lovgivningen overtrædes. I den forbindelse skal Finanstilsynet identificere de væsentlige risici og om nødvendigt give påbud om overholdelse af lovgivningen. Finanstilsynet har videre oplyst, at tilsynet kun kan tilsidesætte en virksomheds vurdering, hvis tilsynet kan dokumentere, at reglerne er anvendt forkert, eller vurderingen ikke er rigtig.

Det indebærer, at Finanstilsynet godt kan have bekymringer for et pengeinstituts fremtid, men ikke i alle tilfælde kan tilsidesætte ledelsens vurderinger og påbyde yderligere reservationer. Krav om reservationer skal baseres på objektive konstaterbare og kvantificerbare forhold.

62. Hvor Finanstilsynets fokus som udgangspunkt er en 1-årig horisont og identifikation af de umiddelbare risici, arbejdede Finansiell Stabilitet ud fra en 3-årig horisont. Det indebærer, at Finansiell Stabilitet i administrationen af ordningen om individuel statsgaranti måtte vurdere et ansøgende pengeinstituts økonomiske stilling med et 3-årigt sigte, herunder om det ville være forsvarligt at tildele en garanti.

63. I den konkrete vurdering af Amagerbankens engagementer havde Finansiell Stabilitet større mulighed for selvstændigt at skønne værdien af engagementernes sikkerheder og afdækning af risici for at vurdere bankens økonomiske tilstand. Finanstilsynet havde i sin gennemgang fokus på, om Amagerbanken opfyldte solvenskravet, og om de skøn og vurderinger, som banken havde foretaget, var i overensstemmelse med reglerne.

Dermed var der forskellige rammer for de 2 institutioners afdækning af de økonomiske og forretningsmæssige risici, som begge institutioner observerede i Amagerbanken.

64. I de 20 ud af de 35 engagementer, hvor de 2 institutioner var uenige om den økonomiske risiko og dermed i vurderingen af merbehovet for reservationer, fandt Finanstilsynet, at Amagerbanken overholdt regelgrundlaget for afdækning af risiko, og at hovedparten af bankens risiko var afdækket via de afsatte solvensreservationer. Finanstilsynet har oplyst, at det følger af regnskabsreglerne og Finanstilsynets vejledninger, at det kun er det neutralt forventede tab, som skal nedskrives, og ikke den samlede risiko. Den resterende del af risikoen skal afsættes i solvensbehovet. For Finanstilsynet indebærer dette, at når risikoen i engagementerne var vurderet neutralt, herunder omfanget af forventede tab, måtte tilsynet fastlægge behovet for nedskrivninger og solvensreservationer ud fra dette regelsæt.

65. På den baggrund tilsidesatte Finanstilsynet i en række tilfælde Amagerbankens tidligere ledelses vurdering af de pågældende engagementer.

Finanstilsynet tog forbehold for Amagerbankens langsigtede strategi. Finanstilsynet anførte i sin offentliggjorte redegørelse af 25. juni 2010 om inspektionen i april 2010:

”Der er i solvensbehovet taget højde for, at bankens nedskrivninger vurderes at ligge i den lave ende af det acceptable inden for regnskabsreglerne, og banken forventes at skulle øge nedskrivningerne på visse engagementer [...]. Bankens valg af metode til beregning af individuelle nedskrivninger for boligejendomme er således meget langsigtet i forhold til øvrige pengeinstitutter. Tidshorisonten medfører, at bankens individuelle nedskrivninger er følsomme over for ændringer i bl.a. renten”.

66. Finanstilsynet afgav endvidere en risikooplysning til Amagerbanken, hvor tilsynet pegede på ”risikoen for yderligere tab som følge af, at banken har valgt en afventende strategi ved realisation af de finansierede aktiver” og et påbud om, at der skulle ske en tilstrækkelig og forsigtig risikoidentifikation i banken.

Risikooplysninger anvendes, når Finanstilsynet vurderer, at der er behov for at henlede opmærksomheden på et emne, uden at der foreligger en lovovertrædelse fra pengeinstituttets side. Hvis pengeinstituttet handler på en lovstridig måde eller undlader at handle, hvor handling er påkrævet, anvendes **påbud**.

67. I forbindelse med, at Finanstilsynet på en række engagementer ikke kunne tilbagevise den tidligere ledelses skøn over de betalingsstrømme, der indgik i de opstillede betalingsrækker, søgte Finanstilsynet ekstern bistand for at afdække tilsynets rolle og handlemuligheder inden for rammerne af de internationale regnskabsregler. Amagerbanken har som børsnoteret virksomhed skullet aflægge regnskab efter IFRS-/IAS-reglerne.

Finanstilsynet spurgte i ESMA (European Securities and Markets Authority – den europæiske komité af børstilsyn), der bl.a. beskæftiger sig med de internationale regnskabsregler, om fortolkningen af reglerne. ESMA tilkendegav, at i mangel af en specifik vejledning til indregning af sikkerheder i de internationale regnskabsregler kan forskellige metoder accepteres, herunder den metode, som Amagerbanken anvendte.

Finanstilsynet har i den forbindelse oplyst, at Danmark som medlem af EU skal fortolke reglerne i overensstemmelse med de fortolkninger, der er foretaget på europæisk plan.

68. Finanstilsynet har oplyst, at regnskabsreglerne giver tilsynet begrænsede muligheder for at tilsidesætte ledelsens vurderinger af nedskrivningsbehovet.

I boks 4 beskrives Finanstilsynets metode.

BOKS 4. FINANSTILSYNETS METODE

Finanstilsynets metode til at afdække risiko består grundlæggende af 2 begreber:

For det første identificeres tabssandsynligheden (PD – Probability of Default) for hvert enkelt engagement. Tabssandsynligheden er en forsigtigt skønnet risiko for tab på det pågældende engagement. Finanstilsynet anvender i den forbindelse følgende kategorier til at beskrive sandsynligheden for, at der indtræder tab i et engagement:

0 %	Utvivlsomt gode låneengagementer.
5 %	Udlånsengagementer med normal bonitet.
15 % eller 30 %	Udlånsengagementer med lidt forringet bonitet, dvs. med visse svaghedstegn.
50 %	Udlånsengagementer med væsentlige svagheder, men uden nedskrivning/hensættelse.
100 %	Udlånsengagementer med behov for nedskrivning og/eller hensættelse.

For det andet vurderer Finanstilsynet, hvor stor en del af det samlede engagement der ikke er sikret af pant eller anden form for sikkerhedsstillelse. Dette beløb udtrykker "tab givet misligholdelse" (LGD – Loss Given Default) og angiver det beløb, som pengeinstituttet vil miste, hvis engagementet misligholdes.

Finanstilsynet afdækker den samlede risiko i det enkelte engagement ved at gange tabssandsynligheden (PD) med "tab givet misligholdelse" (LGD). Denne samlede risiko skal pengeinstituttet enten afdække gennem nedskrivning eller solvensreservation.

Hvis risikoen afdækkes gennem nedskrivning, skal der forinden konstateres objektiv indikation for værdiforringelse (OIV) på engagementet. Nedskrivningerne skal beregnes neutralt ud fra de forventede fremtidige ændringer. Det skal således være mere sandsynligt end ikke, at tabet indtræder. Ifølge regnskabsreglerne må pengeinstituttet ikke anvende et forsigtighedsprincip, når der foretages nedskrivninger. Beløb, der afsættes til nedskrivninger, skal fratrækkes pengeinstituttets basiskapital, som udgøres af egenkapitalen sammenlagt med pengeinstituttets hybride kernekapital og supplerende kapital.

I forhold til risiko, der afdækkes gennem solvensreservations, afsættes kapital til at afdække fremtidige potentielle tab. Til denne vurdering anvendes et forsigtighedsprincip, dvs. risikoen for tab skal være til stede, men ikke nødvendigvis forventet.

69. Der bestod derudover en forskel i Finansiell Stabilitets og Finanstilsynets vurderinger af sikkerhedernes værdi i 11 af de 20 engagementer, hvor de 2 institutioner var uenige. Det indebærer, at institutionerne i disse tilfælde ikke vurderede det samme behov for reservationer. Finanstilsynet havde et andet skøn end Finansiell Stabilitet over engagementets sikkerheder og risiko – og dette andet skøn indebærer et andet behov for den samlede risikoafdækning. Dermed fandt Finanstilsynet, at der enten ikke skulle reserveres yderligere midler til at afdække risikoen, eller at der kun skulle reserveres mindre beløb.

Finanstilsynet har oplyst, at den forskellige metode til afdækning af risikoen i et engagement kan skyldes forskellige vurderinger af det forventede fremtidige forløb i engagementet. Finanstilsynet har videre oplyst, at forskellige forventninger til engagementets fremtid afspejler sig i forskellige nedskrivningsbeløb og følgelig, hvor stor en rest der skal reserveres i solvensbehovet.

Finansiell Stabilitet og Finanstilsynet var uenige i vurderingen af sikkerhederne i 6 engagementer i forhold til Finansiell Stabilitets nedre skøn over merbehovet for reservationer og i yderligere 5 engagementer i forhold til Finansiell Stabilitets øvre skøn. Der var tale om i alt 11 ejendomsengagementer.

70. Finansiell Stabilitet og Finanstilsynet havde stort set lige mange observationer af forretningsmæssige risici i de 11 engagementer. Især havde de 2 institutioner mange observationer af renteoprul/forhøjelse af engagement og observerede desuden objektiv indikation for værdiforringelse (OIV) i de 11 engagementer.

71. Rigsrevisionen har ikke vurderet sikkerhederne i de pågældende engagementer. Rigsrevisionen kan dog konstatere, at det efterfølgende forløb i Amagerbanken har vist, at det samlede merbehov for reservationer var større, end både Finansiell Stabilitet og Finanstilsynet vurderede.

IV. Finansiell Stabilitets tildeling af individuel statsgaranti til Amagerbanken

Finansiell Stabilitet tildelte den individuelle statsgaranti til Amagerbanken på et forsvarligt grundlag. De væsentlige bekymringer, som Finansiell Stabilitet havde om Amagerbankens økonomiske tilstand, skulle afdækkes ved, at Finansiell Stabilitet fastsatte særlige vilkår som betingelse for, at banken kunne opnå en garanti. Finansiell Stabilitet opstillede på den baggrund en række særlige vilkår, som sikrede, at tildelingen kunne anses for forsvarlig. De særlige vilkår handlede bl.a. om et krav om kapitaltilførsel på 750 mio. kr. Finansiell Stabilitet kunne have fastsat et højere kapitalkrav, men fandt ikke tilstrækkeligt grundlag herfor. Derudover stillede Finansiell Stabilitet krav om ændringer i Amagerbankens ledelse. Rigsrevisionen finder, at der med de særlige vilkår – på tidspunktet for tildelingen af den individuelle statsgaranti – var fundet en forsvarlig løsning.

A. Amagerbankens ansøgning om statsligt kapitalindskud

72. Rigsrevisionens undersøgelse af Amagerbankens ansøgning om statsligt kapitalindskud har vist følgende:

- Erhvervs- og Vækstministeriet tildelte 1,1 mia. kr. i statsligt kapitalindskud (hybrid kernekapital) til Amagerbanken i 2009 som et lån fra staten efter en længere proces, hvor det blev afgjort, om banken opfyldte lovens solvenskrav og dermed ansøgningsbetingelserne. Finanstilsynet stillede i den forbindelse krav om, at Amagerbanken tilvejebragte yderligere kapital. Amagerbanken rejste den nødvendige kapital, og da ansøgningsbetingelserne herefter var opfyldt, fastsatte ministeriet et renteniveau for banken, der lå over det gennemsnitlige renteniveau i ordningen. Renteniveauet afspejlede derved statens risiko ved lånet. Endvidere stillede ministeriet et udvidet rapporteringskrav til Amagerbanken. Ministeriet har oplyst, at det ikke var foreneligt med ordningens formål og intention at kræve større solvensmæssig overdækning af Amagerbanken.
- Erhvervs- og Vækstministeriet har oplyst, at det forhold, at Amagerbanken tidligere havde modtaget statsligt kapitalindskud, ikke havde betydning for, at banken efterfølgende fik tildelt individuel statsgaranti.

Koordinationsgruppen for Finansiell Stabilitet består af repræsentanter fra Nationalbanken, Finansministeriet og Erhvervs- og Vækstministeriet (departementet og Finanstilsynet). Udvalget mødes løbende og følger og overvåger bl.a. den finansielle stabilitet.

73. Som en del af Bankpakke II fik pengeinstitutterne i 2009 mulighed for at søge om et statsligt kapitalindskud. Det statslige kapitalindskud blev givet som et lån i form af hybrid kernekapital og skulle forrentes i perioden frem til tilbagebetaling. Renten blev fastsat individuelt for hvert pengeinstitut på baggrund af kriterier, der afspejlede statens risiko ved at stille indskuddet til rådighed. Ordningen var adskilt fra ordningen om individuel statsgaranti og havde et selvstændigt retsgrundlag. Det statslige kapitalindskud skulle styrke pengeinstitutterne – og dermed sektoren som helhed – gennem en forbedret solvens, så pengeinstitutterne fik bedre adgang til lånemarkederne. Det skulle understøtte udlånet til pengeinstitutternes kunder med henblik på at undgå en kreditklemme i samfundet. Det blev i den politiske aftale og den efterfølgende lovgivning lagt til grund, at alle solvente pengeinstitutter skulle være omfattet og dermed have adgang til at ansøge om statsligt kapitalindskud.

74. Ansøgninger om et statsligt kapitalindskud skulle indsendes til Erhvervs- og Vækstministeriet, der administrerede ordningen. Ministeriet traf sin afgørelse på baggrund af en indstilling fra Koordinationsgruppen for Finansiell Stabilitet.

I overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 228 af 26. marts 2009 udarbejdede Erhvervs- og Vækstministeriet standardvilkår og betingelser som grundlag for den konkrete forhandling med det enkelte pengeinstitut. Ministeriet kunne efter disse forhandlinger indgå den endelige aftale med pengeinstituttet. Som en del af aftalen var det enkelte pengeinstitut forpligtet til halvårligt at redegøre for udviklingen i udlånene og for pengeinstituttets udlånspolitik. Erhvervs- og Vækstministeriet har oplyst, at det er ministeriets opfattelse, at de konkrete betingelser og vilkår i forbindelse med tildeling af statsligt kapitalindskud var direkte reguleret i loven. Ifølge ministeriet sigtede lovens mulighed for at opstille særlige vilkår mod proceskrav, fx krav om øget rapportering. Ministeriet har videre oplyst, at statens risiko kunne være begrænset, hvis der var stillet et supplerende krav om, at pengeinstituttet selv skulle rejse yderligere kapital for dermed at sikre en solvensmæssig overdækning. Det er dog ministeriets opfattelse, at det ville være uforeneligt med intentionen i ordningen – som netop var at polstre pengeinstitutterne i en situation, hvor institutternes lånemuligheder var begrænsede – at stille sådanne krav.

75. Amagerbanken ansøgte primo 2009 om et statsligt kapitalindskud og fik som følge heraf tilført et lån på 1,1 mia. kr. Forud for tildelingen af lånet havde Finanstilsynet stillet krav om, at Amagerbanken tilvejebragte yderligere kapital for at opfylde lovens solvenskrav, jf. bekendtgørelsens krav. Lånet blev givet som hybrid kernekapital og skulle i perioden frem til tilbagebetaling forrentes. Renten blev fastsat individuelt for hvert pengeinstitut på baggrund af kriterier, der afspejlede statens risiko ved at stille indskuddet til rådighed. Rigsrevisionens undersøgelse viser, at det fastsatte renteniveau for Amagerbanken på 11,51 % lå over gennemsnitsrenten på 10,08 %. Erhvervs- og Vækstministeriet har oplyst, at Amagerbankens rentesats var blandt de højeste. Ud over renten blev der stillet krav om, at Amagerbanken skulle udarbejde en viability-rapport, som er en rapport, der belyser et pengeinstituts levedygtighed.

76. Erhvervs- og Vækstministeriet har oplyst, at det forhold, at Amagerbanken havde fået tildelt hybrid kernekapital, ikke havde betydning for behandlingen af bankens ansøgning om individuel statsgaranti. Efter ministeriets og Finanstilsynets oplysninger indgik det statslige kapitalindskud på linje med anden ansvarlig kapital, og det spillede derfor ikke nogen særskilt rolle for risikovurderingen i forbindelse med garantistillelsen. Ministeriet har oplyst, at forvaltningslovens bestemmelser om ligebehandling af ansøgninger fra pengeinstitutterne således skulle overholdes, uanset om pengeinstitutterne tidligere havde gjort brug af muligheden for at få statsligt kapitalindskud.

B. Ansvarsfordeling mellem Finansiell Stabilitet og Finanstilsynet ved behandlingen af ansøgningen om individuel statsgaranti

77. Rigsrevisionens undersøgelse af ansvarsfordelingen mellem Finansiell Stabilitet og Finanstilsynet ved behandlingen af ansøgningen har vist følgende:

- Finansiell Stabilitet fandt det usikkert, hvilken vægt selskabets egen vurdering af Amagerbankens tilstand havde i det videre forløb ved behandlingen af bankens ansøgning om individuel statsgaranti. Med udgangspunkt i lov om finansiell stabilitet fastlagde Erhvervs- og Vækstministeriet arbejdsdelingen mellem Finansiell Stabilitet og Finanstilsynet, hvorefter det er Finanstilsynet, der vurderer, om et pengeinstitut opfylder lovens solvenskrav.
- Erhvervs- og Vækstministeriet fastslog med udgangspunkt i lov om finansiell stabilitet, at Amagerbanken var berettiget til at ansøge om individuel statsgaranti, når banken på baggrund af Finanstilsynets vurdering opfyldte lovens solvenskrav. Finansiell Stabilitet skulle dermed indlede forhandlinger med Amagerbanken om vilkårene for tildeling af en individuel statsgaranti på 13,5 mia. kr., hvilket Finansiell Stabilitet accepterede.

78. Finanstilsynets resultater af tilsynets gennemgang af Amagerbankens engagementer blev drøftet på et møde mellem Finansiell Stabilitet og Erhvervs- og Vækstministeriets departement i maj 2010. På mødet drøftede parterne, hvilke konsekvenser Finanstilsynets vurdering af Amagerbankens solvensbehov havde for Finansiell Stabilitets behandling af bankens ansøgning om individuel statsgaranti.

79. Det fremgår af referaterne fra mødet, at Erhvervs- og Vækstministeriet konstaterede, at Finanstilsynets undersøgelse havde vist, at Amagerbanken opfyldte lovens solvenskrav. På den baggrund orienterede ministeriet Finansiell Stabilitet om, at det fulgte af lovgivningen, at hvis et pengeinstitut opfyldte solvenskravet, skulle en ansøgning følges op af en forhandling med Finansiell Stabilitet. Det var i forbindelse med forhandlingerne Finansiell Stabilitets opgave at fastsætte de nærmere vilkår for at sikre, at udstedelsen af den individuelle statsgaranti efter Finansiell Stabilitets vurdering kunne anses for forsvarlig. Erhvervs- og Vækstministeriet har oplyst, at det var ministeriets juridiske vurdering, at Finansiell Stabilitet ikke kunne afvise at indgå i forhandlinger med Amagerbanken eller afvise at opstille de vilkår, som selskabet ville stille for at sikre, at udstedelsen af en statsgaranti kunne anses for forsvarlig.

80. Finansiell Stabilitet har oplyst, at selskabet vurderede, at der i ordningen med individuel statsgaranti indgik et skønselement, som det påhvilede selskabet at udøve, og at selskabet på den baggrund havde mulighed for at give afslag på en ansøgning om individuel statsgaranti, hvis selskabet ikke vurderede, at det var forsvarligt at udstede garantien. Finansiell Stabilitet fulgte herefter den proces, som ifølge Erhvervs- og Vækstministeriet var fastlagt i lovgivningen. Det medførte, at Finansiell Stabilitet indledte forhandlinger og opstillede de vilkår, som selskabet vurderede var nødvendige, for at tildelingen af statsgaranti var forsvarlig og i overensstemmelse med forvaltningsretlige principper om ligebehandling, saglighed og proportionalitet.

Erhvervs- og Vækstministeriet har hertil oplyst, at det var ministeriets opfattelse, at Finansiell Stabilitet og ministeriet herefter forstod loven på samme måde.

81. Finansiell Stabilitet accepterede således Finanstilsynets vurdering af, at Amagerbanken opfyldte lovens solvenskrav. Finansiell Stabilitet oplyste videre til Erhvervs- og Vækstministeriet, at selskabet på baggrund af den foreløbige behandling af ansøgningen fortsat var af den opfattelse, at der var endog betydelig risiko for, at Amagerbanken fremadrettet ville få problemer med at opfylde lovens solvenskrav. Endelig oplyste Finansiell Stabilitet, at selskabet som led i den fortsatte behandling af Amagerbankens ansøgning om individuel statsgaranti ville drøfte Finanstilsynets vurdering med tilsynet og rette henvendelse til ministeriet, i det omfang selskabet vurderede det relevant. Ministeriet har oplyst, at selskabet ikke vendte tilbage til ministeriet med spørgsmål til fortolkningen af loven eller med tilkendegivelser om forsvarligheden ved at indgå en aftale med Amagerbanken.

82. Finansiell Stabilitet behandlede herefter sagen i selskabets bestyrelse. Selskabet orienterede om mødet med Erhvervs- og Vækstministeriet, herunder at ministeriet fandt, at Amagerbanken – på baggrund af Finanstilsynets vurdering af bankens solvensbehov – var berettiget til at søge om individuel statsgaranti, og at Finansiell Stabilitet fandt, at der var behov for at stille særlige vilkår for banken.

83. Finansiell Stabilitet har oplyst, at selskabet herefter påbegyndte forhandlinger med Amagerbanken med henblik på at opstille særlige vilkår for tildelingen af garantien.

C. Garantens særlige vilkår

84. Rigsrevisionens undersøgelse af garantens særlige vilkår har vist følgende:

- Finansiell Stabilitet opstillede særlige vilkår for Amagerbanken som betingelse for at indgå aftale om tildeling af individuel statsgaranti. Vilkårene var de mest vidtrækkende, som Finansiell Stabilitet har opstillet til et pengeinstitut. Bl.a. fastsatte Finansiell Stabilitet et kapitalkrav til Amagerbanken på 750 mio. kr. Finansiell Stabilitet havde mulighed for at stille et større kapitalkrav henset til selskabets vurdering af Amagerbankens særligt dårlige tilstand. Der var dog en række hensyn, som Finansiell Stabilitet valgte at tage, herunder særligt at kapitalkravet svarede til en solvensmæssig overdækning på 50 %, hvilket var selskabets sædvanlige krav til svage pengeinstitutter.
- Rigsrevisionen finder, at der med de særlige vilkår – på tidspunktet for tildelingen af den individuelle statsgaranti – var fundet en forsvarlig løsning.

85. Den 28. juni 2010 indgik Finansiell Stabilitet en aftale med Amagerbanken om vilkårene for at udstede en 3-årig statsgaranti på 13,5 mia. kr. Aftalen indeholdt en række særlige vilkår, som Amagerbanken skulle opfylde, hvis garantien skulle effektueres.

86. Finansiell Stabilitet har mulighed for at stille særlige vilkår, for at det kan anses for forsvarligt at udstede en individuel statsgaranti for det pågældende pengeinstitut. Finansiell Stabilitet har udarbejdet interne retningslinjer for, hvornår det skal overvejes at stille særlige vilkår.

Vilkårene til Amagerbanken fremgår af boks 5.

BOKS 5. DE OPSTILLEDE VILKÅR FOR INDGÅELSE AF AFTALE OM INDIVIDUEL STATSGARANTI TIL AMAGERBANKEN

- I. En pligt til at lade sig overdrage til en køber anvist af Finansiell Stabilitet, hvis Amagerbanken i tilfælde af solvensproblemer ikke ville finde en løsning herpå inden for en af Finanstilsynet fastsat frist.
- II. En pligt til at forhøje sin basiskapital med et kontantbeløb på mindst 750 mio. kr., svarende til en solvensoverdækning på 50 % pr. ultimo 1. kvartal 2010. Kapitaltilførslen skulle være gennemført inden medio september 2010, og Amagerbanken skulle løbende underrette Finansiell Stabilitet om tidsplanen for kapitaltilførslen.
- III. En pligt til at foretage de ændringer i struktur og sammensætning af direktionen, som Finansiell Stabilitet krævede.
- IV. En pligt til at sikre, at de 2 kandidater, som Finansiell Stabilitet havde udpeget, blev valgt til Amagerbankens bestyrelse og fik vetoret med hensyn til væsentlige beslutninger.
- V. Krav om, at Finansiell Stabilitet skulle godkende alle Amagerbankens væsentlige beslutninger.

Det fremgår af den indgåede aftale, at vilkår II-IV skulle være opfyldt senest den 15. september 2010.

87. Forud for indgåelsen af aftalen pågik der en forhandling mellem Amagerbanken og Finansiell Stabilitet om rækkevidden af de særlige vilkår. Finansiell Stabilitet har oplyst, at vilkårene til Amagerbanken er de mest vidtgående, som selskabet har stillet til et ansøgende pengeinstitut.

Kravet om at forhøje Amagerbankens basiskapital med mindst 750 mio. kr., svarende til en solvensoverdækning på 50 %, blev stillet, da Finansiell Stabilitet vurderede, at der var relativt stor usikkerhed om bankens fremtidige solvensforhold. Finansiell Stabilitet havde mulighed for at stille et større kapitalkrav henset til selskabets vurdering af Amagerbankens særligt dårlige tilstand. Der var dog en række hensyn, som Finansiell Stabilitet valgte at tage, herunder særligt at kapitalkravet svarede til en såkaldt solvensoverdækning på 50 %. Finansiell Stabilitet har oplyst, at det var selskabets praksis, at svage pengeinstitutter skulle have en solvensoverdækning på min. 50 %.

Finansiell Stabilitet havde ikke tidligere stillet krav til et pengeinstitut om ændringer i direktionens struktur og sammensætning, jf. vilkår III og IV. Disse vilkår blev stillet, da Finansiell Stabilitet ikke havde tillid til den tidligere ledelses strategi.

88. Umiddelbart efter aftalens indgåelse udstedte Finansiell Stabilitet en individuel statsgaranti til Amagerbanken på 13,5 mia. kr., hvorefter banken gennemførte 7 garanterede obligationsudstedelser med henblik på at skaffe kapital. Obligationerne blev udstedt til Amagerbankens egenbeholdning og ville først blive solgt videre til eksterne investorer, hvis banken opfyldte de særlige vilkår i aftalen.

Et **prospekt** betegner en redegørelse for et pengeinstituts opbygning, status og funktioner mv. i forbindelse med udstedelse af aktier eller obligationer.

En **aktieemission** er en udstedelse af aktier.

Forhøjelse af Amagerbankens basiskapital

89. Amagerbanken offentliggjorde medio august et prospekt, hvoraf det fremgik, at banken planlagde en aktieemission for at kunne forhøje bankens basiskapital. Det fremgik af prospektet, at Amagerbanken forventede at kunne registrere kapitalforhøjelsen den 10. september 2010 i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

90. Ultimo august 2010 henvendte Amagerbanken sig til Finansiell Stabilitet med en anmodning om at ændre nogle af de opstillede vilkår i aftalen om individuel statsgaranti. Anmodningen var begrundet i ønsker fra potentielle investorer i Amagerbanken. Efter et møde med Amagerbanken meddelte Finansiell Stabilitet imidlertid, at selskabet stadig var af den overbevisning, at de opstillede vilkår var nødvendige, for at aftalen kunne antages at være forsvarlig, og at der ikke var fremkommet oplysninger, der kunne begrunde en lempelse af vilkårene.

91. Samtidig henvendte Amagerbanken sig også til Erhvervs- og Vækstministeriet, hvorunder banken havde fået tilført et lån på 1,1 mia. kr. i statsligt kapitalindskud i medfør af Bankpakke II. Amagerbanken forklarede i sin henvendelse, at banken – på grund af de vilkår, som kapitaltilførslen var givet på – måske ikke ville være i stand til at tilføre den krævede basiskapital, hvilket ville betyde en afvikling af banken. Amagerbanken fremsatte derfor bl.a. forslag om, at staten skulle acceptere, at kapitalinskuddet på 1,1 mia. kr. blev nedskrevet med 85 %. Desuden anmodede Amagerbanken om, at bankens pligt og dermed statens ret til konvertering af tilskuddet til aktier bortfaldt.

Erhvervs- og Vækstministeriet svarede Amagerbanken, at ministeriet ikke vurderede, at der var hjemmel til at indgå en aftale om at nedskrive det statslige kapitalindskud. Desuden vurderede ministeriet, at en sådan model kunne betragtes som forskelsbehandling, da andre pengeinstitutter ikke havde fået samme tilbud. Ministeriet var dog indstillet på at lade kravet om konverteringsret/-pligt bortfalde, hvilket også var sket over for andre pengeinstitutter.

Sammensætning af bestyrelse og direktion

92. Finansiell Stabilitets krav om ændringer i direktionens struktur og sammensætning blev diskuteret på et møde med Amagerbanken ultimo august 2010. Amagerbanken meddelte den 10. september, at bestyrelsen nu ville igangsætte en proces med henblik på at fremme den ønskede ændring og styrkelse af bankens direktion.

93. Ifølge aftalen var Amagerbanken derudover forpligtet til at sikre, at de 2 kandidater, som Finansiell Stabilitet havde udpeget, blev valgt til bestyrelsen senest den 15. september 2010. Det skete på en ekstraordinær generalforsamling den 13. september 2010. Dagen efter oplyste Finansiell Stabilitets 2 nyvalgte bestyrelsesrepræsentanter, at de ikke ønskede at forholde sig til, om den planlagte aktieemission var forsvarlig, da det var den tidligere bestyrelse, der havde truffet denne beslutning.

94. Rigsrevisionen finder, at der med de særlige vilkår – på tidspunktet for tildelingen af den individuelle statsgaranti – var fundet en forsvarlig løsning.

V. Amagerbankens nye ledelses afdækning af bankens risici

Det er Rigsrevisionens vurdering, at Amagerbankens nye ledelse tog udgangspunkt i en normaliseret kreditpolitik og nedskrivningspraksis, da den nye ledelse afdækkede bankens risici i januar 2011. Den nye ledelse gjorde op med de særligt risikable forretningsmetoder og baserede Amagerbankens kreditpolitik på mere markedskonforme principper. Amagerbankens kreditpolitik var herefter i overensstemmelse med bankens skriftlige politik på området. Rigsrevisionen konstaterer, at den nye ledelse herefter nedskrev yderligere 2,2 mia. kr. på de 35 engagementer. Der er i 1. halvår 2011 nedskrevet yderligere ca. 1,2 mia. kr. på de 35 engagementer.

95. Rigsrevisionens undersøgelse af Amagerbankens nye ledelses afdækning af bankens risici har vist følgende:

- Amagerbankens nye ledelse gennemførte en ændring af bankens organisation og ledelse med henblik på at opnå en mere veldefineret, gennemskuelig og konsekvent ansvarsfordeling. Dermed sikrede den nye ledelse et afgørende grundlag for, at Amagerbanken kunne gennemgå de største engagementer med udgangspunkt i sædvanlig praksis for sektoren.
- Amagerbankens nye ledelse har oplyst, at den ønskede at gennemføre en markedskonform kreditvurdering af bankens største engagementer for at opnå et dækkende billede af bankens reelle tilstand. Den nye ledelse vurderede til dette formål Amagerbankens hidtidige praksis og fastlagde principper for en fornyet og markedskonform gennemgang.
- Den nye ledelses gennemgang af udlånsporteføljen viste et samlet nedskrivningsbehov på yderligere 3,1 mia. kr., heraf 2,2 mia. kr. på de 35 engagementer, som skyldtes den ændrede tilgang til behandlingen af de nødlidende engagementer kombineret med en negativ udvikling i flere af engagementerne. Den afdækning af Amagerbankens risici og fastlæggelsen af yderligere reservationer, som Finansiell Stabilitet og Finanstilsynet vurderede ved deres gennemgange af banken, tog netop udgangspunkt i institutionernes forventninger til den fremtidige negative udvikling i engagementerne. Den nye ledelses vurdering og revurdering af sikkerhederne i de 35 engagementer i 1. halvår 2011, hvor Amagerbanken dog var under afvikling, viser, at der var behov for yderligere nedskrivninger på engagementerne på ca. 1,2 mia. kr.

- Finanstilsynet finder, at Amagerbankens nye ledelses kreditpolitik var udtryk for en normalisering om end til den forsigtige side, mens der i forhold til praksis for nedskrivninger var tale om en konservativ linje. Finanstilsynet finder videre, at det hovedsageligt var forværringer i udlånsporteføljen, der medførte, at Amagerbanken ikke kunne fortsætte som pengeinstitut. Finanstilsynets muligheder for at tilsidesætte Amagerbankens nedskrivningsberegninger er imidlertid begrænsede, hvis bankens skøn ligger inden for regnskabsreglernes rammer. Finanstilsynet hørte i forbindelse med den nye ledelses gennemgang Kammeradvokaten for at afdække tilsynets ansvar ved Amagerbankens ophør som pengeinstitut. På baggrund af Kammeradvokatens svar vurderede Finanstilsynet ikke, at der var grundlag for at tilsidesætte Amagerbankens nedskrivninger.
- Rigsrevisionen finder, at den hidtidige udbredte anvendelse af de risikable forretningsmetoder medførte, at Amagerbanken i betydeligt omfang skubbede problemerne foran sig og dermed ikke løste problemerne i engagementerne.

96. Den nye ledelse af Amagerbanken ønskede efter sin tiltrædelse i november 2010 at afdække bankens væsentlige problemer nærmere ved en fornyet gennemgang af bankens største engagementer. Amagerbankens nye ledelse har oplyst, at ledelsen ønskede at gennemgå bankens engagementer med udgangspunkt i den praksis, som er sædvanlig for pengeinstitutsektoren.

Forudsætningen for at gennemføre en fornyet gennemgang af Amagerbankens engagementer – baseret på en mere markedskonform og sædvanlig praksis – var en tilpasning af bankens organisation, fastlæggelse af principperne for vurderingen af engagementerne og gennemgang af engagementerne baseret på disse principper.

Tilpasning af Amagerbankens organisation

97. Amagerbankens nye ledelse konstaterede, at den entydige organisatoriske struktur, som kræves efter § 71 i lov om finansiel virksomhed, ikke var til stede. Det var bl.a. forhold omkring organiseringen og praksis i Amagerbankens kreditafdeling og erhvervskundeafdeling, der var problemet.

98. Amagerbankens nye ledelse gennemførte som følge heraf en ændring af bankens organisation og ledelse med henblik på at opnå en mere veldefineret, gennemskuelig og konsekvent ansvarsfordeling. Det indebar først og fremmest en omstrukturering af erhvervs- og kreditområdet, men også, at låneansøgninger fra kunder blev behandlet mere systematisk end hidtil.

99. Amagerbanken besatte desuden de relevante funktioner med nye medarbejdere, der kom fra en række af de store pengeinstitutter. De fik til opgave at reorganisere kreditafdelingen og erhvervskundeafdelingen og gennemgå Amagerbankens største engagementer i samarbejde med den nye ledelse baseret på den praksis og kredittilgang, de kendte fra deres tidligere ansættelser.

Dermed sikrede den nye ledelse et afgørende grundlag for, at Amagerbanken kunne gennemgå de største engagementer med udgangspunkt i sædvanlig praksis for sektoren.

Fastlæggelse af principperne for vurderingen af engagementerne

100. Amagerbankens nye ledelse har oplyst, at den forholdte sig kritisk til en række af de forretningsmetoder, som bankens tidligere ledelse havde anvendt. Den nye ledelse har oplyst, at en række af de forretningsmetoder, der er beskrevet i afsnit III.C, er meget usædvanlige, bl.a. de meget lange betalingsrækker i en række større ejendomsengagementer, renteoprul og parkeringshandler. Efter den nye ledelses opfattelse var der tale om "meget dårligt kredithåndværk", og at det ikke var en strategi i sædvanlig forstand, men "løbende afværgeforanstaltninger".

101. Amagerbankens nye ledelse har i sin redegørelse til Rigsrevisionen desuden fremført, at:

"det ikke har været et selvstændigt mål for den nye ledelse at definere en ny strategi om nedskrivninger. Det har alene været målet at foretage en gennemgang af bankens største engagementer og vurdere behovet for nedskrivninger baseret på en helt normal og markeds-konform kredittilgang foretaget af erfarne kreditmedarbejdere med baggrund fra forskellige andre pengeinstitutter".

På den baggrund tog den nye ledelse udgangspunkt i en mere hensigtsmæssig kreditpolitik, som bl.a. indebar, at Amagerbanken ikke længere skulle tilføre likviditet til dårlige og nødlidende engagementer, medmindre der kunne skabes meget stor sikkerhed for, at engagementet kunne afvikles over en kortere årrække uden eller med begrænsede tab, og at banken ikke længere tilførte ny likviditet til ikke-bæredygtige projekter. Rigsrevisionens undersøgelse har vist, at Amagerbankens nye ledelse på den baggrund vurderede, efter hvilke principper den fornyede gennemgang skulle gennemføres.

102. Den nye ledelses principper indebar bl.a.:

- at Amagerbanken ikke skulle anvende betalingsrækker på mere end 4 år i de ejendomsengagementer, hvor banken hidtil havde regnet med op til 14-årige betalingsrækker
- nøje risikovurdering og gennemgang af sikkerhederne i engagementerne
- konkrete vurderinger fra uafhængige ejendomseksperter af visse ejendomsengagementer.

103. Rigsrevisionen kan konstatere, at Amagerbankens nye ledelse på den baggrund fastlagde overordnede principper for en fornyet gennemgang af bankens engagementer, der dels gjorde op med den tidligere ledelses løbende foranstaltninger for at understøtte de nødlidende engagementer, dels havde fokus på at afdække den reelle tilstand af bankens engagementer.

Gennemgang af Amagerbankens største engagementer

104. I januar 2011 igangsatte ledelsen en kreditgennemgang af Amagerbankens 169 største engagementer, herunder de 35 engagementer, som tidligere var gennemgået af Finansiell Stabilitet og Finanstilsynet. De 169 engagementer omfattede kunder, der havde udlån for mere end 15 mio. kr.

Ledelsen gennemgik bl.a. engagementernes regnskaber, vurderede sikkerhederne i lånene, gennemførte samtaler med hovedparten af kunderne og fik ekstern bistand til at vurdere nogle af ejendommene i en række engagementer.

105. Under gennemgangen konstaterede ledelsen bl.a., at der ikke var foretaget eksterne vurderinger af de pågældende ejendomme. Ledelsen valgte derfor at få udarbejdet eksterne vurderinger af 9 større investeringsejendomme, hvilket svarede til ca. 25 % af Amagerbankens ejendomsseksponering.

106. Den nye ledelses gennemgang viste endvidere, at størstedelen af de 35 engagementer – foruden de ikke-markedskonforme forretningsmetoder – var kendetegnet ved svigtende forretningsgrundlag, negativt cashflow, svigtende omsætning og truende konkurs.

107. Ultimo januar 2011 drøftede Amagerbankens ledelse og Finanstilsynet på en række møder resultaterne af bankens foreløbige gennemgang og de mulige nedskrivninger. Amagerbanken orienterede på møderne Finanstilsynet om, at den altovervejende del af forværringerne skyldtes bankens udlånsportefølje, og at der med de mulige nye nedskrivninger var risiko for, at banken ikke havde tilstrækkelig solvens.

108. Den nye ledelses tilgang til behandlingen af de nødlidende engagementer – kombineret med en negativ udvikling i flere af engagementerne – medførte herefter, at Amagerbanken måtte nedskrive yderligere 2,18 mia. kr. på 24 af de 35 engagementer. På de resterende 11 engagementer foretog Amagerbanken ikke yderligere nedskrivninger. Amagerbankens samlede nedskrivninger for de 169 gennemgåede engagementer blev på 3,1 mia. kr.

Den afdækning af Amagerbankens risici og fastlæggelsen af yderligere reservationer, som Finansiell Stabilitet og Finanstilsynet vurderede ved deres gennemgange i banken, tog netop udgangspunkt i de 2 institutioners forventninger til den fremtidige negative udvikling i engagementerne.

109. Finanstilsynet har oplyst, at tilsynet efterfølgende har foretaget en analyse af den nye ledelses nedskrivninger på 3,1 mia. kr. Analysen har vist, at en væsentlig del af den nye ledelses nedskrivninger skyldtes objektivt konstaterbare forværringer i Amagerbankens udlånsportefølje. Udlånsporteføljen er dels blevet påvirket af den generelle dårlige økonomiske udvikling, dels har flere af Amagerbankens store kunder oplevet en betydelig forværring i deres økonomi, bl.a. ved konkurs, tab af egenkapital og værditab på aktier og obligationer, som lå som sikkerheder for lån.

Finanstilsynets vurdering af resultaterne af den nye ledelses gennemgang

110. Det var Finanstilsynets opfattelse, at Amagerbankens nye ledelse valgte en konservativ tilgang til nedskrivninger – også sammenlignet med mange andre pengeinstitutter. Hertil kom en række forværringer i Amagerbankens udlånsportefølje, der bidrog til, at banken ikke kunne fortsætte som pengeinstitut. Finanstilsynet vurderede dog samtidig, at den nye ledelses nedskrivninger var "baseret på et regnskabsmæssigt skøn, som holder sig inden for det interval, regnskabsreglerne udspænder".

111. Finanstilsynet søgte ekstern bistand i forbindelse med tilsynets vurdering af Amagerbankens nye ledelses ændrede tilgang. Finanstilsynet bad få dage før Amagerbankens overdragelse til Finansiell Stabilitet Kammeradvokaten vurdere, om Finanstilsynet kunne pådrage sig et erstatningsansvar over for aktionærerne i banken, hvis tilsynet godkendte den nye ledelses ændrede principper for vurdering af bankens engagementer. Baggrunden var Finanstilsynets vurdering af, "at den nye ledelses tilgang til nedskrivninger potentielt kunne blive afgørende for bankens overlevelse".

Kammeradvokaten svarede, at Finanstilsynet ikke pådrog sig et erstatningsansvar ved at godkende, at Amagerbanken ændrede sine nedskrivninger på baggrund af vurderingen af udlånsengagementer.

112. Som nævnt ovenfor medførte Amagerbankens udbredte anvendelse af de risikable forretningsmetoder, at banken i betydeligt omfang skubbede problemerne foran sig og dermed ikke løste problemerne i engagementerne.

Et **regnskabsmæssigt skøn** er en tilnærmet værdi af en post som følge af mangel på en præcis målemetode. Ifølge regnskabsreglerne er anvendelsen af skøn derfor i forbindelse med vurderingen af udlån som oftest nødvendig og mindsker ikke regnskabs pålidelighed, forudsat at skønnene er rimelige og velunderbyggede.

113. Forløbet i Amagerbanken endte med, at den nye ledelse kunne konstatere, at banken var i så store vanskeligheder, at den ikke kunne fortsætte på egen hånd. Amagerbanken kunne ikke rejse ny kapital og måtte den 6. februar 2011 lade sig overdrage til Finansiell Stabilitet med henblik på afvikling. Amagerbankens nye ledelse har efterfølgende nedskrevet de 35 engagementer med yderligere 1,2 mia. kr. Amagerbanken var dog på dette tidspunkt under afvikling, hvilket betyder, at tallene ikke er direkte sammenlignelige med de nedskrivninger, som banken hidtil havde foretaget, da den var i drift.

Rigsrevisionen, den 19. oktober 2011

Henrik Otbo

/Mads Nyholm Jacobsen

Bilag 1. Oversigt over Amagerbankens 35 største engagementer

Følgende oversigt viser Finansiell Stabilitets og Finanstilsynets vurderinger af risici og merbehovet for reservationer i Amagerbankens største engagementer.

Sag	Engagementstype	Forretningsmæssig risiko	Økonomisk risiko ¹⁾	Forklaringer på forskelle i Finansiell Stabilitets og Finanstilsynets vurderinger ²⁾
1	Ejendoms-engagement	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Renteoprul/forhøjelse af engagement Opgørelse af sikkerheder, fx ved lange betalingsrækker <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Renteoprul/forhøjelse af engagement 	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Merbehov: 250-320 mio. kr. (N) <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Merbehov: 71 mio. kr. (N: 30 mio. kr., S: 41 mio. kr.) 	<ul style="list-style-type: none"> Regelgrundlaget for afdækning af risiko Vurdering af sikkerhedernes værdi (Finansiell Stabilitets øvre skøn)
2	Ejendoms-engagement	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Renteoprul/forhøjelse af engagement Opgørelse af sikkerheder, fx ved lange betalingsrækker <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Renteoprul/forhøjelse af engagement Lange betalingsrækker 	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Merbehov: 190-220 mio. kr. (N) <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Merbehov: 30 mio. kr. (N: 6 mio. kr., S: 24 mio. kr.) 	<ul style="list-style-type: none"> Regelgrundlaget for afdækning af risiko
3	Øvrigt engagement	<ul style="list-style-type: none"> Ingen forretningsmæssig risiko 	<ul style="list-style-type: none"> Ikke OIV Ikke merbehov for reservation 	<ul style="list-style-type: none"> Ingen uenighed
4	Ejendoms-engagement	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Renteoprul/forhøjelse af engagement Valutaspekulation Betalt foranstående panter <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Renteoprul/forhøjelse af engagement Valutaspekulation Betalt foranstående panter 	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Merbehov: 70 mio. kr. (N) <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Ikke merbehov for reservation idet banken selv hævede sin reservation med 78 mio. kr. (N) 	<ul style="list-style-type: none"> Ingen uenighed
5	Ejendoms-engagement	<ul style="list-style-type: none"> Ingen forretningsmæssig risiko 	<ul style="list-style-type: none"> Ikke OIV Ikke merbehov for reservation 	<ul style="list-style-type: none"> Ingen uenighed
6	Ejendoms-engagement	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Renteoprul/forhøjelse af engagement Stråmands-/parkerings-handel <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Renteoprul/forhøjelse af engagement Stråmands-/parkerings-handel 	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Merbehov: 70-85 mio. kr. (N) <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Merbehov: 21 mio. kr. (N: 55 mio. kr., S reduceret: 34 mio. kr.) 	<ul style="list-style-type: none"> Regelgrundlaget for afdækning af risiko
7	Ejendoms-engagement	<ul style="list-style-type: none"> Ingen forretningsmæssig risiko 	<ul style="list-style-type: none"> Ikke OIV Ikke merbehov for reservation 	<ul style="list-style-type: none"> Ingen uenighed

Forkortelser: N: nedskrivning, S: solvensreservation, OIV: objektiv indikation for værdiforringelse.

Sag	Engagementstype	Forretningsmæssig risiko	Økonomisk risiko ¹⁾	Forklaringer på forskelle i Finansiell Stabilitets og Finanstilsynets vurderinger ²⁾
8	Ejendoms-engagement	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Renteoprul/forhøjelse af engagement • Valutaspekulation • Indfrielse af delengagementer hos andre pengeinstitutter • Opgørelse af sikkerheder, fx ved lange betalingsrækker • Lommepenge <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Renteoprul/forhøjelse af engagement • Valutaspekulation • Indfrielse af delengagementer hos andre pengeinstitutter • Lommepenge • Betalt foranstående panter 	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • OIV • Merbehov: 125-175 mio. kr. (N) <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • OIV • Merbehov: 82 mio. kr. (N: 36 mio. kr., S: 46 mio. kr.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Regelgrundlaget for afdækning af risiko • Vurdering af sikkerhedernes værdi (Finansiell Stabilitets øvre skøn)
9	Ejendoms-engagement	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Renteoprul/forhøjelse af engagement • Opgørelse af sikkerheder, fx ved lange betalingsrækker <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Renteoprul/forhøjelse af engagement • Lange betalingsrækker • Betalt foranstående panter 	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • OIV • Merbehov: 280-320 mio. kr. (N) <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • OIV • Ikke merbehov for reservation 	<ul style="list-style-type: none"> • Regelgrundlaget for afdækning af risiko
10	Øvrigt engagement	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Renteoprul/forhøjelse af engagement <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Renteoprul/forhøjelse af engagement 	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • OIV • Merbehov: 0-180 mio. kr. (N) <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ikke OIV • Merbehov: 58 mio. kr. (S) 	<ul style="list-style-type: none"> • Regelgrundlaget for afdækning af risiko
11	Øvrigt engagement	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ingen forretningsmæssig risiko <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Renteoprul/forhøjelse af engagement 	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • OIV • Merbehov: 100-150 mio. kr. (N) <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • OIV • Merbehov: 82 mio. kr. (S) 	<ul style="list-style-type: none"> • Regelgrundlaget for afdækning af risiko
12	Ejendoms-engagement	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Renteoprul/forhøjelse af engagement <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Renteoprul/forhøjelse af engagement 	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • OIV • Merbehov: 0-50 mio. kr. (N) <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • OIV • Ikke merbehov for reservation 	<ul style="list-style-type: none"> • Regelgrundlaget for afdækning af risiko • Vurdering af sikkerhedernes værdi (Finansiell Stabilitets øvre skøn)

Forkortelser: N: nedskrivning, S: solvensreservation, OIV: objektiv indikation for værdiforringelse.

Sag	Engagementstype	Forretningsmæssig risiko	Økonomisk risiko ¹⁾	Forklaringer på forskelle i Finansiell Stabilitets og Finanstilsynets vurderinger ²⁾
13	Øvrigt engagement	<ul style="list-style-type: none"> Ingen forretningsmæssig risiko 	<ul style="list-style-type: none"> Ikke OIV Ikke merbehov for reservation 	<ul style="list-style-type: none"> Ingen uenighed
14	Ejendoms-engagement	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Valutaspekulation <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Valutaspekulation 	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Merbehov: 0-100 mio. kr. (N) <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Ikke merbehov for reservation 	<ul style="list-style-type: none"> Regelgrundlaget for afdækning af risiko Vurdering af sikkerhedernes værdi (Finansiell Stabilitets øvre skøn)
15	Ejendoms-engagement	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Renteoprul/forhøjelse af engagement Opgørelse af sikkerheder, fx ved lange betalingsrækker <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Renteoprul/forhøjelse af engagement Lange betalingsrækker 	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Merbehov: 70-110 mio. kr. (N) <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Ikke merbehov for reservation 	<ul style="list-style-type: none"> Regelgrundlaget for afdækning af risiko
16	Ejendoms-engagement	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Valutaspekulation Renteoprul/forhøjelse af engagement Lommepenge <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Valutaspekulation Renteoprul/forhøjelse af engagement Lommepenge 	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Merbehov: 35-60 mio. kr. (N) <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Ikke merbehov for reservation 	<ul style="list-style-type: none"> Regelgrundlaget for afdækning af risiko Vurdering af sikkerhedernes værdi
17	Øvrigt engagement	<ul style="list-style-type: none"> Ingen forretningsmæssig risiko 	<ul style="list-style-type: none"> Ikke OIV Ikke merbehov for reservation 	<ul style="list-style-type: none"> Ingen uenighed
18	Ejendoms-engagement	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Renteoprul/forhøjelse af engagement <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Renteoprul/forhøjelse af engagement 	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Merbehov: 150-200 mio. kr. (N) <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Merbehov: 19 mio. kr. (N) 	<ul style="list-style-type: none"> Regelgrundlaget for afdækning af risiko Vurdering af sikkerhedernes værdi
19	Ejendoms-engagement	<ul style="list-style-type: none"> Ingen forretningsmæssig risiko 	<ul style="list-style-type: none"> Ikke OIV Ikke merbehov for reservation 	<ul style="list-style-type: none"> Ingen uenighed
20	Ejendoms-engagement	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Valutaspekulation <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Valutaspekulation 	<ul style="list-style-type: none"> Ikke OIV Ikke merbehov for reservation 	<ul style="list-style-type: none"> Ingen uenighed
21	Ejendoms-engagement	<ul style="list-style-type: none"> Ingen forretningsmæssig risiko 	<ul style="list-style-type: none"> Ikke OIV Ikke merbehov for reservation 	<ul style="list-style-type: none"> Ingen uenighed

Forkortelser: N: nedskrivning, S: solvensreservation, OIV: objektiv indikation for værdiforringelse.

Sag	Engagementstype	Forretningsmæssig risiko	Økonomisk risiko ¹⁾	Forklaringer på forskelle i Finansiell Stabilitets og Finanstilsynets vurderinger ²⁾
22	Øvrigt engagement	<ul style="list-style-type: none"> Ingen forretningsmæssig risiko 	<ul style="list-style-type: none"> Ikke OIV Ikke merbehov for reservation 	<ul style="list-style-type: none"> Ingen uenighed
23	Ejendomsengagement	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Renteoprul/forhøjelse af engagement Indfrielse af delengagement hos andre pengeinstitutter Stråmands-/parkeringshandel <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Renteoprul/forhøjelse af engagement Indfrielse af delengagement hos andre pengeinstitutter 	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Merbehov: 55-65 mio. kr. (N) <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Ikke merbehov for reservation 	<ul style="list-style-type: none"> Regelgrundlaget for afdækning af risiko Vurdering af sikkerhedernes værdi
24	Ejendomsengagement	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Stråmands-/parkeringshandel <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Stråmands-/parkeringshandel 	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Merbehov: 50 mio. kr. (N) <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Ikke merbehov for reservation 	<ul style="list-style-type: none"> Regelgrundlaget for afdækning af risiko Vurdering af sikkerhedernes værdi
25	Øvrigt engagement	<ul style="list-style-type: none"> Ingen forretningsmæssig risiko 	<ul style="list-style-type: none"> OIV Ikke merbehov for reservation 	<ul style="list-style-type: none"> Ingen uenighed
26	Ejendomsengagement	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Renteoprul/forhøjelse af engagement Valutaspekulation <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Renteoprul/forhøjelse af engagement Indfrielse af delengagement hos andre pengeinstitutter Valutaspekulation 	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Merbehov: 0-15 mio. kr. (N) <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Merbehov: 17 mio. kr. (S) 	<ul style="list-style-type: none"> Ingen uenighed (ubetydelig forskel)
27	Ejendomsengagement	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Renteoprul/forhøjelse af engagement Betalt foranstående panter <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Renteoprul/forhøjelse af engagement Stråmands-/parkeringshandel Indfrielse af delengagement hos andre pengeinstitutter Betalt foranstående panter 	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Merbehov: 25-50 mio. kr. (N) <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Ikke merbehov for reservation 	<ul style="list-style-type: none"> Regelgrundlaget for afdækning af risiko Vurdering af sikkerhedernes værdi

Forkortelser: N: nedskrivning, S: solvensreservation, OIV: objektiv indikation for værdiforringelse.

Sag	Engagementstype	Forretningsmæssig risiko	Økonomisk risiko ¹⁾	Forklaringer på forskelle i Finansiell Stabilitets og Finanstilsynets vurderinger ²⁾
28	Ejendoms-engagement	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Renteoprul/forhøjelse af engagement Stråmands-/parkerings-handel <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Renteoprul/forhøjelse af engagement Stråmands-/parkerings-handel 	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Merbehov: 70 mio. kr. (N) <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Ikke OIV Ikke merbehov for reservation 	<ul style="list-style-type: none"> Regelgrundlaget for afdækning af risiko
29	Øvrigt engagement	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Renteoprul/forhøjelse af engagement Indfrielse af delengagement hos andre pengeinstitutter Lommepenge <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Renteoprul/forhøjelse af engagement Indfrielse af delengagement hos andre pengeinstitutter Lommepenge 	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Merbehov: 40-50 mio. kr. (N) <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV på en del af engagementet Ikke merbehov for reservation 	<ul style="list-style-type: none"> Regelgrundlaget for afdækning af risiko
30	Ejendoms-engagement	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Renteoprul/forhøjelse af engagement <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Renteoprul/forhøjelse af engagement Lange betalingsrækker 	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Merbehov: 55 mio. kr. (N) <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Merbehov: 2 mio. kr. (S) 	<ul style="list-style-type: none"> Regelgrundlaget for afdækning af risiko
31	Øvrigt engagement	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Valutaspekulation Indfrielse af delengagement hos andre pengeinstitutter <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Valutaspekulation Indfrielse af delengagement hos andre pengeinstitutter 	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Ikke merbehov for reservation <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Ikke merbehov for reservation 	<ul style="list-style-type: none"> Ingen uenighed
32	Øvrigt engagement	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Renteoprul/forhøjelse af engagement Indfrielse af delengagement hos andre pengeinstitutter <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Renteoprul/forhøjelse af engagement Indfrielse af delengagement hos andre pengeinstitutter 	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Ikke merbehov for reservation <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Ikke merbehov for reservation 	<ul style="list-style-type: none"> Ingen uenighed

Forkortelser: N: nedskrivning, S: solvensreservation, OIV: objektiv indikation for værdiforringelse.

Sag	Engagementstype	Forretningsmæssig risiko	Økonomisk risiko ¹⁾	Forklaringer på forskelle i Finansiell Stabilitets og Finanstilsynets vurderinger ²⁾
33	Ejendoms-engagement	<ul style="list-style-type: none"> Ingen forretningsmæssig risiko 	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Ikke OIV Ikke merbehov for reservation <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Ikke OIV Ikke merbehov for reservation 	<ul style="list-style-type: none"> Ingen uenighed
34	Ejendoms-engagement	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Renteoprul/forhøjelse af engagement Stråmands-/parkerings-handel <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Renteoprul/forhøjelse af engagement Stråmands-/parkerings-handel Valutaspekulation 	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Merbehov: 35-60 mio. kr. (N) <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Ikke merbehov for reservation 	<ul style="list-style-type: none"> Regelgrundlaget for afdækning af risiko Vurdering af sikkerhedernes værdi
35	Ejendoms-engagement	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Renteoprul/forhøjelse af engagement Indfrielse af delengagement hos andre pengeinstitutter Stråmands-/parkerings-handel <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Renteoprul/forhøjelse af engagement Stråmands-/parkerings-handel 	<p><i>Finansiell Stabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Merbehov: 25-60 mio. kr. (N) <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV Ikke merbehov for reservation 	<ul style="list-style-type: none"> Regelgrundlaget for afdækning af risiko Vurdering af sikkerhedernes værdi (Finansiell Stabilitets øvre skøn)
I alt	I alt	I alt	I alt	I alt
Ejendoms-engagement (25)	<i>Finansiell Stabilitet</i>	<i>Finansiell Stabilitet</i>	<i>Finansiell Stabilitet</i>	<ul style="list-style-type: none"> Forskellig vurdering af sikkerhedernes værdi (11), herunder i forhold til Finansiell Stabilitets nedre skøn (6) og øvre skøn (5) Regelgrundlaget for afdækning af risiko (20)
Øvrigt engagement (10)	<ul style="list-style-type: none"> Forretningsmæssig risiko (24) <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Forretningsmæssig risiko (25) 	<ul style="list-style-type: none"> OIV (25) Merbehov: 1,7-2,5 mia. kr. (N) <p><i>Finanstilsynet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OIV (23) Merbehov: 382 mio. kr. (N: 127 mio. kr., S: 255 mio. kr.) 		

¹⁾ Det merbehov, der står anført under Finansiell Stabilitet, indeholder kun behovet for nedskrivninger, idet Finansiell Stabilitets modsvarende reduktion af solvensreservationer ikke er angivet på engagementsniveau.

²⁾ Rigsrevisionen har bedt Finanstilsynet forklare forskellen på Finansiell Stabilitets og Finanstilsynets vurderinger i forhold til en overordnet kategorisering.

Forkortelser: N: nedskrivning, S: solvensreservation, OIV: objektiv indikation for værdiforringelse.

Bilag 2. Ordliste

Aktieemission	En udstedelse af aktier.
Basiskapital	Finansielle virksomheders kapitalgrundlag til opfyldelse af solvensbehovet og det lovmæssige kapitalkrav. Basiskapital omfatter kernekapital og supplerende kapital, idet supplerende kapital højst må udgøre halvdelen af basiskapitalen.
Bonitet (kreditbonitet)	Et udtryk for kreditværdigheden af en kunde eller et engagement. En høj bonitet svarer til en lav risiko.
Dividende	Den procentdel af et anmeldt tilgodehavende, fx i et krakket pengeinstitut eller et konkursbo, som en kreditor får udbetalt ved boets afslutning. En dividendeprocent på 84,4 i Amagerbankens tilfælde indebærer, at kreditorerne modtager 84,4 % af deres tilgodehavende.
Egenkapital	Ejernes andel af virksomhedens kapital, herunder aktie- eller andelskapital, akkumulerede overskud mv. Egenkapital opgøres som værdien af aktiverne med fradrag af gæld og øvrige forpligtelser.
Engagement	Summen af alle mellemværender mellem pengeinstituttet og kunden, der indebærer en kreditrisiko for pengeinstituttet.
Funktionsundersøgelse	Finanstilsynet kan supplere sine ordinære undersøgelser med funktionsundersøgelser. Det er mindre undersøgelser, hvor Finanstilsynet gennemgår ét eller flere udvalgte områder, fx et pengeinstituts kreditområde.
Garantifonden for Indskydere og Investorer (Indskydergarantifonden)	En privat, selvejende fond, som yder indskydere og investorer i danske pengeinstitutter, realkreditinstitutter og fondsmæglerselskaber erstatning for visse tab i forbindelse med en betalingsstandsning eller konkurs.
Hensættelse	Et beløb, der afsættes i et regnskab til at dække forventede tab, omkostninger eller forpligtelser.
Hybrid kernekapital	Udgør – sammen med den egentlige kernekapital og supplerende kapital – basiskapitalen i finansielle virksomheder. Der kan være knyttet rettigheder eller pligter til at konvertere hybrid kernekapital til aktiekapital. Det statslige kapitalindskud i medfør af Bankpakke II (Kreditpakken) blev givet i form af hybrid kernekapital.
IFRS-/IAS-reglerne	International Financial Reporting Standards (IFRS) og International Accounting Standards (IAS) er de internationale regnskabsstandarder, der udarbejdes af den uafhængige institution International Accounting Standards Board (IASB) med henblik på at gøre regnskaber sammenlignelige på tværs af lande.
Individuel statsgaranti	Ordning under Bankpakke II (Kreditpakken), hvor Finansiell Stabilitet A/S på vegne af staten i op til 3 år kunne garantere for obligationer og lån, som penge- og realkreditinstitutterne udstedte frem til den 31. december 2010. Garantien indebærer, at staten garanterede for rentebetalingen og tilbagebetalingen på lånene. Garantien blev tildelet efter ansøgning.
Kapitalkrav	Se solvensbehov og solvenskrav.
Kernekapital	Indbetalt aktie-, andels- eller garantikapital og almindelige reserver, som er korrigeret for bl.a. immaterielle aktiver og tillagt den hybride kernekapital.
Kreditrisiko	Risikoen for at lide et tab som følge af en modparts misligholdelse af sine betalingsforpligtelser over for pengeinstituttet.
Kreditvurdering	En vurdering af en modparts kreditværdighed – evnen til at forrente og tilbagebetale et lån og dermed overholde kreditvilkårene.
Nedskrivning	For udlån, hvorpå der forventes et tab (dvs. der er indtrådt objektiv indikation for værdiforringelse (OIV)), skal pengeinstituttet nedskrive udlånet til nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger, herunder realisation af sikkerheder.

Objektiv indikation for værdiforringelse (OIV)	OIV forekommer i tilfælde, hvor særlige begivenheder er indtruffet, fx at låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder. Hvorvidt der er OIV, baseres på et skøn. Hvis der er konstateret OIV, nedskrives det forventede tab i regnskabet.
Prospekt	En redegørelse for et pengeinstituts opbygning, status og funktioner mv. i forbindelse med udstedelse af aktier eller obligationer.
Påbud	Se risikooplysning.
Regnskabsmæssigt skøn	En tilnærmet værdi af en post som følge af mangel på en præcis målemetode. Ifølge regnskabsreglerne er anvendelsen af skøn derfor i forbindelse med vurderingen af udlån som oftest nødvendig og mindsker ikke regnskabet pålidelighed, forudsat at skønnene er rimelige og velunderbyggede.
Risikooplysning	Anvendes, når Finanstilsynet vurderer, at der er behov for at henlede opmærksomheden på et emne, uden at der foreligger en lovovertredelse fra pengeinstituttets side. Hvis pengeinstituttet handler på en lovstridig måde eller undlader at handle, hvor handling er påkrævet, anvendes påbud.
Simple kreditorer	Kreditorer, som ved en konkurs først får tilgodeset sine fordringer efter de privilegerede kreditorer (fx omkostninger ved boets behandling, løn og pensionskrav), men før efterstillede kreditorer (aktionærer og supplerende kapital, fx hybrid kernekapital og efterstillet lånekapital). Simple kreditorer omfatter bl.a. indlånskunder, hvis indlån ikke er dækket af Garantifonden for Indskydere og Investorer (nettoindlån over 750.000 kr.) og andet ikke-efterstillet gæld (fx gæld til kreditinstitutter og udstedte obligationer).
Solvensbehov	Et pengeinstitut skal opgøre sit individuelle solvensbehov, dvs. hvor stor en basiskapital pengeinstituttet skal have for at dække de risici, som følger af pengeinstituttets virksomhed. Det fremgår af lov om finansiel virksomhed, at basiskapitalen mindst skal udgøre 8 % af de risikovægtede poster.
Solvenskrav	Et pengeinstitut skal have en basiskapital, der har en størrelse, type og fordeling, som er passende til at dække pengeinstituttets risici. Finanstilsynet kan på den baggrund fastsætte et højere individuelt solvenskrav end minimumskravet på 8 % af de risikovægtede poster. Finanstilsynet kan pålægge et pengeinstitut at foretage solvensmæssige nedskrivninger af aktiver mv. til brug for opgørelsen af basiskapitalen.
Supplerende kapital	Ansvarlig lånekapital, som under nærmere betingelser kan indgå i basiskapitalen.